Marian Ruscu

ÎN JURUL GROTEI

Tehnoredactare: Cristian Bălan
Coperta: Florin Dochia
Corectură în pagină: Constantin Marin

© Marian Ruscu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
RUSCU, MARIAN
În jurul grotei / Marian Ruscu. - Ploieşti : Premier, 2012
ISBN 978-973-740-188-5

821.135.1-31

Marian Ruscu

ÎN JURUL GROTEI

- roman -

Editura Premier
Ploieşti – 2012

În jurul Grotei

Poteca se lăsa dusă spre poalele dealului, plin de fâneaţă necosită încă, printre prunii cu rodul format, până jos, pe muchia muntelui de sare, pe lângă Grota Miresii, apoi se contopea cu uliţa ce cotea brusc spre gara din Slănic Prahova, aflată în centrul oraşului.

Nu se luminase bine, când stelele se cufundau în înaltul de albastru care începea să se deschidă. Luna, discretă, îşi pregătea somnul, făcându-se tot mai nevăzută. Aritina Negulescu fusese pe drumul printre livezi, pe scurtătură, de mai multe ori, dar niciodată singură. De fapt nu s-ar putea spune că acum era singură atâta timp când pe potecă se afla un du-te vino de săteni, care cu treburile lor. Munca în Slănic, la Salină, ca şi la Fabrica de Armament din Plopeni, începea dimineaţa la ora şapte, aşa că sătenii, lucrători la oraş, erau nevoiţi să se scoale cu noaptea în cap. Mijloace de transport în comun nu existau, adeseori distanţa fiind străbătută cu căruţele pe drumuri

ocolitoare, desfundate, doar pe alocuri pietruite.

Aritina urma o şcoală de croitorie, un curs intensiv, al Casei de modă Hellen.

Elena Pantazi, fostă Danciu, se prezenta întotdeauna Hellen şi în scris neapărat cu doi „l”, fiică de general, avea un atelier, bine dotat, o „făbricuţă de croitorie”, cum o numea ea, binecunoscută în protipendada bucureşteană. Deprinsese arta modei la Paris, unde stătuse cinci ani, timp în care soţul ei, Haralambie, Hari, cum îl alinta ea, colonel în retragere şi diplomat, fusese numit la ambasada României din capitala Franţei, pe post de secretar cu probleme militare. Deschisese acest curs în ideea, inspirată, de a califica tinere dornice şi bune de muncă.

«Ce să fac, spunea adesea, cu mironosiţele astea din capitală, aduse de spate, încete la minte şi gesturi, cu gândul la conga şi can-can-uri, visând la amoruri nebune? Au pretenţii mari şi nu se înhamă la treabă. »

Mai că se lumina şi încă nu ajunsese la Baia Baciului, pe unde cotea poteca. Scurtătura o ţinea prin livezile neamurilor, toate unite cu câteva generaţii în urmă, într-o moşie mare ce aparţinuse stră-străbunicului Aritinei, ditamai dealul, ba chiar mai mult, că aveau pe atunci pământ până sus, pe Crucişoară. Dar marea proprietate se tot împărţise, fiind din neam fiecare cu mulţi copii, care la rândul lor lăsau mulţi moştenitori, aşa că loturile, tot micşorate, au ajuns la câteva hectare, răspândite prin vatra satului şi pe dealuri. Terenurile nu erau îngrădite, doar cele câteva pe unde se abăteau

vitele către păscut, dar ei, ţăranii, ştiau de unde până unde se întindea bucata lor. Nu se auzise niciodată de vreo dispută pe vreun lot anume.

Aritina Negulescu deşi venea dintr-o familie cu cinci fraţi, la împărţirea pe care o stabiliseră ai ei avea să rămână cu destul pământ şi cu loc bun de casă. Niciodată nu s-a gândit la avuţia pe care o avea sau ar fi urmat să o dobândească la măritiş. Cât despre măritiş, nu da ghes, deşi era curtată de mai mulţi flăcăi din sat, care mai de care mai mândru şi mai înstărit. Acum era neliniştită, purta în suflet o luptă între siguranţa căminului părintesc şi nebuloasa în care urma să se avânte.

– Cora, am un sentiment ciudat.

– Ce-ai dragă, ce te frământă?

– Cred că nici nu o să mai vin la cursul madamei.

– Ce-ţi veni, Tina?

– Nu prea cred în tot ce spune ea.

– La ce te referi?

– Aşa, la promisiunile pe care le face.

– Adică?

– La Bucureşti, la slujbă, la perspectiva ce ni se promite, la viitor... e, cum să-ţi spun!…, parcă prea frumos şi am anumite temeri.

– Ce temeri? Unde îţi este încrederea în viaţă la care mă îndemnai mai zilele trecute când eram prăpădită rău după Geo al meu? S-au schimbat cumva rolurile? Trebuie să fac cumva pe mămica? Hai! că acuş trece şcoala asta şi apoi vedem, ‘om alege noi o cale.

– Da, dar înţelegerea cu ea?

– Ai semnat ceva în sensul acesta? Vezi de treabă, nu te îngrijora degeaba! Uite-o că vine! Şterge-ţi mâhnirea de pe faţa asta pleoştită, că acuşi te ia la întrebări.

– Bună ziua, au rostit aproape simultan fetele, la apropierea doamnei Pantazi.

– Bună domnişoarelor! În zece minute voi veni în atelier. Unde sunt celelalte cursante?

– Probabil au ajuns înaintea noastră.

– Cred că au venit, noi nu am intrat încă, adăugă Aritina.

Madame Hellen întârziase. Avusese iar o ceartă pe cinste cu Feri, amantul pe care îl adusese cu ea din Bucureşti, un aventurier veşnic zeflemist, veşnic pus pe chef şi flirt. Tocmai îi picase în plasă Lena, fata lui Stelu Bobeică, mai cunoscut după poreclă, Vampiru, negustor îmbogăţit cu ţuică bună de prună, dar mai degrabă cu cea contrafăcută şi cu gaterul cu care împuţina pădurea sătenilor, luând-o mai pe nimic şi vânzând cheresteaua cu profit bun, iar resturile ca lemn de foc. I-a pus Vampiru odată, o sulă lungă în gât lui Feri, însoţind gestul cu ameninţarea: «Bă, tu nu ai nas de fata mea. De treci pârleazu', îţi iau grumazu' şi întreabă pe aici, prin lume, să afli, că Stelu Bobeică nu se joacă.»

Feri, pe numele lui adevărat Florentin Stătescu, bonjurist de profesie, mai că i-ar fi dat o flegmă, cum ar

fi făcut el prin cartier, în Ferentari, de unde i se trăgea şi porecla. S-a abţinut, a simţit că e mai bine, a înghiţit în sec, a înjurat în gând şi a eschivat cu: «Bine mon cher, am înţeles.» Înţelesese şi nu prea, pentru că îl cam mânca undeva.

Hellen Pantazi îl ţinea ca armăsar, era bun de aşa ceva şi atât. Încerca să-l pună la punct, pentru că un conflict în care şi-ar fi putut terfeli numele i-ar fi stricat reputaţia.

Cursurile ţineau uneori mai mult de opt ore, în care pe lângă îndemânare, fetele învăţau să se deprindă cu tot felul de materiale, cu calitatea acestora, cu imprimeul şi textura lor. Erau îndrumate cum puteau fi lucrate, asortate, combinate, cum se comportau, atât la croit, cât şi la purtat. Veneau „profesori”, „instructori” de la Bucureşti, de fapt buni lucrători şi şefi de compartimente din firma la care urmau să lucreze. Era o adevărată şcoală profesională din care, cu puţină înclinaţie, cursantele puteau face o meserie serioasă, nu numai de simplu croitor, ci chiar de modistă. Nu puţine au fost cele care din astfel de şcoli au devenit cunoscute şi apreciate în lumea modei.

Cursurile se apropiau de încheiere. Trecuseră, de la începutul lor, aproape şase luni de teorie şi îndemânare practică.

– Nu ştiu când a trecut ziua de azi. Nici nu am simţit nevoia de a mânca ceva. Sunt doar puţin obosită. Tu, Cora, cum stai?

– Hm! Mi-e o foame de lup. Hai să mergem la mine să înfulecăm ceva! Ai mei doresc de mult să te cunoască şi s-ar bucura dacă ai veni.

– E târziu, curând se întunecă şi nu vreau să mă prindă noaptea pe drum. Coasta nu e aşa uşor de trecut, de aici voi o vedeţi verde, frumoasă, nu? Eh!, dar după ce o treci de mai multe ori devine nesuferită. Nu ştiu, parcă pe zi ce trece îmi vine tot mai greu să o iau din nou, pieptiş. Ieri era pe o pantă a dealului, nu departe de poteca pe care urc, o cireadă de tauri. Uneori nu ştiu ce-i apucă, de sunt agresivi, mi-e frică chiar şi să mă uit spre ei. Am auzit fel de fel de aiureli, că au împuns oameni, au luat copii în coarne, au călcat femei în copite. Aiureli, nu sunt convinsă că ar fi adevărate, dar am prins o teamă de ei, mai ales când sunt în cireadă şi se pornesc, părând că pleacă la atac.

Ajunseră în apropierea locului unde, de regulă, se despărţeau.

– Rămâi la noi peste noapte, de abia mai bârfim şi noi, de abia mai punem ţara la cale.

– Nu-mi vine. Altădată poate, acum aş vrea să stau de vorbă cu mine.

– Crezi că nu ţi-ar prinde mai bine o discuţie, aşa… între prietene, un sfat? Ş-apoi ‘om mai povesti şi noi una alta. De când Geo e în armată, camera mea e pustie. Hai, ne-ar prinde bine la amândouă!

– Ştiu şi eu ce să zic?! Poate ne-ar prinde bine!

– Atunci, hai!

Casa, cu multe camere şi prispă de jur-împrejur,

aşezată în spatele unei curţi largi, împrejmuită cu gard de nuiele, nu era departe de atelier, de fapt cât putea să fie de departe! Slănicul e un târg, mai degrabă o comună mai mare, cu câteva străzi pietruite care duc în centru sau la Salină.

Rămase peste noapte, cu toate că nu anunţase acasă dar îi spusese mamei Voichiţa de invitaţia repetată a Coraliei şi de faptul că s-ar putea ca într-o zi să o accepte, de aceea nu îşi făcea probleme că se vor îngrijora ai săi. Tatăl ei, Iorgu Negulescu, în săptămâna în care lucra la sondă, la Buştenari, nu venea acasă, dormea în colonie. Aşa numeau muncitorii barăcile amenajate pentru cazarea lor.

George Lupaşcu era caporal, făcuse şcoala de gradaţi. Îi plăcea armata, nici el nu se aştepta să-i placă aşa de mult Nu se gândise niciodată că ar putea, într-o zi, să facă o carieră militară. Era atât de convins asupra acestei căi de urmat în viaţă, încât vedea în ea soluţia ideală pentru familia lui. Privea acum viitorul mult mai deschis alături de soţia lui dragă şi de urmaşii pe care îi voia, câţi or da Dumnezeu, dar fie acolo cât mai mulţi. Uneori se şi imagina într-un oraş mai mare, poate chiar Bucureşti, în care să aibă casa lor, numai a lor, cu tot confortul.

Fiu al unui boiernaş influent, crescuse într-o morală creştină fără cusur. Mama, din familie de ţărani înstăriţi, avea sufletul şi cugetul curat. Îl educase cu credinţă în Dumnezeu şi bucurie de viaţă. «Viaţa»,

repeta ea de câte ori avea ocazia, «e un dar pe care nu trebuie să îl refuzăm, şi de care trebuie să profităm până la abuz».

Ce-ar fi făcut în Slănic? Era ordonat, calculat, dar nu avea, precum Gore, fratele său, înclinaţie către munca cu pământul. Ştia că „nenea" va prelua frâiele gospodăriei şi aşa era şi normal, fiind fratele mai mare şi ajutorul de nădejde al tatălui său, de mic învăţat să mâne vitele, să strunească boii şi caii, ba chiar şi la prisacă stăpânea bine taina albinăritului. George era al mamei, îi plăcea să citească, mai ales cărţi despre istoria poporului român şi chiar ştia cu exactitate perioadele de domnie ale marilor noştri domnitori. Învăţase să danseze iar la un bal a întâlnit-o pe Coralia Vlădescu, când, fiind dornic ca el să o scoată regina balului, a plusat, cumpărând aproape toate vederile.

A scos-o şi, aşa cum era rânduiala a deschis balul, dansând cu ea. Doamne, cum îi mai tremurau picioarele de emoţie, era tot transpirat şi roşu ca racul la faţă, dar radios, mândru nevoie mare! S-au îndrăgostit atât de tare încât, la scurt timp, Coralia, ce abia trecuse de şaptesprezece ani, a acceptat să îi fie soţie, fără să se consulte cu părinţii. Nici pentru George nu a fost uşor să-şi convingă tatăl să-i dea binecuvântarea. Împlinise de curând nouăsprezece ani, abia terminase liceul şi se credea pregătit pentru viaţă, nu făcuse armata, nu avea nici o meserie, nici nu ştia încotro. Nu şi nu, voiau să se căsătorească. Erau atât de decişi şi de convinşi că sunt făcuţi unul pentru altul, încât nici în ruptul capului nu

doreau să mai aştepte, aşa cum, pe bună dreptate, erau sfătuiţi de părinţi. Ba că se omoară, ba că se duc în lumea mare, de capul lor, de se speriaseră părinţii şi de o parte şi de alta. Norocul le-a venit de la bunici, şi unuia şi altuia. A fost o întreagă tevatură care, până la urmă, după aproape o jumătate de an, s-a potolit, calea celor doi fiind apoi netezită. Nuntă, nu jucărie! Cuscrii, la început cu ţâfnă, au înţeles repede că mai bine s-ar împăca decât să se tot împotrivească şi au împărţit pe din două cheltuiala.

Poza lui George, în uniformă, cu epoleţi de caporal, trona pe lada studioului, chiar la îndemâna Coraliei, şi din când în când o săruta de mama focului. Stătea la ai ei, până urma să fie gata casa la care se lucra, de la o vreme mai încet. George, „armată lungă", avea mai bine de un an până la eliberare.

– E prezentabil, un bărbat în toată firea, şi ce bine îi stă în uniformă şi cu mustaţă aşa... şucară! După câte mi-ai spus, vrea să se facă ofiţer? Are prestanţă, cred că e făcut pentru aşa ceva.

– Aşa vrea. Asta ar însemna să mergem „cu cortul", cum spune tata, acolo unde îl trimite armata, dar m-am obişnuit cu gândul. Vom fi departe de ai noştri şi atunci trebuie să învăţ şi eu o meserie, acesta e şi motivul pentru care am venit la cursul de croitorie. Croitoria e şi frumoasă şi bănoasă. Tanti Tanţi, nu ştiu dacă o ştii, e vecină cu noi, ne croieşte nouă tot felul de ţoale, e plină de bani, are câteva fete pe care le-a învăţat ea ceva meserie, vroiam să mă duc şi eu la dumneaei,

dar nu se compară cu ce facem noi.

Vasile Vlădescu bătu la uşă şi intră fără să aştepte să i se permită. Înalt, chipeş, brunet, cu părul lung, lins, dat pe spate, ochi sticloşi, cu cămaşa descheiată, dădu cu ochii de Aritina şi îşi încheie grăbit un nasture, se înclină, se scuză şi dădu să iasă.

– Ce vroiai, bădăranule?

– Nimic important.

– Ai dat buzna în camera mea, aşa pur şi simplu pentru nimic? Important, neimportant, spune ce vrei!

– Hm! Mă scuzaţi domnişoară.

– Ea e Aritina, prietena mea de la *şcoală*.

– A, de la croitorie! Mă bucur, sunt fratele Corei, Sile Vlădescu. Cum merge?

– Bine, răspunse puţin intimidată de întrebarea surprinzătoare, dar mai ales de ochii lui, care o străfulgerară până în adânc, părând că ar fi căutat vreun secret, acolo.

– Nu ştiam că ai un frate?!

– Doi, şi două surori, sunt cu toţii duşi la buna. El e cel mai mare, mai mare şi decât mine, are douăzeci şi şase de ani. Nu e aşa că pare un copil?

– Pe naiba, copil! Un copil muncit ca pe hoţii de cai, d-aia nu am timp să mă ofilesc.

– La vârsta ta să te ofileşti? Hai că e bună! Cum o să mai spui la... patruzeci-cincizeci de ani?

– Tina, l-ai făcut să roşească.

– Soro, ai grijă rămâi cu mine!

Vasile ieşi, deşi nu ar fi vrut să plece, auzise

căruţa că intrase în curte, nu era timid, dar se cam fâstâcise văzând-o pe Aritina.

– Fă şi tu focu' până vine mama!

De dincolo de uşă îi răspunse cu vocea sacadată:

– Vezi că au venit!

Căruţa, doldora de saci puşi peste buşteni tăiaţi, trase în spate, în panta unde se afla o magazie cu fânar deasupra, cu uşile larg deschise. Calul se opintea sub greutate, trăgând de unul singur. Perechea lui, o iapă pur sânge, crăpase de vreo jumătate de an. Răcise la plămâni, după o ploaie rece. O găsise Vasile pe prundiş, ghemuită sub un stejar. A plâns când a apăsat pe trăgaciul armei de vânătoare. A ţintit-o în cap. Bietul animal s-a stins cu ochii deschişi, cerând parcă îndurare.

Se alătură tatălui său şi lui Licu argatul, om bun la toate, în simbrie de la paisprezece ani, acum deja trecut de patruzeci. Mama Vica, o femeie slabă la trup, ageră şi veşnic bine dispusă, tăbărî cu braţele pe nişte vreascuri, le aruncă în soba din spatele casei, unde avea şi cuptorul în care cocea pâinea – şi ce pâine! – cu miez plin şi coajă groasă, întotdeauna bine rumenită. Strânse în braţe fetele ieşite să o întâmpine:

– Tu trebuie că eşti Aritina, de care îmi tot pomeneşte Coralia. Fără tine, zicea ea că nu ar fi putut termina şcoala aia. Cred că ai ambiţionat-o.

Se dădu un pas înapoi şi o privi întreagă.

– Eşti tare gingaşă! Blondă, cu ochii căprui, fură inima oricui, nu?! Zveltă, bine pârguită, cam slăbuţă, da' taman bună de măritiş, rosti, râzând, mama Vica.

L-ai cunoscut pe Sile al meu!? Chipeş băiat, nu-i aşa? Poate, poate ne facem neam, continuă jucăuşă la vorbă.

– Mamă!

– Gata, gata. Ce vreţi să mâncaţi? Am un cocoş jumulit înainte de a pleca la mă-ta mare, ăla nebun, de a încălecat şi găinile vecinilor. Ştii, Aritină, ce afurisit era? Cum prindea vreuna, cum hop pe ea, se da la orice trecea prin apropierea lui, da' îi plăcea mai mult de alea din străini, îşi apăra teritoriul, nu? Sau poate vreţi niscaiva ouă cu cârnaţi? Am şi o ciorbiţă, de perişoare acră-acră, de la prânz, doar o încălzesc!

– Mamă, pune ceva mai întâi pe masă şi apoi vei vedea dumneata ce mai pregăteşti.

– Bine, bine, vin îndată.

Plecă, se întoarse brusc.

– O ţuiculiţă?

– Eu nu, zise Aritina.

– Ştii că mă omor eu cu ţuica?

– Bine, bine, dar o cafeluţă, un ceai, o dulceaţă, un şerbet mai înainte?

– Mamă!

– Bine, bine. Mă duc, mă duc.

Se întunecase de-a binelea când s-au adunat cu toţii în sufrageria mare. Afară, luna plină, ca un pandantiv imens din aur pe pieptul cerului, mai înstelat ca oricând, lumina intens. Pe masă trona un soare imens, fumegând, pe care mama Vica îl tăie cu aţa iar în jurul lui se aflau tot felul de bucate. Bărbaţii sorbeau ciorba acră de perişoare, părând că se luaseră la întrecere.

Aritina îşi luă o bucată de plăcintă rumenă şi aburindă, cu brânză şi mărar şi cine mai ştie ce pusese stăpâna casei în ea, că tare bună i se păru! Au întârziat în jurul mesei, la care „musafira” fusese în centrul atenţiei, bombardată cu întrebări. Într-un târziu, se scuză şi se retrase în camera pregătită pentru ea, dorea să rămână singură, să stea de vorbă cu ea, aşa cum îşi propusese. Rece pe şira spinării şi fierbinte pe tâmple se zvârcoli toată noaptea într-o luptă surdă. Avea de ales: necunoscutul sau, cum spunea bunicul Ariton, „coada vacii”. «Să fiu în locul tău, îl auzea spunând, nu aş sta pe gânduri. Nu eşti făcută pentru coada vacii. La ţâţă să mulgă cine a muls, tu nu ai făcut-o!»

Îl iubea pe bunicul iar el era de-a dreptul nebun după ea, mai ales de atunci, de când l-a făcut să plângă în el, o bucurie fără pereche, la Monument, când, cu tot satul adunat, Tina lui dragă a recitat întreg *Luceafărul*, cu aşa o intonaţie, zicea el, cum nu mai văzuse Ştefeştiul niciodată, şi poate nici Bucureştiul. Tot Luceafărul, tot, pe de rost, fără opinteală, de ţi se făcea pielea găinii. Chiar Eminescu, de ar fi fost prezent, s-ar fi înclinat în faţa ei. Avea doar opt ani. Eh, bătrânul din el întinerise atunci cu un sfert de secol, cel puţin, şi ori de câte ori îşi aducea aminte se îndrepta de şalele care îl cam trădau – dar nu era bai, nu se lăsa de loc şi nu se văita de nimic, niciodată – şi punea pieptul înainte, a mândrie. El, rămas singur, după plecarea la ceruri a babei lui, avea de toate, nu îi trebuia nimic, muncise o viaţă şi adunase destul, doar de zile mai avea nevoie,

«câte o da Domnul, sănătoase să fie. Numai Măria Sa ştie când să te cheme la El, » repeta ori de câte ori avea ocazia.«Da bunicule, bunule, dragule, da! Necunoscutul, asta e. Deci, să mă pregătesc să-l întâmpin.»

Doamna Pantazi se întorsese de la atelier pe înserat. Primise o telegramă cam ciudată: *Fată scumpă e nevoie de tine la Bucureşti stop Cred că începe tarantela stop Vino cât poţi de repede cu croitorese cu tot stop.*

Parcă Buick-ul decapotabil în faţa casei la care trăsese, modestă dar curată. Doamna Ileana Pintilie, Lenuţa, proprietăreasa, o aştepta cu masa pusă, peste care aruncase o năframă de borangic.

– Sărut mâna, madame!

– Bună seara! Măi coană Lenuţa, de câte ori ţi-am spus să nu-mi mai zici sărut mâna?

– Şi eu de câte ori nu v-am zis să nu mă mai faceţi cucoană? Sunt Lenuţa, punct.

S-au pus pe un râs sănătos.

– Sărut mâna, ha, ha!

– Cocoană, ha, ha!

– Sărut mâna, o ţuiculiţă?

– Cocoană, un coniac?

Iar au râs. Se plăceau, se înţelegeau de minune şi uneori stăteau până târziu în noapte, la poveşti.

– Unde e messieur Feri?

– Nu ştiu. Nu a călcat pe acasă toată ziua.

– Unde să stea în fundătura asta de urbe, mă rog...

urbe!, localitate ce-o fi?!

– Dumnezeu ştie, o fi pe la Lena, că ta-su trecu cu şareta, cu Ghiţă Pilitu, argatu', de vale, spre Baia Roşie. S-a dus la Plopeni, are acolo un gater. E bună gălbeaza asta, dar cam tare la limbă şi miroase a parfum, schimbă doamna Ileana vorba.

– Să înţeleg că îţi place?

– Place, place, dar mi-e că mă cam face şi mă duce în pace.

– Aş! Aici e patul, bărbat n-ai, cine să te tragă la socoteală, poate vreun amant?

– Piu, drace! Cui îi arde de aşa ceva?

– Mie, dar bonjuristul meu se dă după frăgezele, că parcă de-asta l-am adus din capitală. I-am spus să stea deoparte că nu-i de joacă. Aici nu-i mahalaua lui din Bucureşti, aici oamenii gândesc şi se comportă altfel, valorile sunt altele, percepţia lucrurilor alta, onoarea unei fete nu se pătează, floarea ei rămâne neatinsă, hăt!, până la măritiş. Dacă se întâmplă o dezonoare, ea sapă nu numai în inimă, ci şi pe frunte. Dar ce te poţi înţelege cu cocoşu' roşu!

Doamna Pantazi luă câteva bucate de pe masă, le puse pe o tavă, alături de sticla de coniac şi se ridică:

– Îţi mai pun un păhărel?

– Nu, vai de mine!

– Pe mâine tanti Lenuţa, am de pus nişte lucruri la punct, motivă ea. Las uşa descuiată pentru Feri, are, zici, cheia de la casă.

– Are, că eu am plecat la biserică înaintea lui. A

încuiat el. Oh, a trecut de nouă! Sărut mâna, madame!

– Iar sărut mâna? Noapte bună, cucoană Lenuţa!

– Iar cocoană? Noapte bună!

Rămasă singură în cameră, aprinse încă o lampă pe care o aşeză pe noptieră. Îi plăcea lumina multă, chiar şi atunci când făcea dragoste. Îi plăcea să nu-i scape nici un amănunt, nici un gest, fie şi obscen, care ar fi incitat-o. Îi plăcea marea, soarele, dar şi muntele cu zăpada, lucind. Îi plăcea să respire lumină, multă, multă lumină. Se aşeză la masă, citi din nou telegrama. «Ce-o fi însemnând: e nevoie de tine? Despre ce tarantelă e vorba? Se tot zvoneşte că s-ar putea să înceapă un război, ce război? Cu cine să luptăm? De partea cui?» Nu credea în război, viaţa o interesa, trăită cât mai intens că: «Acuşi, acuşi se duce şi nu mai vine alta,» spunea adesea. Tatăl său, militar de carieră, o mai informa cu câte ceva, dar ea nu avea urechi de auzit sfaturile lui sau tiradele cu care o plictisea din când în când. Cert este că avea mai multe comenzi de uniforme, de tot felul şi cei care cereau acestea se pregăteau, ştiind ce urmează să se întâmple. Bucureştiul petrecea ca şi în anii trecuţi, era belşug, ţara mergea bine, cine, sau mai bine spus, cui îi păsa de lupte, de război? Auzise ceva despre anexarea Austriei, *Anchsluss*, despre împărţirea Poloniei. Nemţii, cu uniformele lor impecabile, erau prezenţi prin cluburile bucureştene, dar ei cu ale lor şi noi cu ale noastre.

Bău încă un pahar de coniac, Feri nu se arătă de loc şi hotărî să se culce, stinse lămpile, îşi făcu semnul

crucii, mulţumi Domnului pentru grija pe care i-o purta şi adormi cum puse capul pe pernă. Se sculă în aceeaşi poziţie, Feri nu venise. «Licheaua m-a lăsat şi a plecat la Bucureşti.»

Îl cunoscuse la un club de tenis, unde se dusese cu Jorj, un amant de ocazie, cu el, după o partidă de joc, întreţinea o partidă de sex, în care obişnuia să i se dea lascivă, să se prefacă leneşă, lăsându-l pe el, priceput de altfel, să-i stimuleze instinctele. Jorj Léger era fiul proprietarului casei de avocatură Léger&Léger, mai cunoscut ca fustangiu decât ca avocat. I se mai spunea: L.G., atât de la prescurtarea numelui, dar şi de la „lungă şi groasă", sau M.T., de la mare şi tare, armăsar, fante de treflă, sculă mare, poreclit, mai bine zis, alintat astfel de damele de prin cuibuleţele de nebunii unde era frecvent invitat.

Feri era atunci cu o tânără, o scândură fără forme precise, pe care încerca să o înveţe să joace tenis, fata fiind bâtă rău. L-a privit de pe terasa unde bea o citronadă iar Jorj o bere Bragadiru. Stătea cu faţa la terenul de tenis, urmărindu-l pe tânăr cum se mişca. Acesta îşi dăduse tricoul jos, arătându-şi trupul musculos, în formă de trapez. După amiaza trecea negrăbită printre plutele ce umbreau nemişcate. Cald, foarte cald. Curând lecţia s-a încheiat, cei doi părăsiră terenul, ocupând masa de alături. Intenţionat, Feri se aşeză cu faţa la Hellen. Brunet, cu ochii când albaştri, când verzi, îi plăcu tare mult femeii, mereu dornică de aventuri, mai ales că avea o atracţie, ba o pasiune pentru

bruneţi.

La aproape o lună, la balul corpului militar dansa cu Hari, soţul său, când pe ring apăru Feri cu scândura, în rochie, părând şi mai scândură, dansau tango cu mişcări provocatoare. Hellen a înnebunit când i-a simţit privirea, ochii aceia atât de pătrunzători, cum îi trec prin tot corpul. După dans se scuză, motivând că dorea să se aranjeze. În drum spre toalete, îi dădu de înţeles, cu un gest discret, tânărului tenisman-dansator ce îi stătea în drum că vrea să-i vorbească. S-au întâlnit în hol, au schimbat câteva vorbe de întâmpinare:

– Ne-am întâlnit, spuse doamna Pantazi, cred..., se prefăcea ea, că... la... clubul de tenis.

– Posibil, minţi el, ştiind prea bine că acolo o întâlnise pentru prima dată, mă cheamă Feri şi dacă tot vă place tenisul, ce-aţi zice de o partidă?

– Cât de curând, uite cartea mea de vizită! Sună-mă de îndată ce eşti dispus, la revedere!

– La revedere!

Astăzi va comunica fetelor că şcoala s-a terminat şi că va pregăti contractele de angajare, urmând să fie semnate a doua zi, lăsând cursantelor ei timp de gândire şi de consultare asupra termenilor conveniţi prin contract. Ceva o făcea să creadă că *tarantela* se referea la *marele tărăboi*, adică la războiul de care se tot vorbea prin cercurile înalte, mai ales militare, pe unde mergea deseori cu soţul ei. Atunci, desigur ar fi avut nevoie de mult mai mult personal.

Se privi în oglindă. Era o femeie încă frumoasă, se apropia de patruzeci de ani, în pas cu moda, se îmbrăca de regulă excentric, deseori în pantaloni mulaţi şi bluze vaporoase, fuste pantalon, decolteuri largi, îndrăzneţe. O simţeai respirând dar şi inspirând viaţă. Juca tenis, înota, şofa, dansa, totul cu pasiune, aşa cum făcea şi dragoste, dându-se toată. Ispitea tinereţea, invidia mai tinerele şi necoaptele ei prietene, cărora obişnuia să le spună: «Pârâie tinereţea în voi, daţi-i voie să iasă, să se manifeste, ajutaţi-o că altfel va îmbătrâni în voi!»

Se căsătorise cu Haralambie Pantazi mai mult din convenienţă, ţinea la el, deşi îl înşela ori de câte ori avea ocazia. Ca să nu creeze scandal, aşa cum frecvent se întâmpla în cercul lor de amici, îşi alegea amanţi tineri pe care îi întreţinea. Nu a iubit niciodată vreunul, nu era în principiul ei de viaţă, filozofia ei era alta: Nu trebuie să laşi viaţa să treacă pe lângă tine, dacă trece nu o mai poţi prinde de pe urmă, oricâte încercări ai face, sfătuia frecvent câte o prietenă, dispusă să o asculte, de care nu ducea lipsă.

Roiau în jurul ei, curtând-o mai ales „însurăţeii”, cum îi numea ea. Nu accepta pe oricine, era foarte selectivă. Avea o frumuseţe a ei, dar mai mult de atât era distinsă, chiar şi în cele mai obscene gesturi, o graţie anume, nu forţată, nu controlată, ci nativă şi spontană. Oferea mult, pretindea să primească mult. În tinereţe, în patul ei nu refuzase nici femei, dar acum credea acest lucru dizgraţios. «Oare ce ascunde telegrama asta pe care nu o pot decripta nicicum, oare ce?»

Bărbatul ei simţise, aflase chiar de escapadele pe care le făcea. Tăcea, accepta în el o umilinţă care nu îl măcina, ci doar îl irita. Masca cu tact şi cu oarecare detaşare. Îşi aducea, adeseori, aminte cum odată, la restaurant la Ambasador, soţia sa flirta cu nişte tineri de la o masă vecină, destul de insistent, chiar ruşinos, la plecare trecând pe lângă masa lor s-a oprit şi le-a spus cu un ton calm: «Băieţi, să ştiţi că în seara asta tot eu o regulez.»

Tip rafinat, de viţă nobilă, uşor trecut de cincizeci de ani, brunet, cu mustăcioară Clark Gable, cu ochii albaştri, înalt, atletic, ştia că gelozia înnegreşte mintea, răvăşeşte sufletul. Era curtat la rândul lui de damele din lumea bună, nu se aventura, deşi mai scăpase şi el pe alături, dar nu făcuse din asta o pasiune, nu era felul lui de a fi.

Hellen, la pat, vroia mai mult, mult mai mult. Vroia tinereţea înapoi, o simţea pierdută, o vroia veşnică şi preţul pe care îl plătea era unul scump şi riscant. Risca, ba chiar plusa în riscul pe care şi-l asuma cu îndârjire. Îi plăcea să facă sex, îl consuma cu plăcere, lăsându-se pătrunsă în orice poziţie. Dar cel mai mult îi plăcea să se ridice cu fundul pe masă, să-şi dea singură chiloţii dantelaţi jos, încet, înnebunind partenerul. Arunca cât colo pantofii, cu un gest lasciv. Se lăsa pe spate sprijinindu-se pe coate în aşa fel încât să vadă cum este penetrată. Încolăcea cu picioarele mijlocul bărbatului şi îl trăgea în ea, în ritmul pe care şi-l dorea, apoi în momentul când simţea că vibrează îşi trăgea

coatele, lungindu-se pe masă pentru a savura finalul. Printre icniri o voce din ea striga într-un fel necontrolat: *acum, acum,* după care devenea inertă total pentru câteva momente, timp în care nu mai exista. Nu era curvă, o curvă este aceea care iubeşte un bărbat şi face dragoste, deliberat cu altul, dar spunea ades: La pat îmi place să fiu curvă, să fiu obscenă, îmi place să înghit adrenalină, cu polonicul.

Îl moştenea într-un fel pe tatăl său, generalul Danciu, căpitan în Marele Război. Fusese ridicat la grad de maior şi decorat cu Crucea României pentru fapte de arme de însuşi majestatea sa Regele Ferdinand. Regele Carol al II-lea i-a pus şi el pe piept o decoraţie tot pentru acte de eroism. Căzuse cu un avion, încercând să fotografieze nişte obiective militare sovietice. Ajunsese general când mareşalul Antonescu i-a dat şi el o stea. Acesta s-a grăbit să-l scoată la pensie cu gradul de general de corp de armată, preferând să scape de el. Era incomod. Amant notoriu, afemeiat de profesie, dar şi de un curaj nebunesc, avusese o viaţă dezlânată. Hellen îi moştenise tăria de caracter, precum şi latura cealaltă. «Să fi încercat Hari să îmi spună că *tarantela* e de fapt războiul despre care se tot vorbeşte în anumite cercuri?»

Aritina urcă pe drumul spre Baia Baciului unde pe coama muntelui de sare se afla poteca pe care obişnuia să urce către Ştefeşti. Erau mai multe căi de trecut muntele. Deşi mai abruptă îi plăcea să urce pe acolo pentru că din coamă avea aproape tot Slănicul în palmă.

Urma să-i dea mamei o veste importantă şi amândouă trebuiau să se sfătuiască ce aveau să facă. Tatăl ei, Iorgu Negulescu era la Buştenari, unde lucra ca şef de echipă la sonde. Câştiga bine, muncea o săptămâna da, o săptămână nu. Era rupt de familie, cât timp se afla la schelă.

Drumul spre casă ducea prin livezile oamenilor pline de pomi fructiferi, mai mult pruni pentru ţuică... şi ce ţuică! Fânul, la a doua coasă, pus la uscat, mirosea sublim, aşa proaspăt tăiat! Zumzăiau prin el albinele iar gâzele nunteau într-un bâzâit ritualic, pe unde nu era cosit, îi venea până la brâu. Prunii erau plini de fructe ca niciodată. Nu în fiecare an se întâmplă să aibă atâtea poame. «Cum îi voi spune mamei? Ce va zice mama?»

Voichiţei îi venea greu, trebuia să se aştepte că va veni şi clipa asta. Îşi înţelegea fiica. Ştia că aceasta are dreptate. Gândul că în sat nu îşi va găsi rostul o înnebunea. «E curtată de mai mulţi flăcăi, ar putea face o partidă bună, dar aici, în locul acesta uitat de lume, ce se va alege de fata mea?» Se vedea în tinereţea ei. «Oricum, altele erau vremurile!»

Mai avea două fete şi doi băieţi. Vlad va prelua gospodăria, e cel mai mare. Va avea grijă de toate şi de bătrâneţile ei şi de ale lui Iorgu, deja se ajuta mult cu el. «Fără ajutorul lui nu ştiu cum aş duce gospodăria, cât timp bărbate-meu e plecat la sondă! Gelu visează cai verzi pe pereţi şi el cu gândul de ducă, se şi vede ofiţer, ca şi cum asta ar fi aşa o treabă uşor de realizat. Ileana îl tot pomeneşte pe ăl mic al lui Tomescu – că e aşa şi pe

dincolo – îl place, se vede, dar băiatul nu are nici armata făcută. Ioana e încă mică, poate ea să rămână pe lângă noi, măcar aşa o vreme ca o mângâiere, că tare-mi va fi greu fără copii!»

Îşi aduse aminte cum odată, când veni Iorgu acasă de la sondă, adusese cu el o maşină de scris, casată, dar el a desfăcut-o, a uns-o, a reparat ce era defect şi a făcut-o ca nouă. Mergea, spunea el, Zeiss. Aritina a şi pus stăpânire pe ea şi încet-încet, la început cu un deget, a reuşit să bată pe hârtie. Se şi vedea dactilografă. Se aflase repede în sat şi mai toţi care aveau nevoie de o cerere sau scrisoare veneau la Aritina. Nu le cerea nimic decât să aducă fiecare hârtia lui. Îi mai aducea Iorgu şi hârtie şi bandă, ba şi plombagină îi mai aducea. De la o vreme o abandonase şi se apucase să facă diferite modele de rochii, după o revistă pe care o adusese acasă tatăl său. În mijlocul ei, revista avea toate felurile de croieli, modele de broderii şi macrame. Din când în când nu-l mai slăbea pe Iorgu cu rugăminţi de a-i aduce şi alte numere din revistă. Şi uite aşa Aritina a vrut să se facă croitoreasă de modă, dar nu oricum, ci cu şcoală, adică profesionistă. Într-o zi, fratele ei, Gelu, dus la Slănic, se întoarse cu un afiş. Îl desprinsese de pe un gard: *Casa de modă Hellen. Cursuri de croitorie gratuite cu posibilitate de angajare la Bucureşti* şi i-l dădu Aritinei.

– Uite soro, salvarea ta! spuse el îngâmfat.

Şi nici una nici două s-a înscris la cursuri.

– Mai gândeşte-te, mamă! nicăieri nu sunt câinii

cu covrigi în coadă, mama te înţelege, dar poate s-o ivi o ocazie mai bună. Aşa, te duci tu la muncă, singură, unde... în lumea mare, la capitală, tu nu ai plecat niciodată mai departe de Slănic. Ce, ştii tu să te porţi printre străini? Şi apoi, ce vei mânca, unde vei dormi?

– Mamă ascultă, avem, noi fetele, o înţelegere cu madame Hellen, ea ne asigură masă şi casă şi pe deasupra şi un salariu bun, după primele trei luni masa ne-o pregătim noi, din banii noştri, e corect aşa. Şi eu, ca de altfel toate fetele, am încredere în madame.

– Coralia vine şi ea?

– Desigur. Cu ea o să împart camera.

– Şi bărbatul ei ce zice?

– Ce zice, ce nu zice, Cora vine şi ea la Bucureşti, nici nu ştii ce bucuroase suntem!

– Maică, să nu vă împingă cucoana asta la alte alea, că am auzit atâtea rele cu fete încântate cu marea şi sarea.

– Nici pomeneală. Ce crezi că ai lui Vlădescu nu s-au interesat? Ce crezi că o lăsau pe Cora să plece aşa cum zici tu, în lumea mare, fără să aibă siguranţă? Mi-a spus Cora că tatăl ei a vorbit la Bucureşti, cu vărul său, care are o funcţie mare prin chestură, despre madam şi afacerea ei, e treabă serioasă.

– Ce-o să-i zic lui Iorgu? Ce-o să zică? O fi cum o fi!... Şi-aşa mi-a scos ochii că eu ţi-am băgat gărgăuni în cap. Am avut noroc că a venit tata la noi şi el l-a potolit. «Tu vorbeşti Iorgule, îi zice bătrânul, tu care ştii cum e lumea, care vezi multe? Ce vrei să faci din fată aici? Nu

vezi că nu-şi găseşte locul? Satul acesta e o fundătură, ce să facă aici? Las-o! că în capitală nu sunt lupi pe străzi ca s-o mănânce. E cu capul pe umeri fata, ştii asta nu?» Iar tac-tu ţâfnos, îi zise: «Eh! tată socrule, dar ştii dumneata ce vremuri tulburi ne aşteaptă?» Da' bătrânul nu se lăsă: «Să aştepte vremurile alea tulburi, nu noi pe ele, şi apoi prea te iei după gazete şi zvonuri şi de-o fi, ce-o să le facem, s-or limpezi de la sine, că nu e prima dată când s-ar tulbura apele pe meleagurile astea.» Da' acum când l-oi pune în fapt... o fi cum o fi!... Fata mamei, ce mă fac eu fără tine?

– Nu rămâi, mamă, singură, şi apoi dacă nu îmi va fi bine, mă întorc. Dar ia spune! dacă voi reuşi să-mi fac un rost, nu o să te bucuri şi dumneata? Hai, mamă, nu plânge, te rog! Lasă că vom plânge de bucurie altădată, amândouă, iar pe tata… ştii dumneata cum să îl iei!

Aşa se şi întâmplă. Când Iorgu veni duminică seara de la Buştenari, Aritina nu era acasă. După o ieşire nervoasă scurtă, dar tăioasă, Voichiţa îl lăsă, îl lăsă să-şi verse năduful şi apoi contră:

– Ştiai că mai devreme sau mai târziu aşa se va întâmpla, ştiai, nu?

– Ştiam, dar nici aşa, fără binecuvântare, fără să mă aştepte, fără pregătire, fără un sfat, fără măcar un… la revedere, i-ai pus de ale gurii?

– Pus.

– Pentru mai multe zile? Pentru că nu se ştie când or intra, cum s-ar zice, în porţie.

– Pus, pus.

– A plâns? întrebă, muindu-şi glasul de tot.

– A plâns, a plâns, dar mai mult am plâns eu, Iorgule! Şi Voichiţa izbucni în lacrimi.

– Ce ne facem noi, Iorgule, fără fata noastră?

– Lasă, lasă că o să fie bine, nu mai plânge!

– O să-mi fie dor, tare dor de ea.

– Lasă, lasă, o să fie bine, ai să vezi, e fată deşteaptă, se descurcă ea!

– Da, Iorgule, da, da' a început să fie casa goală. Am îmbătrânit.

– Ei da, n-ai ce face, n-ai văzut puii de rândunică? După ce învaţă să dea din aripi, gata, şi-au luat zborul, fiecare căutând să-şi afle viitorul, na!, că am făcut şi rime. Şi să ştii că nu am îmbătrânit de loc.

Iorgu Negulescu, în timpul războiului din o mie nouă sute şaisprezece, a fost sergent de tun, a făcut frontul în linia întâi, trecând prin coşmarul de nedescris. Pentru a mai potoli dorul de acasă, îi scria Voichiţei aproape zilnic. Versifica cu uşurinţă, poezie naivă, ce reflecta viaţa lui de cătană şi încheia invariabil cu: *Cam atâta am azi să-ţi spun, al tău Iorgu şef de tun.* Voichiţa le strânsese cu o jartea, dar mai întâi le copiase într-un caiet, cu grijă, ca nu cumva să greşească vreo rimă. Naive, ea nu ştia, ştia doar că-i plăceau şi o impresionau. Din ele afla toată situaţia frontului, toate nenorocirile, dar şi izbânzile şi cel mai mult se bucura, primind scrisorile, înţelegând astfel că omul ei supravieţuia iadului acela, ce se chema război. Avusese parte de lupte grele, trecuse moartea pe lângă el de

nenumărate ori: o bombă l-a îngropat de viu, alta a căzut alături şi l-a dezgropat, rănit de o schijă a stat imobilizat mai bine de o lună, nu i-a scris asta soţiei, ar fi îngrijorat-o şi mai mult, altă dată a suferit de dizenterie.

«Un război înseamnă prăpăd» şi acum se temea să nu se repete grozăviile unui alt conflict armat. Ştia el ce ştia, când îi spunea lui Ariton de vremuri tulburi. Nu mai era tânăr, iar războiul nu mai era pentru el, trecuse de cincizeci şi cinci de ani şi se simţea deja bătrân, îmbătrânit de muncă şi de condiţiile de la sondă. Spunea adeseori: «Voichiţă, suntem bătrâni de noi înşine» «Suntem bătrâni, o crezi tu. Nu vezi ce verde eşti,» îi răspundea de regulă nevasta sa. «Verde pe deasupra, dar copt rău prin ’năuntru.» «Tot e bine.»

Se iubeau, nu se certau, mai mult se tachinau, dar în anumite limite impuse de ei înşişi, de la începuturile căsniciei lor. Cât el era la sondă, ea ţinea gospodăria şi îşi strunea copii: Am să-i spun lui tac-tu. Iorgu nu-i bătuse, pe nici unul, niciodată, dar era suficient să se încrunte că toţi îngheţau. Mama cultivase în ei un respect deosebit pentru tatăl lor şi acest lucru menţinea armonia în familie, iar familia era pe primul plan. Se crease un adevărat cult întipărit adânc pentru aceasta.

Din cele şase cursante, deşi toate au spus că vor semna angajamentul cu Casa de modă Hellen, doar Aritina, Coralia şi alte două fete, Ana Botez şi Geta Flores, au ajuns la Bucureşti. Celelalte două au renunţat în ultimul moment, părându-li-se prea riscantă aventura

despărţirii de locurile natale. Ana, o mignonă, de nouăsprezece ani şi jumătate, era din Vărbilău, o localitate din apropierea Slănicului. Dacă cu câţiva ani în urmă râvnea la viaţa din Slănic, după o şedere de un an de zile la o mătuşă din partea mamei, oraşul era prea mic pentru a-şi îndeplini visele, căci şi ea, ca şi multe tinerele din acea vreme avea alte pretenţii şi alte vise decât cele ale părinţilor lor. La fel şi Geta, slăniceancă, considera că nu-şi poate amaneta viitorul, rămânând în, cum spunea ea localităţii ei de baştină: un prundiş, locul în care totul se învârte în jurul muntelui de sare.

Aritina şi Coralia erau nedespărţite, locuiau împreună, mâncau împreună şi tot împreună ieşeau în oraş, ce-i drept seara târziu, pentru că intraseră în pâine încă din prima zi. Au început cu confecţionarea de halate pentru infirmiere, cămăşi şi rareori aveau în lucru rochii şi fuste. Madame Hellen îşi îndreptase producţia în funcţie de cerere, aşa că afacerea ei era cuplată pe comenzi primite de la armată.

Dragă madam Hellen

Află despre mine că sunt bine sănătoasă ceea ce vă doresc şi dumneavoastră. Vă scriu să vă spun că a fost găsit monsieur Feri mort, mai zilele trecute în lacu din Grota Miresi. A alunecat cică de sus, de deasupra groti şi a căzut în apa care ştiţi cât e de sărată şi rece că în căderea lui s-a lovit la cap unde are o despicătură. Poliţia spune că nu e vorba de un jaf, că sa găsit la el hârti dalea mari de bani dei dai mata, şi

nici de omor şi nici că şiar fi luat viaţa de unu singur. Îmi pare rău că vă dau o asemenea veste. Îmi pare rău că la-i pierdut pe fantele dumitale, daţi găseşti mata degrabă un altu, nu te plâng eu. În rest eu cu ale mele.

Săru mâna şi pe curând. Lenuţa

Reciti scrisoarea. Rămase mută de uimire, se înroşi toată, îi fierbea faţa. «Prostul, i-am spus să stea departe de fata Vampirului, mai mult ca sigur că acesta l-a aranjat sau vreun frate de-al Lenei, i-am spus să nu se bage că-i belea. Prostul, prostul naibii!»

Avea dreptate, Vampirul a aflat că i-a necinstit fata. A turbat. Pentru el, Lena era averea lui, mândria lui. O iubea ca pe lumina ochilor şi nu concepea că terchea-berchea acela i-a murdărit neamul şi nici că Lena nu l-a ascultat. Îi spusese doar: «Să nu îi dai nici bineţe, că unul ca el nu merită. Şi nici un pahar de apă, mort de sete de-ar fi, să nu-i dai!»

Lena era oglinda nevestei lui, moartă de icter la puţin timp după naşterea fetei, singura lui fată, lumina ochilor lui, cum spunea mereu, o crescuse el împreună cu sora lui Teodora. Vampiru, fire rece, dur şi violent, vulgar cu toată lumea, în prezenţa Lenei era mieluşel. Fraţii ei, Vasile şi Anton o preţuiau foarte mult, şi-ar fi dat şi viaţa pentru ea, cu toate înjurăturile şi bătăile luate, de-a lungul timpului, din pricina ei.

L-au găsit repede, umbla hai-hui. Băuse la crâşma lui Tache, îşi arunca farmecul prin târg. Se înserase de-a

binelea. L-au urmărit, l-au lăsat să intre pe o uliţă laterală, l-au înhăţat pur şi simplu. După ce îi dădură cu o bâtă în cap, din mersul şaretei, l-au trântit ca pe un sac de nisip şi l-au dus, după cum le era vorba, lui Vampiru. Acesta aştepta la Baia Baciului. La ora aceea nu era nimeni prin jur. Feri îşi revenise când ajunseră în faţa lui Bobeică. Mardeiaş de cartier, a început să care pumni în stânga şi în dreapta, era însă încolţit de toţi trei. A încercat să fugă, Vasile i-a pus piedică, prizându-l cu biciul de picioare.

– Să-l aruncăm în lac, spuse Anton hotărât, după ce-i administră câteva bâte pe unde nimerea şi-l prinse de umeri, în timp ce Vasile îl apucă de picioare.

– Să terminăm repede cu el!

– Nu! se auzi, tunând, glasul lui Vampiru. Cum a simţit plăcerea să simtă şi durerea.

Şi îi trase o cravaşă zdravănă pe faţă. Feri, cu ultimele puteri, strigă după ajutor, dar nimeni nu îl auzea sau nu vroia să îl audă. Lovit întruna cu bâta de Anton şi cu biciul de Vasile, căzu în genunchi. Cu glasul sfârşit cerea iertare. O lovitură dată cu sete în moalele capului de Vampiru îl făcu să se prăbuşească icnind.

– Să te ierte Dumnezeu dacă pofteşte, ticălosul dracului, mi-ai necinstit fata, odorul meu, mi-ai necinstit casa, şi dădea cu cravaşa urlând de furie, mi-ai necinstit numele, memoria femeii mele, maică-sa, bestie împuţită, şi lovea de zor.

Feri inert, simţi sângele cum îi iese pe gură, pe

nas. Nu-l mai durea nimic, zbura pe o coamă de vânt ce îl ducea val-vârtej. I se deschise o amintire, Se făcea că se afla în obor, călare, în admiraţia sutelor de privitori. Ce zmeu se simţea atunci!

Îl duseră la grotă, luat pe sus de cei doi tineri, apoi îl târâră până la lac, unde îl aruncară.

Povestea spune că o tânără nu voia să se mărite cu alesul părinţilor ei, iubea un altul, drept pentru care în noaptea nunţii, aranjată în pofida dorinţei ei cu cel pe care nu-l plăcea s-a urcat pe muntele de sare de unde a sărit, prin cavitatea deschisă, murind în lacul sărat. De atunci, grota rezultată în urma extragerilor de sare şi abandonată, poartă numele de Grota Miresii.

Apa din interiorul ei este extrem de sărată şi rece şi are culoarea verde intens. Din vârful deschizăturii în formă de con tăiat şi până la luciul lacului din interior sunt aproximativ douăzeci de metri. De pe munte abia de se zăreşte apa din înăuntru. De-a lungul timpului, tineri îndrăzneţi, aventurieri, cascadori, teribilişti de tot soiul, au sărit în apă, de sus, din vârful deschis al grotei, unde se putea ajunge urcând muntele de sare, mulţi dintre ei pierzându-şi viaţa. Din cauza densităţii saline, impactul cu apa echivalează cu contactul brutal cu o stâncă. Lacul din apropierea grotei, amenajat pentru scăldat, este mai adânc şi de asemenea foarte sărat, bogat în microorganisme ce sunt recomandate în tratarea reumatismului şi a bolilor de piele. În apropierea lui e aşa-numita „Baia porcilor”, o băltoacă

plină de nămol dens, urât mirositor, bun de asemenea pentru afecţiuni reumatismale. Aspectul ei îi dă şi numele, pe deplin justificat.

Într-o duminică, Cora îşi anunţă neamurile că dorea să le viziteze împreună cu prietena ei. O luară pe jos din Smârdan pe lângă Galeriile Blanduziei şi Biserica Doamnei, intrând pe Calea Victoriei, pe care nu o ocoleau, ori de câte ori aveau ocazia, şi agale, în apropiere de Palatul Regal, cotiră pe C.A. Rosetti. La intersecţia cu Jean Louis Calderon se îndreptară către Grădina Icoanei, colţ cu Pictor Verona, unde locuia familia Petreanu. Ajunse înaintea prânzului, îndată ce Ecaterina, mătuşa ei, se întorsese de la biserică. Le deschise Ciprian, vărul Corei, pe care nici nu îl mai recunoscu; nu-l mai văzuse de mai bine de şapte ani.

– Tu trebuie să fii verişoara mea, Coralia.

–Ciprian? întrebă ea, minunându-se de schimbarea atât de mare. Îl ştia mic de statură şi plinuţ.

– Exact, în persoană. Tu, aproape că nu te-ai schimbat, mă rog, te-ai maturizat, dar la faţă… vroiam să-ţi spun că eşti aceeaşi pe care o ştiu de când veneam la băi cu ai mei; dar să intrăm. Domnişoara cine e, dacă îmi permiteţi?

– Tina, colega şi prietena mea cea mai bună.

– Aritina Negulescu.

– Aritina, frumos nume, spuse Ciprian, sărutându-i delicat mâna.

– Chiar credeţi sau glumiţi? se codi fata.

– Nu glumesc deloc, îmi place.

Aritina, în modestia ei, era şi mai atrăgătoare. Blândă, ochii albaştri, pătrunzători, faţa cu linii rotunde, obrajii parcă pomădaţi cu cea mai eficientă cremă, zâmbetul deschis, toate acestea erau un atú pe care ea nici nu-l conştientiza. Deşi de la ţară, era educată şi se adapta cu uşurinţă în orice situaţie. Purta conversaţii pe ceea ce era stăpână, nu improviza şi nici nu se încurca în subiecte nestăpânite, acest lucru era parte din educaţia primită de acasă. Citise mult, nu terminase în schimb decât şapte clase, un dezavantaj pe care îl conştientiza. Curăţenia ei morală reprezenta pentru ea un alt punct forte, nu ştia să se prefacă. Uneori şi Coralia avea parte de câteva înţepături:

– Vezi că iar exagerezi, ştii că nu e aşa şi tu tot insişti, ce rost are?

Făcuseră impresie bună mătuşii Coraliei care, la plecare, le îndemnară să o mai viziteze :

– Uşa casei noastre este deschisă oricând pentru voi. Vă rog să-i treceţi pragul ori de câte ori aveţi ocazia! Sunteţi binevenite!

Dar în Bucureşti erau multe lucruri de văzut. Ciprian le promisese că le va arăta oraşul. Se ţinu de cuvânt şi duminica următoare le luă la plimbare cu maşina sa, un Ford decapotabil, de care era tare mândru, primit cadou de la părinţii săi, la majorat. O îndrăgi repede pe Aritina, încercă să-i câştige atenţia, o invită la cinema, dar fu refuzat. Aflând, Coralia îi spuse:

– Nu fii fraieră! Du-te! Ce poate să ţi se întâmple?

Ciprian e un drăguţ, nu vezi! te place, ce mai vrei? Doar nu te mănâncă. E un gentilom.

– Tocmai asta e, iar eu sunt o ţărancă îmbrăcată orăşeneşte. Cum crezi tu că se va simţi el alături de mine? Să fim serioase! Îmi place, e manierat, e prezentabil, dar… vezi tu… nu-s de nasul lui.

– Eşti prostuţă! Trebuie să scapi de mentalitatea asta. Aşa nu vei trece în lumea bună.

– Dar tu vrei în… lumea bună?

– Eu îl am pe Geo.

– Am să-mi găsesc şi eu un Geo al meu. Vine el, nu mă grăbesc, nu-l caut, e pe undeva, poate aici în Bucureşti, sau poate în altă parte. Sunt convinsă că pentru mine, cineva acolo sus, caută aşa cum a făcut-o şi pentru tine.

– Aha, câtă profunzime, câtă filozofie!

– Hai, nu fi rea! Apropo, ce zici dacă mâine îi vom cere madamei să încercăm să ne confecţionăm singure câte o rochie, să probăm ce suntem în stare? M-am săturat de lucrul la normă, aceeaşi mânecă, aceleaşi gulere, aceleaşi cordoane, butoniere, aceleaşi şi aceleaşi…

– E o idee a întâia.

Într-o zi, pe neaşteptate, Coralia ceru lui Alexandru Caterniuc, „şeful ăl mare”, aprobare pentru câteva zile de concediu, pe motiv că soţul ei urma să vină în permisie. Era în al nouălea cer, strânsese ceva bani, o parte îi lăsă prietenei ei spre păstrare, pentru

planuri de viitor, iar restul îi luă cu ea, bucuroasă de economiile cu care voia să se mândrească soţului ei.

Rămasă singură, Aritina colindă Calea Victoriei, de la un capăt la altul, luând magazinele la rând. Într-o drogherie o întâlni pe Ana, colega ei. Aceasta o invită să o însoţească la terasa unui restaurant, nu departe, unde se întâlnea cu prietenul ei. Acceptă mai mult dorind să-şi potolească setea care o cuprinsese. Amicul Anei era recuzitor la teatru, de fel de prin părţile Moldovei, de lângă Vaslui, un băiat de treabă. Petre Apetrei, aşa îl chema, veni însoţit de Florian Rusachi, amicul său, fotograf, şi de două gemene, care la apariţia fetelor îşi luară la revedere, plecând, ţinându-se de mână.

– Vedeţi pe unde umblaţi, să nu cumva să vă pierdeţi!

– Ne descurcăm noi, nene, fii fără grijă!

– Surorile lui Petre, îi şopti Ana. Au fost în vizită la el, pleacă mâine seară acasă, în Moldova.

Făcură cunoştinţă şi se aşezară la masă pe terasa Oteteleşteanu. De pe estrada aflată într-un colţ, orchestra cânta *caffé concert*, după o scurtă pauză, în microfon, pianistul rosti chemarea la dans. Pe ring apărură primele cupluri de dansatori. După câtva timp, Florian îi propuse Aritinei un tango, nu refuză, apoi un foxtrot şi o rumbă, se potriveau în paşi şi râdeau când se mai poticneau. Într-un târziu se întoarseră la masă, tot într-o veselie.

– Nu te credeam în stare, o întâmpină Ana.

– Dansează excelent, confirmă Florian şi sincer să

fiu cam greu găseşti din prima o parteneră aşa bună la dans. Trebuie să vă mulţumesc, domnişoară Aritina, pentru această seară. E rândul meu să fac cinste, să comandăm vin sau domnişoarele doresc şampanie.

– Şampanie, şampanie! sări Ana cu răspunsul, ca nu cumva să îi ia altcineva înainte.

Bău şi Aritina şi se îmbujoră toată, nu era obişnuită cu şampania, dulce şi sifonată. Numai Florian nu bău de loc, se prefăcu doar că gustă. Era cald afară, sfârşitul de iunie prevestea o vară călduroasă iar în Bucureşti senzaţia de cald este şi mai mare. O luară încet, pe jos, pe Calea Victoriei, până aproape de Biserica Doamnei şi apoi prin spate, pe Carada. Fetele erau deja aproape de strada Smârdan, unde aveau garsoniera închiriată de doamna Pantazi, zona aleasă de aceasta anume pentru a fi cât mai aproape de atelierul aflat pe Eforiei.

– Să-i aşteptăm şi pe ceilalţi. Aici e cazul să ne despărţim, îi spuse Ana lui Petre.

Încet, mai oprindu-se, mai gesticulând şi râzând Aritina şi Florian se apropiară de cei doi.

– Florian mi-a propus să-i văd laboratorul, ce zici Ana, mergem?

– Dar ce, mi-a propus mie? Du-te tu!

– Singură?

– Singură, ce te mănâncă?

– Desigur, interveni Florian, domnişoară Ana mi-ar face plăcere să veniţi şi dumneavoastră. Petre ştie unde, e de-al casei.

La despărţire, Florian o sărută pe Aritina pe obraz, zicând:

– Pentru seara asta minunată.

Se înroşi toată, se fâstâci şi se auzi zicând:

– Mersi.

– Ca să vezi, i se adresă Ana, când rămaseră singure, făcând cei câţiva paşi până acasă, nu e pentru cine se potriveşte, ci pentru cine se nimereşte.

– Ce vrei să spui?

– Păi Geta nu a putut să vină, e răcită cobză, tot am încercat să o cuplez cu cineva, dar sincer, să ştii, că mă bucur pentru tine. Petre mi-a vorbit în mod admirabil despre Florian, să fie într-un ceas bun, că vă potriviţi de minune.

– Hei, hai!, de unde până unde, ce-ţi veni? A fost doar o seară petrecută împreună.

– Lasă, lasă, nu ai văzut, te sorbea din ochi? Să mergem la Geta să vedem cum se mai simte.

Răcită, nu se dăduse jos din pat de sâmbăta seară şi luni avea mult de lucru. Coralia nu era şi Alexandru Caterniuc, şeful de producţie, s-ar fi înfuriat pe ele dacă nu dădeau gata comanda la timp. Doamna Pantazi le plătea bine, chiar foarte bine, dar şi pretindea de la ele să lucreze cât şapte. Fetele nu se supărau, erau tinere, în plină formă şi trăgeau pe brânci să adune un ban.

Casa de modă Hellen deja semnase un contract pentru uniforme militare ale armatei române. Mai ajusta din când în când şi câte una germană pe câte un ofiţer ce se luase la întrecere cu berea Bragadiru. Legaţia sau

Misiunea germană la Bucureşti se tot mărea ca număr de ofiţeri în special de rang superior. Se tot zvonea de război dar Bucureştiul era tot într-o veselie. Nimănui nu-i păsa de ziua de mâine.

George Lupaşcu avansase, era tare mândru în uniforma nou-nouţă cu epoleţii de sergent şi îşi etala ţinuta prin tot târgul.

– M-am înscris la şcoala de ofiţeri, am trecut toate probele şi am fost admis. Cum termin stagiul militar mă voi duce la Bucureşti, acolo e Academia Militară. Comandantul nostru, colonelul Preda Iordache, a şi făcut toate diligenţele, are multă încredere în mine şi m-a prezentat ca pe unul ce va face carieră, spuse George familiei reunite în jurul mesei aranjată festiv, ca pentru venirea lui. Făcu o pauză, toţi erau cu ochii pe el, apoi continuă:

– Am participat la manevre, alături de o companie de nemţi, fac ăştia nişte antrenamente!... Ne-am ambiţionat, aşa, ca să vadă că nici noi nu suntem mai prejos. Plutonul meu de vânători de munte a ieşit fruntaş, nu că mă laud dar e şi meritul meu, am făcut instrucţie cu ei, ca la carte, nu jucărie.

Era o tăcere totală, nimeni nu îndrăznea să mute măcar un tacâm. George parcă ţinea o conferinţă în capul mesei faţă în faţă cu tatăl său care îl asculta bucuros şi tare mândru de fiul său.

După masă, George şi Coralia s-au retras în camera lor, neieşind de acolo decât târziu seara, mai

mult pe fugă, doar să mănânce câte ceva, după aceea se întoarseră la mângâierile lor dulci. George îi spusese doar soţiei sale despre zvonurile care circulau dar şi de temerea lui referitoare la posibilitatea intrării României în război. În cercurile militare se tot zvonea că Germania se pregătea, dar nimeni încă nu ştia ce „mutare" urma să facă, după ce anexase Austria, şi Cehia şi împărţise, împreună cu Uniunea Sovietică, Polonia. Îşi făcuseră planuri de viitor, se gândeau că la Bucureşti vor lua un apartament cu chirie, că vor avea copii, iar ea va lucra pe perioada şcolii lui, deşi George urma să primească o soldă bună, acoperitoare pentru cheltuielile curente. «Pace să fie că în restul, cu ajutorul lui Dumnezeu, le vom duce toate.» «Aşa e! şi sănătoşi să fim, dragul meu.»

George Lupaşcu avea înclinaţie de mic copil pentru limbile străine. Încă din timpul şcolii - făcuse liceul în Ploieşti la *Sfinţii Petru şi Pavel*, - învăţase limba germană. Nu optase pentru franceză, i se părea o limbă fandosită. În schimb germana, riguroasă, matematică pură, cum spunea el, limba filosofilor îl incita şi lecţiile de la cursuri le-a luat în serios, ba chiar în foarte serios, uimind şi profesorul, un evreu neamţ căsătorit cu o ploieşteancă, pripăşit pe meleagurile noastre după Marele Război.

– Când înţelegi germana, lecţiile de matematică, de filozofie, şi cele de logică ţi se par mai uşor de asimilat. E o provocare pentru cei care nu sunt vorbitori nativi iar eu accept, de regulă, provocările cele mai

interesante, spunea colegilor lui.

– Te dai mare, bă mutră! îl tachina, de regulă câte unul mai zeflemist.

– Eşti tocilar, asta eşti, îl eticheta altul. Decât limba germană, eu prefer latina.

– Latina e, de asemenea, foarte riguroasă.

Acum, în armată, îi folosea cu prisosinţă. Colonelul Preda îl făcuse aghiotantul lui şi astfel sergentul Lupaşcu era nelipsit de la întâlnirile acestuia cu militarii germani.

Îl îndrăgea pe George şi într-o zi i-a destăinuit acestuia că ar dori ca Daniel, copilul lui de numai nouă ani, să-i semene.

– Domnule comandant, e onorant ce-mi spuneţi dar eu sunt un om simplu.

– Simplu, dar dacă te-ai cerceta mai bine ai putea să-ţi recunoşti ambiţia, instruirea, dărnicia, inteligenţa nativă, bunătatea şi nu în ultimul rând dragostea pentru familie şi respectul pentru haina pe care o porţi.

– Cu iertare, domnule comandant, mă faceţi să-mi schimb impresia despre mine, rosti el vădit fâstâcit şi roşu ca racul.

Colonelul simţise în George înclinaţia lui pentru serviciul în slujba armatei şi îl ajută, propulsându-l pe drumul spre o carieră militară. Nu greşise, instinctul ofiţerului lucrase fără greş.

Zilele de permisie ale lui George trecură ca şi cum nu ar fi fost, părăsiră împreună casa, el spre unitate, ea spre Bucureşti, despărţirea a fost în gară la Ploieşti,

unde amândoi urmau să schimbe trenurile. Ultimele săruturi şi îmbrăţişări au fost în fluieratul de plecare al trenului în care George se urcă din mers. Coralia, cu privirea înlăcrimată în lungul trenului, se gândi o clipă la răniţii, mutilaţii întorşi din Războiul cel Mare pe care şi azi îi puteai întâlni pe uliţele satului, pe străzile oraşelor.

La Bucureşti, găsi o altă Aritină, îndrăgostită. Avea să facă mai des, de una singură, vizite mătuşii Ecaterina care, deseori o oprea la ea, peste noapte. Ciprian o tot aţâţa, cerându-i să îi spună noutăţi despre colega şi prietena ei. Aflase că se cuplase cu un fotograf, cu toate astea vroia să o întâlnească, să o facă să înţeleagă faptul că nu era câtuşi de puţin o piedică între ei statutul lui social. Şi ai lui se ridicaseră tot din colţul acela de ţară şi nici nu s-a pus vreodată în familia lor zid între clase, el, ca de altfel toată familia, ţinea ca morala creştină să fie respectată. Tatăl lui ajunsese chestor prin merite personale, fusese un elev eminent, terminase printre primii Facultatea de Drept, sfătuit de profesorul său de logică, domnul Dima, om de toată isprava, care de-a lungul profesoratului scosese excepţiile la lumină şi le ajutase material şi moral pentru a trece pragul stării lor sociale. Precum Avram Petreanu, găseai în facultăţi tineri din lumea satului sau târgurilor de provincie, dornici să se afirme. Învăţau pe brânci, adeseori fiind nevoiţi, din lipsa resurselor materiale, să recurgă la diferite munci: chelneri, vânzători, chiar

angajaţi cu ziua pe la diferite prăvălii, unde datorită pregătirii lor ţineau diferite evidenţe. Studiau cu pasiune, fiind nelipsiţi de la cursuri. Nume mari în literatură, ştiinţe, arte, politică, s-au ridicat astfel. Falsă ideea că numai pătura avută, burgheză sau mic-burgheză avea calea deschisă în mediile universitare. E adevărat însă că cei din zonele urbane, din marile oraşe şi mai ales acolo unde erau centre universitare formau o majoritate covârşitoare.

Ciprian o ţinea pe a lui, vroia să intre în graţiile Aritinei. O simţea curată la trup şi la minte, lucru care i se părea suficient, aşa că îşi bombarda verişoara cu insistenţele lui de a-i facilita o întrevedea cu prietena sa.

Dar între ea şi Florian se închegase o adevărată dragoste, aproape că nu exista seară să nu fie împreună şi în ultimul timp se întâlneau la atelierul lui fotografic. Nu trecuseră încă de pragul săruturilor şi mângâierilor, dar el era atât de pornit încât îi propusese să se căsătorească.

– Nu e încă timpul, ne cunoaştem doar de puţină vreme şi apoi trebuie să ne sfătuim cu părinţii.

Două zile mai târziu, Aritina a acceptat invitaţia lui Florian de a-i cunoaşte familia, de fapt pe mama Aniţa şi mătuşa lui, Florica, pentru că tată nu avea, era copil din flori. Mai târziu a aflat că Florian era rezultatul unei iubiri cu un ofiţer german în timpul ocupaţiei, acesta făcuse o pasiune nebună pentru Aniţa. Cele două surori erau de origine aromână, din Macedonia, părinţii

au fost nevoiţi să părăsească locurile natale din cauza persecuţiilor, din ce în ce mai mari, la care erau supuşi. Se refugiaseră în Bulgaria, pe lângă Blagoevgrad, la Peshtera, unde erau mulţi aromâni, dar au plecat şi de acolo cu gândul de a ajunge în România, aşa că au trecut Dunărea, stabilindu-se în sudul ţării, în Teleorman. La fel ca ei, şi-au părăsit locurile de baştină, sute de familii. S-au răspândit pe unde au putut, prin Vlaşca, Dobrogea, Durostor sau Caliacra. Surorile nu obişnuiau să vorbească despre originea lor.

Fata le plăcu, o vedeau isteaţă, agreabilă, cultivată. La un moment dat, Aritina le surprinse cu o întrebare pe care nimeni, niciodată, nu îndrăznise să le-o pună. «Din ce tradiţie vine împletitul basmalelor pe cap, în felul acesta cum îl faceţi dumneavoastră?»

Mama lui Florian, un pic încurcată, îi explică originea lor. Avea, ca şi sora ei, un fel neobişnuit de a-şi prinde părul ce nu era întâlnit pe meleagurile noastre. Baticul, întotdeauna negru, era strâns răsucit în jurul capului, în aşa fel încât nu se vedea părul de loc, semănând cu un fes strâmt, îndesat până la urechi. Obiceiul l-a moştenit de la stră-străbunicele lor, care nu ar fi putut spune nici ele de când şi de unde se trăgea.

Familia Pantazi avea casa în Aleea Modrogan, dar cu câţiva ani în urmă Hellen cumpărase un apartament pe Bulevardul Regina Elisabeta, foarte aproape de atelier, unde primea şi corespondenţa. Era târziu, se înserase de vreo două ceasuri. Obosită şi cu gândurile la

livrările ce nu puteau fi făcute la timp deschise căsuţa poştală şi urcă agale, pe jos, la etajul întâi, unde locuia o parte din cursul săptămânii, de regulă atunci când rămânea la atelier până seara târziu. Puse geanta şi plicurile pe măsuţa din hol, în lumina ce se strecura de pe coridor, aprinse plafoniera, apoi lustra din living şi aproape absentă se dezbrăcă, aruncând lenjeria în mod dezordonat, în drumul ei spre baie. Făcu un duş, mai mult călâu, nici nu îşi dădu seama decât atunci când închise robinetul. Puse halatul pe ea, se simţea intrând în realitate, strânse de pe jos îmbrăcămintea împrăştiată şi o aruncă pe un fotoliu, luă din barul bufetului o sticlă de Courvoisier şi un pahar, îşi aprinse o ţigară şi se afundă în fotoliu, după ce îşi turnă o măsură dublă. Stătu câtva timp cu mâinile sub cap, recapitulând întreaga zi. O zi grea, legată de comenzi şi cu probe interminabile făcute de modistele ei, care nu găseau o soluţie de îmbunătăţire a unor şabloane la modelele cerute de un client bun platnic, dar pretenţios. Vru, parcă, să-şi înlăture din gând aşa o zi dificilă şi îşi mai turnă coniac, în paharul încă negolit. Îl sună pe Hari, anunţându-l că va rămâne la apartament. Îşi aduse aminte de corespondenţă, văzu din prima privire notele de plată ale furnizorilor şi câteva plicuri, le aduse la măsuţă, printre ele şi o scrisoare de la coana Lenuţa. O desfăcu prima, citi şi rămase mută.

Dragă madam Hellen,

Află despre mine că sunt bine sănătoasă ceea ce vă doresc şi dumneavoastră. Am a vă aduce din păcate nişte veşti teribile. Ştii monsieurul acela al dumitale se răzbună din mormânt, fiei ţărâna uşoară. Lena a încercat să avorteze şi e moartă acum sărăcuţa iar Vampirul a înnebunit aşa de tare că a fost găsit mort unde crezi, taman în Baia Porcilor şti mata acolo lângă Grotă, mocirla aia cu care se dau vilgiaturiştii pentru reumatică. Vasile fratele Lenei e mort iar pe Anton l-a apucat damblaua.

Miruţă prietenul ei care o iubea din copilărie s-a spânzurat săracu nevinovat. Ce mai tragedie pe la noi a mai făcut şi blestematul ăla de filfizon, fiei ţărâna uşoară.

Poate vă mai gândiţi şi mai treceţi şi pe la mine, până vine frigu de n-aţi avea altceva mai bun de făcut pe acolo prin capitală, că tare mie dor să mai schimbăm şi noi o vorbă două.

Cu drag a dumitale

Lenuţa

Privea năucă scrisoarea, o reciti, o aşeză pe măsuţă, iar o luă, reluă pasajul cu Lena, apoi îşi făcu cruce, cerând iertare Domnului, ca şi cum era vinovată de întreaga nenorocire şi într-un fel era. Se trezise de-a binelea, fuma ţigară de la ţigară, luând camera la măsurat cu pasul, cu paharul plin de coniac în mână. Nu

se opri din mers până nu îl goli cu sorbituri mici, din ce în ce mai mici, parcă încercând să întârzie momentul unui gest lucid. Îngăimă: «Ce zi, o, Doamne, ce zi!»

Se duse în dormitor, se aşeză pe pat, închizând ochii. Nu putea dormi, avea remuşcări, dar din când în când îşi spunea: «Ce treabă am eu? Ce-mi pasă mie de nebunia asta?»

La urma-urmei cam aşa era. Nu-l avertizase ea pe Feri să stea departe de fata lui Vampiru? Adormi până la urmă răpusă de oboseală şi se sculă de abia când soarele era sus pe cer.

Lena îl minţise pentru prima dată pe taică-său când îi spusese că nu s-a întâmplat nimic, atunci când plânsă şi răvăşită se încuiase în camera ei. Îi era ruşine de ea, deşi nu i se dăduse lui Feri de bună voie. O înşelase cu mângâieri şi vorbe dulci, o încântase cu glume de-a dreptul stupide, dar ea avea nevoie de altceva decât de vorbele din târg şi de copilăriile lui Miruţă. De aceea acceptase cu uşurinţă întâlnirile cu Feri pe care le considera plăcute, ceva diferit şi amuzant. Îi spunea tot felul de prostii şi întâmplări, desigur imaginare mai toate, despre o lume cu totul alta faţă de cea din Slănic. Îi plăcea să-l asculte, îi plăcea când îi făcea tot felul de complimente pe care nu le primise de la nimeni şi nici de la prietenul ei, Miruţă, cu care copilărise şi cu care se certase pentru că îl considera rămas tot puşti. El nu ştia ce să-i mai facă să-i intre în voie aşa cum era până în urmă cu nici un an.

Greşise faţă de ea atunci când încercă, naiv şi nepregătit pentru aşa ceva, să o pipăie, forţându-i şi un sărut împotriva dorinţei fetei.

– Auzi Lena, hai să vorbim şi noi despre lucruri serioase!

– Apoi, despre ce lucruri serioase zici tu mă, Mirule să vorbim noi?

– De amor.

– De amor mă? Ce amor?

– Adică de… şi gesticulă obscen cu degetul mijlociu…, ştii tu!

– Eşti măgar! Asta e porcărie curată. E păcat mă Mirule.

Îi întoarse spatele luând-o înainte pe potecă. Se răsuci spre el, doar să-i spună:

– Şi ce-ar zice taica de-ar afla, te-ai gândit un pic?

Nici una nici două îi puse piedică. Fata se prăbuşi în iarbă. El, nebun şi îndârjit ca un apucat, se prăvăli peste ea, tăvălind-o. Lena, cu puterea tinereţii, cu vigoarea îndârjirii îl împinse cât era el de bine legat, ba îl şi dădu peste cap. Se ridică:

– Eşti chiar prost mă, Mirule. Nu te credeam chiar aşa nătâng.

Nu-i purta pică, îl luase drept nătărău, în timp ce el se simţea umilit. După întâmplarea cu pricina, orice încercare a lui de a se mai apropia de fată a fost fără nici un rezultat.

Atunci, în ziua aceea nenorocită, Lena se dusese cu Feri la mătuşa ei, Dora Moraru, sora tatălui, care îi

era ca o mamă, aşa, ca să-l cunoască şi ea, vroia să fie ca un test. Doamna Moraru era învăţătoare şi cunoştea oamenii dintr-o privire. Ghinionul ei! Nu era acasă, avea însă cheia şi intrară pentru a o aştepta. Îl tratã pe... amicul amorez cu dulceaţă şi cu un pahar cu apă puse pe o tăviţă pe care aşezase un milieu făcut de mână. Feri şedea pe scaun, o prinse de braţ şi o trase pe genunchi, se împotrivi, însă el o aşeză ferm.

– Hei, nu fi sălbatică!

Apoi îşi apropie obrazul de faţa ei, o sărută pe tâmplă după care coborî cu săruturile până îi prinse buzele.

– Pentru Dumnezeu, stai liniştită! Chiar aşa te sperie un sărut nevinovat?

Dar sărutul acela a devenit înfocat, ea l-a lăsat, să vadă mai mult cum e, după care încinsă toată, dădu să se elibereze din strânsoarea lui. El, nici una nici două, o luă pe sus şi o trânti pe pat. Lena se împotrivi şi începu să strige.

– Stai locului! Ne vom simţi bine, nu o să se întâmple nimic, îţi jur!

Minţea. Se înfierbântase. Intenţia lui era de a o poseda. A imobilizat-o, i-a ridicat agil rochia, a tras nervos de chiloţi apoi a penetrat-o brutal, fără nici o pregătire, aşa cum mai făcuse, prin cartier cu puştoaicele, încă de tinerel. Violent şi scurt, actul se întâmplase, iar Lena nu a înţeles nimic decât durere, după care o plăcere venită de nu ştia unde, apoi simţi sângele care-i pătase fusta şi macatul. Se ridică turbată

şi fugi din casa mătuşii, sperând că nu se întâmplase mare lucru şi jurând să nu-l mai vadă niciodată pe animalul acela. În goana ei către poarta deschisă nici nu o văzuse pe mătuşa sa. Trăgând de pantaloni, din mers, agresorul apăru în uşă, căutând s-o oprească, s-o calmeze, dar în cerdac dădu cu ochii de mătuşa fetei, care privea paralizată, neînţelegând ce se întâmpla. Femeia intră în casă şi văzu petele de sânge de pe macatul de culoarea untului, înţelese imediat. Frântă de şoc, se aşeză pe scaunul pe care stătuse cu puţin timp înainte violatorul fetei, tâmpită de scena pe care o urmărise şi de scena care îşi imagina că se întâmplase în cameră. «Ce va spune frate-meu? Ce să fac? Ce pot să fac? Dacă nemernicul acesta a nenorocit fata? Dumnezeule, nici nu pot gândi ce se poate întâmpla! Nu, nu poate fi adevărat! Lena? Lena…, nici pe departe, e o fată model, curată şi cinstită, nu putea să cedeze în faţa acestui fante de mahala.»

Lăsă totul aşa cum era, încuie grăbită uşa, apoi poarta şi se îndreptă spre casa lui Stelu. Ajunse când fratele său se ruga de Lena să-i spună ce se întâmplase. De partea cealaltă a uşii fata plângea, spunând întruna: Nimic tată, nu s-a întâmplat nimic.

Şi în gând se ruga lui Dumnezeu să fie aşa, pentru că nici ea nu înţelesese ce s-a întâmplat cu adevărat şi nici că ceea ce avusese loc avea să se lase sau nu cu urmări. Mătuşa Dora încercă să-l calmeze pe Stelu, fratele său, îi relată, fără amănuntul cu macatul, la ce fusese martoră.

– Îl omor! Îl omor! Vasile, Antoane! striga disperat.

– Stai frate calm, să vedem mai întâi care e problema cu adevărat, nu sări ca turbatul!

– Îl omor, netrebnicul! Îl omor, i-am spus nenorocitului să-mi lase fata în pace, îl omor! Vasile, Antoane!

Băieţii au înţeles repede ce se întâmplase. Se urcară cu toţii în şaretă şi luară drumul spre birtul de la gară, unde îl mai văzuseră pe „mon cher”.

Cu greu Lena îi deschise uşa tuşei Dora. Cu privirea în podea şi mintea rătăcită, nu ştiu să răspundă la nici o întrebare pe care i-o punea mătuşa ei. Plângea, realiza gravitatea situaţiei, începea să înţeleagă ce urmare ar putea avea actul care se consumase.

Mătuşa ei îşi amintea fragmente din discuţiile pe care le avea frecvent cu nepoata ei. «Fata asta visase cu totul altfel clipa în care se va rupe de adolescenţă, aştepta acest moment ca pe o eliberare. Dorea să devină o doamnă respectată, cum erau multe dintre personajele cărţilor pe care le citise. Îndrăgea adevăratele poveşti de dragoste, cu eroine idolatrizate, de la Isolda şi Brumhilde până la Scarlett O’Hara. Îşi imaginase prima ei noapte de dragoste în fel şi chip, iar acum totul se năruise într-o banală scenă de viol pervers.»

O lună mai târziu ciclul menstrual nu a avut loc, la fel şi luna a doua. Ştia ce înseamnă. Ar fi consultat un doctor, sau o moaşă, era una priceputǎ în târg, dar nu a avut tăria să se ducă la ea, îi era frică de faptul că s-ar fi

aflat. Luă hotărârea să scape de făt, când încă nu era prea târziu. Nu avea nici o prietenă de nădejde cu care să se consulte, nu vroia să-i spună nici mătuşii Dora, urma să rişte singură. Înghiţi un pumn de hapuri, găsite într-un sertar, nici un efect, apoi bău ceaiuri de tot felul de rădăcini, nimic, după care se apucă să ridice lada de zestre grea, plină de ţoale, din camera ei. Toate încercările rămaseră fără nici un rezultat. Mai auzise că unele femei luau mătrăgună, altele foloseau o andrea pe care o băgau în vagin, căutând calea spre fetus. Îi trecu prin cap să se sinucidă, se gândea să-şi taie venele, să se spânzure, dar ar fi fost o lovitură prea grea pentru tatăl ei, pe care îl iubea şi îl respecta din tot sufletul şi pe care simţea acum că-l înşelase. «Cum aş putea să-i facă aşa ceva? Nu, nici gând, trebuie să rezolv cumva, trebuie să scap de plodul acesta pe care nici în ruptul capului nu vreau să-l păstreze. Aş ruina totul, şi viaţa mea şi viaţa a lor mei.»

Se însera. Tuna şi fulgera. Fusese secetă lungă. Ploaia mult aşteptată se pornise. Afară o adevărată furtună, în mintea ei, o altă furtună. «Să încerc acum?! Tocmai acum?!» Se temea de trăsnete de când era mică, văzuse cum un fulger a lovit un cal ce alerga, o clipă rămăsese parcă suspendat în timp, în aer, apoi, deodată se topise în pământ, fumegând.

Scoase o andrea lungă din lucrul pe care îl începuse, broda o faţă de masă în ochiuri rare. Se aşeză pe marginea patului, nu ştia cum să facă, introduse andreaua în vagin, era rece şi neplăcută, apoi căută o

cale să se ducă mai departe, în uter, nu o găsi. Repetă figura în diferite poziţii, stând întinsă apoi pe o parte, doar... doar. A crezut că a reuşit, sau poate chiar reuşise, a împins andreaua cu forţă, o durere atroce îi trecu prin tot corpul, mai să-i stea inima. A început să sângereze abundent. Leşină. Sângele se îmbibă în covor, apoi se prelinse pe duşumea, îndreptându-se, ca un râu roşu şi dens, spre uşă, vrând să părăsească acea cameră cu orice preţ.

Tuna şi fulgera şi un vuiet prelung şi insistent se auzea de afară. Amorţise. Încercă să se mişte dar nu reuşi, era aşa cum, uneori, în somn, trupul paralizează, dar mintea nu reuşeşte să activeze nici o mişcare. «De ce ai făcut asta? Nu trebuia să procedezi astfel.» Îi şopti dojenitor, de undeva din ceaţa aceea de care nu putea trece, o voce inconfundabilă, o voce dragă auzită încă din nenaşterea ei, o voce pe care îşi dorise toată viaţa ei să o audă.

Curând, o siluetă se defini prin ceaţă. Era mama, mama ei pe care nu o cunoscuse decât din poze. «Ce ai făcut fata mamei, ce ai făcut? Vino la mama să te strângă la piept.»

Două braţe imateriale se deschiseră larg. Purcese spre ele cu o expiraţie rece şi abia perceptibilă.

Pata de sânge se lăţi pe sub uşă, ajunsă pe hol se împrăştie, dornică să plece cât mai departe. Cel care a călcat-o în picioare a fost bătrânul Bobeică, Vampirul care a înlemnit o clipă, apoi a bătut tare, grăbit şi agitat în uşă, presimţind tragedia. Era încuiată. Sparse

încuietoarea cu umărul. Paralizã, scena era de coşmar. Scoase un „nuuu”, interminabil, dramatic, un urlet mai bine zis, un urlet de vampir răpus şi se repezi la corpul inert al fetei. «Nuuu», repeta el întruna, urlând din toţi rărunchii şi strângând la piept ceea ce fusese dragostea lui, dragoste din dragostea lui, sânge din sângele lui, lumina ochilor lui.

Vasile şi Anton năvăliră în cameră, perplecşi, neştiind ce să spună. După un timp, bătrânul deveni vampir cu adevărat, nu numai în poreclă, simţi prezenţa băieţilor lui, ridică un scaun şi începu să-i lovească.

– Voi, netrebnicilor, n-aţi fost în stare să aveţi grijă de ea. Voi, voi sunteţi de vină! şi îi lovea cu furie.

Vasile se prăbuşi cu capul zdrobit, Anton o luă la fugă, vampirul porni nebun după el, abandonă scaunul şi luă cravaşa. Afară ploaia se oprise, trăsnea şi fulgera din ce în ce mai departe. Nu îl mai vedea pe Anton. Luă şareta. Ghiţă Pilitu nu apucase să dezlege caii. Unde fugea, de cine fugea? Nici el nu ştia, nu mai ştia nimic. Dumnezeu îi şterseseră gândurile, lovea caii cu tărie. În goană, se îndreptă spre Baia Baciului, o roată sări cât colo, lovind un bolovan, frângându-se şareta continua să alerge. Vampirul căzuse în şanţ, horcăia, se ridică totuşi. În lumina tot mai rară a fulgerului, i se vedea capul crăpat. Căzu din nou în şanţ, se învârtea în carusel, ca în copilărie când în viteză, un lanţ s-a desprins din vârtej şi l-a învârtit aproape de pământ, cu capul în jos, o viaţă, până ce axul central s-a oprit din rotit. Apoi căzu o bombă, o grenadă explodă lângă el, ştia că dacă va sta

pe loc va fi înghiţit de valul de pământ al tranşeelor, a luat-o la fugă, aşa, în faţa inamicului, cu baioneta la armă. Simţea o greutate în plex, instinctiv îşi duse mâna la burtă, ceva dur îi apăsa pântecul. Din iad revenise în purgatoriu. Ţinându-se de stomac, mai mult târându-se, intră pe poarta deschisă la Baia Baciului. Nu ştia ce caută acolo, poate pe bucureştean, să-l omoare. Se îndreptă spre Grota Miresii. Pe întuneric călcă pe ceva moale şi clisos, nu se mai putea mişca, căzu cu faţa în jos, simţea doar că se scufundă. Ceaţa din minte se ridică, o linişte grea, plină de plumb topit, pogorî din văzduh. Privirea zăvorâtă cu ochii deschişi renunţă la sclipire, şiroind şipote roşii, lungi. Chipul lui schimonosit, părând al altuia, se crispă. Îşi bău trecutul cu înghiţiri grăbite, zâmbind îngerului venit pentru el şi se relaxă, se detaşă definitiv. Două braţe deschise îl îmbrăţişară. «Iată-te! Tot aşa de frumoasă ca atunci când ne-am luat. Ai venit iubirea mea, ai venit, era şi timpul.»

Cerul se limpezise, grăbite şi stelele apărură. Noaptea se lăsa rece şi grea.

A doua zi a fost găsit mort, cu o ţambră ruptă în burtă care îi trecea până în spinare. Vampirul murise în Baia Porcilor, la doi paşi de locul unde, cu două luni în urmă, îl omorâse pe netrebnic.

După mai multe vizite la Florian acasă şi după un schimb de scrisori cu părinţii, Aritina, de acord cu ai ei,

şi-a invitat iubitul la Ştefeşti, pentru a-l prezenta familiei. Manierat, plăcut, grijuliu în rostire, Florian făcu impresie bună. După scurt timp de la prezentările de rigoare se simţea de-al casei. Tartoriţa de Ioana i se aşezase pe genunchi de cum a luat loc, desprinzându-se cu greu, doar la insistenţele mamei. Ileana îi arunca câte o ocheadă pe sub sprâncene, găsindu-l chipeş, lucru pe care i-l şi spuse Aritinei, la prima lor întâlnire, singure. Iorgu îl chestionă în fel şi chip, îl cântări bine, punându-i întrebări cu bătaie lungă, dar fără a fi deranjante, fapt apreciat de Florian. Se abţinu să bea, deşi ţuica de casă îi plăcea, dar ştia cât poate duce şi ce efect are alcoolul asupra lui, îl făcea morocănos, dificil, antipatic, ba mai mult, vorbea gura fără el, aşa că doar gustă, nici jumătate de păhărel, spre mâhnirea lui Iorgu, care credea că e simandicos sau că nu-i place băutura lui. Se împrieteni repede cu băieţii, fraţii Aritinei, cu care, surprins, constată că are multe puncte de vedere în comun. Împreună cu ei dădură o tură prin ogradă şi livezi, bucuros să afle cât mai multe, punând tot felul de întrebări la care cei doi se întreceau să-i răspundă.

– Gospodăria voastră seamănă cu cea pe care mi-o descrie adeseori mama, din amintirile copilăriei ei: dealuri, livezi, păduri, păşuni, păsări, animale, stupi, staul. La fel ca pe meleagurile despre care-mi povesteşte.

– Este binevenită oricând, spuse Iorgu, iar Voichiţa completă:

– Chiar ne-ar face plăcere s-o cunoaştem. Tina

ne-a scris despre dânsa şi ar fi frumos să ne faceţi o vizită împreună, cu o primă ocazie.

Florian promise că îi va transmite mamei sale invitaţia. S-a ţinut de cuvânt şi de Sfânta Maria Mică au purces spre Ştefeşti, pentru a petrece cu mic cu mare sărbătoarea naşterii Maicii Domnului. Până la Slănic au mers cu trenul, schimbând la Ploieşti, după care au urcat pe jos, pe poteci, prin fânul necosit, prin livezile încărcate cu fructe. An bun, cu roade multe, prune grase şi dulci, numai bune de magiun sau marmeladă, dar mai ales pentru ţuica nelipsită de pe masa ţăranilor munteni.

Aniţa Rusachi, nedorind să se mai lege sufleteşte de nici un bărbat, nu cunoscuse multe bucurii ale vieţii. Pe faţa ei nostalgia pictase un chip absent. Acum devenise alta, îi venea să zburde, ar fi îmbrăţişat munţii. Fiorul copilăriei se împletise iar, brâu, în jurul ei. Nu părăsise Bucureştiul, de mulţi ani, îşi dădu seama că făcuse o mare greşeală.

Ajunseseră acasă, unde părinţii Aritinei o aşteptau pe prispă. Casa era aşezată în coamă, cu prispă de jur împrejur, cu beci lângă scara de lemn, frumos ornamentată ce ducea pe prispă, pe care puteai să ajungi şi prin spate, urcând panta cât ţinea casa, prin grădină, unde existau doar două trepte. Lângă ele se afla şi cuptorul de pâine şi o plită mare de fontă pe care stăpâna casei pregătea fierturile şi prăjelile. Urcară scara şi făcură prezentările.

– Bun găsit, oameni buni, se adresă Aniţa Rusachi celor ce o aşteptau.

– Bun venit, primi răspunsul.

– Aveţi un rai aici. Zona este ca pe meleagurile în care m-am născut şi am copilărit.

– Poftiţi, poftiţi în casă! insistă Voichiţa.

– Degrabă! dar tare aş vrea să-mi satur privirea cu peisajul acesta de-a dreptul idilic.

Mai rămaseră pe prispă unde se desfăşurară uzanţele unei primiri prieteneşti. Ileana apăru cu o tavă pe care erau păhărele cu ţuică, apă rece, dulceaţă şi le aşeză pe balustrada prispei.

– Serviţi, vă rugăm!

– Ileană, aici!? îi şopti Aritina.

– Aici, este minunat, şi luă un pahar cu apă. Sunteţi nişte fericiţi, trăiţi în rai, aveţi tot ce vă trebuie: linişte, aer curat, mâncare proaspătă.

– Muncă multă, completă Iorgu.

– Da, dar face bine la sănătate! La oraş ducem lipsă de mişcare. Dacă eşti sedentar, ai timp să suferi de tot felul de dureri, aici te îmbolnăveşti de sănătate.

– O fi adevărat, dar uneori îţi vine să te duci nouă mii de ani. Gospodăria e mare, copiii se răspândesc care încotro şi noi îmbătrânim. Dar nu vreţi să vedeţi animalele noastre? Îi propuse Voichiţa.

Se duseră prin grădină spre grajdul animalelor, apoi prin fâneaţă, prin livadă, până departe.

În camera mare, cum îi spuneau ei la sufragerie, masa era plină de felurite produse, toate din grădina lor. Aniţa se minună de gustul bucatelor şi din când în când mai spunea:

– Sunt delicioase ca la mama acasă. Şi ea, Dumnezeu să o odihnească, avea mâini de aur.

Seara, la lumina lămpilor cu gaz, se depănară amintiri. Bunicul Ariton venise şi el, fiind ca întotdeauna sarea şi piperul, cu anecdotele lui. La un moment dat îi rugară pe toţi să facă linişte:

– Mă băieţi, vă rog, vă rog puţină linişte, aşa... Acum taica vrea să pună o întrebare. Ce facem stimată doamnă cu copiii aceştia?

– Domnule Ariton, pe mine mă întrebaţi? Să-i întrebăm pe ei ce au de gând, noi ce putem să facem decât să le cântărim dorinţele, dar mai bine să spună ei.

Florian se uită la Aritina şi încercă din priviri să o îndemne să spună ceva.

– Spune tu, dacă ai ceva de spus, îi zise ea.

Şi Florian, descoperit, privit de toată lumea, se fâstâci, ca un elev prins cu lecţia neînvăţată.

– Ce trebuie să zic? E un ritual anume? Dacă nu, eu... cu îngăduinţa dumneavoastră..., şi brusc cu glas tremurat turui: tată Iorgu, vă cer mâna Aritinei, vreau să fie soţia mea şi mă jur în faţa dumitale şi a tuturor de aici că doresc să trăiască fericită alături de mine.

Se opri uşurat şi respira adânc, se înroşise tot. Surpriza a fost şi pentru fată, ce credea că doar le va spune intenţia lor de a se logodi. Mai fâstâcit a părut Iorgu, care mai că rămăsese fără grai.

– Mă... măi să fie... m-ai luat pe nepregătite.

– Hei, ce zici Iorgule, îl întrebă Ariton?

– Ce să zic?

– Păi nu ai auzit ce a zis băiatul?

Toţi erau cu gura căscată, muţi într-o clipă de suspans, ce părea că nu mai trece.

– Eşti, mă Iorgule, de acord? întrebă şi Voichiţa.

– Sunt, cum să nu fiu, că şi mie îmi place de băiat.

A fost o explozie de bucurie şi felicitări. Mama Aniţa avea lacrimi pe obraji când şi-a sărutat nora şi a zis, adresându-se tinerilor fericiţi:

– Să fie într-un ceas bun!

A sărutat-o şi pe Voichiţa, care a lăsat la o parte apelativul „doamnă”:

– Cuscră, să ne trăiască copiii!

Florian îşi mângâia viitoarea soaţă, ştergându-i lacrimile de pe obraji.

– O să fie bine Tina, îţi promit.

– Să nu uiţi ce promisiuni ai făcut şi să ştii adevărul despre mine, acum cât mai ai timp să te răzgândeşti, sunt geloasă, mofturoasă şi nu rareori, capricioasă.

– Şi eu sunt gelos, arţăgos, mofturos şi câte şi mai câte, ai să le afli pe pielea ta, în curând.

– Sunt poamă acră.

– Să nu fi poamă rea, că de acră... găsesc eu ceva cu care s-o îndulcesc.

– Nu ştii ce piele am.

– Să nu fie de...

– Mai rău, vai de pielea ta ce te aşteaptă!

Au hotărât să fixeze nunta în primăvara următoare. Florian făcu o mulţime de poze, pe care le va developa

şi le va trimite prin poştă după câteva zile.

Doamna Rusachi, patru zile cât a stat la Ştefeşti a fost acasă, acolo, la Cruşova, apoi vraja s-a sfârşit şi s-a întors la munca ei de contabilă, la rutina de zi cu zi în Bucureştiul sufocat de căldură.

Trecuse o săptămână de când Ciprian avusese o experienţă de neînţeles, încă nu îşi revenise şi era de nerecunoscut, vorbea puţin şi rămânea cu privirea în gânduri. Doamna Ecaterina era speriată mai ales că Ciprian refuza cu încăpăţânare să meargă la doctor pentru a-şi face o investigaţie medicală. Nu-l recunoştea, băiatul ei nu era genul de introvertit, suferea, înţelegea asta dar nu ştia cauza. «Să iubească? Nu este exclus, dar să se schimbe în felul acesta? Trăieşte oare o dramă amoroasă? Nu, nu e felul lui de a fi. Categoric e altceva, dar ce?»

Ciprian îi spunea de mic toate secretele. De mama lui era foarte ataşat şi deschis, în aşa fel încât îi povestise, chiar cu lux de amănunte, deşi cu perdea, până şi prima lui aventură erotică. Îi ştia secretele până-n ultimul sertăraş. Doamna Petreanu se hotărî să-i spună soţului, Avram, neliniştile ei şi îl rugă să stea de vorbă cu băiatul, de la tată la fiu, aşa cum n-a făcut-o niciodată, deşi tare ar fi vrut. Dar, pleca în zori şi se întorcea seara târziu, uneori doar să se schimbe, să mănânce şi să-şi sărute familia, după care pleca din nou în misiune. Ecaterina se obişnuise cu modul acesta de viaţă încă din primii ani de căsnicie, când rămânea,

uneori, zile întregi singură, îngrijorată şi temătoare pentru viaţa soţului ei.

Domnul Petreanu avu o discuţie cu Ciprian, dar multe nu află, ba chiar i se păru că mai de grabă fiul său are nevoie de un consult psihiatric, totuşi hotărî să verifice dacă fabulaţiile rostite de băiat au un temei real.

De fapt ce se întâmplase?!

Pe la jumătatea lui octombrie, văzându-şi ruinată încercarea de a se cupla cu Aritina, Ciprian acceptă propunerea Carolinei, prietena lui din acea vreme, la care nu prea avea tragere, de a o însoţi la Sinaia, unde, împreună cu mai mulţi studenţi, serbau ziua de naştere a verişoarei ei. După trei zile de chef cu băutură cât cuprinde, cu jocuri de societate, conga până la ameţeală, raliuri pe drumul Cotei 1400, jocuri de noroc şi amor, Ciprian se trezi dis-de-dimineaţă cu o migrenă ce nu-i dăduse pace toată noaptea. Carolina nu era în pat şi nici la baie, iar uşa de la balcon era închisă. Se îmbrăcă după ce-şi făcu toaleta şi un duş lung, scoţian. În hol nu era nimeni, vila nu avea decât şase camere. Se îndreptă la etaj, spre camera lui Valentin, prietenul verişoarei, unde ştia că băuse ultimul pahar cu vin. Bătu, nu răspunse nimeni, încercă uşa, era descuiată. Intră şi rămase mut în prag. Carolina şi vara ei Gina, goale puşcă, în pat călare pe Valentin, în poziţii total indecente. Închise uşa şi grăbi pasul spre ieşirea din vilă. Lapoviţa rea şi lipicioasă îi făcu bine, se plimbă o vreme apoi se întoarse în cameră unde Carolina, în neglijeu, îl aştepta în pat.

– De unde vii, dragule?

– De nicăieri, îi răspunse scârbit.

– Hai, vino să continuăm ce am început aseară!

– Ai continuat şi fără mine.

Îşi luă pardesiul, pălăria şi geanta de voiaj şi fără să spună nici un cuvânt de rămas bun, părăsi camera, vila. Auzi în urma lui:

– Ce mitocan eşti, dragă!

În spatele vilei găsi automobilul pe care-l ştia parcat în altă parte. Nu-şi mai amintea nimic, în afară de două faruri care veneau obsesiv spre el. Condusese beat, îşi aminti, dar nu ştia cum ajunsese în pat şi cum parcursese drumul până la vilă. Rămase un timp pe gânduri. Era încă nerefăcut şi migrena nu-i dădea pace. Îşi propusese să oprească în centru, să bea o cafea cu lămâie sau să mănânce o supă. Merse cu geamul deschis, neţinând cont de lapoviţa care îi udase nu numai faţa dar şi umărul stâng. Parcă în faţa restaurantului, se simţea trădat, se simţea prost şi prostit. Servi masa cu gândurile rătăcite, supa îl remontă, şi mahmureala îi slăbise un pic; acum avea curaj să plece la drum. Plăti îndoit. Lapoviţa se transformă în ninsoare. Dădu zăpada de pe parbriz cu mănuşa, se cuibări la volan şi plecă spre capitală. Cu greu trecu de Posada, unde zăpada de pe carosabil era zloată. După Comarnic ploua mărunt. O ploaie câinească.

Ajunse la Ploieşti. Încercă să scape de scena aceea de-a dreptul pornografică, de cheful nebunesc la care luase parte, de Carolina şi gaşca ei de aşa-zişi

aristocraţi, se auzi spunând ca o concluzie: «Dă-o în mă-sa de curvă!»

Se amuză. Opri în faţa Hotelului Central, la Restaurantul Berbec, vroia să se refacă cu o ciorbă de burtă, pe care o servea din când în când acolo, alături de familie sau amici. Tatăl său era bun prieten cu Petre Dunăreanu, proprietarul localului, încă din anii copilăriei.

Avea Dunăreanu un şarm al lui, cu totul şi cu totul personal. Boem şi pişicher cum era, cel puţin o dată pe săptămână mergea la soţia lui Margareta, fostă Marinescu, cu două trăsuri. În prima trona el, pe o banchetă, iar pe bancheta cealaltă se răsfira un buchet imens de trandafiri baccara, catifelaţi, parfumaţi, bordo, cu tentă de negru incandescent şi flăcări zvâcnind în lumină, florile ei preferate. Trăsura de pe urmă era cu câţiva lăutari care-l acompaniau în timp ce-i cânta serenade soţiei. Avea şi o voce frumoasă, Carusso în persoană, aşa că seratele ad-hoc făceau deliciul nu numai soţiei dar şi vecinilor, sau mai de grabă vecinelor.

Se întâlniră în hol. „Don Pedro” tocmai pleca, dar văzându-l pe Ciprian se întoarse din drum şi-l însoţi la masă, unde îi ţinu companie, curios să afle noutăţi despre „bătrânul” Avram, bunul său prieten. După un timp se scuză şi plecă, având să o însoţească la anumite târguieli pe Margareta lui, pe care nu doar o respecta, dar o diviniza.

Ploaia era şi mai deasă. Fordul lui sforăia plăcut. Observă: «Îi place pe ploaie.»

Depăşi zona de intrare în Snagov, apoi Săftica, se apropia de Otopeni, când observă o femeie ce mergea pe jos, pe sensul lui de mers, şi care îi făcea cu mâna semn să oprească. Încetini şi în dreptul ei scoase din viteză şi frână. Femeia, udă bine, trecută de prima tinereţe, cu trăsături fine, faţă rotundă, ochi migdalaţi, purta pe cap o pălărie retro şi un palton de *camel hair* lung, croit pe corp. Ciprian se aplecă şi deschise geamul uşii din dreapta întrebând:

– Vă pot ajuta, cumva?

– Da, dacă aţi dori să mă duceţi în oraş.

– Desigur.

Închise geamul, se dădu jos din maşină, trecu pe partea cealaltă, deschizându-i galanton uşa şi după ce doamna urcă prinse paltonul ce nu lăsa portiera să se închidă şi îl puse pe genunchii femeii, se întoarse la volan şi băgă în viteză:

– Aţi păţit ceva?

– Dacă sunteţi amabil aş dori să nu vorbesc despre asta, vă mulţumesc că mă ajutaţi să ajung acasă, mă cheamă Lucia Chiriceanu.

– Pe mine Ciprian Petreanu. Sunteţi udă din cap până în picioare. Aţi îngheţat, dar vă veţi încălzi repede. Unde staţi?

– Pe Luterană, în spatele Palatului Regal, se face din Strada Ştirbei Vodă.

– Ştiu zona, am un prieten bun, pe Luigi Cazzavillan, chiar foarte aproape, trec adeseori prin zona aceea, am să vă duc acasă.

Se întunecase deja când ajunseră. Ciprian îi deschise doamnei portiera, o ajută să coboare.

– Nu doriţi să vă răsplătesc cu un ceai sau coniac, vă rog? spuse femeia într-un fel de nerefuzat.

Ciprian mai mult curios să afle cine e misterioasa doamnă, care pe tot parcursul drumului îl fixase cu privirea şi vorbise despre lucruri demult trecute, acceptă. Îşi îmbrăcă pardesiul, îşi puse pălăria, pe care o primise cadou, de ziua lui, de la tatăl său şi o urmă pe Lucia.

Doamna Chiriceanu ocupa etajul unei case burgheze, ce avea intrare separată pe scara, uşor arcuită, din spatele clădirii. Mirosea a vopsea proaspătă, şi a lac de la mâna curentă ce lucea în razele lăsate de luminile aplicelor în formă de irişi deschişi. Treptele erau acoperite cu o mochetă groasă peste care se întindea o traversă prinsă bine în vergelele de alamă. Urcară.

– Faceţi-vă comod! Intraţi în sufragerie!, am să aduc degrabă ceaiul, spuse doamna, închizând uşa de la intrarea în apartament, după care se îndreptă spre bucătărie.

Ciprian îşi lăsă pardesiul în curierul de pe hol şi pălăria pe spătarul unui scaun. Două uşi glasvand despărţeau holul larg şi lung de living. Intră şi se aşeză pe fotoliul cel mai apropiat de uşă. Se simţea stângaci, deşi nu îi era în fire, de regulă nu se pierdea aşa uşor. Recapitulă ziua de azi în fugă.

Livingul i se păru enorm. Pereţii erau tapetaţi cu mătase, cu modele orientale, părând a fi litere arabe pe

alocuri, predominând bejul filigranat cu auriu, întrerupte doar de câteva tablouri de familie şi o oglindă imensă. În unul dintre tablouri, cel central, era Lucia Chiriceanu la braţ cu un bărbat, portretul fiind executat în mărime naturală, cel puţin aşa dădea impresia. Era tot un zâmbet, radia bucurie, dar şi calm. Tunsă scurt, charleston, cu breton pe toată fruntea, purta o pălărie mică, scurtă, gen *castron*, cu o fundă discretă spre tâmpla dreaptă, la fel ca aceea pe care o avea astăzi, dacă nu cumva era chiar aceeaşi.

Ciprian se apropie de tablou, fascinat de chipul acela atât de viu. Părea executat de curând, deşi trăsăturile de acum ale femeii erau mult mai ferme, mai conturate. Pe obrazul drept, ceva mai jos sub ochi, avea o aluniţă, nu o observase, de fapt, intimidat de privirile ei insistente nici nu prea o privise. Bărbatul i se păru cunoscut, familiar chiar, probabil că făcea parte din cercul de prieteni al familiei lui, dar nu-l putea identifica nicicum printre apropiaţi, deşi... ceva îl nedumerea.

Observă pe servantă un album de familie, îl ridică şi îl puse pe masă, îl deschise şi din el căzu o poză, desprinsă din lăcaşul ei, era Lucia în costum de baie, undeva pe ţărmul unei mări. Întoarse fotografia şi citi: *Balcic, iulie 1920*. Stătea cu picioarele uşor desfăcute, înfipte în nisip şi mâinile prinse sub cap, cu ochii la soare să-şi bronzeze faţa. Era atât de tânără şi frumoasă, atât de distinsă; observă şi aluniţa de pe obraz. Auzi paşii doamnei, puse repede albumul la loc iar poza în buzunarul drept al hainei, nici el neştiind de ce şi se

ridică în picioare. Lucia Chiriceanu intră cu o tavă pe care se aflau fursecuri, ceai, o sticlă de coniac franţuzesc, pahare şi ceşti. Da, era aceeaşi persoană din tablou, cu aluniţa la locul ei.

– Poftiţi, luaţi loc!

– Nu v-aţi schimbat aproape deloc, arătă cu privirea spre tablou tânărul Petreanu.

– Soţul meu nu mai trăieşte de mai bine de zece ani, iar tabloul a fost lucrat cam... cu zece ani înainte ca el să nu mai fie.

– Oh! se miră surprins Ciprian. Adevărat? Dar aş fi putut pune rămăşag, credeţi-mă, că nu aţi trecut de treizeci de ani.

– Sunteţi drăguţ. Vă rog să serviţi.

Urmă un moment greu, stânjenitor, o tăcere apăsătoare în care el se simţea privit insistent, studiat chiar. Doamna rămăsese înfiptă în chipul lui, părând că nu dorea să se dezlipească de el. Inhibat, nu auzea nici clinchetul paharelor, doar înghiţiturile nu şi le putea ascunde, se auzi spunând:

– Am douăzeci şi doi de ani, de fapt aproape douăzeci şi trei.

Pesemne că fusese întrebat telepatic ce vârstă are. Îl trezi din meditaţie clopoţelul soneriei de la intrare:

– Trebuie să fie menajera, are o garsonieră la mansardă şi dimineaţa devreme pleacă la târguieli, trece să mă întrebe dacă am nevoie de ceva, îi spuse doamna Lucia, mergând spre uşă pentru a-i deschide femeii.

Ciprian, mânat de nu ştiu ce impuls, cu toate că ar

fi dorit să lungească compania cu femeia, într-un fel misterioasă, pe care ar fi vrut să o descopere mai mult, se ridică. A ajuns şi el în dreptul uşii îşi anunţă intenţia de a pleca. În hol a făcut cunoştinţă cu menajera, domnişoara Atena, o fetişcană mignonă, cu faţa rotundă şi cu ochii negri cât două măsline mari.

– O clipă, vă rog, i se adresă doamna, încheind socotelile, grăbită, cu menajera care ieşi, trăgând uşa de la intrarea în apartament în urma sa. Vă rog să mai rămâneţi o clipă!

Rămaseră în hol, faţă în faţă, foarte aproape unul de celălalt. Privirile lor se contopiră, vorbeau doar ele între ele, pe limba lor, un timp cât o veşnicie, aşa i se păruse lui.

– Ar trebui să merg şi eu, rupse în cele din urmă tăcerea. Mi-a făcut deosebită plăcere să vă cunosc.

Femeia, cu ochii ficşi în ochii lui, începu să îi mângâie chipul, trecându-i mâinile prin păr, pe frunte, peste ochi, ajungând în dreptul buzelor. Ciprian îi sărută podul palmei drepte, mirându-se şi el de gestul pe care îl făcuse. Lucia îl sărută întâi pe frunte, apoi ochii şi buzele, lung, cu pleoapele închise, ca o adolescentă dornică de fiorii necunoscutului, încorsetându-se cu trupul tânărului.

– Rămâi, te rog, rămâi cu mine!

Deschise ochii, se depărtă de el, îl prinse de mâini, trăgându-l uşor.

– Vino!

Îl luă de braţ şi îl conduse în dormitor.

Pe Ciprian îl puteai întreba cum şi când şi ce s-a petrecut dar nu-ţi putea răspunde, era magnetizat. A recapitulat cele întâmplate până atunci, când, deodată a conştientizat că era gol, gol puşcă, la fel şi femeia de lângă el, ce stătea stană, cu ochii ţintă în tavan.

– Nu l-am înşelat niciodată, nu aş fi crezut că sunt în stare de aşa ceva, dar semeni atât de mult cu Artur încât, iartă-mă, am simţit cum m-am iubit cu el.

Ciprian se ridică în capul oaselor, împingând pernele moi pe tăblia patului.

– Sunt copleşit, nu înţeleg, nici nu ştiu ce trebuie să gândesc şi nici atât ce să spun, semăn cu soţul dumneavoastră!?

– Da, mult, pur şi simplu el întrupat.

– Probabil că aceasta este şi explicaţia pentru care bărbatul din tablou mi se părea o persoană familiară, nu m-am gândit însă că aş semăna cu dumnealui.

– Sunteţi întru totul aşa cum arăta Artur atunci, la început, când l-am întâlnit pentru prima dată, moment din care m-am îndrăgostit nebuneşte de el, iubindu-l cu toată fiinţa. Leit el, Artur al meu, n-am încetat niciodată să-l iubesc, spuse ea, cu un nod în gât şi lacrimi leneşe pe obraji.

– Îmi cer scuze, sunt bulversat, poate că nu e momentul, dar ce s-a întâmplat cu dumnealui?

– Atac de inimă. Era director de bancă, a simţit cum se năruia totul, îl păştea falimentul, n-a suportat, i-a cedat inima, inima lui blândă.

Luciei îi slăbi glasul. Lacrimile continuau să i se

prelingă pe gât. Ciprian rămase dus în chipul ei. Era frumoasă şi în astfel de stări. Nu îndrăzni, dar ar fi îmbrăţişat-o, în schimb o mângâie pe frunte, pe tâmple, pe păr. Lucia era printre gândurile ei prinsă undeva în iţele unui trecut ce o domina mental şi fizic. Purta cu ea o poartă spre eternitate, oglindă oglindită în oglindă, treaptă sigură spre infinit. Într-un fel anume îşi trăia amintirile, ea cu ea însăşi, în ea, în sinele ei, de unde nu lipsea soţul iubit care, iată, acum o mângâia. De acolo, din ancora în care se împletise, fără scăpare, rosti pentru ea, cu glas imperceptibil: «Artur, Artur»

Ciprian aşteptă liniştit să se limpezească într-un fel starea de fapt, făcându-se absent un timp, după care văzând că doamna, în transă, cu ochii închişi, nu dădea semn că revenise pe pământ, se îmbrăcă, făcând în aşa fel să nu işte nici un zgomot. Îşi luă în grabă pardesiul şi coborî în stradă.

Întunericul era spart abia la colţul străzii de un felinar. Ploaia se oprise. Se uită la ceas: unu şi jumătate. «Când s-a scurs atâta vreme?»

Ridică privirea spre etajul clădirii, spre fereastra luminată, dorind parcă o ultimă întrevedere cu misterioşii ochi ai misterioasei doamne, dar nu văzu pe nimeni, doar perdeaua cu pliurile mai dese în partea dreaptă a geamului.

Acasă constată că în graba plecării îşi uitase pălăria. Singur, în camera lui cu lumina stinsă, cu mâinile sub cap, recapitulă întreaga zi: «Ce zi, ce femeie!»

Nu avea numărul ei de telefon şi îi părea rău, ar fi fost tentat să o sune. Prin telefon, credea că ar fi avut, o prestaţi mai... convingătoare. «Ce gânduri şi în capul ăsta al meu!»

Îşi propuse să-şi recupereze pălăria, aşa că hotărî ca a doua zi, după cursuri, să-i facă o vizită Luciei.

Era student în ultimul an la Drept, se pregătea pentru examene, dorea mult să intre în barou, în timp ce domnul Petreanu l-ar fi vrut mai degrabă în procuratură. Era o adevărată dezbatere de idei între el şi tatăl său pe teme juridice, la care Ecaterina asista mai mult din curiozitate, dar şi să-i tempereze când pe unul, când pe celălalt, atunci când se înfierbântau prea tare, pentru că oricum nu înţelegea nimic. Dar ei îi plăcea să-i vadă împreună, lucru ce se întâmpla destul de rar, să asiste la ciondănelile lor înfierbântate care nu erau cu dispreţ sau ură, ci doar aşa, de plăcerea disputei de idei. Ciprian îşi respecta tatăl şi căuta, prin comportamentul lui – chestie de educaţie primită de la mamă – să nu-l deranjeze sau să-i strice reputaţia. El nu concepea să implice numele familiei în nici o problemă. Nu-i ceruse tatălui niciodată să-i rezolve sau să intervină pentru el în vreo chestiune, chiar dacă, nu o dată, s-a întâmplat să aibă nevoie.

Opri maşina în dreptul clădirii de pe Luterană. Casa părea mohorâtă şi mult mai veche la lumina zilei. Ridică privirea spre geamul de sus, de la etaj, perdeaua, tot aşa cutată, urcă treptele. Cineva luase mocheta, traversa şi barele de bronz, nu înţelegea cum nu observase pereţii jupuiţi de pe scară. Când ajunse sus se

miră, văzând o bară de metal care era prinsă cu un lacăt gros, ruginit, de tocurile scorojite de vopsea, ale uşii, la fel arăta şi tăblia ei. Se întrebă dacă nu cumva greşise etajul sau intrarea. Reconstitui traseul şi constată că nu, sună totuşi, dar soneria nu scoase nici un sunet. Bătu în uşă mai încet, apoi mai tare, contrariindu-se şi el de gestul inutil, deoarece uşa era zăvorâtă pe dinafară, deci nu putea să fie cineva înăuntru. Îşi propuse să se întoarcă, avea de recuperat pălăria cea nouă. Coborî îngândurat şi intrigat, ieşi în stradă, mai aruncă o privire la clădire, era posomorâtă, iar geamul cu vopseaua decolorată de soare, avea aceeaşi perdea cu pliuri mai dese în partea dreaptă. Clădirea, aseară, cu tot întunericul, nu înţelegea cum, i se păruse mai vie şi categoric mult mai îngrijită.

Se întoarse la ale lui, nu avea însă chef nici de studiat, nici de conversaţie, rătăcind cu mintea între cele întâmplate. Totuşi, ziua următoare se concentră la examen şi îl trecu cu punctaj maxim.

La două zile după întoarcerea trecută, clădirea era aşa cum o văzuse, ponosită. Nu putea pune mâna în foc, dar în seara în care venise împreună cu Lucia, locuinţa era acoperită de iederă. Credea că era o impresie doar sau o asociere cu altă clădire.

Urcă. Acelaşi lacăt greoi şi vechi, aceeaşi bară de metal. Cobora nedumerit, când auzi paşi urcând treptele, aşteptă. În faţa lui se opriră doi ochi negri, cât două măsline mari, încadraţi de o faţă rotundă. Posesoarea lor semăna cu Atena, menajera cu care făcuse cunoştinţă

cu câteva zile în urmă, dar avea altă vârstă.

– Pe cine căutaţi?

– Pe doamna Lucia Chiriceanu.

– Vai, domnule, regret să vă spun, dar doamna Lucia nu mai e de douăzeci de ani.

– Cum, nu mai e de douăzeci de ani?

– A murit.

– Cum... a murit?

– S-a sinucis. A luat un pumn de pastile.

– O clipă. Nu putem vorbi de aceeaşi persoană. Eu am fost la dumneaei acum două zile.

– Imposibil domnule, apartamentul acesta este încuiat de atunci, de la moartea doamnei. Ruda domniei sale locuieşte în străinătate şi l-a încuiat atunci şi de atunci nici că l-a mai deschis cineva.

– Doamnă, îmi cer scuze, nu sunt nebun, am fost aici... şi recunoscând trăsăturile femeii o întrebă: Nu vă supăraţi, aveţi o fiică sau o soră mai mică, Atena?

– Eu sunt Atena şi nu am copii şi nici fraţi sau surori.

Rămase trăsnit câteva momente bune, cu privirea rătăcind aiurea. Doamna dădu să plece când Ciprian îşi reveni, aducându-şi aminte de poză.

– O clipă!

Se căută grăbit în portofel, unde pusese fotografia, o scoase şi i-o arătă femeii.

– A! e doamna Lucia, ştiu poza, îi plăcea şi dumneaei tare mult, e făcută la mare, dacă nu mă înşel la Balcic, ştiţi, acolo unde este castelul Reginei Maria.

Lui Ciprian i se înmuiară picioarele, se aşeză stupefiat pe ultima treaptă a scării, dus în gânduri, undeva departe, departe de tot. Doamna cu ochii măslini, plinuţă bine, îşi ceru scuze şi urcă, de sus îi aruncă o ultimă privire, parcă l-ar fi cunoscut de undeva, apoi intră în mansarda ei.

Se ridică maşinal, se întoarse către uşă, îşi făcu semnul crucii: «Este imposibil, ceva necurat se întâmplă. Ştiu, diferenţa dintre posibil şi imposibil este o chestie de voinţă personală, dar oricâtă voinţă de înţelegere aş avea mi se pare totul inacceptabil.»

Se hotărî să meargă la poliţie. Explică unui comisar despre ce era vorba, dar acesta îl puse să scrie cu lux de amănunte tot ce îşi aducea aminte. După ce termină, poliţistul îl asigură că va fi contactat şi i se va comunica rezultatul anchetei. Ciprian nu făcu uz de numele tatălui său. Acasă, după multe ezitări, spuse părinţilor toată povestea, mai puţin partea amoroasă.

Domnul chestor auzise multe la viaţa lui, dar nu credea în baliverne, totuşi, văzându-şi băiatul atât de schimbat, ştiindu-l că nu minţea de felul lui, hotărî să vadă despre ce era vorba. Îl sună la secţie pe poliţistul care-l pusese pe băiatul lui să facă declaraţia amănunţită şi-l întrebă dacă a întreprins ceva în acest sens. Acesta nu începuse nici o anchetă, aşa că domnul chestor îl apostrofă şi îi dădu un termen scurt pentru a-i prezenta un raport cu concluziile sale.

Nu după mult timp, comisarul Macarie preluă ancheta şi îi ceru o audienţă chestorului în care îi

prezentă succint descinderea la faţa locului. Avea nevoie însă de mandat de percheziţie, de spargerea lacătului, neputând lua legătura cu rudele care se aflau departe, după informaţiile obţinute, în Franţa.

Chestorul sună la procuratură şi hotărî să participe la cercetarea apartamentului. A doua zi, două maşini opriră în faţa clădirii de pe Luterană. Urcară, îndrumaţi de comisarul Macarie Ion, chestorul, procurorul Pandele Vasile, un subcomisar şi doi soldaţi, care sparseră lacătul şi înlăturară bara metalică ce bloca deschiderea uşilor. Primul intră chestorul, care văzând în hol, pe scaun, conform descrierii copilului său, pălăria, rămase mut, era neprăfuită. De fapt, singurul lucru neprăfuit din toată locuinţa. Trimise degrabă pe comisar să-l aducă pe fiul său şi subcomisarul să o caute pe menajeră.

Regăsi locul întocmai aşa cum îl lăsase cu câteva zile în urmă, aşa cum îl ştia el, numai că totul părea învechit. Pânzele de praf atârnau peste tot.

Un soldat avu proasta inspiraţie să tragă o draperie care lansă un nor de praf.

– Nu atingeţi nimic! Să vină un legist, să cerceteze, să facă poze la tot. Faceţi inventarul amănunţit, după care lăsaţi totul la locul lui, puneţi bara la loc, un lacăt nou şi sigiliul poliţiei.

Ciprian rămase o vreme cu ochii în tablou, după care se îndreptă maşinal către dormitor, urmărit cu privirea de tatăl său. O anume emoţie îl încerca, păşi timorat. Regăsi totul neschimbat, până şi patul în care trăise o experienţă unică în felul ei, nu era făcut. Cineva

lăsase totul parcă intenţionat aşa cum îl părăsise el, ca şi cum nu ar fi trecut pe acolo moartea, sinuciderea Luciei şi tot ritualul de după. Se aplecă şi atinse aşternutul, aceeaşi senzaţie plăcută îi trecu prin toate simţurile. Se cufundase într-un trecut, fie el şi de acum câteva zile şi parcă magnetizat, ca şi atunci, cuplase toate simţurile la acele clipe de neuitat şi de neînţeles pentru orice minte organizată. În prag, domnul Petreanu, chestorul, tatăl, îl privea uimit, fără să-l scoată din transa în care înţelesese că fiul se cufundase. Îl urmărea cu un fel de spaimă să nu-l decupleze, să sufere vreun şoc. Era desigur convins că băiatul lui nu fabulase nici într-un fel. Nu înţelegea ce se întâmplase, încă spera că va elucida în curând tot misterul. Involuntar îşi aduse aminte când, cu ani în urmă, participă la o anchetă în care fusese chemat şi în care, de faţă cu fruntea chesturii, procuraturii, jandarmeriei, nu pricepea cum într-un dulap de haine al unui cetăţean care reclamase situaţia, ardea doar un anumit costum. A ars până s-a făcut scrum, cu flacără lentă, fără ca celelalte obiecte de îmbrăcăminte sau dulapul sau mobilierul din jur să păţească ceva, cea mai mică urmă de arsură sau de fum, totul inexplicabil, ca şi acum. Se retrase discret îndepărtându-i şi pe cei prezenţi, lăsându-şi fiul să retrăiască, să recompună întreaga stare prin care trecuse. Înţelese că nu era la mijloc doar ce apucase fiul său să-i relateze, ci ceva mai mult. Va sta de vorbă cu el, îşi propuse, de la bărbat la bărbat.

Ciprian se întinse pe pat, simţea prezenţa Luciei, o

simţea prin toţi porii, era aici, acum, prezentă în pat, alături de el sau de iubitul ei soţ, cine ştie, cine putea spune? Cine putea spune ce mister, ce magie e la mijloc?

«Cum Doamne iartă, este posibil? Cum şi ce se întâmplă? Unde e femeia de acum două zile, unde?» se gândea el.

Deschise ochii, tavanul îl privea cu o mie de ochi invizibili, din aceleaşi stucaturi mătuite de timp. De care timp? Unde se ascunsese timpul acesta de 20 de ani? Se comprimase în două zile? Cum? Simţea cum propria lui personalitate îi joacă feste.

«Ce naiba, sunt om în toată firea? Ei şi! ce ştii tu, ce ştii, dacă nu ştii ce se întâmplă, ce s-a întâmplat?! Oare un vis atât de real? Bine, bine dar artefactele? Pălăria, pozele... Nu, nu are dram de logică, doar nu sunt nebun.»

Mirosul parfumului ei, suav, încă i se mai plimba prin nări când auzi voci în sufragerie. Se ridică brusc, vrând să-şi acopere goliciunea. «Care goliciune băiete?» îşi zise. «Chiar că ai luat-o razna de tot!»

Lângă pat observă un nasture, îl ridică. Îşi aminti că perechea de pantaloni cu care fusese îmbrăcat în seara cu pricina avea lipsă unul. Cu nasturele în mână se îndreptă, încă în transă, spre living. Tatăl său răpus, parcă, de un glonţ invizibil stătea, abătut, pe un scaun. Devenise scund, el care era ditamai omul.

– Iată dovada tată... Iat-o!

– Ce dovadă Ciprian, ce dovadă?

– Nasturele.

– Ei bine...?!

– Nasturele acesta lipseşte de la pantalonii mei de stofă maro, lipseşte tată, crede-mă!

– Te cred, fiule, te cred! se ridică, îl luă pe după umeri şi zise: Să mergem acasă, poliţia va cerceta cazul cu de-amănuntul.

– Stai, aş vrea să iau ceva de aici, albumul.

– Ce album?

– E pe servantă.

Chestorul făcu semn subcomisarului să îi aducă albumul, era într-adevăr la locul lui, pe servantă, se pare că nu a interesat pe nimeni, nici măcar pe o rudă prezentă cu ocazia funeraliilor.

– Ce-i cu albumul? Îţi aduce aminte de ceva?

– Da.

Băiatul scoase din portofel fotografia Luciei, lipsă de la locul ei gol, din album.

– Înţelegi tată, înţelegi?

– Înţeleg,… înţeleg fiule,… deşi… drept să spun, nu e nimic de înţeles.

Subcomisarul îi aduse aminte chestorului, pentru a nu ştiu câta oară, că menajera aştepta în hol.

– Spune-i să intre!

Atena, speriată, aruncă o privire de jur-împrejur, dând cu ochii de Ciprian şi se nelinişti. Nu înţelegea ce se întâmplă.

– Luaţi loc! Nu vă temeţi!, începu chestorul, dorim să ne relataţi câte ceva despre defunctă... proprietara

apartamentului.

– Da, domnule, ce doriţi să ştiţi? Că de câtă vreme s-a scurs am uitat şi eu atâtea, deh!, vârsta.

– Aţi cunoscut-o bine?

– Da, cum nu!

– Este doamna din tabloul acela?

– Da, domnule.

– Aceeaşi ca şi doamna din poza aceasta?

Şi chestorul îi arătă fotografia pe care de câteva clipe o avea din portofelul lui Ciprian.

– Da, ea e.

– Ce ştiţi despre moartea ei?

– Păi, a fost de mult, acum vreo douăzeci de ani, de nu… mai bine, s-a sinucis, a luat pastile multe, a fost poliţie multă şi atunci, domniile lor au spus că s-a sinucis cu somnifere sau aşa ceva.

Chestorul îi făcu un semn comisarului Macarie, ce era şi el atent la discuţie. Acesta se aplecă.

– Aţi verificat în arhivă?

– Nu, domnule chestor.

– Ei bine, să o faceţi deîndată!

– Înţeles.

– Vă aduceţi cumva aminte de tânărul acesta, se adresă chestorul doamnei Atena, arătând către fiul său.

– Drept să fiu, pare un chip cunoscut. L-am întâlnit acum două zile, când mi-a arătat şi dumnealui poza aceea, dar cred că l-am mai văzut odată demult, când trăia doamna Lucia, de nu cumva îl confund cu domnul Artur, răposatul soţ al doamnei, că tare

seamănă.

– Doamnă, să fiţi amabilă şi să răspundeţi domnului comisar dacă mai sunt anumite lucruri de lămurit, nu vă supăraţi că vă tracasăm, dar trebuie să elucidăm cazul sinuciderii doamnei.

– Desigur, desigur, dar... cazul am crezut că este clar, mai ales că uşa era încuiată pe dinăuntru şi eu am anunţat poliţia de teamă că doamna a păţit ceva, pentru că niciodată nu pleca mai multe zile fără să-mi spună ce am de făcut în casă.

– Vă mulţumim doamnă, puteţi pleca!

– Cu plăcere. Bună ziua!

Domnul Petreanu se ridică şi privi îndelung tabloul: «Da,» îşi spuse el, «seamănă cu Ciprian, desigur, dacă pui la socoteală o maturizare a trăsăturilor.»

Cazul a fost întors pe toate părţile, nu avea logică, nu avea mobil, aşa că a fost destul de repede clasat. Chestorul primi raportul poliţiei asupra cercetărilor, din care rezulta că cele relatate de menajeră erau adevărate, s-au studiat şi dosarele din arhivă, atât cel legat de moartea lui Chiriceanu Artur, cât şi cel referitor la sinuciderea soţiei sale Chiriceanu Luciana, ce a urmat zece ani de zile mai târziu.

Din dosarul bărbatului rezulta că fusese acţionar şi preşedintele consiliului de administraţie al unei bănci cu capital mixt, care avea mari probleme la capitolul investiţii nerentabile şi pe deasupra o lipsă mare de lichidităţi, datorate retragerilor masive de capital.

Considerându-se unul dintre vinovaţi şi având remuşcări puternice a suferit un atac de cord. După dispariţia lui, banca a fost salvată de la faliment de un investitor neprevăzut, care, din cercetări amănunţite, a rezultat că nu ar fi fost străin de crearea crizei din banca respectivă, dar din lipsă de probe dosarul nu a fost înaintat procuraturii.

În ceea ce priveşte doamna Chiriceanu, după pierderea soţului, aceasta a trecut prin mari dificultăţi psihice, revenindu-şi cu greu. A avut grave probleme materiale, fiind nevoită să vândă parterul imobilului în care locuia şi bunurile de valoare acumulate de cei doi soţi. Trăia dintr-o rentă viageră, rămasă moştenire de la părinţi precum şi din asigurarea de viaţă, pe care o făcuse bărbatul ei înainte de tragedie. În urma unui şoc, al cărui motiv nu s-a putut afla, survenit la zece ani după moartea soţului, aceasta a procedat la înghiţirea unei doze letale de barbiturice.

În taină, fără să ştie familia, chestorul luă legătura cu un preot mai întâi, apoi cu un doctor psihiatru, cărora le-a prezentat cazul, fără date referitoare la fiul său. A înţeles că orânduiala universului nu e aşa simplă cum pare şi că de-a lungul timpului interferări cu planurile lumii nevăzute s-au mai întâmplat, cercetările în domeniul acesta erau insuficiente pentru a se putea fundamenta o teorie. Rânduiala lumii nu se schimbă, se transformă doar, ia diferite forme. De la preot a aflat că sufletele sinucigaşilor rătăcesc pe pământ o vreme, pentru a-şi ispăşi o anume pedeapsă, apoi sunt integrate

şi ele în ciclul universal. «Complicat, confuz,» concluzionă domnul chestor Petreanu.

După un timp renunţă la orice aducere aminte a incidentului, mai ales că fiul său îşi reluă studiile, trecu examenele cu brio şi era foarte preocupat de cariera pe care dorea să o urmeze.

Lui Ciprian i se propusese să rămână asistent la catedra de legislaţie dar nu era hotărât încă să accepte. O vreme a ţinut fotografia Luciei pe biroul său de lucru, după care a zăcut pe fundul unui sertar la care nu avea motiv să umble des. Dacă îl întrebai, chiar nu ştia pe unde se mai află, dând uitării incidentul.

Coralia se simţea, într-un fel, trădată. Prietena ei Aritina nu mai avea timp şi pentru ea. Nu mai avea cu cine să-şi împartă veştile şi temerile. Se simţea tot mai singură. Se săturase de vizitele la mătuşa ei şi nici nu dorea să devină „musafirul nepoftit", deşi toţi din familia Petreanu o îndrăgeau şi o primeau cu bucurie. George fusese transferat de la unitatea lui pe graniţa cu sovieticii. Era ultima ştire pe care o avea de la el, din ultima lui scrisoare. Ajunsese sublocotenent şi continua să facă instrucţie la unitate, cursurile teoretice urmând să le definitiveze odată cu terminarea stării de necesitate în care se afla unitatea lui. Plecaseră pe Nistru pe data de 27 iunie, dis-de-dimineaţă şi noaptea ajunseseră în cazarma de pe frontieră. Aveau o misiune specială, el şi plutonul lui. Era informat, instruit în amănunt, dar misiunea fiind cu caracter strict secret amuţise-n el până

şi gândul de teamă de a nu se divulga. Se zvonea ceva în legătură cu intenţia sovietelor de a ataca România.

În noua unitate era o tensiune greu de descris. S-a dormit, cum se spune, în bocanci, cu arma la rastel gata pregătită. URSS-ul dăduse României ultimatum pentru cedarea Basarabiei şi a nordului Bucovinei. Mai erau mai puţin de douăzeci şi patru de ore până la intrarea în vigoare şi autorităţile române nu dăduseră nici un răspuns, aşa că pregătirile erau de apărare a graniţelor, dar şi de o eventuală retragere, totul planificat în amănunt pe masa de lucru a ofiţerilor superiori. George nu avea timp să-i scrie soţiei sale, fiind ocupat cu îndeplinirea ordinelor, care erau tot mai contradictorii, şi cu întocmirea documentaţiilor specifice situaţiilor speciale. În 28 iunie au primit ordinul de retragere. Regele, după Consiliul de Coroană, dăduse decret de cedare a teritoriilor, un sfert din ţară urma să fie abandonată. Ţinutul Herţei din nordul Bucovinei, care nu fusese niciodată sub stăpânirea ruşilor, era acum pretins drept despăgubire pentru aşa-zisele pagube pricinuite în cei douăzeci şi doi de ani de administrare românească a Basarabiei.

Un adevărat haos cuprinsese întreaga regiune. Civilii au intrat în unitate, forţând santinelele să cedeze, cerând protecţie, oferind chiar sume uriaşe de bani. Forfota de nedescris era amplificată de tancurile ruseşti, care nu au întârziat să apară imediat după ora paisprezece, ora limită a ultimatumului, nelăsându-i

armatei române timp să-şi transfere tehnica şi nici o parte din documentele oficiale. Ofiţerii, soldaţii au lăsat totul baltă şi cu maşini, căruţe, pe jos au plecat spre Prut. Pe drum era un exod al populaţiei către graniţa română. Nu au lipsit incidentele provocate de „invadatorii" care au călcat toate condiţiile impuse chiar de ei, rănind şi luând prizonieri militari şi civili. Se plăteau tot felul de poliţe. Trădarea, delaţiunea erau la tot pasul.

Plutonul de vânători de munte pe care îl comanda George Lupaşcu, ultimul ce trebuia să părăsească garnizoana, a fost atacat prin surprindere cu mortiere şi rafale de mitralieră, trase la nimereală pentru intimidare. Soldaţii români nu aveau ordin de tragere, cu toate acestea au ripostat la provocare cum au putut, după cum a înţeles fiecare că trebuie să procedeze, cei mai mulţi nevoiţi să-şi apere propria piele. George, prins între rafalele de mitralieră, ordona să nu se mai tragă şi în română, şi, învăţase de la un soldat cum să spună, şi în rusă. Simţind că situaţia ar putea scăpa de sub control, se ridică din spatele unui car răsturnat, unde se adăpostise, fluturând o batistă albă înfiptă-n baioneta unei carabine, strigând cât putea de tare, încetarea focului, în încercarea de a fi auzit. În plin toi al canonadelor, simţi o împunsătură, o arsură scurtă urmată de un val de căldură în tot trupul. Îngenunche, apoi se ghemui la pământ. Un glonţ îi străpunsese pieptul, puţin mai jos de inimă. Se făcuse linişte; aşa simţea, şi rămas singur înţelesese că e rănit; ştia că e

mai bine să nu se mişte. Îl cuprinse şi frigul şi sudoarea care-i stăpâneau tot trupul. Îi îngheţă ceafa, şira spinării deveni tare şi rece, rece ca gheaţa. Era conştient când a fost luat pe sus de doi haidamaci, soldaţi sovietici şi dus în faţa unui ofiţer superior. Acesta i s-a adresat în limba română:

– De ce ai tras mă, fiu de căţea?

– Sunt sublocotenent George Lupaşcu, permiteţi-mi să raportez, se prezentă, încercând să se ţină pe picioare.

– Ce să raportezi mă? Ce?

– Raportez, continuă George, cu glasul sfârşit, simţind cum îşi pierde vlaga, aveam ordin să nu tragem, iar eu am transmis acest ordin soldaţilor mei şi ei nu au tras, până când… nu termină fraza şi un leşin îl făcu să-şi piardă luciditatea, se dezechilibră şi căzu.

După un schimb de replici în limba rusă, se apropie de el un medic militar; îl consultă sumar:

– Este rănit, se adresă el ofiţerului superior.

– Duceţi-l în mă-sa, la infirmerie!, mă voi ocupa de el mai târziu.

Haidamacii îl luară în primire, târându-l spre o dubă cu însemnul Crucii Roşii, şi-l lăsară să cadă, precum un sac de cartofi, în faţa unui infirmier.

– Luaţi-l în primire! Ordinul tovarăşului *palkovnik*[1], rosti unul dintre ei, bătu din călcâie, salută şi făcu stânga împrejur.

Sublocotenentul George Lupaşcu era aproape

[1] colonel - lb. rusă

inconştient, auzi doar ca printr-un vis: «Stai liniştit, eşti pe mâini bune! »

Îşi reveni a doua zi. Simţea o nevoie acută de a merge la toaletă. Încercă să se ridice din pat, dar nu reuşi. Era bandajat de jur-împrejur, o mumie taman scoasă din sarcofag. Perdeaua din faţa patului se dădu la o parte brusc şi răzvrătită:

– *Şto vî hatite?*[2], i se adresă o voce feminină, masculinizată, răguşită de mahorcă şi arsă de votcă.

Nu vedea rostitoarea la faţă, din cauza luminii ce pătrundea pe geamul din spatele ei.

– Unde mă aflu?

– *Ne panimaiu*[3], veni răspunsul şi vocea arsă se îndepărtă, bolborosind ceva de neînţeles pentru el.

După un timp, în care se ţinu cu greu să nu urineze, perdeaua din stânga lui se dădu la o parte.

– A, te-ai sculat! i se adresă în limba română un bărbat blond în halat alb tras peste tunica militară.

– Unde mă aflu?

– În spitalul militar, di la Bălţi, veni răspunsul.

– În spital militar? La Bălţi? Domnule, vă rog, trebuie să urinez acum şi George încercă să se ridice.

– Şezi cuminti, şe ti avânţi aşe! Eşti ferecat, făcut fedeleş, măi omule. N-ai grijî, trimit amu o sorî.

– O soră?!

– Da păi şi vrei mata? O actriţî?

---

[2] Ce doriţi?

[3] Nu înţeleg

Închise ochii, când veni sora cu plosca, bolborosind întruna, ceva pe limba ei. S-a chinuit ceva până să-şi dea drumul, dar după aceea se vedea relaxarea pe faţa lui, numai că nu mai apărea doctorul acela care ştia româneşte, avea atâtea a-l întreba. Trecu mai bine de o oră, pentru el un veac, când, în sfârşit, a apărut doctorul, adresându-i-se cu accentul acela dulce.

– Şi faşi? Cum ti simţi?

– Bine, cred. Dar vă rog să-mi spuneţi ce am păţit, ce e cu mine?

– Ai fost operat. Un glonţ ţi-a găurit chieptu'. Ţi-o rupt două coasti. Ai scăpat ghinişor, norocosule.

– Dar cum de sunt aici?

– Da' undi vrei mata să fii, la Bucarest? La alde Tănase la cabaret, sau la crâşma undi cântă Zavaidoc, or musiu Cristea cu Zaraza lui. Mai bini vezi cum o faşi, cum o dreji s-o mai freşi pi ici, că i-am auzitără vorghind că vor să ti ducî la Mascva.

– La Moscova!? Dar de ce?

– Da' di şe! Aşe, să ti întrebi di sănătati, sau mata nu prişepi că eşti prizonir al bravii armii sovietişe? Şi schimbând tonul, continuă acuzator: Aţi dat Basarabia îndărăt, pi nimică, mama voastră di tâlhari.

– Am dat-o eu?

– Voi. Vai di ia di ţară! Cini ştii şe s-o mai aleji di dânsa! Ai grijî şi glăsui, ai grijî cum ti porţi că ăştia-s în stari să ti împuşti pi loc. Să ti dai încă bolând, să nu ti simtî cari cumva că eşti bini, că mi-i că Sibirul ti paşti.

– Sibir? Adică Siberia? Dar ce am făcut domnule?

– Nu pi mini să mă întrebi, nu pi mini. Amu trebui să plec, ai grijî bre că e pacat di tinereţa mata, cu bini. Dădu să plece, se întoarse: Poati ni mai videm, cini ştii!

Rămas singur, sublocotenentul Lupaşcu încercă să gândească ce are de făcut, cum ar putea să ia legătura cu unitatea lui, cu soţia, cu părinţii: «Nu l-am întrebat pe omul acela cu grai dulce, al cărui nume nu îl cunosc, cum aş putea să transmit o scrisoare sau o telegramă. Nu l-am întrebat nici măcar dacă mai sunt soldaţi români în spital. Nu-mi pot închipui că sunt prizonier, doar nu am luptat împotriva armatei sovietice. Nu s-a tras nici un cartuş spre soldaţii ruşi, ci doar în aer, drept răspuns la încercarea lor de intimidare. Aveam ordin de a preda unitatea în mâinile comandanţilor sovietici, pe baza unui document ce urma să fie semnat de o comisie mixtă. Eu, cu căpitanul Matei Anghel asiguram paza documentelor speciale, dar în momentul acelei derute nu-mi mai aduc aminte unde se afla căpitanul.»

Ştia că înfipsese în baioneta unei ţapine, batista lui albă, ce mai purta încă parfumul Corei, după care simţise o arsură şi o amorţeală în tot trupul. Îşi amintea vag de conversaţia avută cu ofiţerul sovietic şi despre cei doi soldaţi masivi, care l-au luat pe sus. «Ce am de făcut?» se întrebă. Nu mă pot mişca, cum să iau legătura cu comandamentul nostru?

Vocea răguşită îl trezi la realitate:

– *Kuşai!*[4]

[4] Mănâncă!

Îi puse pe pieptul bandajat un castron de aluminiu cu un pilaf de arpacaş, în care era înfiptă o lingură scâlciată şi îmbâcsită. Instantaneu îşi aduse aminte de spusele lui „grai dulce" şi se prefăcu neputincios. Rusoaica, sau ce-o fi fost ea, făcu stânga-mprejur şi plecă tropăind soldăţeşte pe mozaicul podelei. Mirosea a terci pentru porci, îi era foame, trebuia să mănânce să se întremeze. Începu, cu silă, fără să miroasă când ducea lingura la gură ca să înghită arpacaşul.

– *Haraşo*[5], zise răguşita când se întoarse, *Kuşai*, *kuşai vsio!*[6], apoi trecu mai departe tropăind, adresându-se altora pe limba ei.

George ar fi vrut să-i vadă figura, dar femeia nu se aşezase niciodată pe o laterală a patului, ci doar în faţă, în dreptul geamului prin care răzbătea lumina, arătându-i conturul capului ei mare şi rotund cu părul ieşind de sub un chipiu militar. Patul era înconjurat de perdele, de fapt nişte cearşafuri atârnate pe trei laturi. În salon erau multe paturi asemănătoare, de fapt era un hol pe care se improvizase salonul.

Gândurile browniene se întreceau între ele în ritm ameţitor. Veneau, reveneau imaginile din momentul primelor rafale...«Nu erau trase din unitatea noastră, cine şi de ce trăsese în mine? Erau oare morţi, răniţi? Unde era căpitanul în acel moment? El ar fi trebuit să întâmpine oficialităţile sovietice. Eu ţineam plutonul

[5] Bine

[6] Mănâncă tot!

pregătit de intervenţie. Când a început să se tragă, au sărit cu toţii în spatele sacilor de nisip, alţii s-au retras în blocul operator, care, cum a putut, luând poziţie de tragere. Am strigat să nu se tragă decât la ordinul meu. În lipsa căpitanului trebuia să hotărăsc singur când urma să dau ordin de foc. Oh Doamne! ce va spune comandantul? Dacă vor înţelege greşit? Dacă trebuia să iau o altă decizie? Aveam ordine clare, le-am respectat. Oare sunt morţi, sunt răniţi? Ar fi o tragedie…, doar nu ne aflăm în război! Dacă va fi interpretată greşit atitudinea mea, încercarea mea de a potoli soldaţii? Aveam ordine de predare în termeni paşnici a garnizoanei, după ce documentele şi tehnica de luptă erau retrase şi bine asigurate. Dumnezeule!... bolşevicii nu ne-au lăsat timp pentru retragere, nu au respectat termenii ultimatului dat chiar de ei. Cine să mai înţeleagă! Eu ce consecinţe voi suporta? Cora şi părinţii mei nu ştiu nimic despre mine. Dacă nu ajung la timp la unitatea mea să limpezesc lucrurile, cine ştie ce tragedie se va naşte! Ajută-mă, Doamne, să trec peste încercarea asta!... Ce o fi vrut să spună „grai dulce” cu Mascva şi Sibir? Şi dacă o fi adevărat?... Ce treabă am eu? Sunt sublocotenent al armatei române, nu am nici un heleş-beleş cu bolşevicii. Cine ce are de împărţit cu mine?... Dacă mă trezesc prin Siberia, în stepă, tundră ce-o fi ea, în frig?... O fi adevărat ce am citit în ziare despre deportări, despre lagărele de muncă, despre gulaguri? Mă cutremur numai la gândul acesta. E un vis urât. Ce Siberie! Ce am făcut ca să fiu deportat acolo? Sunt

cetăţean român, ce treabă am eu cu frigul lor? Moscova! Ce să fac eu la Moscova?... Dacă nu e bine să mă prefac, cum spune medicul? Dacă vor să mă mute, chipurile pentru a mă trata într-un spital de acolo? Aiureli!...»

George adormi răpus de gânduri, de întrebări la care nu găsea răspuns, de teama de a fi pe mâinile unui inamic pe care nu era pregătit să-l înfrunte în astfel de condiţii.

Aritina, îşi păstrase locul în apartamentul pe care îl împărţea cu Coralia, cu toate că în ultimul timp dormea mai mult la prietenul ei. Se întorsese târziu, fusese la un film cu Florian, apoi întârziaseră la o terasă pe Victoriei. Îşi găsi prietena plânsă, stând în vârful patului cu lumina stinsă.

– Ce e cu tine Cora? Ce s-a întâmplat?

– Plec Tina, plec acasă, îl las în colo de Bucureşti.

– Hei! Linişteşte-te! Hai, spune-mi ce ai păţit!

– Geo nu s-a întors în unitatea lui, m-am interesat la comandament, e dispărut în misiune.

– Ce?!

– Cum auzi, şi plângând... barem n-am apucat să-i spun că sunt gravidă.

– Ce?!

– Da, sunt gravidă în trei luni.

– Vai Cora, şi mie de ce nu mi-ai spus?

– Ţie? Ţie Tina? Când Tina, când? M-ai părăsit de tot şi acum m-a părăsit şi Geo.

Lacrimile îi curgeau în torente.

– Calmează-te, nu spune prostii, nu mai plânge! Cum poţi să spui că te-am părăsit? Nu ai dreptate, suntem împreună mai toată ziua.

– La muncă, unde schimbăm două, trei vorbe, din mers, tu într-o sală, eu în alta! Asta înseamnă împreună?

– Asta e situaţia, dar te rog, înţelege-mă, nu poţi fi supărată pe mine, am şi eu acum făt-frumosul meu, aşa cum îl ai şi tu pe Geo.

– Îl mai am? Doamne, ce-o fi cu el?

– Vine, stai liniştită, o fi în vreo misiune specială.

– Specială pe naiba, s-au retras cu toţii, puţini au rămas prin părţile alea. M-am dus să stau de vorbă cu cei din unitatea lui, sunt în consemn, nu primesc pe nimeni. Am vorbit cu câţiva refugiaţi, m-au speriat şi ăştia spunându-mi cât de cruzi sunt soldaţii ruşi, că de regulă, pe prizonieri îi trimit în Siberia.

– Dar Geo nu poate fi prizonier, nu au fost lupte, s-a cedat Basarabia fără lupte.

– Atunci Geo al meu o fi mort, Doamne păzeşte!, scuipă în sân, scârboşind piaza rea.

– Nu vorbi prosti! Uită-te la tine cum arăţi! Nu uita că trebuie să ai grijă de pruncul vostru.

– Ah!

Şi Coralia începu iar să plângă.

– Ai vorbit cu domnul Petreanu?

– I-am spus. Mi-a promis că se interesează şi că-mi va comunica tot ce află, nici nu îmi vine să mă mai duc pe la ei, se poartă drăguţ cu mine, dar nici eu nu

pot fi nesimţită, una-două hop şi eu, mă ştii că nu-mi place să deranjez pe nimeni, fiecare, cu problemele lui.

– Dar sunt rudele tale! Ai simţit cumva, în comportamentul lor, vreo schimbare?

– Nu, nici pomeneală, ei sunt cât se poate de amabili, ba chiar mi-au propus să mă mut la ei.

– Şi atunci?

– Nu pot Tina, nu pot, voi pleca acasă de îndată ce aflu ceva de la unchiu'.

Nu a trecut mult timp şi domnul chestor a aflat despre soarta lui George. Avea un statut neclar, unele surse spuneau, de rănit, altele de prizonier. Îşi pusese în funcţiune tot sistemul de informaţii, deschisese căile diplomatice, pentru a-l aduce în ţară, fără să-i spună Coraliei, căreia îi transmisese prin Ciprian, care s-a şi grăbit să-i dea vestea, că soţul ei se află la Bălţi, rănit nu grav, doar cu două coaste rupte, rană datorată unei căzături. Procedurile de repatriere se vor face deîndată ce se va însănătoşi.

Bucuria Corei era fără margini, dar tot nu înţelegea de ce George al ei nu-i trimisese nici o scrisoare. Mai rămase în Bucureşti încă o lună, din respect pentru madame Hellen, care nu mai făcea faţă comenzilor şi care trebuia să-i găsească un înlocuitor, după aceea se întoarse acasă, la ai ei, la Slănic, pentru a-l aştepta pe George şi a naşte copilul.

– Aveam şaisprezece ani când m-am logodit, de fapt când am fost promisă sau dată, cum se spunea la

noi, acolo, în munţii din jurul Cruşovei, începu Aniţa, mama lui Florian, povestea vieţii ei.

Aritina o ascultă cu interes şi curiozitate. Ştia că avea de aflat multe despre un popor fără ţară sau mai bine spus cu mai multe ţări, dar fără ca vreuna să fie a lui. Bănuia că avea să afle istoria cutremurătoare a unei familii fugărită de destin, aşa cum au fost multe altele, plecate din arealul aromânesc.

– Logodnicul meu, Mile Fereu, băiat falnic şi chipeş, era din familie de argintari. Ne-am plăcut încă de la şcoală, mama ştia, că ei îi spusesem tot, dar tata când a aflat a fost negru de supărare că el, am aflat mai târziu, pusese ochii pe fiul cel mare al preotului Duşu, cu care ar fi vrut să mă logodească. Aranjaseră ei ceva pentru că atunci când a vorbit mama în sprijinul meu s-a lăsat greu, a dat din colţ în colţ, ba chiar m-a luat de-o parte şi mi-a zis şi mie că Mile nu e de rangul meu. Ce rang, care rang? Nu mă interesa, nu mă privea pe mine, nu mă vedeam eu preoteasă şi gata.

Tata era învăţător, ca şi tatăl şi bunicul lui, asta dimineaţa, că după amiaza şi-o petrecea cu agricultura, cu grădina lui de zarzavat şi mai ales cu stupina. Îi plăceau tare mult albinele şi făcea bani buni din vânzarea de miere. Dar până la urmă, aşa cum era obiceiul, ai lui Fereu i-a trimis pe bunici, la părinţii mei să-şi caute „căprioara" pierdută, aşa era tradiţia şi între aromâni tradiţia era sfântă. Şi se adresă *papu*, aşa i se spunea bunicului, părinţilor mei, care ieşiseră în pragul casei să-i întâmpine: «Am pierdut o căprioară şi suntem

siguri că stă pitită la voi în casă.» «Noi nu avem nici o căprioară străină, moş Chirilă, noi avem două fete, pe Aniţa şi pe Florica, iar noi surorile ne-am arătat pe prispă, la un semn făcut de tată. Iată-le!» « Ea e! şi arătă spre mine. Ea e căprioara care ne lipseşte nouă.» «Atunci ia-o şi să ai grijă de ea, ca de ochii din cap.»

A fost alai mare, cu lăutari şi multă lume. Au fixat şi nunta, pe întâi august, nouă sute trei, într-o sâmbătă. Eu am rămas neatinsă, aşa era datina. Până la nuntă, nu se putea atinge logodnicul de tine, noi însă tot ne mai întâlneam pe furiş şi ne pupam de zor până ne înroşeam de tot. Şi acum îi simt buzele moi şi fierbinţi, poate nu mă crezi, dar aşa nu m-am sărutat cu nimeni, niciodată. Pe la jumătatea lui iulie, pregătirile erau în toi, cu grabă pentru toate cele cuvenite, de la grija de îmbrăcăminte şi mâncare până la cele mai mici amănunte, cum ar fi făcutul *flamburei*, o flamură cum s-ar zice, care era o creangă mare cu trei braţe, din lemn de corn, ce se împodobea cu lână pe un braţ, trei mere pe altul şi o batistă roşie pe al treilea. Aveam o curte mare, cu trei corpuri de case lipite, în formă de U. Pe latura din spate stăteau bunicii, iar pe o laterală noi, pe cealaltă fratele tatălui meu, preotul Pitu. Fiica lui, Mantzi, verişoara mea bună, era de-o seamă cu mine, cu ea chicoteam toată ziua încă de mici. Ne încredinţam toate secretele. A fost prima care a aflat de dragostea mea pentru Mile. În ultimul timp o luam şi pe Florica cu noi la joacă, pentru că se făcuse şi ea mai mare, avea aproape treisprezece ani. Mantzi şi cu mine eram mai mult decât

verişoare, eram adevărate prietene, aşa... surori de suflet, cum ne spuneam noi două.

Tata era tot mai supărat, tot mai agitat şi şuşotea cu mama. Eu credeam că din cauza nunţii, că se sfătuiesc, dar în toiul unei nopţi, ne-a sculat şi cu tot familionul, cu bunici, cu ai lui Mantzi cu toţi, am plecat. Au ferecat geamurile, bătând scânduri groase în gergevele, cu cuie mari, au lăsat animalele libere, pe cele pe care nu le-am luat cu noi şi am ţinut drumul în munţi, noaptea, pe tăcute. Ne-am dus la vărul tatălui meu, Luţă Zega, era oier şi avea acolo o stână mare. Nu am avut loc în casă, am dormit în căruţe, în şopron, numai bătrânii au dormit în casă.

Nu ştiam ce se întâmplă, am uitat să-ţi spun, dragă Tina, că pe tot parcursul drumului noi nu trebuia să scoatem nici o vorbă şi stăteam aşa tăcute şi speriate, întinse în căruţă, alături de mama, în fân. Pe şoptite, ea ne-a spus că urmau să vină în sat nişte tâlhari care vroiau să dea foc la case. Primii vizaţi erau preoţii şi învăţătorii şi chiar aşa a fost, locuinţa noastră, ca şi locuinţele celor mai înstăriţi au fost făcute scrum. După două săptămâni de prăpăd au plecat prădând tot, lăsând mii de familii sărace, îndoliate şi fără un acoperiş deasupra capului. Bunica ne-a povestit într-una din serile acelea de la stână, că bunica ei îi istorisise cum a ajuns familia ei în Cruşova, care nici nu exista pe vremea stră-străbunicii mele. Localitatea au întemeiat-o refugiaţii din Moscopole, din Albania, unde oraşul a fost prădat şi ras de pe faţa pământului de tâlharii albanezi.

Moscopole, oraş al aromânilor, era aşa de dezvoltat, că făcea negoţ cu Veneţia şi ţări îndepărtate din Asia şi Africa. Un oraş cu case frumoase, cu două, trei etaje, cu biserici, şcoli şi parcuri. Avea universitate... asta când?, hăt! până la jumătatea secolului al optsprezecelea, că oraşul a fost distrus la o mie şapte sute şaizeci şi nouă, aşa ceva nu se uită. Şi, iată, istoria s-a repetat, de data asta cu Cruşova.

Veneau oamenii să ceară merinde de la stână, pe datorie, că nu mai aveau nimic, nici bani, nici produse la schimb. Le dădea unchiul Luţă, om bun şi milostiv, cu frică de Dumnezeu. Ce ar fi avut să facă? Doar nu putea să-i lase să moară de foame!

De la ei am aflat veşti despre cei rămaşi în sat şi despre dezastrul pe care-l făcuseră. Întâi au dărâmat biserica... şi oamenii aceia îşi mai spuneau creştini!... apoi şcoala, după care au jefuit casele oamenilor, mai întâi a celor înstăriţi, nescăpând până la urmă nici cea mai amărâtă locuinţă. Au omorât sute de oameni. Ai lui Fereu au reuşit să scape, fugind din calea tâlharilor, aşa cel puţin spuneau cei pe care i-a întrebat tata. Nu l-am mai văzut niciodată pe Mile al meu, deşi am tot sperat că ne va lua urma sau că voi afla unde s-a aşezat. Ultima dată, mi-a spus cineva că ar fi între histro-românii din Croaţia. Am pierdut în vara acelui an un iubit, pe dragul meu Mile, logodnicul meu şi pe Mantzi scumpa mea verişoară.

– Îmi pare rău că v-aţi pierdut iubitul, îmi pare rău de întreaga tragedie. Ce situaţie, ce destin!... V-aţi mai

întors în sat?

– Eu nu, doar tata, cu bunicii, pe furiş, de teamă că tâlharii s-ar putea întoarce. Dar au venit autorităţile turce, că ştii, pe vremea aceea tot sudul Dunării şi Grecia şi Albania, cu toate erau parte din Imperiul Otoman, şi au restabilit ordinea. S-a aflat repede că a fost un fel de înţelegere între turci şi tâlhari. Satul a fost părăsit de mai toţi, rămânând doar bătrânii, care au vrut să moară acolo unde s-au născut şi au crescut. Aşa că a trebuit să ne luăm la revedere de la bunici. Au rămas să ia totul de la început. Am plâns, am plâns şi... şi acum îmi vine să o fac. Nu am mai aflat nimic despre ei. *Papu* şi *maia* au insistat să plecăm, mama nu se îndupleca, până la urmă ai mei au hotărât să mergem în România. Aşa au făcut şi unchiul, cu ai lui, numai că ei au ales altă cale şi astfel a trebuit să mă despart de Mantzi. Ei au plecat la Veneţia. Avea acolo unchiul un prieten preot şi dorea să-l roage, să-l ajute să plece în America, aşa s-a şi întâmplat. Oh!... draga mea verişoară, draga mea prietenă, sora mea de suflet Mantzi! La stână, mama şi-a descusut căptuşeala de la palton şi a cusut în umeri şi pe poale multe mahmudele de aur, în aşa fel să nu se vadă sau să zornăie. Mai mult, a rupt gulerul paltonului, i-a descusut buzunarele, să pară vechi, ba l-a murdărit şi cu praf, să arate jegos. Şi în pantalonii tatii a cusut, prin interior, la betelia curelei, acte de proprietate, acte de identitate şi bani de aur, toată avuţia noastră. Eh!... În pragul unei nenorociri îţi dai seama cât de fericit ai fost!

Aniţa se opri. Rămase printre amintiri o vreme apoi sorbind din cafeaua pregătită de Aritina reluă şirul povestirii.

– Unchiul Luţă ne-a umplut cotiga cu caşcavele afumate, să ţină pe drum, şi pâine de casă, că avea un cuptor straşnic. Era tare gospodar, dar să ştii că şi el a luat drumul pribegiei, la scurtă vreme, după ce a dat unuia, mai pe nimic, oile, unui turc le-a dat, şi cu banii luaţi, pitindu-i ca şi ai mei, a plecat în lume, întâi la Gramoticova, apoi în Dobrogea, unde s-a stabilit pe lângă Medgidia. Chiar ne-a vizitat odată, când eram la Turnu Măgurele, prin nouă sute şase, sau şapte, că în nouă sute zece a murit mama, iar tata după aceea mult timp era de nerecunoscut. Dar să mă întorc la aventura noastră către România. Am rămas un timp de câteva luni la Peshtera, o aşezare de armâni, dar a lor mei nu le-a plăcut, tot nu se simţeau în siguranţă. Aşa că am luat drumul pribegiei din nou, prin munţi, către Dunăre. Pe drum am fost mai întâi jefuiţi. Ne-au luat hoţii calul, pe Murgu nostru, după ce trăseserăm la un han, o magherniţă împuţită ce-şi zicea „La doi cocoşi”, nu o s-o uit toată viaţa. Eram cu toţii frânţi de oboseală, tata a dus în cameră merindele şi boccelele noastre şi a dat apă şi fân calului după care a venit să se culce. Dimineaţa, ia calul de unde nu-i. Cu greu a găsit tata o mârţoagă, leneşă, pe care a dat bani buni, că nu găseai mai nimic prin zona aceea. Cu chiu, cu vai am ajuns printre munţi. Se înnoptase. Trecusem de Shipca, un vârf înalt, când am fost atacaţi. Drumul era blocat, într-o curbă, de un

trunchi de copac. A strecurat tata cotiga prin şanţ, dar i-au tăiat calea tâlharii. Erau patru şi aveau topoare, săbii, iar unul dintre ei, o puşcă pe care o ţinea îndreptată spre noi, amenințându-ne că trage. I-au luat tatei chimirul, în care avea bani, destul de mulţi să se creadă că sunt toţi pe care-i aveam asupra noastră. Pe mama a lăsat-o fără şal. Ne-au luat aproape toate merindele. Ce a fost mai rău a urmat când au vrut să mă violeze. Unul a pus mâna pe mine şi mă trăgea spre pădure. Tata, înnebunit, a tras de sub podeaua cotigii un iatagan şi i-a tăiat mâna cu care mă trăgea şi a tunat cu vocea lui groasă. «Mă, mor de gât cu voi, mi-aţi luat banii, ce mai vreţi mă, ce mai vreţi?»

Şi se dădu la ei, neţinând cont nici de puşcă, nici de faptul că erau patru. Văzându-l aşa pornit, hoţii au luat-o la fugă prin pădure, aruncând prada furată, tata după ei. Tata, care în viaţa lui nu lovise un om, înfipse iataganul în spatele tâlharului prins din urmă, până trecu prin el ca în brânză. Era cel care ţinuse puşca, o aruncase cât acolo, încercând să fugă. A dat cu sete, tâlharul căzu lat, ca secerat. Întorcându-se alergând, tata a urcat aşa, din fugă, gâfâind, în cotigă, unde noi deja ne instalasem şi a dat bice mârţoagei care, culmea, a luat-o la trap cât ai zice peşte, simţind parcă şi ea pericolul.

– Coste, ce ai făcut, ce ne facem?

– Taci femeie.

– Dacă te omorau?!

– Taci femeie, insistă tată.

– Dacă trăgea cu puşca în tine?

– Taci femeie. Nici nu ştia să ţină arma în mână, poate că nu avea nici gloanţe.

– Dacă vin pe urmele noastre?

– Pentru numele lui Dumnezeu, taci Lelia, taci!

Şi Lelia, mama, tăcu. Mută a rămas tot drumul, ca şi noi fetele care doar suspinam din când în când. În seara aceea tata a albit la tâmple. Nu l-am auzit niciodată vorbind astfel cu mama. Avea o voce baritonală dar melodioasă, atunci devenise furioasă, de nerecunoscut, tuna rece în barbă. Şi nici femeie nu i-a zis vreodată, că n-o scotea din iubita mea. Ce mult o iubea pe mama!

Spre dimineaţă, morţi de oboseală, am ajuns la Veliko Târnovo. Tata s-a culcat pe un ţol, pus pe iarbă, iar noi l-am păzit. După ce s-a sculat, am mâncat ce rămăsese şi ne-am dus în oraş, frumos oraş, am cumpărat de-ale gurii. În ultima parte a drumului nu am mai avut evenimente, numai că la trecerea Dunării a fost ceva mai complicat. Am ajuns seara şi cu greu a găsit tata un barcagiu care ar fi poftit să ne treacă, dar se tot codea, se vede treaba că şi el se temea. Când ne-a auzit vorbind între noi, a dat-o şi el pe limba noastră. «Tră ce nu spuńi, bre, că ieşt de-a nostru? Di iu viniţi, voi bre rumńl?»

După ce ai mei îi povestiră prin ce am trecut, acesta se întristă pentru că avea şi el rude prin părţile Cruşovei. Ne-a spus că au trecut mulţi aromâni, de prin tot Balcanul. Macedonenii erau cei mai mulţi şi ţineau drumul prin Caliacra, spre Dobrogea. De la luntraş am

aflat unde erau aşezate grupurile mai compacte de aromâni. Aşa că a hotărât să trecem Dunărea noaptea. Îl chema Dodu Palka, un om la cincizeci de ani, care nu a vrut să audă de bani. «Lasă bre, că atunci când te-oi aşeza ne-om vedea şi cine ştie, poate oi avea şi eu nevoie de dumneata. Eşti şi aşa amărât şi trecut prin multe. Vezi, cum debarci, te duci la postul de jandarmi şi zici aşa: fraţilor, ajutaţi-ne că am scăpat din infern. Te descurci?» «Trebuie, nu avem încotro. Îndărăt, gata, nu se mai poate, a zburat trecutul.»

Ce om bun, nenea Dodu! În nouă sute doişpe, când a fost războiul în Bulgaria, nenea Dodu a venit cu fiul său, pe care nu vroia să-l dea la armată şi l-a lăsat la noi până după Războiul cel Mare.

Tata s-a descurcat de minune. Am primit loc de casă şi un lot de pământ, în folosinţă. Era ceva, chiar mai mult decât se aşteptaseră ai mei. Nici nu ne-au trebuit prea mulţi bani, doar câteva mahmudele, aveau valoare mare, restul le-a îngropat tata în fundul curţii. A scos din ele numai când a trebuit să vină la Bucureşti, unde a cumpărat casa asta, pentru mine şi sora mea, care a ocupat etajul până s-a căsătorit şi a plecat la soţul ei, după nuntă.

Casa pe care au ridicat-o părinţii mei la Turnu Măgurele era mare, confortabilă şi adaptată specificului local. Părinţii credeau că noi fetele vom sta împreună cu ei, cum era tradiţia prin părţile de unde ne trăgeam. Semăna într-un fel cu casa din Cruşova. Aşa că avea trei aripi, una centrală cu sufragerie mare şi două

dormitoare, baie şi bucătărie, cămară, tot ce trebuie. În stânga altă aripă, tot cu trei încăperi, iar în dreapta alta simetrică, desigur fiecare cu baia şi chicineta ei. Tata a pus pe picioare, foarte repede, o gospodărie frumoasă şi cu mierea a făcut bani buni, vânzând-o unui angrosist ce o ducea la Bucureşti. Nu o dată l-am auzit pe acesta spunând: «Miere ca a dumneata, domnule Rusachi, mai rar, doar boierii o mâncau, acu o mănâncă şi rumânul de rând dacă are parale, bun înţeles.»

Din ziua aceea, de la Shipca, mi-am legat părul astfel, să se ştie că sunt femeie şi că nu sunt dispusă pentru nimeni. Poate te-am plictisit cu amintirile mele, am să-ţi spun altădată cum am ajuns la Bucureşti.

– Nu m-aţi plictisit deloc. Viaţa dumneavoastră este un adevărat roman.

– Orice viaţă e un roman mai bun, mai prost, depinde de cumpenele prin care trece autorul.

– Despre verişoara dumneavoastră a-ţi mai aflat ceva?

– O, da! M-am pomenit acum,… nu e anul, cu un telefon de la Ambasada Statelor Unite. După ce s-a lămurit că sunt persoana pe care o căutau, secretara respectivă mi-a comunicat că excelenţa sa domnul ambasador doreşte să mă întâlnească în mod personal, nu la Ambasadă ci la mine acasă pentru a-mi înmâna un colet. Am stabilit ora în aşa fel ca să mă pot pregăti, după amiază la şase şi jumătate. A venit însoţit de un aghiotant care, în urma lui, căra coletul, tot el făcea şi pe translatorul, deşi ambasadorul se descurca destul de bine

în limba română. După prezentările protocolare, domnia sa mi-a înmânat o scrisoare şi carte dânsului, de vizită, spunându-mi să nu ezit să îl contactez în cazul în care am nevoie. Era contrar tuturor uzanţelor ca cel mai înalt funcţionar al Statelor Unite pe teritoriul ţării noastre să facă astfel de vizite. Am înţeles, din spusele domniei sale, că era foarte bun prieten cu senatorul Val Stevenson, soţul lui Mantzi. Mi-a mulţumit pentru dulceaţa cu care îl tratasem şi a plecat cu rugămintea de a-l solicita în caz de nevoie. Aşa că, bulversată de cele întâmplate, m-am repezit să deschid scrisoarea.

Doamna Rusachi se ridică din fotoliu se duse în camera ei şi reveni cu scrisoarea.

– Iat-o! e scrisă de mâna ei. I-am recunoscut scrisul imediat. E în armâneaşcă. Am să-ţi traduc unele pasaje. E lungă. În pachet erau: câteva perechi de ciorapi, o pungă mare cu portocale pe care scria: *De pe plantaţia noastră,* mai multe batoane de ciocolată fină, un manşon, un guler de blană, o pălărie cu boruri scurte şi un mantou. Cu mantoul acela a fost o adevărată aiureală. Am să-ţi povestesc, pentru că este şi tare nostim.

– Uite ce zice în prima ei scrisoare!

După ce bău un pahar cu apă şi sorbi o gură de cafea se apucă să-i traducă:

Dragă verişoară,

Aniţa mea dragă, nu ştiu cu ce să încep. Mi-a spus Val soţul meu, că va face demersuri diplomatice pentru a da de tine. Dacă citeşti aceste rânduri lucrul acesta

chiar s-a întâmplat. În sfârşit vom avea de acum înainte posibilitatea de a afla, una despre cealaltă. Abia aştept să te revăd, nici nu ştii cât de dor îmi e de tine şi de… tinereţea noastră, de acolo, de acasa noastră cea adevărată.

Pe curând. Cu toată dragostea. A ta „soră". Mantzi.

P.S. Sper că mantoul pe care ţi l-am trimis să fie bun de tine. Are o croială modernă şi o căptuşeală deosebit de bogată. Pe curând.

Asta este prima scrisoare, cea pe care mi-a dat-o ambasadorul. Am compus un răspuns chiar în seara aceea, mulţumindu-i pentru cadou şi pentru surpriza pe care mi-o făcuse, apoi i-am istorisit o parte din evenimentele petrecute în viaţa mea, despre Kurt, despre tata, Florica, Florian. În următoarea scrisoare mi-a povestit prin ce a trecut, după ce ne-am despărţit, în Cruşova. Dumnezeule, prin ce tragedie a trecut! Am să-ţi mai traduc un pasaj. Uite aici! Fii atentă!

Până la Veneţia totul a decurs normal, fără incidente. Ai mei, ca şi unchiul Coste şi tanti Lelia, au ascuns monede de aur în căptuşeala paltonului mamei. Prietenul tatei, preotul, un om deosebit, a făcut tot ce a putut pentru a ne îmbarca spre Anglia, de unde am luat Transatlanticul. Până pe vas nu am avut probleme, în schimb după aceea mama răcise rău şi avea febră. Luasem şi eu răceala. Pe vas aveam bilete de clasa a doua. Tata, fiind preot, era mai tot timpul chemat la

căpătâiul câte unuia care agoniza. Erau cazuri frecvente la clasa a treia. El ne spunea cum stau lucrurile acolo jos, cu masele acelea de oameni înghesuiţi precum sardelele. După ce mureau, îi aruncau peste bord, noaptea, să nu-i vadă ceilalţi pasageri. În una din seri, eram la jumătatea drumului, mama s-a prăpădit. Tata nu era în cuşetă, iar eu adormisem, răpusă de febră. M-a trezit strigătul de disperare şi încercările repetate de a o readuce la viaţă ale tatălui. A fost cumplit. Tata aproape înnebunise. A încercat să încropească un coşciug, dar nu a găsit nici o soluţie şi nici înţelegerea căpitanului, care avea instrucţiuni precise în caz de deces pe vas, aşa că a trebuit să o pregătim pe mama pentru a o arunca peste bord, tot noaptea. Am făcut din trupul ei o mumie. În nebunia aceea, de un dramatism de nedescris, nici eu, nici tata nu ne-am gândit la mahmudele, aşa că mama a plecat la ceruri, prin fundul oceanului, cu ele cu tot. Noroc, dacă se poate spune aşa, că împărţiserăm tot avutul în trei. Aveam şi eu, ce-i drept puţine, în căptuşeala pardesiului, şi tata, la brăcinar, pe dedesubt, în buzunare ascunse. N-am mai simţit febra, s-a dus şi ea în largul oceanului, dar durerea cumplită din suflet m-a urmat mult timp. Ne-a întărit Dumnezeu. Sutana tatălui a contat mult, ne-a ferit de tâlhari şi de tot felul de nenorociri pe care le auzeam şi vedeam la tot pasul, încă din prima clipă când am pus piciorul pe tărâm american. După călătoria lungă pe apă, a durat o veşnicie şi călătoria cu diligenţa, până pe celălalt ţărm

al Americii. Am fost martorii multor jafuri, ambuscade. Şuierau gloanţele pe lângă noi, nu alta. Cu crucea în mână şi credinţa în suflet am ajuns în comunitatea de aromâni care îşi căuta preot. Toate au căpătat alt sens, odată cu sosirea noastră acolo. Ne-au pus la dispoziţie o casă modestă, dar curată şi o bucată de pământ pentru fermă, suficientă pentru noi.

Încet-încet, oamenii aceia harnici, la îndemnul tatălui meu au construit o biserică din piatră, solidă. Şi azi se slujeşte în ea. Acum vreo cinci ani, tata nu mai vedea aproape deloc, a renunţat la parohie şi s-a mutat la noi. Mă căsătorisem în nouă sute cincisprezece.

La slujba de duminică era nelipsit un bărbat, un fermier respectat în toată zona. Avea o fermă înstărită şi o plantaţie de portocali la treizeci de kilometri de parohia noastră. Venea cu o trăsură, un donjon cu majordom. Într-o zi, a venit la noi acasă, propunându-i tatălui meu să construiască o biserică mare, pe proprietatea lui. Comunitatea din jurul fermei sale se mărise, apăruseră aşezări numeroase şi nu aveau un locaş de cult. Era, de fel, din Banatul românesc, din părţile Severinului, aromân de origine, vorbea româna foarte bine. Valer Stepan Carada, dar i s-a pocit numele şi astfel a ajuns cunoscut Val Stevenson. Mă plăcea, am aflat-o curând. Mai mare decât mine cu zece ani. Avusese o deziluzie cu prima soţie, care a fugit cu un ofiţer mexican, motiv pentru care după aceea femeile nu l-au mai interesat. După doi ani, soţia lui s-a întors spăşită, nu a iertat-o dar fiind muritoare de foame şi

batjocura bărbaţilor, i s-a făcut milă de ea şi a angajat-o muncitoare pe plantaţie. Afacerile lui au prosperat, a investit într-o fabrică de armament şi într-o companie de petrol, apoi a intrat în politică şi de două legislaturi este senator.

Doamna Rusachi, afectată de cele citite, a pus scrisoarea pe masă. După scurt timp continuă:

– Se înţeleg de minune, din păcate nu au putut avea copii, sămânţa lui este infertilă. Au vrut să înfieze un copil dar s-au răzgândit. Într-o scrisoare mai recentă ne-a propus, mie şi lui Florian, să ne mutăm la ei în California, pentru că vor veni vremuri crunte în toată Europa şi că România nu va scăpa de prăpăd. Aşa îi spusese Val, soţul ei. Florian nu a vrut să audă.

A făcut o scurtă pauză apoi căutând printre gânduri reluă:

– A promis că în curând va veni să ne vadă. Abia o aştept.

Se ridică, aduse o fructieră cu mere şi începu să cureţe un măr, mai mult ca pentru ea rostii:

– Viaţă…, viaţă…

– Doamna Rusachi, ce spuneaţi despre povestea nostimă cu mantoul?

– Tina, dragă, nu te-am rugat să-mi spui pe nume?

– Iertaţi-mă dar îmi vine greu.

– Cu mantoul a fost o adevărată tevatură. Îmi era strâmt. Strâmt era şi de Florica, ai văzut, ea e chiar un pic mai plinuţă decât mine. L-am ţinut ce l-am ţinut şi într-o zi, se văita o colegă de serviciu, o fată cu care mă

înţeleg foarte bine, că nu a găsit, pe nicăieri, un mantou să-i placă. I-am spus că am primit unul de la verişoara mea din America şi că nu-i bun de mine. Când i l-am adus şi l-a văzut a rămas fără glas. «Aşa ceva căutam,» spuse ea. Perfect îi era, perfect. I l-am dat cu gândul de împrumut pentru că se ducea la, nu ştiu ce sindrofie. Nici pomeneală să mi-l mai dea înapoi. Eu că nu-l vând, ea că te rog, i-a făcut şi preţul chiar peste măsură. Să scap de gura ei i l-am dat. Apoi a venit scrisoarea lui Mantzi în care mă întreba dacă i-am descusut căptuşeala, pentru că nu-i spusesem nimic despre cei 5000 de dolari strecuraţi acolo. Am îngheţat. Cum să fac să intru în posesia mantoului? Mă gândeam: «De-aia insistase colega mea!» Oricum îmi propusesem să o rog să mi-l împrumute pentru câteva zile, întrucât verişoara mea urma să vină şi nu era frumos să creadă că l-am vândut. A mers. A înţeles situaţia delicată, mai ales că îi povestisem despre provenienţa lui. A doua zi eram în posesia mantoului. Am descusut cu grija căptuşeala, fiind convinsă că nu am să mai găsesc banii. De unde, erau acolo frumos orânduiţi, prinşi cu grijă. Desigur că i-am scos şi că i-am cusut o nouă căptuşeală la loc, înlocuind-o cu una din nanghin. Nostim a fost când a doua zi după ce i-am dus mantoul înapoi Mimi, colega mea a intrat în biroul meu, mă albisem, o aud: «Nu ştiu cum porţi tu lucrurile pentru că zău parcă acum mantoul stă şi mai bine pe mine.»

Tânărul Petreanu, de felul lui, era foarte ordonat, mai ales în ceea ce privea documentele. Avea mapă pentru orice hârtiuţă, ştiind precis unde îşi avea fiecare locul. Nu găsea o adeverinţă, o completase şi îi trebuia la facultate. Iniţial s-a dus direct la locul unde, în mod normal, ar fi trebuit să fie. Nu era. A scotocit prin toate sertarele, a răscolit rafturile cu cărţi, a răvăşit dulapul cu haine, luând fiecare buzunar la cercetat. Nimic. Intrase pur şi simplu în pământ. Se gândea că urmează să facă o copie legalizată, nici el nu ştia cum trebuia să procedeze. În urma acestor căutări a găsit poza Luciei lipită de peretele unui sertar. Se uită la ea ca la fotografia unei iubite pierdute. Refăcu filmul celor întâmplate, scuturându-se parcă de un vis nedorit sau de o insectă invizibilă ce căuta să îi intre în ochi. Un fior rece îi trecu pe şira spinării. După un timp de meditaţie, ridică din umeri a nedumerire, băgă fotografia în portofel, acolo unde mai stătuse cândva, părând că nu dorea s-o piardă, precum se întâmplase cu dovada, de care uitase pentru o clipă. «Poate o voi găsi când nu mă aştept, când nu voi mai avea nevoie de ea, aşa se întâmplă de regulă,» îşi spuse.

Apoi îşi aduse aminte că îşi cumpărase cu câtva timp în urmă nişte butoni de cămaşă pe care îi pusese, ştia bine acest lucru, pe servanta din dormitorul lui, iar când a vrut să-i folosească într-o seară nu au fost de găsit. A crezut că i-a luat tatăl său din greşeală, dar domnul Petreanu nu trecuse pragul dormitorului fiului său de ani buni. Ce l-ar fi determinat ca tocmai în ziua

aceea să o facă? S-a lămurit, de îndată ce şi-a întrebat părintele, care l-a asigurat că nu i-a văzut şi l-a povăţuit să umble mai atent cu lucrurile sale.

Mama lui împlinea patruzeci şi cinci de ani şi Ciprian nu ştia ce cadou să-i cumpere. Aşa că luă la colindat magazinele cu produse pentru doamne, şi nu erau puţine. Se gândea la un set de blană, compus din: şal, manşon şi căciulă, ce urma să le asorteze doamna Ecaterina cu haina de stofă englezească de culoare maro închis, pe care şi-o croise de curând şi de care era mulţumită, spunând că o face mai înaltă şi că o întinereşte un pic. Ar fi vrut să se consulte cu tatăl său, dar chestorul era iar foarte ocupat. Avea probleme extrem de dificile şi delicate în acelaşi timp, pentru că era vorba de asasinate politice executate de unii extremişti legionari.

Începu să caute prin magazinele de pe Calea Victoriei, din Amzei apoi de pe Lipscani şi Covaci. Ieşind dintr-unul dintre magazine a rămas paralizat când a dat nas în nas cu doamna Lucia, în carne şi oase, tânără, mult mai tânără decât o cunoscuse, părând cea din fotografia în care făcea plajă la Balcic. Aceasta încerca să treacă de el, iar el îi ţinea calea.

– Vă rog, domnule!

– Lucia! spuse el siderat.

– Nu sunt nici o Lucia şi lăsaţi-mă să trec.

– Sunt eu, Ciprian.

– Vă rog, domnule, nu vă cunosc şi daţi-mi voie să trec! Mă grăbesc.

– Domnişoară, vă rog să mă scuzaţi, dar doresc să lămuresc unele lucruri care-mi sunt de neînţeles de câteva luni. Nu sunt ce credeţi, probabil, unul care vrea să vă acosteze.

– Nu avem de lămurit nimic domnule, nu vă cunosc şi nu înţeleg ce doriţi de la mine şi vă rog să mă credeţi chiar mă grăbesc.

– În regulă domnişoară, daţi-mi doar voie să vă arăt o fotografie şi poate-mi spuneţi dacă sunteţi cumva rudă cu doamna.

Scotoci în portofel, scoase fotografia şi i-o arătă domnişoarei. Aceasta văzând poza rămase pe gânduri, asemănarea era izbitoare. Avea pe deasupra până şi aluniţa pe obrazul drept în acelaşi loc cu a ei, tunsoare identică, băieţească. Se miră.

– Nu ştiu ce să spun, domnule!

– Doresc să stăm un pic de vorbă. Vă rog, e o cofetărie aici în apropiere, servim o cafea şi poate vom putea lămuri împreună acest mister. Vă rog să nu mă refuzaţi. Am să vă povestesc ce mi s-a întâmplat.

– Regret, dar la ora şase am întâlnire cu prietenul meu, nu am timp şi am de făcut unele cumpărături.

Totuşi, la insistenţele lui, îl urmă, curioasă, pe misteriosul tânăr. În cofetăria aceea ea nu mai intrase, ştia acolo un magazin de electrocasnice. Era fum şi lume îmbrăcată ca în filmele de epocă sau mai de grabă, cu subiecte interbelice. Se aşezară la o masă. Ciprian comandă, maşinal, două cafele, fără s-o întrebe pe domnişoară dacă doreşte. Nu o slăbea din ochi, era

categoric aceeaşi persoană sau o sosie atât de perfectă.

– Spuneţi-mi, dacă-mi permiteţi!, aveţi cumva legături de rubedenie cu familia Chiriceanu?

– Nu, nu am auzit numele acesta până la dumneavoastră. În familia noastră nu există nici un nume asemănător.

– Cum spuneaţi că vă cheamă?

– Nu m-am prezentat. Sunt Clara Stancu. Spuneaţi ceva de o întâmplare petrecută cu câtva timp în urmă.

– A, da!

Şi Ciprian se apucă să facă un rezumat asupra celor întâmplate. Domnişoara Clara, ascultând cele relatate de interlocutorul ei, se amuză.

– Aţi citit proza fantastică a lui Eliade şi poate v-a rămas undeva în subliminal o întâmplare de genul aceasta.

– Eliade?

– Mircea Eliade. Hai domnule, păreţi un tip instruit. Adică cum, nu aţi auzit de Eliade şi îmi relataţi întâmplări asemănătoare cu cele din scrierile sale!

– Chiar regret că sunt aşa ignorant, dar am să citesc de îndată ce voi găsi cărţile lui.

– Începeţi cu proza sa fantastică, poate găsiţi acolo răspuns la întâmplarea dumneavoastră, după care abordaţi partea lui filozofică sau mistică. Vă recomand să citiţi mai întâi „La ţigănci”. Dar, domnule, nu aţi terminat liceul?

– Pardon, *mademoiselle*, sunt absolvent de drept.

– Ciudat! Îmi cer scuze trebuie să plec. Prietenul

meu va veni în scurt timp şi nu doresc să îl fac să aştepte.

– Mi-ar face plăcere să vă mai văd.

– Dacă vă uitaţi la TVR Cultural mă puteţi vedea, la emisiunea: „Din lumea cărţilor”.

– Unde se întâmplă asta?

– Nu urmăriţi postul de televiziune România Cultural?

– Regret, nu ştiu ce înseamnă acest lucru.

– Domnule, dar dumneata parcă eşti picat din lună sau cine ştie!, din secolul trecut. La revedere!

– La revedere! rosti Ciprian, rămas buimac. «Ce personaj straniu, şi câtă asemănare cu Lucia! Nu, hotărât lucru, fata ştia ceva dar nu a vrut să-mi spună. Cine ştie ce motiv are?!» se gândea el.

Uitase unde îşi parcase automobilul şi maşinal se îndreptă spre Palatul Telefoanelor. Uitase complet şi de cadoul pe care îl căuta. Rătăcit în gânduri şi rătăcind se trezi în dreptul Băncii Naţionale. «Oare ce caut aici?»

Cu greu îşi reveni la realitate şi făcu cale întoarsă, căutând magazinele de îmbrăcăminte pentru dame, unde spera să găsească setul de blană. Avu noroc, la primul magazin în care intră, pe Lipscani, găsi ceea ce dorea, exact aşa cum şi-l imaginase, potrivit pentru mama sa. Piesele erau aşezate la vedere, parcă special pentru el, pe un manechin, prinse pe un palton asemănător celui al doamnei Petreanu. «Cam scump... ce mai contează!» Găsise şi era bucuros. Cu el făcut colet, cu grijă să nu îl şifoneze, se îndreptă către maşină. O văzu de departe.

Se urcă şi plecă spre casă. Se întunecase deja şi Bucureştiul arăta frumos luminat... doar era Micul Paris! Era tânăr, avea viaţa înaintea lui şi se gândea că-şi pusese cam multe întrebări, poate inutile, despre misterele trecutului.

– Aritină, Aritină, ce mă fac ?

– Ană, ce e cu tine, ce s-a întâmplat ?

– Am rămas grea. Ce voi face dacă află ai mei? Oh!, vor afla, vor afla şi sunt terminată!

– Linişteşte-te!

– Ce să mă liniştesc, nu-l ştii pe tata, n-o ştii pe mama! E o tragedie şi culmea e că Petre vrea, morţiş, copilul, ba mai mult, m-a ameninţat că dacă lepăd pruncul va fi vai. E, pur şi simplu, nebun, crede-mă! Ce mă fac Aritină, ce mă fac, spune-mi, că nu ştiu cum să o dau, cum s-o întorc!

– Linişteşte-te!

– M-o linişti Dumnezeu, că eu chiar nu ştiu cum voi scăpa din asta. Auzi!… «Să ne căsătorim, zice Petre…» zic: «Şi cum şi unde creştem copilul?...» El, aerian, îmi răspunse, aşa, simplu, fără grijă, de-mi venea să crăp... «Lasă, că creşte el!» «Bine, bine, creşte, creşte, da' ce, vrei să crească oricum? N-avem casă, n-avem situaţie, cum crezi tu că creşte? Ce, vrei să îl dăm la orfelinat?» «Vorbeşti prostii, îmi spune el. Nici gând, va creşte cu noi.» Îl întreb: «Şi serviciul, şi toate cele?» Îmi răspunde: «Îţi faci prea multe griji. După ce vom avea copilul, ne adaptăm noi situaţiei.» « Şi zic: mă

omule, mă, nu înţelegi că nu suntem singuri, ce vor spune ai mei, ce vor spune ai tăi, ă?» « Să spună ce vor! Ne căsătorim şi n-au ce să mai spună.» « Ă... ai hotărât tu, singur? Pe mine m-ai întrebat sau să o iau ca pe o cerere în căsătorie?» « Da, te cer.» « Cum?» « Vrei să fii soţia mea?» M-a apucat un plâns aşa de tare, că după multe minute, printre lacrimi, i-am spus, da. Apoi l-am întrebat: «Cum ‘om putea să ne căsătorim fără încuviinţarea părinţilor?» «Aşa, ce… nu ai mai auzit? Dacă mă iubeşti aşa cum mi-o spui, lasă-i pe toţi în plata lor şi noi să ne vedem de drumul nostru. Mergem la ofiţerul stării civile. Ne luăm cu acte în regulă. Ce vor mai putea spune părinţii noştri, ă?»

Iar m-a cuprins plânsul. El mă tot mângâia şi la un moment dat zise: «Ană, mă iubeşti, aşa cum te iubesc eu?» «Te iubesc mă omule, te iubesc, dar nu e aşa simplu. Trebuie să vorbim cu părinţii, ce…» « Nu vorbim cu nimeni până nu ne vom căsători, ascultă la mine că e mai bine aşa.» « Nu, nu! Trebuie să ne sfătuim cu părinţii.»

Tina, dragă şi-a pierdut cumpătul, ce nu l-am văzut niciodată, a ieşit, trântind uşa, s-a întors brusc şi scurt şi din prag, cu un glas ce nu era al lui, grav şi rece, cum nu l-am auzit niciodată mi-a spus, încruntat: «Să nu te împingă păcatul la vreo prostie că… că… nu ştiu ce fac» şi a plecat, trântind iar uşa.

Iată, a trecut şi azi, aproape toată ziua şi, de la el, nu am nici un semn, de ieri dimineaţă, de când a plecat. Ce să fac Tina, ce să fac?

Şi Ana a început să plângă din nou.

– Liniştește-te! Va găsi Dumnezeu calea cea dreaptă. Nu vezi părţile bune ale situaţiei.

– Părţile bune? Care părţi bune, care părţi bune, că eu nu le văd?

– Păi, în primul rând, te iubeşte şi e cel mai important lucru, apoi, doreşte copilul, iar un lucru bun. Şi faptul că vrea să vă căsătoriţi, chiar nu-ţi spune nimic?

– Nu ştiu ce să zic! Uneori cred că sunt prea habotnică. Nu ştiu, parcă îmi ia Dumnezeu minţile. Dar spune: tu ce crezi că vor spune ai mei?

– Nimic.

– Cum?

– Nimic, nu se va întâmpla nimic. Ai tăi vor înţelege situaţia, vor înţelege că nu o pot schimba şi ca atare vor pricepe că altă cale nu e, aşa că vor fi nevoiţi să accepte lucrurile aşa cum sunt.

– Crezi tu!?

– Da, ai să vezi, mai ales când vor afla de copil, adică de moştenitorul lor, se vor înmuia de tot.

– Să te audă bunul Dumnezeu. Dar spune-mi ce vom face, cum îl vom creşte?

– Te cred, nu va fi uşor pentru voi, dar cu ajutorul lui Dumnezeu, le veţi trece pe toate.

– Of, Tina, Tina, nu ştiu ce să zic! Mă îngrijorează şi Petre. A plecat, aşa… fulgerător, nu l-am văzut niciodată în felul acesta, nu l-am crezut în stare să fie aşa încrâncenat. Eu îl ştiu pe Petre al meu, ăl bun şi

drăgălaş şi iubitor.

– Va veni, stai liniştită! Am să-l caut pe Florian să-l întreb dacă nu cumva e la el.

– Te rog, Tina, dragă, te rog mult. Să mergem! uite, s-a dus şi pauza de masă, şi nu te-am lăsat nici pe tine să mănânci şi să te odihneşti.

– Stai liniştită!

Florian i-a confirmat prietenei sale presupunerea ei că Petre se „ascundea" la el, era la atelier, supărat şi abătut se îmbătase, ce nu îi era felul şi abia îşi revenise, aşa că plecă acasă, la garsoniera lui pe care, de câteva luni o împărţea cu Ana. Nu era în timpul stagiunii, era liber, aşa că se duse să-şi aştepte acasă iubita, viitoarea nevastă. Se calmase, se îmbunase după discuţia pe care o avusese cu prietenul său, care îl admonestă pentru ieşirea lui.

– Ana, îi spuse Florian, are nevoie de mângâierea ta, nu de ieşirile tale teatrale.

– Nu au fost teatrale, crede-mă, aşa am simţit în momentul acela în care pur şi simplu refuza să mă înţeleagă şi m-am înfuriat, e drept… ca prostul, fără să mai judec.

– Mă băiete, mă, dar repede te mai înfurii tu! Asta nu e bine. În curând vei fi tătic.

– Oh, Doamne, cât de mult îmi doresc, cât de mult! Nu găsesc cuvinte să-ţi spun.

Spre seară, când Ana a venit acasă, Petre o aştepta cu un buchet de flori, cu o sticlă de şampanie, din cea preferată de iubita lui şi cu un bilet pe care scria: *Te*

iubesc mult de tot. Te rog să mă ierţi! Ana i-a sărit de gât, de cum a intrat, plângând şi sărutându-l, iar când a văzut cum era aranjată masa a pufnit în plâns şi mai tare, făcându-l şi pe el să plângă. Erau ca doi copii, puşi la colţ pe coji de nucă, ce nu mai ştiau cum să-şi stăpânească lacrimile, dar şi bucuria. Au băut în sănătatea micuţului.

– Orice o fi, sănătos să fie!, zise Ana.

– Orice o fi dar să aibă puţă!, replică el.

Şi se puseră pe un râs zdravăn.

– Eşti obraznic! Mai bine ai spune orice ar fi dar să facă armata.

– Şi dacă e fundiţă o voi iubi şi mai mult.

S-au cununat civil în prezenţa prietenilor şi colegilor.

Aritina a avut dreptate. La aflarea veştii, părinţii, din ambele „tabere”au sărit ca arşi. După ce au înţeles situaţia şi după ce s-au obişnuit cu gândul că vor fi bunici, au lăsat-o mai moale.

– Astea sunt vremuri moderne, dragă, încercă mama Anei să-şi consoleze soţul.

– Mama lor de vremuri! veni răspunsul, de undeva, din zăduf.

Cununia religioasă urmau să o facă după naşterea bebeluşului, aşa au hotărât ei, deşi părinţii au insistat să fie cât mai curând, să nu i se vadă burta şi nici atât după naştere ca să nu dea apă la moară bârfelor că vezi Doamne a luat-o din obligaţie.

Nu a fost aşa. Nunta s-a făcut în toamna lui

patruzeci, la puţin timp după marele cutremur, din care au scăpat nevătămaţi şi Ana şi Petre şi bebeluşul, cu toate că în jurul lor a fost un adevărat prăpăd. Numai câteva clădiri nu s-au dărmat, printre care şi cea în care locuiau ei. Au tras o spaimă groaznică, ieşind în curtea interioară a imobilului, cu copilul, plângând, speriat de strânsoarea mamei, când lângă ei, la nici un metru s-a prăbuşit calcanul casei vecine. Au avut noroc. În garsoniera lor, doar câteva bibelouri s-au spart, în rest nimic. «Semn bun, şi-au spus, semn bun! A avut Dumnezeu grijă de noi!»

Soţii Pantazi treceau printr-o criză de comunicare, cum nu se mai întâmplase. Hellen nu o mai scotea la capăt cu Hari al ei, era nervos tot timpul, devenise nesuferit. Încercă să se consulte cu el în legătură cu comisionul, tot mai mare, pe care trebuia să-l dea, cu toate că decontările cu statul erau extrem de greoaie, dar sfatul lui era ambiguu. Nu mai primise bani pe comenzile executate de mai bine de trei luni şi ajunsese în situaţia, cum spunea ea, „să crediteze statul”. Impozitele trebuiau plătite, furnizorii la fel, de asemenea şi salariile muncitorilor, care nu suferiseră niciodată din pricina relelor ei încasări. Ţinea la acest lucru, dar contul din bancă se subţiase dramatic şi împrumut nu mai dorea să facă. Avea şi aşa de dat lunar, la bancă, o sumă destul de mare, pentru achiziţiile de utilaje, pe care le făcuse în urmă cu un an. Comenzile erau din ce în ce mai mari, la fel şi comisionul care i se

cerea anticipat şi făcea faţă cu greu. Domnul Pantazi devenise şi el o problemă, se comporta absolut anormal, simţea că ceva se întâmplase cu el. Nu se gândea şi nu bănuia că de fapt soţul ei era bolnav, şi nu oricum, ci grav, lucru constatat în urma analizelor pe care le făcuse la clinica unui bun prieten, care, cu durere în suflet îi spusese că avea cancer la colon şi că nu există nici un leac pentru asta. A hotărât, rugându-l şi pe doctor să păstreze discreţie totală, să nu-i spună soţiei, considerând că ar fi total nepotrivit să o agaseze acum, când trecea prin momente dificile cu firma. Încercă să mascheze cât putu, îi era greu şi deşi simţea că atitudinea lui e deviată, nu găsea calea spre o împăcare, mai întâi cu situaţia de fapt şi apoi nici cu el însuşi. Frământarea interioară nu-l reprezentau şi iată că acum ieşise la suprafaţă ca şi cum stătuse ascunsă undeva în urma unui bloc-start interior. Urma ca timpul să hotărască atunci când va trebui să afle soţia sa. Pentru a întârzia evoluţia bolii, doctorul îl sfătuise să se odihnească mult, să lase ţigările, să nu bea nici un strop de alcool, să ţină regim alimentar şi să nu-i lipsească plimbările uşoare în natură, preferabil în aerul curat de munte. Era dificil ce i se rezervase. Făcu din toate câte puţin, stabilindu-şi o măsură limită pentru „plăcerile" vieţii. Se obişnuise cu gândul, deşi considera că e nedrept ce i se întâmplă, fiind încă tânăr, cel puţin raportându-se la tatăl şi mai ales la bunicul lui, ce împlinise nouăzeci şi cinci de ani şi care era activ, ba mai trăgea la măsea câte o duşcă şi mai aprindea din

când în când şi chiştocul stins din colţul gurii, pe care îl purta tot timpul. Tatăl său, la şaptezeci şi patru de ani, se urca în pomi, juca tenis, schia şi nu se dădea în lături de la câte o miuţă alături de elevii din liceul vecin cu gardul lui. Nu spusese nimănui şi cu atât mai mult părinţilor sau rudelor. Încerca să-şi facă ordine în acte, să-şi pună la punct „nerezolvatele", cum le numea el, pentru a-i lăsa soţiei cât mai puţine probleme. Slăbise mult, mai puţin la faţă şi arăta obosit.

Doamna, prinsă în problemele ei, îi reproşa că nu se mai implică în firmă ca altădată, aşa cum le era înţelegerea şi că se „înmuiase" de tot. Credea că are vreo aventură pasageră şi se simţea vinovată că-l neglijase în ultimul timp. Se hotărî să iasă cu el câteva zile la Sinaia, avea şi ea nevoie, se săturase de problemele ei curente şi nu o dată se gândise să vândă tot, doar avea din ce trăi, slavă Domnului, până la adânci bătrâneţi. Nu se hotărâse şi tot amâna decizia aceasta care simţea că nu va întârzia. Îl sună.

– În seara asta nu mai rămân la apartament. Păzea, vin acasă! Vezi, fă curat, aeriseşte, să nu simt miros de parfum străin!

– Regret dragă, nu mai e loc şi pentru tine. Petrecem minunat în lipsa ta, nu încerca să vii, oricum nu poţi pătrunde, am schimbat cheile de la poartă şi de la casă.

– Te omor!

– Cu mâna ta?

– Cu mâna mea.

– Să nu uiţi să-ţi pui mănuşi.

– Nu uit, dragule, n-ai grijă. Avem ceva de-ale gurii?

– Doar coniac.

– Eşti nesuferit. Ce să cumpăr?

– Nimic, avem de toate. Te aştept, fată scumpă.

– Te pup!

– Pa!

Domnul Haralambie făcu *mise-en-place*-ul pe masa din living nu pe lungul, ci pe latul ei, pentru a fie mai aproape unul de celălalt. Aranjase cina mult mai festiv decât o făcea de obicei. El se ocupa cu asta se pricepea de minune şi îi făcea plăcere. Două lumânări, urma să le aprindă când auzea claxonul. O nerăbdare adolescentină îl frământa, ar fi vrut să-i spună că are ceva probleme de sănătate, nimic grav, spera să găsească momentul potrivit, nu l-a găsit. Ieşi de mai multe ori la uşa din faţă, trăgând câte un fum, două din ţigară, apoi intra, odată cu vântul care aducea aer proaspăt, în casă. Îi auzi motorul inconfundabil al maşinii, apoi claxonul răguşit. Deschise porţile de la stradă, cele de la garaj le deschisese deja. Doamna Hellen parcă automobilul şi zâmbitoare, cu geanta pe umărul drept şi cu un tort în mâna stângă se apropie de el şi îl sărută.

– Gata curăţenia?

– Hm!... Aproape.

Intră şi plăcut impresionată de aranjamentul cinei, îl sărută din nou, aşa cum numai ea ştia să o facă pentru

ca bărbatul ei să fie străpuns de fiori.

– Eşti un romantic incurabil, dragul meu, chiar eşti, deşi cam năbădăios în ultima vreme. Ce-ai zice dacă ţi-aş propune ceva?

– O clipă, să nu-mi iei cumva propunerea mea de a merge la munte.

– Oho... mi-ai furat-o, nesuferit ce eşti, mi-ai furat-o! şi se copilări gâdilându-l între coaste. Să bem pentru asta!

– Să bem!

Cina a fost de-a dreptul minunată. Hari pusese în surdină o placă de patefon cu Benny Goodman. Au vorbit puţin despre problemele curente şi au făcut un tur printre amintirile mai vechi, apoi târziu, ca doi tineri îndrăgostiţi s-au retras în dormitor.

A doua zi au plecat spre Sinaia cu maşina lui, un Chrysler Royal mai vechi dar foarte confortabil. Ploua mărunt, era nouă noiembrie şi pe drum după Breaza ploaia a devenit lapoviţă iar de la Comarnic un covor de alb acoperea şoseaua, casele, copacii. Destul de greu au ajuns la Sinaia, unde zăpada, pe alocuri, ajungea aproape de genunchi, făcând înaintarea de-a dreptul imposibilă. Peisajul era de basm. Hari propuse să se odihnească pentru a merge seara la Casino. După masa de prânz se culcă, ea nu. Se echipase bine, luă la pas parcul Hotelului Palace, la care se cazase, voia să fie singură. Ningea siberian şi abia putea ţine ochii deschişi. Când vântul începu să şuiere mai tare se întoarse. Soţul ei se trezise, dar rămăsese încă în pat,

acuzând dureri în dreptul stomacului.

– Cred că mâncarea nu mi-a priit, îmi revin îndată. Fii liniştită, fată scumpă!

– Eşti sigur că nu e nevoie de un doctor?

– Foarte sigur, nu-ţi face griji! Ţi-am promis, mergem la Casino diseară.

– Fii serios!

– Toată viaţa mea am fost serios.

– S-o crezi tu!

– Mai ales în ceea ce însemni tu pentru mine. Să nu uiţi că te-am iubit nebuneşte, chiar dacă nu m-am exteriorizat.

– Hari, te rog dragule nu fi patetic, nu îţi stă bine.

– Nu sunt, sunt sincer, asta e tot.

– Să-ţi aduc ceva?

– Un coniac.

– Să nu-ţi facă mai rău.

– Nu, nu are ce să-mi mai facă.

Seara, renăscut, la braţ cu Hellen urcară treptele cazinoului. După ce au urmărit un spectacol, după ce au dansat şi au servit cina, s-au dus la sala de joc. El s-a aşezat pe un scaun, la ruletă. În primele trei mâini se umpluse de fişicuri cu valorile cele mai mari.

– O avere, nu altceva Hari. Opreşte-te, dragule, nu mai juca, ajunge!

– Ultima mână, pentru tine fată scumpă… şi împinse totul pe zece de roşu.

– E o nebunie, o prostie, pentru numele lui Dumnezeu, renunţă acum.

Nu mai era timp. Se auzi crupierul rostind:

– Rien ne va plus.

Şi roata se învârte, se învârte. Îngălbenit, îşi pierduse întreaga energie, nici nu mai putea urmări jocul. Ea era cu ochii pe bila care se rotea.

– Zece de roşu, se strigă.

– Dar nu, nu se poate, e o vrajă, e o magie, Hari, Hari, sări şi îl pupă de zor Hellen, dar el era moale, aproape inert.

Îşi reveni doar cât să-şi recupereze imensa sumă, o avere, da, aşa era, o adevărată avere. În spatele lor se comenta:

– Aşa ceva nu s-a mai întâmplat demult.

– Niciodată!

– Ce noroc!

– Ce baftă domnule!

– De necrezut!

Erau norocoşi, oare şi fericiţi?! Norocul naşte fericire dar fericirea nu naşte, musai, norocoşi.

Braţ la braţ, cu teancul de bani ce nu mai încăpea în geanta ei, înfăşuraţi în şal, au ieşit afară. Pe trepte el îşi mai revenise şi motivă subtil:

– Aerul acela închis.

– Hari, ce-i cu tine? Să mergem la doctor!

– Nu acum, nu acum. Acum haide la hotel! Nu mă mai strânge aşa tare de braţ, mă simt mai bine.

Pe drumul prin parc, spre hotel, în cei nici o sută de metri, şi-a luat inima în dinţi şi i-a spus cum stau lucrurile. Ea a strigat cât o ţineau plămânii:

– Nu!... Spune-mi că nu e adevărat!

Şi se lăsă răpusă de picioare, în genunchi, plângând în sughiţuri. Hari se aşeză şi el în genunchi, în zăpadă şi mângâindu-i faţa încerca să o calmeze:

– Nu-i nimic dragostea mea, nu-i nimic fată scumpă, mai avem timp. Timpul rezolvă totul.

– Hari, dragule, spune-mi că nu e adevărat! Te rog, te rog, spune-mi că nu-i adevărat!

– Fată scumpă, linişteşte-te!

Un curier-bagajist se repezi din hotel, încercând să-i ajute, crezând că cei doi căzuseră în zăpadă. O ridică pe Hellen şi apoi pe Hari care-i mulţumi maşinal:

– E în regulă, mulţumesc, e în regulă.

– Nu e în regulă Hari, nu e!

– Să intrăm Hellen, să mergem în cameră!

În zăpadă zăcea şalul cu banii câştigaţi la ruletă. Nici nu s-au aplecat să-l ridice. Îndreptându-se spre lift, ajungându-i din urmă, cu pachetul în mână, curier-bagajistul i-l înmână lui Hari. Acesta îl desfăcu şi scoase un teanc gros de cupiuri mari şi i-l dădu băiatului, salariul lui pe câţiva de ani. Mut, cu braţul rămas suspendat cu bancnotele în mână, nici nu apucă să-i mulţumească cum trebui că uşile liftului se închiseră în urma celor doi.

A doua zi au părăsit hotelul, mergând direct la Spitalul Brâncovenesc, unde a fost internat la Urgenţe. Era seara de zece noiembrie. Hellen a plecat de la spitalul târziu, în jurul orei unsprezece, mergând la apartament pentru a rămâne mai aproape de soţul ei. Îşi

propusese ca dis-de-dimineaţă să se ducă la spital, dar nu a fost să fie aşa.

Adormise greu, purtată de gânduri, în toate direcţiile, cotrobăind prin cotloanele lor ascunse, rămase ferecate, unele de mult, din prima ei tinereţe.

A fost trezită de zgomote şi zguduituri puternice, care nu se opreau deloc. S-a sculat speriată din pat, încercând, năucă, să iasă din dormitor. Abia se putea ţine pe picioare, mergea mai mult în zig-zag. Ajunse în sufragerie, aprinse lumina, se uită instinctiv la ceas, era patru fără douăzeci. Uşa de la hol era blocată de o vitrină grea, nu înţelegea cum ajunsese acolo. Din ea cădeau tot felul de lucruri: bibelouri, cupe de cristal, vase de porţelan, cu toate ajunseseră cioburi. La fel şi tablourile de pe pereţi ce se spărgeau pe podea. Îşi ţinea cu greu echilibrul, s-a pitulat lângă un fotoliu, o bucată de tencuială din tavan se făcu praf lângă ea, pe parchet. Lumina pâlpâi un pic apoi se stinse de tot. Tremura de spaimă, înţelesese că era cutremur… «Dar de ce nu se mai termină odată? Ce poate fi altceva?» se întreba ea.

Candelabrul de cristal căzu cu zgomot asurzitor, se făcu ţăndări şi împrăştie cioburi peste cioburile aflate peste tot. «Hari!» strigă ea fără sens, ştiind bine unde se află soţul ei. «Hari!» repetă mânată de un impuls necontrolat.

Se ridică cu greu, trepidaţiile deveniseră unduiri largi, destul de puternice, dar nu tot atât de violente. Cu picioarele goale călcă pe cioburi, se tăie la tălpi apoi se răni încercând să deblocheze uşa. În sfârşit reuşi. Gândi

o clipă: «Oare cum a ajuns vitrina asta grea, taman, aici? Era în cealaltă parte.»

Pereţii trosneau, vroia să iasă cu orice preţ în stradă, simţea că totul se va prăbuşi în curând. Într-un târziu – Doamne ce mult a durat! – s-a oprit, dar lucrurile nu încetaseră să se mişte.

Prin geamurile ferestrelor sparte, zgomotele din stradă erau terifiante, lumea striga, sirenele, claxoanele erau năucitoare. În antreu reuşi să-şi găsească, pe pipăite, paltonul agăţat în cuier, nu şi vreo pereche de pantofi. Uşa de la intrarea în apartament era blocată. Pe holul scării lumea era agitată, se striga, se plângea. Un copil îşi chema, speriat, mama.

Se chinui să deschidă uşa, care era în continuare blocată, nu bănui că are atâta forţă. Încercă din nou. Cu greu se crăpă un pic, suficient să se strecoare. Nu vedea nimic în bezna cruntă din jur. O împinse cu intenţia de a o închide la loc, scârţâi sinistru în liniştea apăsătoare care se lăsase deodată. Reuşiseră, pe semne, cu toţii, să iasă în stradă. Coborî scara pe bâjbâite. Afară, lumea cu lumânări, cu feştile, care ce apucase în fugă, se adunase în faţa imobilului. Tot Bulevardul Regina Elisabeta era plin de oameni şi maşini blocate în trafic, ce luminau artera şi făceau un zgomot asurzitor, claxonând continuu. Spectacolul era desprins din filme de groază sau de război. Se îndreptă spre locul unde îşi parcase maşina, nu mai simţea frigul. În picioarele goale, mai mult alerga. Pe maşină erau fragmente de moloz. Constată că nu avea cheile. «Doamne, unde-mi sunt

minţile?»

Se feri de valul de oameni care se mişca în toate direcţiile, se îndreptă spre Spitalul Brâncovenesc. Acolo un haos total, întuneric peste tot. Lume, multă lume. Începu să-şi strige soţul, nu era singura care chema. Se luă după o lumină de la o lanternă pe care o îndrepta un cetăţean, un legionar în haină lungă de piele, prin curtea interioară, apoi pe scări, unde oamenii erau căzuţi unii peste alţii în încercarea lor de a ieşi din clădire. Peste tot lume, sânge şi cioburi. Îl rugă pe individ să îndrepte raza lanternei spre salonul unde ştia că-şi lăsase soţul. Nu era nimeni înăuntru. Legionarul plecă lăsând în urma lui un întuneric cumplit. «Hari!» începu ea să strige, bâjbâind prin beznă, «Hari!»

Nici un răspuns. Se strecură în rezerva în care ar fi trebuit să fie soţul ei, sperând ca acesta să se întoarcă curând. Se cuibări, jos între paturi, pe pături, de teama unei replici a cutremurului. Se simţea mai în siguranţă pitulată acolo.

Dimineaţa, când s-a luminat, l-a găsit întins, în curtea interioară, lângă alte cadavre. Fusese călcat în picioare, strivit, în încercarea lui de a ajunge la uşă. Strigătul ei de disperare a fost cumplit. Într-un târziu s-a apropiat de ea un bărbat care a întrebat-o:

– Sunteţi cumva Hellen?

– Da, răspunse ea maşinal, printre spasmele plânsului. De unde...

– Domnul din braţele dumneavoastră striga lângă mine numele acesta, până ce a fost strivit de mulţime.

Am scăpat printr-o minune în colţul scării. A fost un haos total. Dumnezeu să-l odihnească!

Hellen începu să plângă din nou. Tremura toată, când o infirmieră a ridicat-o şi a dus-o într-un salon răvăşit. I-a făcut o injecţie după care a plecat. Rămase un timp pe scaun, cu mâna întinsă şi pumnul strâns. Se dezmetici din transă, apoi înţelese ce se întâmplase. Ieşi în curtea interioară, trupul lui nu mai era, îl duseseră la morgă. Îşi strânse paltonul, şi desculţă cum rămăsese se îndreptă confuză spre Bulevardul Regina Elisabeta. Se răzgândi şi o luă spre „făbricuţa ei". Clădirea părea în regulă, nu se prăbuşise. Oamenii se retraseseră de pe străzi, era frig, se întorseseră în casele lor. Nu avea cheia de la intrare şi credea că nu apăruse nici un muncitor. Tocmai când a vrut să plece cineva deschise uşa, era Alexandru Caterniuc, şeful de producţie, omul ei de încredere, urmat de Franc şi câţiva muncitori.

– Doamna Hellen. Vai de mine, veniţi, intraţi!

Alex şi Franc au luat-o de braţe, purtând-o mai mult pe sus.

– Trebuie să vă încălziţi! i se adresă Alexandru acoperindu-i umerii cu haina lui, apoi continuă: Aici totul e în regulă, au căzut mai toate baloturile de materiale, nişte dulapuri, un rastel cu şabloane, dar fără pagube, iar utilajele sunt în regulă. Numai că nu este lumină, dacă ar fi am putea începe producţia imediat.

Ajunseră în faţa biroului.

– Nu am cheile la mine. Puteţi să-mi deschizi uşa?

– Să sparg broasca? întrebă Franc.

– Da, dacă poţi.

Franc se duse după scule, reuşi repede să deschidă uşa biroului, în timp ce Alexandru o ţinea mai mult în braţe. Intră şi se trânti pe un fotoliu rece, din piele. Lumina ştearsă se strecura pe geamul rămas întreg. Salariaţii începuseră să se adune. Una dintre fete, nici nu a realizat care, nu avea puterea să o privească, îi puse în mână o ceaşcă cu ceai şi trase, tăcută, uşa după ea. De pe hol se auzea forfotă. Încet-încet lucrurile intrau în normal, se aprinsese şi lumina. Acum gândurile o duceau iar prin toate cotloanele. A adormit un pic. Se auzi murmurând: «Hari, ce greşeală am făcut plecând de la Sinaia, ce greşeală!»

Se ridică hotărâtă, se scutură ca de un vis urât, deveni din nou puternică, stăpână pe ea. Din dulap îşi luă o pereche de ciorapi, pantofii comozi pe care îi mai purta în atelier şi o rochie. Îşi privi picioarele umflate, pline de tăieturi şi sânge. Chemă secretara, ea era, de fapt, cea care îi adusese ceaiul.

– Te rog, adu-mi o sticluţă cu spirt.

Lângă birou avea un grup sanitar. Intră şi se aranjă. Îndepărtă sângele şi noroiul de pe picioare. Secretara se întoarse cu spirtul.

– La voi cum a fost? o întrebă mai mult absentă decât interesată.

– Rău, doamnă. Dar mulţumim lui Dumnezeu, suntem sănătoşi. Nu avem decât crăpături în tencuială, geamuri sparte şi lustra mare din sufragerie care s-a făcut ţăndări. N-a păţit nimeni nimic, am ieşit din casă

în curte, unde huruia şi vuia totul, pârâea pământul, madame, nu altceva. Nu te puteai ţine în picioare. A fost cumplit!

O ajută pe Hellen să-şi cureţe rănile, şi-i pansă tălpile, după care o ajută să se încalţe. Picioarele umflate refuzau să intre în pantofi. A renunţat la pansament şi s-a încălţat. Făcu o inspecţie prin întreg atelierul, deja erau îndepărtate mare parte din urmele sinistrului, nu erau pagube însemnate. Cei mai mulţi dintre salariaţi erau la lucru şi începuseră să muncească.

– Oameni buni, dacă aveţi probleme acasă puteţi să mergeţi. Domnule Caterniuc, vă rog, aveţi grijă de oameni, după care asiguraţi utilajele, să nu mai fie, cumva, vreo replică puternică a cutremurului.

Nimeni nu plecă, deşi mai toţi aveau câte ceva de rezolvat pe la casele lor. O respectau foarte mult şi se aflase deja, nu se ştie cum, despre tragedia care se întâmplase cu soţul ei.

– Aveţi nevoie de ajutor? întrebă cineva.

– Nu, mulţumesc.

În drum spre ieşire se răzgândi:

– Ba da. Când am plecat de acasă, uşa de la intrare nu se mai închidea. Dacă...

– Cum să nu.

Şi doi dintre tinerii ei salariaţi de la întreţinere au pus mâna pe trusele de scule şi au însoţit-o acasă. Din fericire nimeni nu intrase în lipsa ei, deşi uşa era întredeschisă.

Cu ajutorul celor doi tineri a făcut ordine în

apartament, apoi, cu teamă, s-a dus acasă, la şosea, dar acolo pagubele erau, practic, neglijabile. Nu a stat mult, nu putea să stea în casa pe care o părăsise împreună cu Hari, doar cu două zile în urmă. De pe masa din sufragerie nu apucase să strângă decât vesela şi tacâmurile. Vaza cu flori căzuse şi se spărsese, iar florile erau împrăştiate pe covorul ud. Îşi aduse fulgerător aminte de licitaţia la care soţul său a plusat până a dobândit vaza. Îi plăcuse ei, nespus de mult, era de secol XVII-XVIII, în formă de floare de datură, cu cupa deschisă, cu intarsii florale. Pe fundul ei era o inscripţie „*Cu toată dragostea, pentru iubita mea soţie, Lucia Chiriceanu”.*

Totul amintea de soţul ei, care acum nu mai era. Auzea fragmente din conversaţia lor. O apucă o neliniște, nu se mai simţea confortabil acolo. Încuie şi plecă după ce dădu telefon socrului său care, la aflarea celor întâmplate, nu a scos nici un cuvânt, la capătul firului, părând că nu se află nimeni.

– Alo!…, repetă Hellen. Alo!…, insistă ea.

Auzi un clic, ce însemna că cel ce ţinuse receptorul în mână închisese legătura. Nu avea cum să ştie că socrul ei făcuse infarct la auzul veştilor, căzu, crispându-se tot, chircit pe covor, dându-şi duhul.

Se îndreptă spre spital să se informeze asupra procedurilor ce urmau îndeplinite. Se întărise, nu mai era cea răpusă. Vocea ei interioară o dirija din nou, pusese din nou stăpânire pe fiinţa ei, aşa cum era ea dintotdeauna.

La rugămintea viitoarei sale nurori, Aniţa acceptă să înnoade firul povestirii vieţii ei. Erau numai ele două, Florian urma să vină seara târziu, avea comenzi multe pentru nişte reclame şi era foarte ocupat.

– Ştii, în anii Războiului cel Mare, când nemţii şi bulgarii au ocupat România, noi, pe graniţă, aveam un regim aparte. Nu se poate spune că era o restricţie totală, deşi unităţi militare germane erau cartiruite pe tot lungul Dunării şi patrulau non-stop. Nouă nu ne-a rechiziţionat casa, în schimb am fost obligaţi să punem la dispoziţia unui ofiţer aripa stângă a imobilului, care avea două camere, baie şi chicinetă. Mama se dusese la strămoşii ei, acolo, în ceruri, de câţiva ani, iar noi fetele făceam treburile casei, substituind-o cum puteam... mă rog, cum ştiam noi mai bine, din cele învăţate de la ea. Pregăteam masa şi pot spune că ajunsesem să mă pricep, iar bucuria mea cea mai mare era atunci când tata se minuna de gustul mâncării, asemănându-mă mamei: «Aşa cum o făcea Lelia, fie-i şi ei acolo, unde a luat-o bunul Dumnezeu!»

Tata era tot mai obosit, şi de muncă, şi de gândurile-i rămase în trecutul, nu chiar atât de îndepărtat. Florica făcuse douăzeci şi cinci de ani, nemăritată, ca şi mine, şi tot ca şi mine terminase şi ea Şcoala înaltă de contabilitate.

Ofiţerul german Bruno Schultz, cartiruit la noi, un blond zvelt, cu ochii albaştri, era de un bun simţ nemăsurat. Tânăr necăsătorit, sas, de origine din

Mediaş, ştia româneşte perfect, o curta pe sora mea. Îl surprindeam adeseori cum rămânea cu privirea lui senină în ochii ei, iar ea, afurisită, se prefăcea că nu înţelege nici când îi făcea tot felul de complimente sau avansuri. După o perioadă de joc nevinovat, timidul nostru chiriaş i-a propus să meargă cu el la un film, apoi la diferite petreceri. Acceptă, desigur, doar îl plăcea, mi-o spusese, şi se înfiripă iute, iute, între ei o adevărată dragoste. Florica radia, iar tata turba de necaz, pentru că ar fi dorit ca fata lui cea mică să nu se compromită: Măi fata tatii, ăsta pleacă mai curând sau mai târziu şi te lasă cu buza umflată şi de-ar fi vorba numai de buză, treacă meargă, dar să nu fie şi burta la mijloc, că ţi-ai închis viitorul. Ai grijă să nu faci vreo prostie!

M-a întrebat şi pe mine ce părere am şi m-a descusut, dorind să înţeleagă dacă lucrurile merseseră departe sau nu. Am tot ocolit răspunsul, s-a prins şi a încercat altfel:

– Prea repede s-a schimbat Florica mea. Mă tem că aventura asta se va încheia urât. Tu ce părere ai?

– Tată, e majoră, are douăzeci şi cinci de ani, ce să-i ceri? Tu nu vezi că în târgul acesta nu ai cu cine schimba o vorbă? Băieţii de pe aici ori sunt săraci cu duhul, ori la casele lor. Ce vrei, să spargă casa cuiva, sau să îmbătrânească domnişoară? Mai ţii minte că acum patru, cinci ani, când a avut o relaţie cu Dinu... băiatul avocatului...

– Mda!

– Ai văzut ce reacţie a avut familia lui, de l-a pus

la punct cât ai zice peşte, că săracul, deşi o plăcea, nu a mai dat ochi cu biata fată? De atunci, ştii şi tu, n-a mai vrut să cunoască pe nimeni. A terminat şi pensionul şi Şcoala de Contabilitate, mai mult să-şi omoare timpul. Ce vrei să facă, să o ia razna?

– Măi fata tatii, muncesc pentru voi, numai pe voi vă am pe lume. Aş fi vrut şi eu să vă văd la casele voastre. Aş fi vrut şi eu să am nepoţi. Cui las eu agoniseala mea? Vezi tu, un tată fără să fie bunic nu e împlinit.

– Dragul meu tată, nu e timpul trecut.

– Tu, tu ce ai de gând? Nu crezi că l-ai aşteptat pe Mile prea peste măsură? Acum o fi om la casa lui, însurat, cu copii, cine mai ştie! Nici o veste, de nici unde. Bunicii tăi s-au prăpădit, nici măcar n-am pus şi noi o lumânare sau o floare la mormântul lor.

Şi lui Coste îi dădură lacrimile.

– Aşa e, păcat că nu am putut să fim alături de ei! Păcat că ne-am rupt de familie şi de tradiţii.

– Ce mulţumire am? Ce-mi oferă mie viaţa? Muncă? Nu mă plâng. Ştii bine că o fac cu drag! Dar eu trăiesc pentru voi, să vă fac un rost, să fiţi şi voi aranjate la casele voastre, să pot să mă duc liniştit după Lelia mea.

– Tată!

Dar el, cu tristeţea lui în suflet, a ieşit din casă, la stupii lui să verse acolo amarul lacrimilor ce-i stăteau în ochi. Nu odată l-am surprins vorbind cu animalele din ogradă, sau la prisacă, bolborosind pe aromâna noastră,

de care nu s-a lepădat niciodată.

Cu Florica, din păcate, a avut dreptate. Nu rămăsese gravidă, dar Bruno, băiatul acela chipeş a primit ordin de transfer la Bucureşti şi a lăsat-o pe sora mea mai deprimată ca niciodată. Suferea şi Bruno. La început între ei a existat o corespondenţă oarecum regulată, până când acesta a plecat la Berlin, de unde a continuat să-i scrie din ce în ce mai rar şi din ce în ce mai puţin drăgăstos.

În locul lui Bruno Schultz a fost cartiruit la noi un alt ofiţer german. Acesta era sobru, dar prezentabil, împlinise cu o lună înainte treizeci şi doi de ani. Avea o prestanţă deosebită, îţi impunea respect de cum apărea cu ţinuta lui impecabilă, cu faţa inexpresivă, aproape glaciară, dar culmea, deloc dezagreabil. Semăna cu un actor american, dar niciodată nu mi-am amintit numele lui. Jucase cu Vivian Leight într-o poveste de dragoste teribilă, cu final dramatic.

Din prima zi ofiţerul, cu ţinuta lui impecabilă cu tot, cu prestanţa lui cu tot, a pus o perdea între el şi noi toţi. Tata nu-l înghiţea, l-a ignorat şi l-a evitat pe cât posibil, pentru că îi era teamă să nu-i zică vreo două sudălmi, ce desigur, nu i-ar fi convenit noului nostru chiriaş, „Herr Caca”, cum îl poreclise tata.

– Sunt ofiţer, Kurt Kruger, se prezentă el, deşi fusese introdus deja de un oficial care îl adusese la noi, şi doresc să am linişte pe toată perioada şederii mele aici. Sper că nu cer prea mult! Vă asigur că la rândul meu voi căuta să nu deranjez, pe cât posibil.

Zile întregi, trecea pe lângă noi, salutându-ne respectuos şi atât. Pe la începutul verii era o căldură de te topeai, nu altceva, veni la noi să-şi mai vadă băiatul, pe Nicolai – el ştie cum trecuse fluviul – nea Dodu Palka, barcagiul. Ţările noastre erau în tabere diferite, noi de partea Antantei iar Bulgaria de cea a Puterilor centrale. Adusese şi câţiva crapi mari, ba chiar şi ciuşcă, pentru că spunea el că ardeii noştri sunt pentru bolnavii de stomac. Era un om dintr-o bucată, vesel şi spiritual tot timpul. Nicolai, fiul său, îl moştenea, îşi găsise o slujbă pe măsura firii lui, comis voiajor, se descurca de minune, şi nu o dată făcea tot felul de cadouri „surorilor lui", cum ne numea el sau tatălui meu, atunci când îi merseseră vânzările cu profit bun.

După ce au schimbat informaţii, tata a scos o răchie şi s-a pus să facă focul, îl pregătea pentru saramura de peşte, în curte. Noi aşezarăm masa sub nuc, un nuc mare şi stufos, mereu plin de nuci, chiar şi în anii seci când vecinii se plângeau că n-a rămas pic de fruct, nici de poftă, nici de prăsilă. Venise între timp şi Nicolai şi după ce-şi strânsese tatăl în braţe şi ceru veşti de acasă, mai întâi despre mamă şi surori, începu să întreţină veselia cu glumele şi comicăriile lui, că avea o mobilitate şi a feţii dar şi a corpului, deosebită. Făcea jonglerii, cu trei sau patru mere, mingii, sticle, diferite obiecte, ce găsea prin jur. Mirosea a peşte fript de-ţi tăia nările. Când eram cu „petrecerea" în toi, apăru şi măria sa, neamţul. Tata îi suflă printre buze lui Dodu ce e cu el. Salută, înclinându-se respectuos şi intră în casă. S-a

abţinut el cât s-a abţinut, însă probabil că mirosul a fost mai tare decât băţul pe care îl purta în fund. Ieşi în pragul casei, era năucitor de cald, îşi aprinse o ţigară, apoi se îndreptă spre noi. Nu ne venea să credem. Salută şi cu puţina lui română şi cu puţina mea germană învăţată la pension, a intrat în atmosfera noastră, noi, uimiţi, pentru că era de nerecunoscut. Bău şi un păhărel de rachiu, dar mai mult din politeţe, se vedea că nu-i place.

– La peştele acesta ar merge un vin sec. Dacă îmi permiteţi, mi-ar face plăcere să aduc câteva sticle, şi fără încuviinţarea cuiva se răsuci pe călcâie şi se repezi după sticle.

Vin german, Trocken, cum spunea el. Era cu totul altul, plăcut, simpatic, nostim, mai ales când încerca să spună o glumă care prin traducerile lui şi ale mele îşi pierdea poanta. Se necăjea că nu era înţeles, dar atât cât îi şedea bine.

S-a băut până târziu în noapte, nenea Dodu se culcă la fiul său, în căsuţa amenajată de tata pentru Nicolai, dintr-o magazie, în spatele livezii. Herr Kurt înţelesese că nu era de pe malul acesta al Dunării şi cu toţii am rămas surprinşi când îi spuse să nu-şi facă probleme că îl va ajuta el să treacă dincolo, ca să nu se furişeze, pentru că risca să fie împuşcat. Aşa s-a şi întâmplat. A doua zi, o şalupă germană a remorcat barca prietenului nostru şi l-a dus pe malul bulgăresc fără nici un incident. Am tremurat de frică pentru că nu ştiam cât de sincer fusese neamţul, „duşmanul nostru”. Ba mai

mult, i-a spus lui nea Dodu cum să semnalizeze ca să trimită o şalupă după el, când mai dorea să vină pe malul nostru. Nu ne venea să credem, tata s-a închinat şi de atunci nici că i-a mai zis „Herr Caca”. Se închegase o adevărată prietenie între noi şi neamţul nostru.

Într-o seară, nu şi nu, că el vrea să mă înveţe germana, pentru că am înclinaţie pentru această limbă. Făcusem germana prin şcoli, vorbeam, aşa... doar fraze standard, formulate ca în manualul de conversaţie, dar nu mai mult. Nu şi nu că trebuie să învăţ şi iată-mă elevă din nou, având un profesor exigent dar agreabil. În vremea aceea nu mai lucram, se făcuseră restructurări la banca la care eram salariată, aşa că aveam timp berechet. Destul de repede am prins a vorbi cu el. Nu era mulţumit, vroia mai mult. Mi-a adus cărţi de literatură şi de gramatică şi mă punea să scriu. Se necăjea când greşeam şi mă corecta, ca la şcoală, cu un creion roşu, făcând adnotări exagerate, îngroşate grosolan.

«Acum vreau să treci proba de foc,» îmi spuse într-o după amiază sub nucul sub care aveam „şcoala”. «Ce probă?» Mă gândeam că îmi dă vreun test. «Mâine vreau să mergi cu mine la popotă.» «La popotă?!» M-am mirat eu. «Nu... ba da... acolo este aranjată o petrecere a ofiţerilor şi dacă doreşti aş vrea să mă însoţeşti», se bâlbâi el. «S-o iau ca pe o invitaţie sau ca pe un ordin?» l-am întrebat. «Iartă-mă! Am început greşit. *Fräulein* Aniţa, vă rog să primiţi invitaţia mea de a mă însoţi la balul ofiţerilor germani, în seara zilei de

mâine, aş fi onorat dacă răspunsul dumneavoastră ar fi afirmativ.» «Herr Kurt, cu tot respectul, nu am exerciţiul acestor petreceri.» «Sunteţi alături de mine şi vă asigur că absolut nimic rău nu vi se poate întâmpla.»

Am acceptat şi l-am însoţit. Mare tărăboi a fost cu rochia, până m-am hotărât ce să port, apoi cum să fac cu legământul meu, mă refer la basma. Aveam o rochie în care mă simţeam bine, tare elegantă, pe care o purtasem şi la absolvire şi la o nuntă a unei colege, am probat-o cu emoţie, nu o mai purtasem de mult timp, era bună şi parcă pica şi mai bine pe mine. Am găsit şi o eşarfă potrivită pentru a-mi astupa umerii cam golaşi, apoi pantofii, eu nu prea purtam cu toc, în fine, am rezolvat-o cu ţinuta şi la ora şapte seara a trimis o maşină să mă ia de acasă. Popota era într-o fostă sală de spectacole. Mă aştepta în josul scărilor, îmbrăcat în civil, să nu-l recunosc nu alta. Era atât de distins că m-am pierdut în primul moment. «Arătaţi minunat, iar capişonul vă scoate şi mai mult în relief trăsăturile fine şi desăvârşite ale chipului dumneavoastră.»

I-am mulţumit politicos, dar mă trecuseră toate năduşelile. Proba de foc a fost prezentarea mea corpului ofiţeresc drept traducătoarea lui. Desigur că se vorbea numai în germană, m-am descurcat de minune, cel puţin aşa mi-a spus el, îl cred, pentru că nu făcea niciodată complimente gratuite şi de altfel simţisem şi eu că am făcut faţă tuturor întrebărilor care mi s-au pus. Am dansat valsuri, tangouri, la care şi el era priceput. Charleston şi conga le-am lăsat celor mai tineri. Am

simţit că era mulţumit de mine şi cu mine. La un moment dat mi-a spus, sărutându-mi mâinile şi privindu-mă direct în ochi, probabil să vadă reacţia mea: «M-am îndrăgostit de dumneavoastră, *Fräulein* Aniţa.»

Am încercat instinctiv să-mi trag mâinile din mâinile lui, dar mi le-a reţinut. «Nu vă temeţi, n-am să vă cer nimic, doar mi-am exprimat sentimentul pe care îl simt şi vă jur că este adevărat.» «Herr Kurt, cu respect aş vrea să ştiţi că nu vă pot împărtăşi sentimentele mele. Vă mulţumesc pentru seara aceasta minunată, nu aş dori să o pătăm în vreun fel şi, nici atât relaţia noastră. Noi doi, sunt convinsă că şi dumneavoastră gândiţi la fel, nu putem avea un viitor şi atunci la ce bun să ne jucăm cu sentimentul acesta nobil, cel puţin aşa îl consider eu, care este dragostea?» Văzând pornirea mea a spus: «Nu vreau să mă înţelegeţi greşit, v-am spus ce simt şi nu am dorit să vă fac un afront. Sunt sentimentele mele, eu mi le respect şi nu-mi bat joc de ele, aşa sunt eu. Ştiu să şi sufăr. Vă rog să consideraţi că cele spuse de mine nu au avut nici un gând ascuns. Să rămânem prieteni, dacă îmi daţi voie să spun astfel, cel puţin cum am fost şi până acum. Prieteni, deci?» « Prieteni.» am acceptat eu.

Aşa a fost prima noastră ieşire, prima noastră „confruntare”. El, cu sentimentele lui pe tarabă, iar eu cu ale mele pentru el, ascunse sub tejghea. Am regretat zile în şir că în acele momente auzeam vocea tatălui meu, care reproşa relaţia surorii mele cu Bruno, vocea tatălui meu, care făcea apel la tradiţie.

Florian nu venise încă de la atelier, le anunţase că

întârzie, nu se ştia cât, avea mult de lucru. Aritina a pregătit cina. Au servit masa şi apoi s-au aşezat pe şezlonguri, pentru desert în balconul care dădea spre Cheiul Dâmboviţei.

– Ce s-a mai întâmplat, după seara aceea, cu relaţia dumneavoastră cu Herr Kurt?

Şi Aniţa reluă firul povestirii:

– Odată m-a întrebat ce dialect vorbim. I s-a părut lui că, uneori, nu vorbeam româneşte, i-am explicat că suntem aromâni. Nu ştia despre existenţa acestui popor, tot român, din sudul Dunării. La câteva zile după ce s-a documentat, ne-a făcut un expozeu despre neamul nostru, relatându-ne multe lucruri pe care nici noi nu le ştiam. Din aproape în aproape, i-am povestit ce se întâmplase în Cruşova şi pe drumul nostru până aici. Era fascinat, te uitai la el cât de captivat se arăta de istoria pe care i-o relatasem. L-a îndrăgit pe tata şi mai mult, se interesa de munca lui, de animale, de stupi, de miere. Tata, una-două spune-i asta, spune-i aia, de ajunsesem să fac pe traducătoarea între ei. Îşi procurase dicţionare român-german, german-român şi conversa cu tata. «Bun miere, excelent. Ah…, *in deutsche sprechen excelent auch*...[7], la fel.»

Se schimbaseră rolurile. „Şcoala” şi-a redeschis porţile tot sub nuc dar eu aveam acum creionul roşu. Învăţa repede, în toamnă se descurca, conjuga şi declina din ce în ce mai bine. Mă temeam că în curând nu va

[7] în limba germană de asemenea excelent...

mai avea nevoie de traducătoarea lui. Îl plăceam din ce în ce mai mult, iar tata care era bucuros să-şi împartă experienţa cu cineva, era încântat când vorbea cu el. Florica îşi găsise de lucru, iar eu nu-mi căutasem şi atât timp cât exista Kurt nici nu-mi trecea prin cap să-mi caut. Era şi geloasă şi răutăcioasă, găsindu-i pe nedrept o seamă de defecte: «Nemţălău, ca toţi nemţălăii, plin de el,» spunea ea.

Într-o seară tata fu chemat de nişte prieteni, aromâni ca şi noi, cu care încerca să pună la cale o afacere cu vite, şi a întârziat, de fapt s-a întors în crucea nopţii. Se întunecase şi Florica ne-a spus că merge în casă să mai citească şi m-a lăsat singură cu Herr Kurt.

Sub nuc aveam o masă mare, făcută de tata din lemn şi două bănci, de-o parte şi de alta a ei, cu speteze. Lângă masa asta mare mai era una mică, joasă, pătrată şi patru şezlonguri din lemn cum sunt astea pe care stăm acum, făcute tot de tata, de pe vremea când trăia mama. Le schimba doar pânza şi păreau iar noi. O lampă de miner, pe care dăduse bătrânu' un borcan de miere într-un târg, mă rog, talcioc, ne folosea drept lumină. Nu aveam curent electric tras sub nuc. Stăteam pe şezlonguri eu şi Kurt, el fuma şi avea alături un pahar cu vin, de casă, pe care i-l dăduse tata. Pentru el, rar pentru alţii, tata dezgropa de la marginea grădinii de zarzavat, câte o sticlă din recolta veche, le ţinea în nisip, la o cazma două, ceruite. Era un răzor întreg cu sticle, nu le pitea de nimeni, dar aşa proceda el, spunea că stau mult mai bine decât în beci. Nu aveam un beci adânc şi

răcoros. Sticlele erau reci dar în contact cu aerul cald de afară, prindeau brumă, iar vinul era plăcut, deşi nu era dulce cum îmi place mie. Lui Kurt în schimb, îi plăcea tare mult.

Rămaşi amândoi, nu ne înduram să intrăm în casă. Am conversat în româno-germană, l-am descusut despre viaţa lui, despre locurile natale, despre Germania, despre război, ştii... aşa din toate. «Vrei o ţigară?» mă întrebă. «Nu obişnuiesc.» «Nu vrei să încerci?»

Nu ştiu de ce am acceptat, mai mult să nu îl refuz. «Şi cum fac? Trag în piept?» «Da.» «E groaznic, şi am tuşit când fumul mi-a pătruns în piept. Nu-mi place, nu te supăra,» şi iar mă apucase tusea.

S-a sculat de pe şezlongul lui şi a venit în spatele meu, simulând mai mult că-mi dă palme pe spinare. Apoi a început să mă mângâie, nu-i vedeam faţa şi l-am auzit spunând: «Nici nu tu ştii mult eu pe tine iubesc.» «Oh, ce elev nesilitor am. Când vei scăpa de topica asta germană?» «Eşti minunată!» şi m-a sărutat pe gât.

Nu m-am ferit şi atunci a continuat până ne-am sărutat în bună regulă.

Din seara aceea între noi doi s-a declanşat o dragoste nebună, o dragoste de doi ani, cu toate ingredientele ei: mici tachinări, mici gelozii, daruri şi nesfârşite clipe de mângâieri şi săruturi. Curând şi tata a înţeles, pentru că nu ne mai puteam ascunde dragostea noastră. Era nebun după mine şi eu, nu-ţi spun, îl sorbeam, nu alta. În perimetrul nostru acela de cinci mii – şase mii de metri pătraţi era alt univers, nu-mi păsa ce

era dincolo de gardul de piatră înalt pe care-l construiseră ai mei încă din primii ani când au cumpărat locul acela, pe care mama şi tata l-au făcut un colţ de rai. Uitasem de război, de faptul că el, neamţul, era de fapt inamicul nostru. Nu mă gândeam că se va termina războiul şi odată cu el dragostea noastră. Prima încercare pe care am avut-o a fost transferul lui în capitală. A plecat plângând, implorându-mă să vin la Bucureşti. «Tată, cu orice preţ, vreau să fiu lângă Kurt. Vreau să merg la Bucureşti, doresc acest lucru din tot sufletul.» «Cum aşa!» «Vreau să mă mut acolo, să fiu aproape de el.» «Uşor, să o luăm pe rând. Unde vei sta? La hotel? Cât timp? În Bucureşti nu avem pe nimeni, nu ştiu pe nimeni, decât nişte negustori.» «Merg la Bucureşti, tată. Nu mai pot trăi fără Kurt. Ce pot face aici? Cât să mai aştept? Ş-apoi în capitală îmi voi găsi mai uşor de lucru, trebuie să fac şi eu ceva.» «Nu te pripeşti cumva? N-ar fi mai bine să treacă oleacă de vreme să vedem cum s-or aşeza apele?» «Nu! Sunt decisă.»

A stat posac un timp, mut, fără să scoată un sunet, fără să facă un gest, nimic, apoi a zis: «Bine. Ascultă-mă. Lasă-mi ceva timp. Lasă-mă să merg eu întâi să văd cum şi ce putem rezolva.»

Şi tata, cu mahmudele de aur în căptuşeala hainei, cu un teanc de bancnote într-un buzunar ascuns, a luat calea Bucureştiului. S-a întors după trei-patru zile: «Vreau să veniţi cu mine.» «Unde? »am sărit noi două.«La Bucureşti.» «La Bucureşti? Nu ne spui de

ce?» întrebă Florica. «Uite cum văd eu lucrurile fetelor şi iată ce am făcut!»

Şi el ne istorisi cum a căutat casă pentru noi şi că vrea să se consulte, să ne dăm şi noi cu părerea pe care s-o cumpere. Una pentru amândouă, sau două apartamente.

Cum am văzut casa aceasta, după două-trei vizionări, cam aşa ceva, ne-am îndrăgostit de ea. Şi aşa, în plin război, eu şi cu Florica, fără serviciu, fără cunoştinţe, fără relaţii în capitală ne-am trezit bucureştence. «Şi tu tată, vei rămâne singur? Vinde tot şi vino aici cu noi. E loc berechet,» i-am spus eu. «Nu încă Aniţa, nu încă.» «Cine va avea grijă de tine?» «Lăsaţi asta în seama mea. Voi să aveţi grijă de soarta voastră. Am să vin dacă nu voi mai putea deloc şi am să rămân dacă mă veţi mai primi.» «Vai tată, cum poţi vorbi aşa?»l-am întrebat eu.

Tata, nu a locuit niciodată în casa aceasta, decât atunci când venea în vizită la noi. La început săptămânal, apoi la o lună, la două sau când i se făcea dor. Îi plăcea să stea aici, pe balconul acesta, în şezlong, să fumeze şi să privească cerul şi Cheiul Dâmboviţei, singur cu gândurile lui.

Doamna Rusachi, rămase o clipă pierdută în amintiri apoi continuă:

– La nici doi ani după ce ne-am mutat am rămas singură şi gravidă. Apoi a venit Florian. Florica şi-a continuat studiile, terminând Academia de înalte studii comerciale şi industriale. În anii studenţiei l-a cunoscut

pe Valerian, cu care s-a căsătorit. Soră-mea s-a cam codit, îl plăcea dar nu ar fi vrut să se mărite, până la urmă a cedat insistenţelor lui, o iubea ca un nebun. Nebun după ea e şi acum. Să nu care cumva să vrea ea ceva, că se face luntre şi punte şi îi îndeplineşte dorinţa! A avut probleme cu sarcina. Din cei doi gemeni nu a trăit decât Costea, fetiţa a murit la câteva zile de la naştere. După facultate s-au angajat amândoi la Direcţia Aviaţiei, de pe lângă Ministerul Comunicaţiilor. Ea la scurt timp a devenit şefă de birou.

Rămase iar dusă în amintirile ei.

– Dacă nu ştii cum este să fi fericit nu poţi iubi fericirea. Ei, Tina dragă! oftă Aniţa, viaţă…Viaţa-i viaţă de e viaţă. Eh! De-ale valurilor vieţii, cum spune şi cântecul.

– Dar cu Herr Kurt?

– Iubirea noastră a continuat la Bucureşti. Eram doi nebuni fericiţi. Când a văzut ce-a făcut tata pentru noi, la prima lor întâlnire, ştii ce a făcut? S-a pus în genunchi cât era el de neamţ şi i-a sărutat mâinile. «Aşa ceva, Herr Coste, numai în romane mai poţi găsi,» spuse el şi îl asigură pe tata că va avea grijă de fetele lui. Aşa a şi fost până a trebuit să se retragă cu frontul. Ultimele scrisori le-am primit prin toamna lui nouă sute optsprezece, după aceea nu am mai aflat nimic despre el.

Lăcrima. Iritată, vizibil marcată de plasa de amintiri în care se prinsese, aproape răpusă, se scuză jenată şi se retrase în camera ei să-şi continue sau să-şi încheie filmul, pe care singură şi-l proiectase.

Pregătiri pentru schimbare

La jumătatea lunii iulie, o comisie militară sovietică, bătea cu placheurile mozaicul holului - salon şi se opriră în dreptul patului unde se afla sublocotenentul George Lupaşcu. Acesta l-a recunoscut printre ei, pe „grai dulce”, care pe tot parcursul „examinării” nu a scos o vorbă în moldoveneasca lui, ci doar în rusă, vorbind pe şoptite cu un ofiţer cu grade multe şi pieptul plin de decoraţii, la câţiva paşi, lateral, de ceilalţi.

După saluturile respective în limba rusă, un civil i se adresă sublocotenentului:

– Bună ziua.

– Bună ziua, răspunse şi George.

– Sunt consul special al Ambasadei române. Numele meu este Andrei Ivaşcu. Doresc să ştiu cum vă simţiţi şi totodată am bucuria de a vă transmite urări de sănătate din partea familiei Petreanu şi de asemenea felicitări pentru viitorul tată ce veţi fi.

– Am înţeles bine, sau am început să am

halucinaţii, voi fi tată? Adică aţi vorbit cu soţia mea, Cora?

– Nu, eu am primit doar informaţii de la domnul chestor Petreanu, pe filiera Ambasadei, nu am stat de vorbă cu soţia dumneavoastră.

– E o veste minunată, din păcate nu pot să mă bucur aşa cum aş vrea, pentru că nu mă simt în toate puterile. Am dureri groaznice de cap iar în dreptul inimii simt o apăsare, îi explică sublocotenentul, care-şi adusese aminte de spusele medicului basarabean.

Urmă o discuţie în limba rusă între ofiţerii sovietici, apoi unul dintre ei se apropie de consulul român, vorbind în aşa fel încât bolnavul să nu poată auzi. George Lupaşcu se concentră, fără să dea de înţeles, pentru a afla ce se discută, din păcate nu pricepu nimic.

– Excelenţă, îl auzi el pe ofiţer adresându-i-se în limba română, după care tonul vocii se micşora. Cred că sunteţi convins că toate cele relatate de noi în adresele oficiale s-au confirmat? Ofiţerul dumneavoastră este încă sub tratament şi este riscant să fie transportat. Nu doresc să vă invoc tratatele internaţionale la care suntem parte, referitoare la răniţii şi prizonierii militari.

– Domnule ofiţer, înţeleg şi vă respect grija pe care o arătaţi soldatului nostru. Vă amintesc la rândul meu, invocând aceleaşi tratate internaţionale, faptul că rănitul nu este prizonier de război, pentru simplul motiv că între ţările noastre nu a existat stare de beligeranţă, aşa că...

– Cu tot respectul, permiteţi-mi să repet ceea ce v-am precizat în discuţiile noastre oficiale, că sublocotenentul român nu este prizonier, numai că avem obligaţia de a respecta tratatele internaţionale şi nu am dori să fim acuzaţi de rele tratamente. Acesta este motivul pentru care conducerea superioară a decis nepredarea rănitului atât timp cât nu este vindecat. Aţi înţeles din spusele domniei sale că se simte neînsănătoşit, fapt pe care vi l-am comunicat şi noi în scris.

– De acord. Daţi-mi voie să stau de vorbă cu el.

– Vă rog, îi răspunse ofiţerul, apropiindu-se şi el de patul bolnavului, odată cu consulul român.

În tot acest timp, „grai dulce” traducea ofiţerului NKVD-ist, pentru că asta era, fapt ce se putea deduce după însemnele de pe uniformă, conversaţia ce se purta în limba română.

– Domnule Lupaşcu, aş vrea să vă pun unele întrebări. Puteţi să vă ridicaţi singur?

– Cu greu, cu dureri mari şi cu ameţeli, excelenţă.

– După câte sunt scrise în rapoartele oficiale, aţi fost rănit de un glonţ rătăcit din arma unui soldat necunoscut, care v-a perforat pieptul, rupându-vă şi două coaste. Alte răni mai aveţi?

– Nu, domnule consul, nu cred, dar vă repet, am ameţeli şi dureri în dreptul inimii.

– Vi s-au făcut analize amănunţite?

– Da, mi s-au făcut. Nu ştiu cât de amănunţite, nu mă pricep, vorbi sublocotenentul cu glas din ce în ce

mai pierdut.

– Excelenţă, interveni ofiţerul sovietic. Este cazul să nu obosim bolnavul. Se vede cum îşi pierde puterile.

– Da, desigur, răspunse consulul, apoi se adresă din nou lui George, dorim să vă ducem acasă, dar starea sănătăţii dumneavoastră se pare că nu este potrivită pentru transfer la un spital din ţară.

– De ce nu? se învioră imprudent bolnavul. Pot fi transportat pe targă sau cu scaunul cu rotile, aşa cum am fost transportat si aici.

– Domnule Lupaşcu, vă rog să îmi răspundeţi dacă a-ţi fost supus vreunui interogatoriu.

– Excelenţă, e prea mult, vă rugăm.

– Da, reuşi rănitul să îngaime, dar eu încă nu am limpede totul în minte.

– *Ăto vsio!*[8] interveni ordonând brusc, nedelicat şi nediplomatic, NKVD-istul.

– Excelenţă, trebuie să mergem. Vă vom ţine, periodic, la curent cu evoluţia stării de sănătate a domnului sublocotenent.

– Vă rog să-mi îngăduiţi să întreb doar ce ar dori să transmită familiei.

– Vreau să plec acasă, vă rog să mă luaţi cu dumneavoastră, vreau la unitatea mea, vreau la familia mea.

– Vă asigur că avem toată grija să se întâmple cât mai curând acest lucru. Cu cât vă însănătoşiţi mai

[8] Asta e tot!

repede, cu atât mai repede transferul dumneavoastră va fi făcut. Vă rog să îmi spuneţi ce să transmit familiei.

George Lupaşcu, cu glas stins de data aceasta neprefăcut, îi zise:

– Nici nu ştiu cu ce să încep, că tare-mi e dor de ei: că vreau să-mi strâng soţia în braţe, că o sărut şi abia aştept să fim împreună la naşterea copilului. Nici nu ştiţi ce simt, nici nu ştiu cum să mă comport, pentru numele lui Dumnezeu, luaţi-mă de aici!

Trecu o secundă, apoi reveni:

– Vă rog să-i mulţumiţi familiei Petreanu.

– Desigur. Domnule sublocotenent, nu trebuie să vă faceţi griji. Cazul dumneavoastră este cunoscut. Apropo, în unitate sunteţi un adevărat erou. Aţi evitat, prin curajul dumneavoastră, un posibil conflict. Nu vă pot spune acum mai multe, nu avem timp. Şi oricum veţi afla curând şi singur. Răbdare… şi însănătoşire grabnică.

– Vă mulţumesc, excelenţă!

Îşi luară la revedere. Ofiţerii sovietici salutară milităreşte rănitul care răspunse maşinal cu mâna la chipiul imaginar. Tropăitul de placheuri se îndepărtă. Rămas singur se frământa, reproşându-şi că ar fi fost mai bine să nu se mai prefacă bolnav. «Dar dacă rezultatul ar fi fost acelaşi, adică sovieticii să mă reţină în continuare şi apoi să mă trimită, la mama naibii, în Siberia?» Nu ştia nici el cum ar fi fost mai bine şi nici nu va afla vreodată. Cu toate astea înclina să creadă că a fost nătărău sau că medicul, cu dulceaţă în glas, îi

pregătise, cu tact, o cursă.

O săptămână întreagă se scurse fără ca cineva, în afară de tovarăşa răguşită, de infirmieră, o femeie „zdarovaia" ce îl ajuta să meargă la toaletă şi îi schimba aşternuturile şi de un asistent care-l punea să ia în faţa lui mai multe feluri de pilule, nimeni altcineva nu-l întrebă de sănătate. După încă două-trei zile, în jurul orei nouă dimineaţa, o zi de luni, abia servise ceaiul, inodor, incolor, insipid, cu o felie de pâine cernoziom, mâzgălită cu margarină, răsunară ameninţător mai multe placheuri pe mozaicul salonului. Perdelele, din toate cele trei laturi se traseră aproape simultan şi fără explicaţii doi soldaţi puternici îl luară pe sus, iar un al treilea în urma lor „închidea plutonul".

– *Idi!,* i se adresă încheietorul de pluton.

– Unde mă duceţi?

– *Paşli, paşli!* îl împinse de la spate, destul de hotărât acelaşi soldat, care nu ţinea cont de faptul că pacientul era, totuşi, nerefăcut fizic.

– Vreau să ştiu unde mergem.

Degeaba întrebă George, pentru că nu-i răspundea nimeni. Maşina în care fusese băgat mai mult cu forţa, demară imediat. Încheietorul de pluton îi culesese uniforma din salon, şi acum în maşină i le trânti lângă el, pe banchetă, făcându-i semn să se îmbrace. Se mişca greu, nefiind restabilit complet. Junghiuri interne nu-i permiteau o mobilitate normală. Nu simţea nici o ameţeală, nici o durere la inimă, lucru probabil de care îşi dăduseră seama şi medicii militari sovietici care l-au

îngrijit după operaţie, acesta fiind motivul pentru care, de aproape o lună, nu se mai uitase nici un doctor la el.

Fusese interogat, dar simulând „binişor" durerile, determină anchetatorii să o lase mai moale. Aceştia erau interesaţi să afle amănunte despre efectivele militare, dotările armatei cât şi despre intenţiile autorităţilor române, referitoare în primul rând la teritoriul cedat. Eschivase răspunsurile, motivând că nu pricepe întrebarea, că este bolnav sau că avea o funcţie măruntă, lucru de altfel adevărat, fără acces la informaţie secret de serviciu şi nici atât la informaţii strict secrete. Au încercat, promiţându-i marea cu sarea, să semneze un angajament de colaborare. Bănuia că era de fapt un înscris prin care se angaja la ceva nepotrivit pentru uniforma pe care o purta. A refuzat, pretextând neînţelegerea limbii ruse, pretinzând o traducere în limba română a ceea ce urma să semneze.

– Nu semnez absolut nimic fără să ştiu despre ce este vorba, motivă el.

La insistenţele tot mai subtile, apoi ameninţătoare ale unui NKVD-ist transmise prin traducătorul lor de limbă română a simulat, credea el bine, un vertij, un stop de memorie. Ofiţerul politruc a făcut semn a lehamite şi l-a expediat la spitalul de unde îl ridicaseră.

Acum părea a fi altceva, ceva serios, poate chiar grav. Se îngrijoră teribil, îl cuprinse teama, o teamă la gândul unei detenţii siberiene sau chiar lichidarea lui. Se rugă la Dumnezeu să apuce să-şi vadă copilul şi soţia.

Maşina neagră şi butucănoasă intră pe o pistă

betonată din perimetrul unui aeroport militar. Se opri la scara unui avion de dimensiuni mici, a cărui motor uruia asurzitor. L-au scos mai mult cu forţa şi l-au predat unui grup de soldaţi paraşutişti. Doi dintre ei îl prinseseră, fiecare de câte un braţ. Aceştia făcură schimb de saluturi cu „răpitorii" lui care urcară în maşina lor şi dispărură, l-au invitat politicos să urce în avion. Simulând o durere în dreptul pieptului bandajat vizibil, intră în interiorul inconfortabil cu banchete pe lateralele carlingii.

– Unde mă duceţi? întrebă în limba română, fiind convins că nu va primi răspuns.

Se înşelase.

– La Moscova, domnule sublocotenent, spuse un militar, ale cărui grade nu le cunoştea, într-o română corectă.

– Să trăiţi, mă bucur că aud româneşte. Sunt sublocotenent George Lupaşcu, se recomandă el politicos. Puteţi să îmi spuneţi care este motivul mutării mele?

– Nu ştiu. Noi trebuie doar să vă asigurăm zborul spre capitală. La aeroport vă va prelua altcineva, dar mai multe nu ştim.

– Vorbiţi limba română impecabil.

– Sunt român de origine, dar am emigrat în URSS, acum mai bine de zece ani.

– Cum! Aţi emigrat?

– Da, nu regret şi sunt fericit că am luat o astfel de decizie.

– Interesant, înseamnă că vă merge bine, că trăiţi o

viaţă sigură şi speraţi la un viitor liniştit, la… tot ce îşi doreşte un bărbat de vârsta dumneavoastră.

– Cam aşa ceva.

– Totuşi, dacă sunteţi amabil, puteţi să îmi spuneţi care sunt avantajele unei vieţi trăite într-un stat nedemocratic?

– Vreţi să spuneţi un stat suveran, în care poporul stăpân hotărăşte propria lui soartă, un stat care asigură fiecăruia după necesităţi, cerându-i-se, după posibilităţi, contribuţia la bunăstarea întregului popor. O societate în care întregul ei patrimoniu este al tuturor, al tuturor celor care muncesc la oraşe şi sate.

– Aşa o fi, dumneavoastră ştiţi, sunt convins, mai bine. Informaţiile pe care le putem obţine noi despre ţara dumneavoastră cea nouă spun cu totul altfel.

– Desigur, incorecte, mincinoase, rău-voitoare, denigratoare, pentru a nu lăsa sămânţa acestui sistem social, echitabil, să încolţească. Propagandă mincinoasă, murdară, domnule sublocotenent. Ar fi bine, cât veţi locui pe teritoriul patriei noastre, Uniunea Sovietică, să vă convingeţi singur, să puteţi transmite şi celor care sunt minţiţi, intoxicaţi de propaganda burghezo-moşierească, marile noastre realizări, să vedeţi noile fabrici şi uzine, şantiere, hidrocentrale şi ogoare pline de recolte. Noi, poporul, noi cu mâinile noastre am clădit totul, am redobândit libertatea, am scăpat de jugul capitalist.

Soldatul care era în stânga lui se ridică şi se îndreptă spre cabina pilotului.

– Am scăpat, de jugul capitalist, continuă el, şi completă încet, în colţul gurii, spre George, şi am dat de dracu'.

Sublocotenentul rămase perplex. Se uită la el, nevenindu-i să creadă.

– Pst! Să nu vorbiţi prostii!

– Ce ştiţi, ce vor cu mine?

– Probabil că încearcă să vă racoleze ca spion şi vor să vă facă instructajul. Să nu faceţi greşeala să acceptaţi, nu semnaţi, nu au cum să vă lichideze, nu au nici un interes să stârnească vreun scandal diplomatic. Să vă ajute Dumnezeu. Şt!, că vine politrucul, şi puse din nou placa: noi muncim pentru noi, nu pentru profitori şi îmbuibaţi, de aceea sistemul comunist va triumfa. Se vor ridica masele proletare în toate ţările capitaliste. Abia atunci în lume vor domni pacea şi viaţa îmbelşugată.

Trăsnit parcă de o măciucă, sublocotenentul nu mai auzea placa aceea de patefon turuind într-una. Se cuibări în gândurile lui, avea emoţii şi îşi făcea griji, dacă repatrierea ar întârzia mult - refuza să gândească faptul că s-ar putea întâmpla, acest lucru - l-ar face să nu fie acasă la naşterea copilului. Se scutură dorind să scape de o aşa posibila nenorocire. Gândea:« Apoi cum e cu chestia cu spionajul, eu spion? Eu, niciodată, mai bine mort decât să-mi trădez patria şi regele, mai bine mort.»

Se temea să nu fi fost auzit, deşi nu vorbise cu glas tare, să nu cumva să i se fi citit gândul.

Au ajuns după câteva ore bune de zbor. Se făcu transferul, cum îi spusese cetăţeanul-tovarăş emigrant.

Într-o clădire ce nu-ţi puteai da seama ce e, cazarmă sau hotel, primi o cameră cu două paturi, cu baie, un fel de rezervă confortabilă de spital sau cameră de hotel. Civilul care îl însoţise închise uşa în urma lui, lăsându-l singur. Aşteptă un pic, după care încercă să vadă dacă este încuiată. Privi pe holul lung şi constată că locul unde era camera lui se afla la jumătatea culoarului, nu se vedea ţipenie de om. Intră înapoi în cameră, avea nevoie de odihnă, se aşeză îmbrăcat în pat şi încercă să adoarmă.

Gândurile îi fugeau de colo-colo, se temea de soarta lui, dar mai mult de a familiei, a copilului care ar putea rămâne fără tată, se vedea strângându-şi băiatul în braţe; de ce băiat? «O, Doamne, dă-mi puterea să scap din nenorocirea asta. Ce tâmpenie, ce aiureală, ce uşor poţi să nu mai fi tu însuţi, ce uşor poţi scurta visul, ce uşor îl poţi face coşmar. De la normal la tragic e un singur pas, ba mai puţin de un pas. Ce oare vor cu mine? Cine, ce sunt eu în acest joc de interese? Un lucru ştiu sigur, sunt muritor, iar moartea este plata pe care trebuie să o plătim pentru că ne-am născut, dar de ce să mor unde nu-mi e locul, sunt tânăr, nu-i drept să mor. Ce-mi veni să mă tot gândesc la moarte? Nu, asta nu. Te rog, Doamne, fă o minune, ia-mă din ghearele diavolului. Dacă am greşit cu voia sau fără voia mea, iartă-mă! Mă cunoşti, nu sunt un om rău, de ce aş face rău cuiva? Dar poate am făcut fără să ştiu, iartă-mi Doamne greşelile

mele, făcute cu voia sau fără voia mea! M-ai salvat din ghearele morţii, scoate-mă Doamne şi din iadul acesta. Nu mă tem de moarte, ci de consecinţele ei. Erou, fără eroism. Eu, erou sublocotenent George Lupaşcu, mort la datorie, dar de ce mort? Ce tot îmi trece moartea, prin minte? Ce o fi în sufletele a lor mei? Mama, draga mea mamă s-ar prăpădi dacă… Doamne fereşte! Tata, bunule tată, scap eu din porcăria asta, trebuie. Nu mă las eu aşa uşor. M-ai învăţat să fiu demn, să fiu loial, parcă te aud: *Băiete, acesta este un veston, nu o haină oarecare, aceasta este o centură, nu o curea, iar pe cap ai un chipiu, nu o bască. Fii mândru când le porţi!* Sunt, tată, în veci nu aş trăda neamul meu, în veci nu aş face pact cu duşmanul, chiar dacă asta ar însemna să mor. Domnule comandant, prima lecţie pe care ne-aţi predat-o, începea aşa: *Un soldat nu-şi mai aparţine, el e apărătorul poporului şi ogorului din care se trage. Jurământul faţă de ţară şi rege e sfânt, nu poate fi încălcat niciodată*. Domnule colonel sunt viu, decât să trădez ţara şi regele mai bine mort. De ce să mor, cui serveşte să mor?! Nimănui, nici chiar bolşevicilor. Avea dreptate tovarăşul-emigrant. Cine ştie ce destin amar o fi avut şi amărâtul ăla? Parcă era o goarnă de patefon sau un difuzor de radio, ca Phillips-ul de acasă, cu mai multe lungimi de undă. Am prins odată, umblând de colo-colo, pe scala lui, un discurs al Fhürer-ului, oho, ce turuia, aşa şi amărâtul acela. De ce amărât? Mai mult ca sigur că nu era fericit. Vorbea propaganda din el, nu din el, că până la urmă nu s-a lipit de el, ci din frică. Nu s-a

lipit de nimeni, doar intoxicare prin repetare, atât. Nu, omul acela a intrat în ceva din care nu va avea scăpare decât mort. Acolo urma să mă ducă şi pe mine? Niciodată, mai bine mort. Iar mort, moarte, de ce nu mai bine viu? Cora, sunt viu! Ce nume să-i dăm băiatului nostru? Iar băiat, de ce nu fată? O fată nu face armata, o fată este mai ataşată de părinţi, aşa o fi, şi ce, un băiat, nu? Cum să-l botezăm? Ce întrebare! Desigur creştin-ortodox. Nu asta voiam să întreb, ce nume să-i punem copilului nostru? Dacă e fată, ce zici: Alina, de la verbul - a alina, sau Teodora, dorită de Dumnezeu, sau Filofteia, iubitoare de Dumnezeu, Maria, Ana? Dacă e băiat, ce zici: Alexandru, ca marele războinic macedonean. Nu, nu războinic, fără război, Teodor, Andrei, sau Marian sau Victor. Victor, Cora, am găsit, aş dori să îl cheme Victor şi dacă e fată am putea să îi zicem Victoria. Ce bine că am găsit! Nu-i aşa că este cel mai potrivit pentru pruncul nostru? »

Cu gândul la Cora şi la micuţul lor, în cele din urmă adormi.

Spre seară a bătut la uşă un individ îmbrăcat precum un ospătar din restaurantele de lux, purtând o tavă pe care stăteau: un pahar cu votcă, un bol cu supă fierbinte, un muşchi de vită la grătar, salată, fructe şi o sticlă cu vin roşu, tacâmuri din argint, vase din porţelan.

– Măi să fie! exclamă. Nu cumva aţi greşit camera?

– *Ne panimaiu*, i se răspunse şi chelnerul dispăru, făcând stânga-mprejur, milităreşte.

Trei zile a fost întors pe toate părţile, luat cu binişorul, exemplificându-i-se aşa-zisele beneficii ale unei societăţi echitabile, faptul că o colaborare cu serviciile secrete sovietice nu reprezintă un act de trădare atât timp cât slujeşte intereselor celor mulţi şi obidiţi. Se ocolea cuvântul spion în slujba Uniunii Sovietice, „farul călăuzitor al muncitorilor şi ţăranilor de pretutindeni". Nu a semnat nici un angajament, a refuzat orice fel de instructaj. După acele trei zile, regimul alimentar, îngrijirea medicală şi atenţia amabilă care i se dăduseră până atunci s-au transformat, brusc, într-o detenţie severă. A trecut cu greu o săptămână întreagă, timp în care, în camera ce se golise de lenjeria fină, apăru cazarmament militar şi odată cu el şi un individ vorbitor de limbă română, pus să-l descoasă şi să-l îndemne la trădare. Patefonul băgat în priză trăncănea împotriva burghezo-moşierimii, proslăvea binefacerile comunismului, parcă era frate siamez cu tovarăşul emigrant.

Metoda „dopuri în urechi" au funcţionat din nou. Am trecut şi prin această probă mârşavă, după cea cumplită a anchetatorilor profesionişti.

După ce româno-sovieticul a părăsit camera, a doua zi o blondă cu chip de păpuşă, chipurile greşind camera, încercă să-l seducă. Se mişca languros, deschizându-şi provocatoare nasturii de la bluza de un alb impecabil, fusta căzu arătându-i goliciunea, nu purta chiloţi, apoi lascivă, se întinse în pat, încercând să-l mângâie. George, tulburat, ţâşni pe uşa pe care păpuşa o

lăsase deschisă şi fugi spre un capăt al coridorului. Era nedumerit, speriat, obosit şi de data aceasta chiar simţea o durere în dreptul inimii. Realiză că un bărbat cu un aparat de fotografiat în mână alerga în partea opusă a coridorului. Îi tremurau picioarele, se ridică şi privi în curtea interioară, pustie, îşi zise: «Măi să fie, ce metode au ăştia, ce aiureli au în cap! Mă cred chiar tâmpit, acum îmi dau seama că voiau să mă fotografieze, să mă compromită. Unde naiba mă aflu? Ce mama lor mai vor?»

Nu-şi încheiase întrebările când, din camera lui, păpuşa cu un mers de iapă înţepată în copite trecu pe lângă el, ca şi cum nu ar fi existat. Răsuflă uşurat şi intră grăbit în cameră, reluându-şi întrebările. Tremura, un tremurat interior de neoprit îi făcea să-i dârdâie toţi muşchii. Cuibărit în vârful patului îşi trase pătura pe el. Să nu-mi fi pus ceva în mâncare, mama lor de bandiţi, ce metode!

Obosise, ar fi dormit, îi era frică să se culce, somnul însă îl birui, aţipi mai bine de jumătate de oră, se sculă confuz, reluă filmul întregii „comedii”. «Doamne ce vor să facă din mine? Cât vor să mă mai chinui? Oare nu au înţeles că este inutil?»

Două ore mai târziu după trezirea lui, păpuşa reveni, purtând pe braţe cămaşa, vestonul şi pantalonii lui de sublocotenent al armatei române, tot echipamentul, curăţat şi călcat impecabil. Le lăsă pe patul neatins, arătându-i prin gesturi că trebuia să le îmbrace, după care ieşi. Se schimbă de pantalonii şi

halatul de spital, arăta acum impecabil în ţinuta lui pe care o îndrăgea atât de mult. Apăru păpuşa blondă, îi făcu semn să o însoţească, o urmă cu teamă, neştiind ce i se mai pregăteşte, coborî scările gândindu-se la ce ar mai putea să i se întâmple şi în holul mare avu parte de o surpriză neaşteptată. Consulul român îl întâmpină zâmbind.

– Bună ziua excelenţă. Câtă bucurie să vă revăd. Aveţi vreo noutate pentru mine?

– Bună ziua, domnule sublocotenent Lupaşcu. Mergem acasă.

– Iuhu! exclamă George renăscut.

A doua zi de dimineaţă a ieşit la raport în unitatea lui militară de unde plecase în misiune, în aventura vieţii lui de până atunci. Explică cu amănunte periplul sovietic prin care trecuse, insistând pe încercarea de racolare a lui ca spion. A fost decorat în cadru festiv la careul garnizoanei, adunat special pentru el. Comandantul unităţii, colonelul Preda Iordache i-a pus pe umăr o stea pentru merite speciale. George a lăcrimat de bucurie, era de acum locotenent.

Domnul chestor Petreanu era din cale afară de nervos. Se întorsese devreme acasă, spre surprinderea soţiei sale, dădu drumul şoferului şi intră vijelios în casă.

– Bună, Cati! Unde e Ciprian?

– Sus, la el.

Chestorul urcă treptele spre biroul băiatului,

deschise nervos uşa, fără să bată şi se repezi la el, tocmai sculat, speriat de pe scaun, luându-l de umeri şi zgâlţâindu-l zdravăn.

– De când îmi calci tu mie cuvântul, de când mă? Tu nu înţelegi că ce ai făcut este o prostie. Ce ţi-am spus să nu te bagi în politică? Şi cu cine mă te-ai băgat, cu hahalerele alea? Mama lor de criminali. Ştii oare ce au făcut?

– Tată, te rog, dă-mi voie să-ţi explic.

– N-ai ce să-mi explici, ştiu tot. Eşti membru în cuibul lui Toderici. Tu, fiul meu, legionar?! Ce ţi-am spus să nu te bagi?! Te duci să-ţi ceri înapoi adeziunea, pe motiv că nu poţi face politică pentru că te-ai angajat judecător la Tribunalul Bucureşti, clar?

– Dar tată, te rog, dă-mi voie. Nu m-am angajat.

– Ba da.

– Azi dimineaţă cererea ta a fost aprobată.

– Cererea mea?

– Eşti judecător la Tribunalul Bucureşti. Ca şef de promoţie ai tot dreptul să alegi şi ai ales să fii magistrat.

– Dar am cererea aprobată pentru postul de asistent. Am optat pentru cariera universitară.

– Foarte bine, le vei face pe amândouă. Nu înţelegi că este singurul mod prin care poţi ieşi din cuibul acela? Altfel poţi avea probleme cu „arhanghelii” lor. Mama lor, că mi-au mâncat sufletul. Ştii că l-au asasinat pe Iorga, pe Argetoianu, pe Madgearu, ştii? Şi tu, ca mai toată „inteligenţia”, eşti legat la ochi. Sunteţi o şleahtă de orbi. La Vatra Luminoasă cu voi!

Doamna Petreanu în prag, uluită, nu scotea o vorbă. Chestorul o văzu şi reîncepu:

– Ei bine, iată draga mea Cati unde am ajuns! Copilul nostru nu mă înţelege, nu mă ascultă pe mine, când îi spun să nu se bage în politică, să-şi vadă de drumul lui, el nu, mai mult decât atât, aderă la mişcarea legionară, că parcă i-a luat dracu' minţile. Află că deţin informaţii precum că netrebnicii ăştia pregătesc o rebeliune. Ce se va ajunge de ţara asta, de tineretul acesta?!

Se aşeză pe canapea răpus de starea de nervozitate. Seriozitatea chestorului consta în esenţializarea punctelor de vedere, acum tocmai acest lucru îl doborâse. Doamna Petreanu se apropie de el, îi trase capul în pieptul ei, mângâindu-l pe frunte, încercând să-l calmeze. Îi şterse o lacrimă ce se prelingea pe obraz. Ciprian rămase în picioare, cu capul plecat. Se simţea vinovat faţă de părintele său:

– Te rog să mă ierţi, tată! Te asigur că mi-am dat seama curând de greşeala mea, văzând acţiunile lor criminale de tot felul. Îţi mulţumesc pentru soluţia pe care ai găsit-o este; cred, singura, eu nu m-am gândit la ea. Acum ştiu cum stau lucrurile. M-au înşelat, ca şi pe mulţi alţii, idealurile lor naţionaliste, mai ales că ţara a fost atât de trunchiată. Tare aş vrea să mă înţelegi. Simţeam nevoia de a mă implica, de a ajuta cumva. Nu, m-am înşelat, şi în ultimele luni am tot căutat o soluţie de scăpare. Încercarea mea de a le atrage atenţia asupra unor greşeli era să mă coste scump. Dacă ar fi fost vorba

despre excluderea mea era în regulă, dar votul de blam m-a scăpat momentan de acuzaţia de trădare a cauzei. M-am cam speriat şi am stat cuminte, acceptând formal hotărârile luate de la centru, neimplicându-mă, te asigur, în nimic compromiţător.

– Mă băiete, chestorul se calmase şi îi vorbea acum dojenitor, trebuia să-mi fi zis mai demult. Norocul tău, norocul nostru este că am aflat la timp, cel puţin aşa sper. Mâine dimineaţă te prezinţi la Tribunal. Vei lua legătura cu domnul preşedinte, am să-ţi dau toate detaliile. Ştiu mă băiete că nu mă vei dezamăgi.

Se ridică şi îşi îmbrăţişă copilul.

– Of, tată, tată!

– Iartă-mă tată, iartă-mă!

Găselniţa domnului Petreanu a fost bine venită. Ieşit din ghearele unei caracatiţe, răzbunătoare, putea acum, liber de orice angajament, să urmeze atât cariera de magistrat, la care sperase mult, cât şi pe cea de universitar, ce fusese opţiunea lui finală. Ca şef de promoţie avea dreptul să aleagă, alesese, acum însă se trezi cu două slujbe, le va planifica în aşa fel să le facă pe amândouă. Nu se ferea de muncă, va duce lipsă de timp liber, dar nu mai conta, era hotărât să se afirme prin propriile-i puteri.

Vacanţa de iarnă se încheiase. Nebunia din ianuarie cu rebeliunea legionară, despre care avea informaţii de la tatăl său, eşuase. Mulţi profesori universitari şi studenţi au fost răvăşiţi de evenimente.

Chestorul ştersese bine toate urmele lăsate de fiul său. Încet, lucrurile au intrat în normal. Peste câtva timp se va înscrie la conferenţiat şi periodic serile ţinea prelegeri pe diferite teme, privind dreptul internaţional, în care era masterat. În aulă, câteva persoane interesate, după expunerea sa urmară întrebări. Una dintre studente, nou transferată de la Cluj, îl puse în încurcătură:

– Coca Simion este numele meu. Şi aş vrea să precizaţi dacă sunteţi amabil, poziţia dumneavoastră referitoare la principiile de drept în non-democraţiile actuale.

Ciprian răspunse ocolind pe cât posibil atât referirile la doctrina fascistă, cât şi la cea comunistă, lăsând multe puncte de suspensie şi destul loc de interpretări. La sfârşitul conferinţei a fost felicitat de cei prezenţi, mai puţin de noua lui studentă.

– Frumoasă degringoladă de idei.

– Domnişoară...

– Coca Simion.

– Nu mă pot abţine să nu vă mulţumesc. Aţi reuşit să-mi daţi bătăi de cap, inventând pe loc degringolada de idei de care spuneaţi pentru că în zilele acestea să-ţi exprimi o părere personală referitoare la complexa temă propusă de dumneavoastră este un act de curaj, ba chiar de sinucidere profesională. Sigur, părerea mea v-o pot spune dumneavoastră la ureche, dar nu în instituţia în care slujesc. Am acest drept ca cetăţean liber, într-un stat ce se consideră liber.

– Păi, domnule conferenţiar, să ieşim în stradă, dacă în „forum” ne e frică să vorbim. Aşa ne-a fost frică şi când am cedat Basarabia, Bucovina, Herţa, aşa ne-a fost frică şi atunci când am cedat Ardealul şi Cadrilaterul. Ce-a mai rămas ca să nu ne fie frică, arcul Carpatic?

– Jocul politic nu ar trebui, ca magistrat vorbesc, să ne intereseze, ca cetăţean însă mă doare sufletul. Şi eu, cred că şi dumneavoastră, mă simt trădat de clasa politică, de casa regală, mă simt înşelat, nesigur chiar, în propria mea ţară.

– Trebuia să murim cu toţii apărând glia străbună, nu o spun ca să fac pe interesanta, ci din convingere. Pe termen lung, consecinţele vor fi devastatoare. În jocul politic trebuie să fii tare, să fii demn, şi cel mai important lucru este să lupţi, să fii cu ţara. Aceasta se învaţă mult mai repede şi mult mai uşor în Ardeal.

– Ce aţi zice dacă am continua discuţia noastră în faţa unei ceşti cu ceai, sau poate doriţi altceva?!

– Un ceai este în regulă.

Coca Simion, mignonă, slăbuţă, cu ochii negri şi părul negru, cârlionţat, era din Cluj, tatăl doctor chirurg, mama profesoară de germană. După Dictatul de la Viena, ea s-a transferat la Facultatea de Drept a Universităţii din Bucureşti, locuind la o soră de-a mamei, căsătorită cu un funcţionar la căile ferate, casnică. Aceştia deţineau o casă decentă, în Balta Albă, cu curte şi o grădină de zarzavat, de care se ocupa mătuşa sa, pe când soţul ei nici nu vroia să o vadă,

darmite să mai copilească sau să ude.

Ciprian şi Coca au început să se vadă din ce în ce mai des în afara cursurilor, prezentând-o curând şi părinţilor, fiind în scurtă vreme nelipsită de la petrecerile în familie, mai apoi rămânând nopţile cu Ciprian. Strânsa lor prietenie se transformă într-o legătură solidă. Domnişoara Coca Simion deveni o prezenţă plăcută în casa chestorului.

Doamna Ecaterina nu avusese parte şi de o fată, deşi ar fi dorit să mai aibă un copil, să poarte fundiţă, să-i îmbrace rochiile şi să se rujeze de mică cu rujul ei, aşa cum făcuse şi ea cu al mamei. O îndrăgi, şi pe zi ce trecea o considera ca pe propria ei fiică. Se mutase în apartamentul lui Ciprian. Se ajutau la treburile casei, ardeleanca învăţând-o preparate culinare de pe la ei, la rândul ei însuşindu-şi cu uşurinţă cele arătate de doamna Ecaterina. Îşi găsise nora şi ar fi vrut ca tinerii să se decidă cât mai repede. Evenimentele se succedau cu repeziciune şi dorea să-l ştie pe băiat la casa lui.

Florian a rămas peste noapte la atelier; se mai întâmplase în ultimele zile, având mult de lucru. Comanda aceea pentru reclame îl ferecase acolo şi lucra non-stop. Fotografiile trebuiau făcute cât coala de scris, unele, altele în schimb se cereau mai mari. Calitatea expunerilor, neomogenă de la o poză la alta, îi dădea bătăi de cap. Aritina trecu pe la laboratorul iubitului ei într-o după-amiază, propunându-i să îl ajute, dar el refuză. Se sărutară la despărţire, în pragul atelierului, cu

promisiunea ca la sfârşit de săptămână, adică peste două zile, să plece undeva la munte, la Sinaia sau Buşteni. Vineri, Aritina, plecă de la croitorie seara târziu, la Florian, sperând să-l găsească acasă; nu era. A rămas acolo peste noapte, sperând că va veni în cele din urmă.

– Nu a terminat comanda aceea şi trebuie onorată la timp, o linişti doamna Aniţa.

Dimineaţa luă drumul atelierului. Obloanele erau ridicate, semn că încă se alfa acolo. Deschise uşa, clopoţelul de deasupra, cu clinchetul lui cristalin, anunţa intrarea clienţilor. De regulă apărea Florian sau Mişa, ajutorul lui, dacă nu se auzea, din laborator: – *Imediat, luaţi loc un minut.* Acum însă nimic. Scaunele erau întoarse pe dos, la fel şi masa. Aritina îl strigă, ocolind obiectele căzute. Încercă cu grijă uşa laboratorului întredeschisă, mergea greu, opintindu-se în ceva, împinse cu forţă, intră şi rămase şocată. În încăperea răvăşită nu era nimeni dar pe jos zăceau aparatele de expunere, de developat, de fotografiat, soluţiile, maldăr de filme şi fotografii rupte. Nimic pe pereţi, nimic pe masa de lucru, totul vraişte pe jos. Se sperie, începu să-l strige din nou, nici un răspuns, intră şi în camera alăturată, unde avea un pat, o cabină cu toaletă şi duş, nimeni. Observă urme de sânge. WC-ul era plin de filme şi fotografii arse, unele doar pe jumătate. Cineva dăduse foc, se gândi: Oare a intenţionat cineva să dea foc atelierului?

Ieşi speriată în stradă, nu ştia nici un post de poliţie pe aproape. I se făcu frică. Stătu ţintuită în loc,

neştiind încotro. Trebuia să se sfătuiască cu cineva. Hotărî să se întoarcă acasă la Florian, s-o înştiinţeze şi să se consulte cu mama lui. Amână un pic, îşi reglă respiraţia, tremura, nu o ţineau picioarele. Ajunse cu greu şi se prăbuşi în braţele viitoarei soacre. Plângând, îi relată situaţia. Se temea pentru iubitul ei.

La poliţie, întrebări, declaraţii, explicaţii. Cu chiu cu vai, se urniră doi agenţi şi împreună cu un criminalist au plecat către atelier. Florian nu era de găsit. Criminalistul se puse pe fotografiat, cei doi poliţişti ridicau probe.

– Să mergem stimate doamne, vă vom duce acasă.

Pe drum le asigurară că vor face cercetări şi vor primi răspuns asupra rezultatului obţinut de îndată ce vor avea date concrete.

Orele serii se lungiră ca niciodată. Au amorţit pe canapeaua din sufragerie cu lumina aprinsă şi cu uşa de la intrare descuiată. În toiul nopţii, să fi fost două, trei, se auzi portiera unei maşini, apoi poarta de la intrare. Aritina ieşi in prag, în lumina felinarului de la stâlpul din faţa casei îl observă pe Florian, care se clătina uşor. *Să fie beat?* se gândi ea.

O mângâie drăgăstos, cu un zâmbet blând, abia perceptibil, în colţul gurii, învineţită şi umflată. Intrară, Florian, aproape că se prăbuşi pe canapea, doamna Rusachi speriată încercă să afle ce s-a întâmplat:

– Eşti rănit? Ce e cu sângele acesta pe tine? Ţi-e rău? Răspunde-mi, pentru numele lui Dumnezeu!

– Îndată mamă, lasă-mă puţin!

– Să mergem la spital, ai faţa tumefiată!

– Nu, nu mergem la nici un spital!

– Să chem un medic? Îl sun pe doctorul Catană.

– Mamă, lasă-mă puţin!

Florian nu mai vedea, nu mai auzea nimic, leşinase.

Doctorul Catană, bun amic al familiei, sosi la scurt timp după ce fusese apelat, îi luă pulsul imediat, slab, apoi îl desfăcu la cămaşă, văzu vânătăile de pe corp şi ajutat de cele două femei îl dezbrăcară până la chiloţi. După ce îl examină, îi făcu o injecţie cu glucoză, pentru întărirea organismului.

– Doamna Rusachi, ar fi mai bine să îl internăm în spital pentru investigaţii.

– Şi eu zic, domnule doctor, dar la propunerea mea de a merge la spital băiatul meu a refuzat cu vehemenţă, nu înţeleg de ce!

– Totuşi…, deşi nu par a fi leziuni interne grave este mai bine să fie internat, pentru a fi ţinut sub observaţie. Acum este sedat, i-am administrat pe lângă glucoză, o serie de vitamine precum şi un calmant pentru a-i linişti eventualele spasme de durere.

– Când se trezeşte?

– Ar trebui într-o oră, două. Iată cum facem, pentru că nu mai pot întârzia, am un caz grav în Popa Nan. Când se va trezi, vă rog să mă sunaţi la cabinet, acolo este asistenta mea şi vă rog să îi transmiteţi ei orice informaţie referitoare la starea domnului Florian şi hotărârea dumneavoastră. Vă sugerez să-l convingeţi să

se interneze. Analizele medicale vor determina tratamentul care urmează să i se administreze.

– Aşa vom face, domnule doctor. Vă mulţumim din suflet.

– Cu plăcere, oricând doamna Rusachi, şi dând cu ochii de fată i se adresă. Dumneavoastră sunteţi logodnica lui Florian, după cum mi-aţi fost descrisă v-aş fi recunoscut dintr-o mie.

– Aritina Negulescu, se prezentă ea. Domnule doctor vă rog să îmi spuneţi dacă este ceva grav?

– Nu, categoric, este o extenuare fizică excesivă, echimozele par a nu fi profunde, mă tem să nu prezinte leziuni interne. Trebuie luate din pripă să nu cumva să se agraveze. O zi bună!

– O zi bună, domnule doctor!

Doamna Rusachi îl conduse la poartă, îi mulţumi din nou, promiţându-i că va suna imediat ce băiatul ei se va trezi. Zăvorî poarta şi îi puse un lacăt gros, folosit doar atunci când părăsea casa pentru mai multe zile. Nu ştia nici dumneaei de ce.

La primele ore ale dimineţii, Florian deschise ochii, din sudura lor şi ceru apă. Logodnica lui îi turnă imediat din cana, de pe masă.

– Dragul meu, cum te simţi?

– Mă strânge tot corpul şi am o durere teribilă în ceafă, parcă duc un urs în cârcă.

– Ce s-a întâmplat, cine a făcut nenorocirea asta? întrebă mama lui, ce apăruse, auzindu-l că s-a trezit.

– E puţin cam complicat. Am să vă explic, acum

însă mi-e sete şi am o foame de lup.

Îl ajutară să se ridice de pe pat şi se aşezară cu toţii la masă. După primii dumicaţi, Florian începu să povestească:

– Expuneam în laborator, Mişa developa filmele şi le aşeza la uscat când s-a auzit uşa trântită şi clinchetul clopoţelului sunând nervos. Mişa a ieşit să vadă cine dă buzna. Am auzit:«El e?» « Da, ăsta e,» şi zgomot de lovituri şi mobilier trântit. Am ieşit îngrijorat din camera obscură şi cum am deschis, m-am trezit cu un pumn în faţă, o bâtă de baseball în burtă şi alta pe spinare: «Ăsta cine-i?» « Proprietarul,» se auzi aceeaşi voce, o voce care îmi este cunoscută, nu-mi dau seama a cui e. De jos, unde mai primisem câteva şuturi, am văzut cum Mişa, mai mult leşinat e luat pe sus şi urcat într-o maşină care demară imediat. În jurul meu trei indivizi cotrobăiau prin laborator. «Aha, pui de căţea, ăsta-mi eşti? Te-ai dat cu comuniştii,» şi buf un şut şi trosc o bâtă, aici la ceafă. Am reuşit să întreb: «Cine sunteţi, ce doriţi?» « Siguranţa statului, mama voastră de pramatii, jidovi împuţiţi! Distrugeţi tot şi luaţi-l cu noi.» Am simţit o lovitură în creştetul capului şi nu mai ştiu nimic. M-am trezit în mijlocul unui câmp, nici o casă în jur, nici ţipenie de om, singur în noapte, în frig, doar cu stele deasupra capului. Noroc că în tabăra de cercetaşi…, mai ţii minte mamă?..., am învăţat să mă orientez după stele, aşa că am luat-o înspre sud, prin câmpul interminabil, abia treierat, până am dat de şosea. Beznă, nici un far, în cele din urmă, a oprit maşina de

m-a adus acasă, aproape că nu mai rezistam. Noroc că aveam în buzunarul de la piept, la cămaşă, o hârtie de-o sută, rămasă nu ştiu cum, după ce mi-au întors buzunarele pe dos şi mi-au aruncat şi actele.

– De la siguranţă ai spus?

– Da, aşa au spus.

– Florian, ce au vrut să spună cu referirea la comuniştii? îl întrebă Aritina? Nu cumva eşti în partidul lor?

– De unde până unde? Pe Mişa, pe ajutorul meu Mişa Andreev, îl căutau.

– Mişa e comunist?

– El ştie, nu vorbim chestii d-astea.

– Bine, bine, dar ce au avut cu tine?

– Au distrus toată munca mea de două săptămâni. Bestiile, cred că mai degrabă erau legionari. Cu ăştia nu e de glumit, parcă sunt turbaţi, nici nu au acceptat explicaţiile mele: «Să taci jidov comunist!» «Nu sunt jidov, nu sunt comunist» şi trosc o bâtă pe şira spinării.

– Domnul doctor, interveni mama sa, spune că ar fi mai bine să mergem la spital, să nu cumva să ai nişte complicaţii interne.

– Mai bine stau ascuns câteva zile să vedem ce se mai întâmplă, m-am şi gândit să mă mut la Petre pentru o vreme.

– Mă îngrijorezi! De ce trebuie să te ascunzi? Nu cumva ascunzi tu ceva de noi? întrebă nedumerită Aritina.

– Ce-ţi veni?

– Dar trebuie să îţi faci analize medicale, înţelege pentru numele lui Dumnezeu că e mai bine să te internezi în spital, insistă mama lui.

– Nu!, aşteptăm mai întâi.

– Ce-ai zice dacă am merge la ai mei, la Ştefeşti, îndată ce poţi, e cea mai bună ascunzătoare, stai puţin! De ce să te ascunzi? Dacă vom explica poliţiei cum stau lucrurile? Vor înţelege. Noi am fost deja, au venit la laborator şi au zis că ne vor contacta când vor avea noi veşti. Au fost de treabă, mai bine să mergem noi la ei, să le spunem domnilor agenţi ce s-a întâmplat, aşa poţi să linişteşti lucrurile.

– Mă mai gândesc, acum aş face un duş, şi mi-aş pune nişte comprese cu apă rece pe vânătăi. Mă ajuţi să mă scol, te rog, Tina?

Cei doi au intrat în camera lui Florian. Doamna Rusachi sună doctorul, ajunsese la cabinet aşa că i-a spus personal despre starea oarecum îmbunătăţită a băiatului şi despre refuzul lui de a merge la spital. Doctorul promise că va trece, cât de repede va putea, pentru un nou consult.

Florian acceptă şi împreună cu cele două femei s-au adresat poliţiei, insistând în descrierea lui pe faptul că nu face politică şi că a onorat doar o comandă bine plătită. Avea asigurare, primi o adresă din parte poliţiei precum că atelierul fusese distrus în întregime.

Un agent de asigurări a făcut toate diligenţele şi la scurt timp a primit o sumă acoperitoare pentru redotarea laboratorului. Mardeiaşii nu s-au mai întors. O lună mai

târziu, lucrurile au intrat în normal. Mişa Andreev nu a mai apărut însă.

Alexandru Caterniuc, omul de încredere al doamnei Pantazi se ocupa de producţie, subordona cei şaizeci şi ceva de salariaţi, dintre care vreo patruzeci „fetiţe", cum le numea el. Ţinea mult la fiecare muncitor, deşi nu arăta acest lucru. Calm, blând chiar, părea uşor de păcălit. Accepta motivele fiecăruia, nepunându-le la îndoială, dar Doamne fereşte să te prindă ca ai spus minciuni, te chema în biroul său şi cu glasul lui domol, îţi spunea simplu că ai primit avertisment. A doua oară nu mai îndrăzneai, puteai fi cel mai bun lucrător – s-a şi întâmplat – pentru că te concedia fără să ţină cont de nimic. Madame Hellen nu se băga, dobândise încredere în el, îl probase la începuturi. Practic conducea firma având din partea ei tot sprijinul.

Ideea cu acele cursuri de formare a avut-o Alexandru, care a şi organizat prin treizeci şi şase - treizeci şi şapte, o astfel de şcoală, la Chitila, în urma căreia a angajat mai mulţi salariaţi. Mare parte dintre ei lucrători încă în „făbricuţa" doamnei. Niciodată nu i s-a adresat cu madame, nu-i plăcea. Pentru el Hellen era o doamnă adevărată, o iubea mult, fără ca ea să ştie, acesta era şi motivul pentru care el, inginer specialist în producţia de confecţii a plecat de la Smith & Angel, o firmă cu tradiţie pe piaţa modei şi a

acceptat propunerea doamnei pentru a pune pe roate afacerea ei. E drept, Hellen i-a cerut să-şi fixeze singur salariul. Nu a exagerat deşi o putea face. Blond, cu o fire blajină, neexpresivă, lipsindu-i parcă mobilitatea muşchilor faciali, ochi căprui, zvelt, mare amator de sport deşi părea de necrezut, avusese câteva aventuri, dar la cei patruzeci şi cinci de ani nu se lipise de nici o femeie. Nu era cusurgiu, însă nu-i picase cu tronc niciuna, nu făcuse pasiune şi nici nu îl interesau femeile în mod deosebit, le trata cu indiferenţă dar şi cu respect. Pentru una singură începea să-i clocotească sângele în vene, Hellen. Tot el se ocupase la Slănic, de organizarea şi dotarea spaţiului – încheiase o sală de sport a unui gimnaziu – tot el făcea achiziţiile de utilaje, tot el se ocupa de partea tehnică şi răspundea de întreţinerea lor.

Hellen insistase să continue ea cu elevele la Slănic, cât timp el era ocupat la Bucureşti. Învăţase de la el meseria şi tehnica instruirii. Caterniuc avea, la rândul lui omul său de încredere, un ardelean din părţile Mediaşului, Francisc Hellwig, care îl înlocuia, ba chiar îl completa în multe din problemele lui. Ţinea mult la Franc – cum i se adresa toată lumea – pentru că în primul rând era franc, după spusele lui Alexandru, Alex pentru toţi.

– Franc, eşti franc, altfel nu ai putea fi prietenul meu, îi zicea Alex.

Plecau împreună de la atelier, luau amândoi

acelaşi tramvai 14, Alexandru cobora la hala Traian, iar Francisc continua până unde avea casa, în Pantelimon. Avea treizeci de ani, locuia în gazdă şi chiria era aproape simbolică. Mai mult, proprietăreasa o femei cu douăzeci de ani mai în etate decât el îi oferea pe gratis ceea ce doreşte orice bărbat avea aproape treizeci de ani . Femeia, curată, aspect plăcut, văduvă de ceva vreme, nu mai încercase un alt mariaj.

Francisc o curta pe Georgeta, ea nu-l plăcea, i se apărea neagreabil, insensibil, molâu, lipsit de umor, lent în gândire. Odată a plecat de la atelier singură, seara destul de târziu, se întunecase. Spre colţul străzii doi ţigani tineri, vânjoşi, au îmbrâncit-o, încercând să-i fure geanta. S-a opus şi a primit un pumn în faţă, a căzut ameţită lângă un perete. Şi-a revenit când Franc, cu geanta ei în mână, se aplecă să o ridice. La colţul străzii cei doi ţigani încercau să se ridice, unul de pe caldarâm, celălalt de pe trotuar. Georgeta nu văzuse faza, dar înţelesese că „molâul” i-a pus la punct pe agresori.

Încet, încet a prins drag de el şi acceptă să iasă împreună. Se obişnuise cu felul lui de a fi, mirându-se chiar că nu sesizase în el bonomia, cumpătarea şi francheţea, calităţile lui. Franc era franc şi Georgeta la scurt timp acceptă propunerea lui de a se căsători, cu toate că avea cu zece ani mai mult decât ea. Mama ei le dădu binecuvântarea de îndată ce l-a „cumpărat” pe băiat. L-a plăcut din prima, se gândea că i-ar fi plăcut

şi lui Petrişor al ei, dacă mai trăia, se prăpădise în mină cu ani în urmă şi nu a vrut cu toate insistenţele unor pretendenţi să se recăsătorească. Avea o pensie de urmaş şi băiatul Valentin o ajuta să ţină casa, era fericită pentru gospodăria ei. Multe nu le putea da pentru a porni cu dreptul în căsnicia lor. Franc nu ar fi acceptat oricum, pusese bani deoparte şi cu ajutorul părinţilor mulţumiţi şi ei de noră şi-au cumpărat în Bucureştii Noi o căsuţă cochetă cu o curte mare.

– Aici vom pune temelie pentru o casă adevărată, îi promise Georgetei.

S-a ţinut de cuvânt. Singur a săpat şanţul, singur a făcut cofraje şi cu ajutor din vecini a turnat fundaţia.

– Nu-i prea mare, Franc?

– Aşe, îi ghini. Să aibă multe odăi, pentru copchiii noşti, că nu ne-om opri la unu'.

Apoi singur, în fiecare zi, a pus cărămidă peste cărămidă – era priceput tare – iar ea nu-l mai slăbea din ochi. Încet dar sigur a construit o casă de toată frumuseţea. Nu era om să nu treacă pe lângă curtea lor, să nu se înalţe pe vârfuri şi să nu privească în curte. Făcuse un gard înalt cu şipci apropiate:

– Să nu-şi vâre nimeni nasu' în intimitatea noastră, îi zicea el Georgetei.

La inaugurarea, ce urma să aibă loc odată cu botezul băieţelului lor, Peter, Caterniuc, invitatul de onoare, antrenase o mare parte din personal.

Întâmplător, Hellen le auzise pe Aritina şi Ana

consultându-se în privinţa cadourilor ce urma să le facă celor doi, de casa nouă şi cu ocazia botezului. Caterniuc intră cu o mapă în biroul doamnei să-i prezinte noile proiecte de modele. Nici nu apucă să-i arate ceva, că aceasta îl întrebă dacă ştie despre un eveniment anume.

– La ce vă referiţi doamna Hellen?

– Am auzit două fete, vorbind despre pregătiri pentru cumpărături, cred… pentru o casă nouă, ştii ceva?

– Înţeleg. Domnul şi doamna Hellwig inaugurează casa odată cu botezul băieţelului.

– Felicitări, transmite-le din partea mea s-o stăpânească sănătoşi, apoi se răzgândi. Nu, mai bine nu, te rog nu le spune nimic, contez pe acest lucru.

– Am înţeles doamnă, îi răspunse nedumerit Alexandru.

Apoi se aplecară asupra noilor modele, retuşându-le, acolo unde credea ea de cuviinţă.

Pe întâi iunie, cald, soare, Franc şi Ana au aranjat sub teiul din curte, o masă lungă rezervând în capul ei locul de onoare pentru Caterniuc. Un viorist şi un acordeonist ziceau, cum dorea Franc, în surdină valsuri şi tangouri. Spre seară când aproape se întunecase – Franc trăsese un fir lung şi pusese două becuri mari – opri o maşină în dreptul casei. Coborî Hellen şi deschizând poarta cu greu, din cauza unui pachet voluminos, îşi făcu apariţia, spre surpriza

tuturor. Alex se repezi să o ajute, Franc şi Ana dădeau din colţ în colţ emoţionaţi. Caterniuc o invita pe doamna în capul mesei, în locul lui, el trăgându-şi un scaun alături. Nu o mai văzuseră în culori deschise de la moartea soţului ei. Îmbrăcată cu o rochie galbenă cu buline negre, era din nou Hellen pe care o ştiau modernă, bine dispusă, întinerise iar. Alexandru se fâstâcii tot, cât era el de rece, se înmuiase sângele în el. În seara aceea au dansat împreună, nu credea că el, omul ei de fier, este atât de maleabil, se potriveau în paşi. L-a privit altfel, nu cu absenţă, ba cu o prezenţă insistentă. «Alex ăsta e băiat fain, ca să vezi!, nu mi-am dat seama până acum. Îl credeam un dur. Fercheş şi manierat, să nu-ţi vină să crezi, zici că e altul! » Conversară pe teme diferite, îl ştia citit, dar nu atât de documentat, ba pregătit pe orice subiect îl discutau, îl aprecia ca meseriaş, acum şi ca om.

Toată această perioadă din noiembrie până în iunie nu cedase niciunui pretendent. Ba o sâcâiseră cu toţii. «Oare nu înţeleg prin ce trec? Lumea merge mai departe, o ştiu, dar nu aşa, călcând peste morală, peste bun simţ. »

S-a simţit bine, spre surprinderea ei, care nici nu avusese de gând să rămână atât. Trecuseră, într-o clipă, opt-nouă ore, mai toţi plecaseră când se hotărî să se retragă şi ea.

– Alex, mai rămâi?

El, surprins de modul în care i se adresase, alese:

– Aş pleca şi eu.

– Vrei să te duc acasă?

– Da, dar nu e în drumul dumneavoastră.

– Nici o problemă, pentru mine înseamnă câteva minute în schimb pentru tine...

– Atunci vă mulţumesc.

Îşi luă haina rămasă pe spătarul scaunului şi o însoţi pe Hellen. La poartă îşi luară la revedere

– Mi-a făcut plăcere să fiu cu voi în seara aceasta. Să vă bucuraţi de casa voastră şi de copil. Cu bine!

– La revedere şi vă mulţumim din suflet!

– Alo, Jorj Léger la telefon.

– Ah!, Jorj, ca sa vezi, ţi-ai adus aminte de mine.

– Eşti răutăcioasă. Când te-am sunat acum două-trei luni m-ai repezit, ai uitat?

– Jorj, am repezit multă lume, pe toată lumea, dar tu puişor ar fi trebuit să mă ierţi, doar ştii prin ce am trecut.

– Iubire, dacă nu te iertam nu te sunam. Ce ai zice tu să mergem la Ateneu, vedem un spectacol şi apoi terminăm seara la Athénée Palace.

Hellen simţea nevoia să revină la viaţă. Auzindu-l pe Jorj simţi tinereţea gâfâind pe urmele ei. A venit vremea să trăiesc nu să exist! îşi zise.

– Tentant Jorj, când este spectacolul?

– Astă seară la şapte şi am invitaţie la lojă. Trec să

te iau pe la şase şi un sfert. De acord?

– De acord.

– Unde să vin?

– Mă găseşti la apartament. N-am mai stat acasă de când… Ştii unde?

– Ştiu, pe Regina Elisabeta. Atunci pe la şase, şase şi un sfert, să fii gata să nu întârziem.

– În regulă, Jorj.

Hellen lăsă receptorul în furcă. Dădu secretarei dispoziţii scurte şi plecă, dorea să se aranjeze un pic. Acasă începu să se probeze. Îşi croise o fustă pantalon nouă, crem, cu râuri maronii pe lungimea ei. Bluza din serj cafe-ole, strânsă pe corp, îi scotea în relief formele feline. Pălăria, de culoarea untului, cu boruri largi, aplecate, cu bandă lată, maro şi două dungi discrete galben pai, pe calotă, ocupau tâmpla în partea dreaptă. După duşul lung şi fierbinte, rămasă goală în faţa oglinzii mari, se privi, cum nu o mai făcuse de mult. Încă arăt bine, ceva mai slabă, dar pielea tot întinsă.

Îşi trecu mâna prin păr, îl lăsase să crească. Făcuse chică la spate însă tot tunsă băieţeşte arăta. «Să-l mai tund oare? Azi îl las în pace, oricum nu am timp decât să-l aranjez niţel.»

Îl unse la tâmple, şi îl trecu pe după urechi. Îşi turnă o doză scurtă de coniac – băuse mult prea mult în ultimele luni. «Nu-i mai simt tăria, nu-i mai simt aroma, trebuie s-o las mai moale.»

Puse paharul pe măsuţa din dreptul fotoliului, îşi aprinse o ţigară şi se lăsă lascivă între braţele acesteia.

Îşi pipăi clitorisul încet, încălzindu-se, apoi speriată parcă, trase mâna, sorbi o gură de coniac. «Mai bine îl las pe Jorj, el ştie ce are de făcut.»

Începu să se îmbrace. Fusta pantalon o trase pe ea fără să-şi mai pună chiloţii, se verifică în oglindă: «Perfect, suficient de lungă, suficient de largă, evazată jos.»

O stricase de mai multe ori până îi conveni lărgimea, o făcea şi mai înaltă, faţă de un metru şaptezeci cât avea, bluza în schimb se îndoia la guler, nu o mulţumi: «Trebuia mai apretată.»

Îi încheie încă un nasture. Bun, ceva mai bine.

La şase fix îşi proba pălăria, tocmai când la uşă sună Jorj, îi deschise, continuând să-şi prindă părul sub borul larg.

– Intră, Jorj!

– Te pup iubire!, era vorba lui. Ce fată cuminte! Arăţi superb, întârzie pe „r" voit şi o sărută.

– Cu grijă, că-mi iei rujul, să-mi iau poşeta şi gata, mergem într-o clipă.

– Nu-i grabă, în zece minute ajungem.

– Bei un coniac?

– Nu te refuz. Ştii că eu nu am intrat niciodată în apartamentul acesta?

Şi Jorj dădu un tur prin camere cât timp Hellen îşi rimela sprâncenele.

– Da?!

– Zău.

– Te cred. Folosesc apartamentul pentru că e mai

aproape de firmă, acum stau aici până ce voi hotărî ce fac cu casa de la şosea.

– O vinzi?

– Aşa mă gândeam. Acesta e un apartament spaţios şi deocamdată îmi ajunge.

– Poate îţi găsesc un muşteriu, ştiu un friţ, îşi caută casă, ăştia plătesc bine, fă-i un preţ să ştiu ce să vorbesc.

– Dă-mi un sfat.

– Mă gândesc. Iei bani serioşi pe ea, casă boierească cu tot dichisul, mă ocup iubire, mă ocup dacă vrei. Hai! Mergem, ce tot faci?

– Îndată.

Apariţia Hellenei în foaierul de la Ateneu lăsă o tuşă groasă de admiraţie dar şi de invidie. Elegantă, cu mersul de gazelă, dezinvoltă, făcând schimb de amabilităţi cu mai vechile ei cunoştinţe; fu prezentată unor personaje necunoscute. Reintrase în societatea mondenă a Bucureştilor. Era în elementul ei, revenise acasă în lumea ei pe care o părăsise un timp şi care-i lipsise.

După spectacol au intrat la Restaurantul Athénée Palace. Jorj salută câteva persoane, în drum spre masa unde fuseseră însoţiţi de şeful de sală.

– Îl vezi pe cel din stânga, blondul cu părul lăieţ?

– Îl văd, ce e cu el.

– E Bicu Ridenberg, moştenitorul unor câmpuri petrolifere, e putred de bogat. A scăpat dintr-un accident auto acum un an şi mai bine, soţia lui nu. Brunetul din stânga lui e nepotul unui industriaş, legionar înrăit, după

înăbuşirea rebeliunii s-a dezis, chipurile: „Eu legionar?” mi-era şi scârbă. Cel de-al treilea e un neamţ de la legaţia germană, umblă civil, deşi se ştie că e ofiţer superior. De o vreme sunt de nedespărţit.

– De unde îi ştii?

– Cu Bicu Ridenberg am fost coleg de facultate, o figură. Mala, soţia lui, a fost mai întâi prietena mea, nu i-am purtat pică lui Bicu, săraca, o fată cu totul specială, nu era făcută pentru el, nici pentru mine cu siguranţă. Nu i-a cedat decât după nuntă, cred că a fost şi o ambiţie a lui pe de-o parte şi pe de alta era singura cale de a o avea. Îl domina cu tact, cu felul ei subtil de a fi. A terminat dreptul, a fost o perioadă judecător, apoi liberală convinsă, neînregimentată însă, Secretar de Stat la Ministerul Justiţiei. Ce tragedie! Ce păcat! Nu-mi vine să cred că Mala nu mai e, rămăsesem în termeni buni. M-am întâlnit odată cu ea, la Snagov, Bicu era la Monte Carlo, la curse. Am înotat împreună şi i-am propus ca în seara aceea să mergem să bem ceva amândoi, a acceptat cu bucurie, deşi m-a surprins, eram convins că o să terminăm seara în pat. Până aici Jorj, mi-a retezat-o Mala când am încercat s-o mângâi, până aici. De aici în acolo totul îi aparţine lui Bicu. Nu fi copilă, Bicu e departe şi oricum descurcăreţ, bănuieşti ce vreau să spun! Adică mă înşeală? Ce să spun, ingratule. Ce crezi că nu ştiu? E treaba lui, i-am şi spus-o: «Să nu te dai de gol, să nu te prind în fapt, fii băiat deştept, altfel ne spunem *auf Wiedersehen!*»

Din păcate a spus ea „la revedere” vieţii. S-a

constatat că în timpul accidentului nu fusese el de vină, deşi de felul lui gonea ca un nebun, ci camionagiul care a ieşit fără să se asigure, a virat încercând să evite şi s-a răsturnat cu camion cu tot, murind pe loc.

– Păcat, ce ştii de nepotul industriaşului?

– O hahaleră, îngâmfat şi plin de el. Ăsta n-a ridicat un pai, toată viaţa lui. Se zice că a terminat o facultate de inginerie, pe undeva prin Austria. Se dă mare, ştii cum se spune: *tare în tată*, ăsta e tare în unchi, dă-l în mă-sa de arogant!

Fritz, neamţul, de fapt îl cheamă Heinrich, e un tip interesant. Vorbeşte româneşte stricat, e nostim şi pe deasupra sclipitor de inteligent. Găseşte argumente imediat, dacă vrea să te combată pe o problemă anume, fiind chiar el convins că nu are dreptate. Te suceşte de nu te vezi. Am băut cu el la o serată, nici nu mai ştiu unde, şi am iscat un adevărat fluviu doar încercând să iau apărarea Maiestăţii Sale, referitoare la cedarea Basarabiei. Oho, să-l fi auzit, ai fi zis că e cel mai patriot român. «*A fost o greşeală istorică să împartă de bună voie ţara. Ce, e a lui? Trebuia murit cu arma în mână. Unde e mândria, patriotismul?*»... şi dă-i, şi dă-i... Credeam că mă încearcă cumva, am tăcut, ce era să fac?

– Tango argentinian. Hai să dansăm! propuse Hellen, ridicându-se pentru a păşi pe ring.

După câteva dansuri se întoarseră la masă. În dreptul ei, lângă paharul cu şampanie, era un trandafir roşu grena. Jorj puţin intrigat, o asigură că nu este el

autorul.

– Ăsta e stilul lui Bicu, şi privi spre masa celor trei bărbaţi.

Rămăsese doar neamţul cu Ridenberg, acesta din urmă făcu o reverenţă cu mâna, îi răspunse, imitându-l şi Jorj. Câteva minute mai târziu, îmbrăcaţi pentru a părăsi restaurantul, Bicu împreună cu Herr Heinrich Schnellbach, se apropiară de masa lor.

– Bună seara. Jorj dragă nu te-am văzut de multişor, nu ne prezinţi distinsei tale prietene?

– Hellen, am plăcerea să îţi prezint un vechi prieten, domnul Bicu Ridenberg şi pe amicul nostru comun, domnul...

– Heinrich Schnellbach.

– Hellen Pantazi, sunt onorată domnilor.

– Cumva Hellen, proprietara casei de modă, sau este doar o coincidenţă de nume.

– În persoană, domnule Ridenberg.

– Nu mi-ar strica unele consultări în materie de noile tendinţe ale modei.

– Oricând, cu plăcere. Iată cartea mea de vizită.

– Ce aţi zice Herr Jorj daca impreuna cu Frau Hellen aţi veni la balul legaţiei, simbata sieara la ore douazeci. Aş fi onorat sa aviem prezenta dumnevostra, prosti sacadat, limba română ofiţerul german.

– Cu plăcere, excelenţă.

Rămaseră încă o oră-două, şi apoi Jorj o conduse acasă la el. Hellen i s-a dat cu pasiune, cum nu o mai făcuse cu Jorj. Simţise că recăpătase ceva din timpul

pierdut: «Oh, Doamne, timpul ăsta nebun, care mi se scurge printre degete. Cum pot să-l fac să stea câte un pic sau să treacă încet, cât mai încet? Cine controlează timpul, controlează viaţa şi moartea. Numai Tu, controlezi viaţa şi moartea. Dă Doamne timpului lentoare cât te lasă inima!»

Nunta Aritinei cu Florian se hotărâse pe trei mai. El ar fi vrut o nuntă restrânsă, la un local din Bucureşti, cu neamurile şi câţiva prieteni, dar nu putea să se opună sau mai bine zis să se impună în faţa bunicului Ariton. Nici Iorgu şi Voichiţa, ce nu erau atât de intransigenţi, nu o puteau face. Bunicul Aritinei ţinea morţiş ca nunta să se facă în sat iar el, maestru de ceremonii, să se ocupe de tot, inclusiv în ceea ce priveşte cheltuielile respective. Nu acceptă de la nimeni nici un fel de ajutor, în afară de un purcel de lapte de la ginerele său Iorgu, socru mic, iar de la fratele său Neluţu, pe care îl poreclea Cincime, pentru că era mai tânăr decât el cu o cincime de secol, proprietar al crâşmei cu salon şi al magazinului din centrul satului, localul. Acesta era şi un bun acordeonist, aşa că îl tocmise, cum altfel, fără parale, mai cădea în sarcina lui, şi o va face cu drag, amenajarea spaţiului din faţa restaurantului, pe iarbă, cu mese şi bănci de lemn, cu ghirlande de flori, pentru că în interior nu încăpeau mai mult de optzeci, nouăzeci de persoane.

La casa miresei, socrii mici, ajutaţi de copii, încă de la sfârşitul lui martie începuseră curăţenia: vopsitul,

lustruitul, reparatul pe ici-colo, iar cu două zile înainte de nuntă, pentru bătutul bradului, au pus mese şi scaune în curte. Era cald şi senin, mult prea cald pentru început de mai. Aşa fusese de pe la jumătatea lui aprilie. Se anunţa un an secetos.

Naşii, Coralia şi George Lupaşcu, el în permisie specială, două săptămâni, pentru cele două evenimente, la rândul lor erau prinşi în vâltoarea pregătirilor. Pregătiri pentru botezul lui Victor, băiatul lor de numai cinci luni, ceremonie ce va avea loc a doua zi după nuntă, apoi cu rochia pe care naşa nu o terminase, deşi lucra la ea de zor, ce-i drept, printre alăptatul şi îngrijitul copilului, apoi cu lumânările, cu cadourile şi mai ales cu amenajatul casei pentru bătutul bradului şi pentru musafiri.

Îşi anunţase prezenţa comandantul lui George, colonelul Preda, care odată cu semnarea permisiei îi spusese:

– Să nu crezi cumva că-ţi dau drumul fără să mă inviţi la botez şi bun înţeles şi la nuntă.

– Domnule comandant, e adevărat?, se bucură copilăreşte locotenentul Lupaşcu. Chiar doriţi să veniţi? Ar fi o onoare pentru mine, pentru familia mea, ne-am bucura enorm, sper că nu e o glumă.

– Locotenent Lupaşcu George, drepţi, şi George luă imediat poziţia regulamentară. Spune-mi locotenente când am glumit eu?

– Să trăiţi! Daţi-mi...

– Pe loc repaus, şi îl îmbrăţişă părinteşte. Mă

băiete nu e o glumă, sigur că vin cu drag, bine înţeles dacă mă inviţi.

– Mai e vorbă!?

– Puteam să scap aşa un eveniment? Spune-mi, din unitate ai invitat pe cineva?

– Da, domnule comandant, dar este complicat cu transportul, deşi mai toţi camarazii şi-au exprimat dorinţa dar şi regretul, e de înţeles, ştiţi, distanţă mare.

Coralia nu se mutase în casa nouă, gata încă din toamnă, de la naşterea lui Victor şi plecarea lui George la unitate, după concediul de refacere. Mobilase, aranjase modern: macaturi, draperii, perdele toate noi, bucătărie nouă, baie cu toaletă cu tot dichisul, ca la oraş. Îngrijea copilul mai bine acasă, alături de mama ei pe de o parte, iar pe de alta îl aştepta pe George să o inaugureze împreună. Cum a venit în permisie au mutat şi lucrurile personale, zestrea lor şi au pregătit casa pentru oaspeţi. Păi nu! La aşa un eveniment, aşa oaspeţi! Camera musafirilor, spaţioasă şi liniştită, dădea cu vederea spre livada tânără, înflorită, aranjaseră totul, erau mulţumiţi, ca şi cum cineva ar fi putut intra acolo, fără ştirea lor. Încuiară uşa cu cheia şi o puseseră într-un sertar, aşa... pentru orice eventualitate.

Nunta era sâmbătă, vineri după-amiază, pe la ora trei, cu greu, pe strada lor pietruită, îşi făcea loc un ditamai autobuzul. Aşteptau să sosească domnul comandant, au ieşit în prispă, auzind zgomotul motorului. Rămaseră perplecşi, vădit încurcaţi şi miraţi, uitându-se unul la altul nedumeriţi, când din autobuz

coborâră, rând pe rând, colegii lui de arme, douăzeci şi doi de militari. Comandantul s-a dat jos în urma lor, ajutându-şi soţia şi apoi copilul. Coralia şi George au ieşit în întâmpinarea lor, deschizând larg porţile mari. După ce scăpă din strânsoarea camarazilor, fâstâcit, i se adresă cu lacrimi în ochi colonelului Preda:

– Să trăiţi, domnule comandant, şi apoi mai puţin milităros, aşa o surpriză!, şi cu un nod în gât... mai, mai să-l apuce plânsul se îmbrăţişă cu superiorul său.

– Locotenent Lupaşcu, nu-ţi face grijă, băieţii au mâncat şi am rezolvat deja cu cazarea lor la unitatea de pompieri.

– Permiteţi-mi să raportez, i se adresă jucăuş George. Nu era cazul. Avem loc şi aici şi la ai mei, pentru toată garnizoana nu altceva, nu trebuia să vă deranjaţi astfel.

– Nu-i nici un deranj Lupaşcule, nici un deranj. Suntem în misiune specială, aşa scrie în raport şi pe delegaţia de deplasare. Hai să dăm şi noi bună ziua! … Doamna Cora mai mult ca sigur, descrierea raportată întocmai, faceţi cunoştinţă cu soţia mea, el e Dănuţ, băiatul nostru.

– Încântată de cunoştinţă doamnă, şi Coralia îl mângâie şi-l sărută pe Dănuţ. Domnule comandant, mă bucur că vă cunosc, mai întâi de toate doresc nespus de mult să vă mulţumesc pentru tot ce aţi făcut pentru bărbatul meu, pentru noi.

– Stimată doamnă, soţul dumneavoastră a realizat totul cu puterile lui, a muncit mult, merită ce a obţinut,

dar să lăsăm pe altădată analizele.

Din casele alăturate, Gore, fratele lui George, cu soţia şi părinţii lui au ieşit, înţelegând iute despre ce era vorba. Domnul Lupaşcu, având o tavă într-o mână cu ţoiuri goale şi o damigeană cu ţuică în cealaltă, se apropie de militari, împărţind băutură, urmat de nevasta lui cu un coş în care erau platouri cu răcituri şi dulciuri. Au apărut şi mese şi scaune. Cât ai clipi se organizase o adevărată petrecere. Ai lui Vlădescu, părinţii Coraliei, au venit şi ei cu tăvi pline. Un chef în toată regula, mai ales că apăru şi acordeonistul pe care îl tocmiseră pentru întreg ceremonialul.

Naşii conveniseră cu finii să treacă de la Bucureşti să bată bradul şi împreună să meargă la Ştefeşti să facă la fel şi cu cel al miresei. Florian îl rugase pe Grigore, un prieten care avea un mic parc auto, să-i închirieze o maşină. Auzind despre ce eveniment era vorba, acesta a ţinut cu tot dinadinsul să fie prezent, aşa că era şi invitat şi şofer. Ajunşi la casa naşilor nu le venea să creadă văzând ce petrecere se încinsese, mai ales când dădură ochi cu armata aceea de uniforme. Florian şi Grigore luară brazii din maşină chiuind şi se apucară, după ce au făcut prezentările de rigoare, ajutaţi şi de câţiva militari, să bată bradul. „Ursarul” cânta de foc din acordeon. Hărmălaie, chiuituri, strigături, că doar e nuntă, nu?! «Nuntă, măăă... »

Tot alaiul cu mirii şi naşii în Fordul lui Grigore, autobuzul plin cu soldaţi şi neamuri s-a pus în mişcare, claxonând pe drumul spre Ştefeşti.

Aniţa Rusachi stătea la cuscri de o săptămână, se simţea minunat, ştiind că era de folos. Pregătise, conform obiceiurilor de pe meleagurile ei, turte şi plăcinte, prăjituri şi colăcei, tradiţionali la nuntă, împletise coroniţe şi croise beteală tricoloră pentru nuntaşi.

Emoţionat, Ariton se uita, din când în când, în lungul uliţei. Mai intra în curte lângă ceilalţi, apoi iar ieşea. Ar fi vrut să prindă măcar un pic de lumină. Neamurile, rudele, vecinii, prietenii se adunau, rând pe rând, în curtea deja plină. De departe se auziră zgomote de motoare şi claxoane. Ariton ieşi grăbit şi văzu o maşină mică, urmată de un autobuz militar. Mare i-a fost mirarea şi nu numai lui, când a văzut atâţia soldaţi coborând din autobuz şi ditamai alaiul. Iorgu şi Voichiţa mişunau printre musafiri. Auzind claxoanele, fetele şi băieţii se adunară, cu toţii, în jurul lui Ariton, întâmpinând alaiul. Aritina coborî prima din maşină şi îşi îmbrăţişă părinţii, apoi sări în braţele bunicului, de unde nu ar mai vrut să plece.

– Îţi mulţumesc din tot sufletul, bunule.

– Să te ajute Dumnezeu să fii fericită!

Îşi luă la braţ mama şi soacra şi intrară împreună în curte, unde era aşteptată. Din toate părţile se auzeau urări. Nu apucă decât să întrebe:

– Totul bine?

– Totul bine, mamă.

Florian cu un brad şi Grigore cu celălalt chiuind se

alăturară familiei, la fel şi naşii. De îndată colegii lui George preluară ei bătutul bradului, în timp ce „ursarul" umfla de zor burduful acordeonului, zicând ba de chiuit, ba de dor, conform tradiţiei.

Colonelul Preda avu parte de o atenţie specială din partea sergentului de tun, Iorgu, ce nu scăpă prilejul de a retrăi, povestindu-i acestuia, cele mai dramatice situaţii din timpul Marelui Război. Nu exageră, nu era momentul şi nu dorea să-i monopolizeze atenţia.

Târziu, colonelul dădu retragerea, dar Ariton, maestru de ceremonii, anulă ordinul şi dispuse continuarea „ostilităţilor" până la loc comanda, spre bucuria şi amuzamentul tuturor.

Era toiul nopţii, „misiunea specială" se încheiase cu succes, aşa că autobuzul se puse în mişcare. Grigore îi urmară cu Fordul în care se aflau nunii şi Florian.

Conform tradiţiei, mirele nu trebuie să rămână cu mireasa sub acelaşi acoperiş în noaptea dinaintea nunţii. A doua zi, acesta, împreună cu naşii, ce purtau lumânările de nuntă, însoţiţi de tot alaiul au purces la drum pentru a-şi lua mireasa, de la casa ei. Plecarea lor a fost însoţită de chiuituri. «E nuntă, măăă.»

Dimineaţa pe la ora zece începu îmbrăcatul miresei în prezenţa unchiului Neluţă, ce cânta din gură şi din acordeon: *Ia-ţi mireasă ziua bună, de la fraţi de la surori, de la casa părintească...* în hohotele de plâns ale cuscrelor. Iorgu, pe prispă, cu lacrimi în ochi îşi răsucea o ţigară – nu mai fumase de mult – când urca scara socrul său Ariton.

– Plângi, Iorgule?

– Eh!...

– Aşa am plâns şi eu când mi-ai luat fata. Acu', deh!, e rândul tău.

– Hm!

– Ţi-a pierit graiul?

În loc de răspuns, Iorgu Negulescu îl strânse în braţe pe socrul său Ariton şi îi sufla la urechi, aşa, ca pentru ei doi:

– E greu tată, e greu.

– Ştiu, îi răspunse şoptit socrul lui.

– Ce faceţi mă, muierilor aici?, le zise Neluţu, ieşind şi el la o ţigară pe prispă, plângeţi unul pe umărul celuilalt? Halal bărbaţi!

– Ce ştii tu bă, Cincime, ce ştii tu? Ce, tu eşti tată de fată, se răţoi Ariton la fratele său.

– Iorgule, nu te toci tot, că mai ai două fete, de fapt... la prima e mai greu, pe urmă te obişnuieşti. Acu' le vine rândul şi celor mici, că tare repede mai trece timpul ăsta turbat!

La Slănic, Grigore îl ajuta pe Florian să se gătească. Nu-şi găsea papionul şi era necăjit. *Papionul de la mama!* Îl găsi unde nu se aştepta să fie ascuns, în buzunarul hainei.

– Emoţiile „mon cher".

– Să ştii Grigore, că sunt emoţionat, mi-e să nu mă pierd în biserică. Am văzut, fotografiind la nunţi, nu o dată, miri leşinând, le-am făcut poză, pur şi simplu li se tăiau picioarele de emoţie.

– Nu zău!

– Dacă-ţi spun! Lipsa de aer din biserică, ritualul acela prelungit de nu se mai termină, ştiu eu! Sper să nu fac vreo figură.

– Fii serios, ai să vezi, nici nu ştii când trece, mai bine gândeşte-te la noaptea nunţii.

– Hai, lasă, nu fii!...

„Ursarul" îşi făcu auzită prezenţa cântând: *Ţi-ai luat nevastă, du-o acasă, fă-i şi copii...* Intrară şi naşii când îşi încheia cămaşa.

– Gata, fată mare?

– Aproape naşule.

– Hai, că mi-e că ţi-o ia altul!

– Să crezi naşă, dumneata, că eu nu. Băiat fain ca mine unde mai găseşte ea.

– Laudă-te gură, că ţi-oi da peste măsură!

Pe la ora zece şi jumătate, cu puţină întârziere faţă de cum îşi propuseseră, porniră alaiul. Mama Vica rămase acasă dădacă, cu Victor.

Trei zile umblase Ariton prin târgul Ploieştilor după orchestră. Vroia una selectă, să nu cânte doar după ureche, să ştie de toate, şi populară şi uşoară. Află de unii de la fanfara Rafinăriei Româno-Americană, i-a ascultat la repetiţie şi convingându-se că tocmai găsise ce voia el, i-a tocmit. Afurisiţii au simţit că moşul va desface punga, aşa că au cam exagerat, bătrânul însă nu era naiv.

– Găsesc şi alţii, mai buni ca voi, şi pe juma' de preţ. Rămâneţi cu bine băieţi, şi dădu să plece

convingător.

Aproape de uşă auzi:

– Domnule Anton, îl opri saxofonistul.

– Ariton.

– Ariton, mă scuzaţi. Hai să ne-nţelegem. Mata cât propui?

– Nu-ţi spusei? jumătate, toată noaptea şi fără pauze lungi.

– Mai pune domnule Ariton două mioace şi batem palma.

– O mie şi am bătut-o.

– Fie, da' cu masă pentru orchestră, să nu avem discuţii.

– Cu, se înţelege, pe la noi nu s-a auzit de lăutari flămânzi.

Îi plăcuse cum cântau, mai ales că cel cu saxofonul îi zicea aşa frumos, pe gustul lui. *Pe la noi,* gândea el*, nu s-a văzut saxifon, o să-i dau gata pe toţi*.

Vinul l-a comandat la Valea Călugărească, alb, demisec, să-l poată bea toată lumea. L-a luat pe Neluţu cu el, ştia Cincimea, crâşmar deh, la cramă, pe unul nea Fănică, îi dădea pe gustate şi nu orice. Îi plăcea la nebunie ţuica de prune, de Văleni şi de fiecare dată când lua vin de la el, Neluţu îi punea în traistă o damigeană de ţuică, de-a lui, de trei litri. Atât îi trebuia pivnicerului, îşi punea un ţoi, pitit între două butoaie. Prima înghiţitură o trecea printre măsele, îşi clătea cerul gurii, o lăsa pe limbă o vreme, după care, satisfăcut, o înghiţea.

– A’ntâia. Ca a lu’ sărmanu’ tata, Dumnezeu să-l odihnească. Meştere, alege ce-ţi pofteşte inima.

– Păi, pentru o nuntă selectă, zise Ariton.

– N-ai să mă-njuri, ia de gustă, încearcă dintre butoaiele astea. Alb, nu? Alb domnesc îţi dau.

– Aş zice să nu fie prea sec, şi băubil pentru toată lumea, bun şi de muieri.

– Un Riesling demisec. Ia de gustă de aici! E domnesc, şi-i întinse o cană cu vin.

– Aha! bun, ăsta da, îmi place, e băubil. Acesta rămâne, domn’ Fănică, cinci sute de litri.

– Nuntă mare, bre, ai cu ce-l duce, că de nu te-oi ajuta eu?

– Am. Am şi în ce-l pune, nişte butoaie mici, da’ de nu-mi ajung îmi împrumuţi şi ţi le aduc îndărăt, sper că ai încredere în mine.

– Domn’ Neluţu, nu ne ştim de ieri de azi.

Şi preţul i-a convenit bunicului, mult sub calculele făcute de el.

Pe părintele Antonie îl rugă să mai aducă niscai feţe bisericeşti, preoţi de prin alte părţi, să tocmească şi cor şi doi, trei dascăli, să nu fie strana chioară, să lege cununiile cu cântec înălţător, cum văzuse el la Ploieşti, la Catedrala Sf. Ioan, la nunta băiatului unui văr primar. A plătit cât i-a zis părintele, dar a meritat. A lăsat impresie de neuitat, că doar una era Aritina lui. Nu-i purta ea numele? Şi o făcea, nu oricum.

Iorgu se cam supărase, sau făcea pe supăratul, se simţea înlocuit de socrul său în mai toate. Ariton nu a

întins coarda, ştia până unde era dreptul lui. Totul a decurs conform aşteptărilor, muzica întreţinea atmosfera, căci muzica face toţi banii la petreceri.

– Fără muzică bună, e ca şi cum ai zice că-i nuntă fără lăutari. Nu-i reuşită, judeca Ariton şi avea dreptate.

Saxofonul răsuna dincolo de dealuri. Veselie, bucurie, tradiţie, curat nuntă la români. Gelu, fratele Artinei, învăţase de la Florian să facă poze şi era prezent peste tot, de gât cu un aparat de fotografiat nemţesc Rolleiflex, cu lentile Zeiss. Era atât de bucuros, părea un copil cu o jucărie preferată.

Iorgu era foarte respectat în comunitate, cuvântul lui avea greutate. Îl ştia tot satul cinstit, lipsit de interese ascunse şi atunci când cineva dorea un sfat bun, da fuga la el. Făcea pace între cei care, din anumite motive, nu se înţelegeau, pe te miri ce... Hai la Iorgu! Şi el, om cinstit, trecut prin Marele Război, nu oricum, ci pe linia întâi, le explica cum credea el că trebuia procedat, argumentând mai întâi conform moralei creştine, apoi preceptelor legale. Nu se supăra cel care pierdea. Nu te puteai supăra pe nea Iorgu, pe „tata tuturor", cum i se mai zicea. Foarte informat cu treburile politichiei, l-au cerut primar în sat.

– Nu fac politică. Politica e o curvă, avea dreptate tata – şi el, la rândul lui respectat de întreaga comunitate – când spunea: *Nu te băga dacă nu vrei să-ţi rupi gâtul, că nicicum nu e bine, de eşti cu unii nu eşti cu alţii şi uite aşa n-ai să mai ai pace.* Avea dreptate ăl bătrân, aşa că mai bine chibiţ. De pe margine îi poţi judeca pe cei

de la putere şi pe cei din opoziţie, de ce să mă doară capul, de ce să-mi rup eu gâtul? Lasă-i pe ei să-şi scoată ochii din cap, dacă vor! Noi dăm cu ştampila, ei pot să-şi dea cu pumnii în cap.

Nu lipsise de la nici o nuntă din sat, nu doar pentru că avea şi el copii şi astfel, obligată, lumea ar fi fost nevoită să-i întoarcă darul, nu. Îi plăcea să petreacă şi nunta reprezenta un prilej bun de chef, de adunare a familiilor, că până la urmă se înrudeau, într-un fel sau altul, cu toţii, prilej bun de bucurie. Acum era rândul lui să se bucure.

Darul, de regulă, îl strânge naşul sau deleagă o rudă apropiată de-a mirilor, un frate, un văr. Naşul, ocupat cu musafirii lui, îl rugă pe Vlad, fratele mai mare al Aritinei, să facă el oficiile de strângere a darului. Avea farmecul lui, glumeţ, îndrăzneţ, dar nu obraznic sau penibil, tocmai bun. Cum mai tot satul era prezent, darul reprezentă o sumă considerabilă în bani, dar şi în diferite obiecte, macaturi, covoare, veselă, unelte şi chiar animale, care, cât şi cum putea.

Potrivit obiceiului, nunta se încheie când miresei i se scoate voalul şi i se leagă pe cap o basma, simbolizând că mireasa a trecut în lumea femeilor măritate. Acest ritual se întâmplă dimineaţa, la cântatul cocoşului.

Când ceremonialul începu, unchiul miresei, Neluţu, cu acordeonul şi cu vocea lui baritonală cânta: *Nu mai eşti cum ai fost odată, acu' eşti femeie măritată...* Cuscrele plângeau, una pe umărul celeilalte.

– Acum, dragii mei, spuse Ariton încercând să îndulcească atmosfera, să mergeţi acasă, să vă puneţi pe făcut copii, nu vreau să mor până nu o să-mi văd strănepoţii. Bă Cincime, i se adresă fratelui său, ce-şi închisese acordeonul, zi mă ceva din burduful ăla, aşa, ca la şase dimineaţă că mi s-a făcut iar dor de viaţă!

Joi după-amiază, prima săptămână după nuntă, o zi călduroasă, mai degrabă de mijloc de vară decât de sfârşit de primăvară, doamna Aniţa, abia sosită de la serviciu, îşi pregătea masa. Se sperie de zgomotul paşilor grăbiţi de afară. Nici nu avu timp să se lămurească cine este, că uşa de la intrarea din terasă se deschise brusc şi în cadrul ei Florica se opri stană, un moment, cu o depeşă în mână.

– A murit tata!

Plângând îşi îmbrăţişă sora, vădit confuză.

– Cum!?

– A murit! repetă sughiţând în plâns, Florica.

Speriată, îi luă telegrama din mână. Tremura. Citi: *Domnul Coste mort marţi seara punct. Nicolai punct.*

– Ce ne facem? Cum ajungem la Turnu?

– Mergem cu maşina Direcţiei. A vorbit Valeriu cu directorul, ne dă automobilul lui. Acum e la birou, aşteaptă să sosească şoferul, era pe teren. Te-am sunat şi aici şi la serviciu, pe semne că erai pe drum.

– Dumnezeu să-l odihnească!

– Dumnezeu să-l odihnească!

Aproape o oră au aşteptat până să vină maşina. Pe

fugă şi-au încropit îmbrăcămintea de doliu.

– Săracul tata! izbucni Florica în plâns. Ce mai viaţă a avut şi el!

– Aşa e, săracul! Şi noi l-am cam neglijat, nici măcar nu am mai trecut pe la el. Sunt aproape zece ani de când nu am mai fost la Turnu Măgurele, noroc că venea el, din când în când!

– Din treizeci şi doi, când a avut complicaţia aceea la plămâni.

Au început să-şi aducă aminte cât de răpus arăta, ţintuit la pat de o pneumonie severă, cum gospodăria lui strună, colţul acela de rai, devenise jalnică şi răvăşită.

– Ce a mai suferit şi atunci!

– Suferea el mai mult de dorul mamei, să-i fie ţărâna uşoară! Mai ţii minte cum spunea!? «O aud tot timpul, vorbesc cu ea în fiecare seară, o văd prin curte sau stând la gura sobei în sufragerie, citind sau croşetând. Îmi răspunde, zâmbind tot timpul. Uneori îi simt parfumul ei suav, plutind în jurul meu, învăluindu-mă. Şi respiraţia i-o simt adeseori în ceafă. Întorc capul, o zăresc o clipă în colţul ochiului. Mă uit, nu e, dar era, dar e pe aici, pe undeva sigur era, sigur este» Îi spuneam: «Hai tată la Bucureşti! De când s-a mutat Florica, etajul e neatins. Vinde aici şi hai la noi!» « Nu pot. Aici e Lelia mea.» « Dar nu vezi că nu mai poţi? Noi te putem îngriji. Şi eu şi Florica vrem din tot sufletul să vii. Te încăpăţânezi şi nu ştiu de ce! Trebuie să te vadă un doctor din capitală. Nu te supăra, dar eu nu am încredere în doctorii de aici. O fi vorba de o

pneumonie, cum ai fost diagnosticat, dar dacă are anumite complicaţii, dacă se lasă cu urmări? Aici nu au aparatură, nu au tehnicieni. De ce nu înţelegi?» «Tu nu înţelegi! Aici e locul meu, alături de Lelia.» « Măi tată mă sperii! Mama s-a dus, fie-i ţărâna uşoară!» Nu. Nu s-a dus, e aici» şi îmi arătă spre inimă «şi aici în jurul meu.» « Cred că aici,» i-am pus eu mâna pe tâmpla care-i ardea ca o plită încinsă, «în capul tău. Trebuie să te vadă un doctor şi asta cât mai grabnic cu putinţă. Doctorul nostru de familie este un om minunat. El ne va spune ce avem de făcut…» Dar tata, nu şi nu.

– L-am rugat şi eu, nu o dată, dar nu concepea să plece. Atunci i-am sugerat să-şi găsească o menajeră. «Nici pomeneală!» a sărit el, ca ars. «Ce e rău să te îngrijească o femeie? Trebuie să înţelegi că nu ai încotro! Ori vii la Bucureşti, ori va trebui să-ţi găseşti pe cineva să te îngrijească!» « Am să vă spun eu atunci când va veni vremea. Acum, încă nu a venit.»

– Am rămas toată vara aceea la el. Tu ai plecat şi te-ai întors prin septembrie.

– La sfârşitul lui august. Şi am stat cu el până a început Costea şcoala.

Costea, fiul ei, abia împlinise şaptesprezece ani. Brunet, cu ochii verzi, înalt, bine legat, semăna leit cu tatăl său, atât la figură cât şi la gesturi. Se pregătea pentru examene. Dorea să urmeze Facultatea de Medicină, contrar aşteptărilor părinţilor săi.

– Florica, nu ţi-am spus niciodată ce mi s-a întâmplat! Într-o seară, la câteva zile după ce am rămas

singură cu el, îi dădusem să mănânce, îl ştersesem, îl schimbasem şi a adormit la scurt timp. Era perioada aceea când nu se putea mişca din pat, groaznică situaţie! Părea că doarme liniştit, eram lângă el, citeam şi, deodată, a tras aer în piept tare, de două-trei ori, a expirat lung şi gata, nu mai respira deloc. M-am speriat cumplit. L-am zgâlţâit puternic de umeri, strigându-l întruna minute în şir. La un moment dat a deschis ochii mari şi mi-a spus: «*De ce m-ai întors? De ce? Era atât de frumos! Mă luase Lelia de mână. Eram cu ea. De ce m-ai întors?»* şi i-au dat lacrimile.

– Dumnezeule de ce nu mi-ai spus, până acum?

– Crede-mă că nu ştiu! A fost un fel de secret al meu. Mă temeam că mă vei condamna pentru ce am făcut.

– Eşti ciudată! Cum puteai crede că te condamn? Şi pentru ce! Că l-ai readus pe tata la viaţă!?

– De atunci a rămas cu paralizia aceea uşoară la mâna stângă, dar după ce şi-a revenit din convalescenţă, nu mă înţelegeam deloc cu el. Aşa beteag, grădinărea toată ziua iar gospodăria, şi mai ales stupina lui dragă, erau din nou boboc.

– Parcă îl văd cum venea la noi încărcat cu de toate, şi cu borcanele lui cu miere, etichetate fiecare cu felul ei şi cu data recoltării. Cum le căra! Cum ajungea cu ele! Nu am înţeles niciodată!

– Aşa e! şi eu mă întrebam, dar ştii Florica ce nu ne-am întrebat?

– Ce!

– De ce nu mai venise pe la noi de şase-şapte luni?

– Ai dreptate!, nici măcar nu m-am gândit la el, Doamne iartă-mă! Oare de ce?

– Ştiu eu! Poate că eram prea prinse fiecare cu treburile noastre.

– Poate, dar tot nu e o justificare.

Valeriu sosi, însoţit de băiat, de Coste şi de şoferul directorului, le ajută pe femei să se urce în maşină, după ce aşeză în portbagaj valiza cumnatei lui. Trecuse pe acasă şi luase bagajele făcute de soţie, cu câtva timp înainte de a veni la sora ei. Pe drum au continuat o vreme cu amintirile, apoi s-a cufundat fiecare în gândurile lui.

În jurul coşciugului se aflau câteva persoane necunoscute. Nicolai nu era. Cineva le-a recunoscut şi s-au dat cu toţii la o parte, lăsând familia cu defunctul. Lipseau Florian şi Aritina, plecaţi în lună de miere, undeva, la munte.

Au stat toată noaptea de veghe. Rămasă singură, în crucea nopţii, Aniţa aţipi şi ea la căpătâiul tatălui său. *«Aş fi dorit să fii lângă mine. Aveam atâtea să-ţi spun! Aniţă, ai grijă, tată, de avere, acum e a voastră. Împărţiţi totul în mod egal, cinstit, aşa cum stă bine unor buni armâni ce suntem. Să mă îngropaţi alături de Lelia. M-a chemat la ea. Acum nimeni şi nimic nu ne va mai despărţi.»*

Aniţa se sculă speriată. În jur nimeni, numai ea cu bătrânul, albit de tot şi vânăt la faţă. Vorbi ca pentru ea, încet cu el sau poate cu duhul lui.

«Iartă-mă tată dacă ţi-am greşit cu ceva… Nu te-am ascultat. Mi-am urmat instinctul… Ce mai instinct!... Am picat într-o plasă pe care am ţesut-o şi am întins-o chiar eu, cu mâna mea… Ai avut dreptate, ca întotdeauna. Nu te-am ascultat. Mi-am irosit viaţa, deşi îl am pe Florian şi acum şi pe Aritina. Nu am avut noroc în dragoste. Mai întâi Mile, apoi Kurt. Au dorit mai mulţi să-mi aţină calea dar sunt golită de sentimente, nu am mai putut. Ca şi tine! Tu cu mama, eu cu Kurt. Tu cu prezenţa ei permanentă în tine, eu cu gândurile la un iubit dispărut. L-am visat. Tu, în schimb ai trăit cu mama tot timpul. Să vă ajute Dumnezeu să vă găsiţi pacea!»

– Ce faci, vorbeşti singură?

– Cu tata. O, Doamne, Florica, ce mult am greşit faţă de el !

– Hei, hai! Ce faci acum? Mai bine să ne concentrăm la ce avem de făcut cu toate cele trebuincioase pentru parastas.

–Am avut o închipuire, nici nu ştiu dacă a fost vis sau realitate. Mi-a vorbit tata. *«Trebuie să aveţi grijă de averea, care acum e a voastră*,» spunea el.

– Aşa e! cred că va trebui să săpăm, ştii tu unde…, unde ţinea mahmudelele.

– Da, cum de am uitat!

– Nu a uitat el să ne spună. De-aia cred că ţi-a apărut în vis!

Cele două corpuri laterale ale clădirii, nelocuite şi încuiate, erau pline de pânze de păianjeni.

Doamna Rusachi intră în camerele în care a locuit Kurt. A închis ochii şi s-a revăzut tânără şi fericită. Auzea glasul lui şi frânturi amalgamate din conversaţiile lor, rămase suspendate în spaţiu şi timp.

Florica, în camerele tinereţii ei, împreună cu soţul şi copilul, făceau o cât de câtă ordine.

Gospodăria nu mai era la fel de îngrijită. Nu mai era casa lor, locul acela de vis din perioada adolescenţei. Li se părea străină, iar amintirile, difuze şi ele, se deformau, căpătând alte dimensiuni.

În zadar au săpat la locul ştiut, ba chiar şi în locuri în care şi-au imaginat că bătrânul ar fi putut îngropa averea, nu au găsit nici măcar o monedă. Au luat doar câteva sticle de vin, restul lăsându-le la locul lor, în pământ. Au încuiat, au asigurat o minimă pază, punând lacăte şi bătând cercevelele în cuie, aşa cum făcuse tatăl lor, la plecarea din Cruşova. Urmau să revină să facă ordine, în vederea vânzării.

«S-a mai topit o generaţie în furnalul uriaş al măriei sale timpul,» îşi spuse cu nostalgie Aniţa.

– Alo, bună ziua, Bicu Ridenberg la aparat. Cu doamna Hellen vă rog.

– La telefon, bună ziua.

– Vă place să zburaţi?

– În principiu da, nu înţeleg însă scopul întrebării.

– A… aş vrea să vă fac o propunere, şi anume de a zbura împreună cu avionul meu, mi-ar face mare plăcere.

– Nu ştiu ce să zic!

– Nu vă temeţi! Am luat lecţii de zbor, de la prietenul meu, Bâzu Cantacuzino, în persoană. Nu mă laud, dar nu mă dau pe mulţi piloţi.

– Când?, întrebă Hellen după o scurtă pauză de gândire, interminabilă pentru el.

– Aveţi două, trei zile la dispoziţie?

– Depinde…

– Dacă acceptaţi propunerea mea.

– Anume?

– O mică excursie undeva în ţară.

– Pare un secret, pot întreba unde?

– Nu aţi vrea să rămână aşa, un mister?

– Da şi nu!

– Da pentru că vă tentează, nu pentru că nu ştiţi ce vă aşteaptă.

– Să zicem!

– Vă asigur că nu sunt căpcăunul cel rău, că nu vă răpesc şi nici nu vă închid în turnul de cleştar.

– Dacă totuşi... Păru un moment că stă pe gânduri… Ei bine, urmează să mă conving.

– Atunci am să trec să vă iau pe la ora unu.

– Astăzi? Dar este ora unsprezece!

– Nu vă trebuie decât o valijoară cu schimburi. De unde vă iau?

Hellen îi dădu adresa. Rămase pe gânduri, îi surâdea ideea, îl plăcuse pe bărbatul acesta, sigur pe el, prezentabil, sportiv, îndrăzneţ. Simţea că ar putea fi un nou început. Se aranjă, apoi îşi combină din garderobă o

ţinută sportivă.

Bicu Ridenberg, îmbrăcat în alb, cu un buchet de trandafiri albi în mână sună la uşa apartamentului, cinci minute după ora unu. Hellen, în pantaloni albi, cu bluză albastru senin şi un pulovăr bleumarin cu dungi albe, aşezat pe umeri, deschise uşa trezindu-se în faţă cu un buchet mare de flori. Din spatele lui, ca într-un joc de copii îşi arătă chipul aviatorul amator.

– Sărut mâna!

Şi după ce îi răspunse, ea luă florile şi îl sărută pe obraz, mulţumindu-i pentru buchet. Se întoarse pe călcâie, îl invită în apartament şi puse florile într-o glastră de cristal.

– Spaţios apartament.

– Într-adevăr. Vă servesc cu un coniac, un vin, o cafea, o dulceaţă?

– Un pahar cu apă sau sifon.

– Îndată. Chiar nu vreţi să-mi spuneţi unde zburăm sau unde aterizăm?

– Ba da. Pe un aerodrom particular.

– Am înţeles tot, în urma descrierilor pe care mi le-aţi detaliat dumneavoastră.

– Propun să ne spunem pe nume, să lăsăm deoparte politeţurile, de acord?

– De acord!

– Mergem?

– Mergem!

La aeroportul Băneasa, avionul un de „Havilland DH94 Moth Minor” era scos din hangar, cu motorul

pornit. Un lucrător de la mentenanţă, în salopetă albastră, stătea lângă aparat. Bicu o aşteptă pe Hellen să urce, schimbă două vorbe cu omul acela, după care intră în carlingă. Îşi luară zborul spre Timişoara, la conacul familiei Ridenberg, unde erau aşteptaţi la sărbătorirea zilei de naştere a mamei lui Bicu. De fapt îl chema Werner dar copil fiind repeta tot timpul *Bicu Bibicu, se joacă cu buricu'*– de unde până unde nimeni nu ştia – spre amuzamentul părinţilor, care l-au „rebotezat" Bicu, şi aşa i-a rămas numele.

Aterizară pe terenul moşiei, amenajat special. Aduse avionul aproape de conac, pe peluză. Fratele lui, Walter se apropie şi îi ajută să coboare. După ce motorul se opri, Bicu îşi îmbrăţişă fratele şi îi făcu Hellenei cunoştinţă cu el. Mai tânăr cu zece ani, Walter semăna leit cu fratele său. Le ieşiră în întâmpinare părinţii băieţilor. În urma prezentărilor, Hellen înţelese că mama lor aniversa al şaizecilea an de naştere.

Tatăl – sas, mama – jumătate sârboaică, jumătate româncă, din părţile Severinului, moşteniră şi unul şi altul averi considerabile. Cumpărară înainte de Marele Război terenuri pe care aflaseră că se vor face prospecţiuni petroliere. Nu se băgaseră în afaceri cu petrol, în schimb renta pe care o primeau pentru dreptul de exploatare reprezenta o sumă imensă, din ce în ce mai mare cu fiecare an. Oameni cu gusturi rafinate, buni cunoscători ai artelor din toate domeniile, colecţionari de tablouri şi goblenuri rare, preocupaţi de acte de caritate, investiseră mult într-o societate de binefacere

care îi şi purta numele.

Intrată în graţiile doamnei Ridenberg, Hellen îşi petrecu o bună parte a serii cu invitatele, explicându-le noile tendinţe ale modei feminine. Se cam plictisise. Norocul s-a numit Walter, dornic să-i arate colecţia de tablouri. Bicu fusese răpit de tatăl lui în clubul bărbaţilor dornici să afle noutăţi din cercurile politice din capitală. Sătul şi agasat se scuză şi o căută pe noua lui prietenă.

– Nici nu am lipsit mult, că hop m-ai şi trădat!

– Puţin spus.

– Iar tu, să nu îndrăzneşti, că te spun Letiţiei!

– Oho, până se întoarce, uiţi.

Soţia lui Walter, Letiţia, plecase în America, la unchiul ei, Valer Stepan, pe numele americanizat, Val Stevenson, un aromân stabilită în California, senator şi proprietar al unei plantaţii de portocali, se întorcea în toamnă, aşa că Walter era holtei, o vreme.

Bicu avu grijă ca Hellenei să nu-i lipsească nimic. Au călărit, au jucat tenis, biliard, au făcut plajă, în piscina cu forma ei specială, ca un suport de penel. Trei zile în paradis, cu seri lungi, plimbări nocturne şi amor sub stele. Au venit ca doi prieteni şi au părăsit conacul îndrăgostiţi lulea. Bicu îi era Hellenei tocmai ce îi trebuia, un amant, un prieten, un iubit, iar ea, lui, vitalitate vieţii anoste pe care o ducea şi armonia de care avea nevoie.

De două săptămâni erau nedespărţiţi. Hellen se mutase cu garderobă cu tot, pe Kiseleff, la el acasă, nu departe de casa pe care dorea să o vândă, casă unde trăise alături de fostul ei soţ, plecat de „un secol” din mintea ei. În ultimele săptămâni, rar mai făcea anumite asocieri, dar puntea de legătură cu trecutul o reprezenta, desigur, locuinţa. Jorj îi promisese că se va ocupa de vânzare şi lăsase în grija lui, cel puţin pentru o perioadă de vreme, găsirea unui client. Plecase devreme la firmă, să încheie într-o întâlnire planificată la ora zece, o afacere, de fapt o comandă de rochii de vară. Deşi producţia era acoperită cu precădere în livrări pentru armată, nu neglijase cererea tot mai mare, contrar evenimentelor politice, de îmbrăcăminte, în special pentru dame. Era mulţumită, fetele ei preferate, „ţărăncuţele ei”, zbârnâiau nu alta. Aritina avea fantezie, gust, Ana îndemânare, Geta artistă în brodat. Din păcate Coralia, cu rafinamentul ei, îi lipsea. Caterniuc, şeful de producţie, se baza pe ele de mai bine de un an când, inspirat, le-a retras de la „bandă”. Coincidenţă sau nu, „profesoara” Hellen le scosese priceperea, valoarea la suprafaţă. Era mulţumită şi pentru că firma nu mai avea probleme financiare, iar ultimii bani din contul deschis cu sumele câştigate de Hari la cazino, nu puţini, i-a transformat în prime substanţiale pentru toţi salariaţii, cărora nu le-a venit să creadă, văzându-se plătiţi, practic, cu salariul în avans, pe mai mulţi ani. Nu considera acei bani că-i aparţin. Era mulţumită că îşi regăsise energia, dorinţa de viaţă, şi culmea, ea care nu

iubise cu adevărat simţea acum acest sentiment, acest fior, dominând-o până în ultima celulă: iubea!

Bicu Ridenberg nu o scăpa din ochi, la rândul lui un fost crai înrăit, iubea, chiar iubea. Nu fusese niciodată gelos, acum era, şi nu oricum, îşi punea întrebarea: „cât va dura”? Nu se recunoştea pe el însuşi, el pentru care femeile erau „decorul ce trebuie din când în când schimbat”. Se scula devreme, o privea pe Hellen îndelung, apoi pregătea micul dejun, aşteptând ca mirosul pătrunzător de cafea să-i deschidă ochii iubitei. Aşezat pe fotoliu, sorbind lent cafeaua, luptându-se cu gândurile, cu principiile lui: «Cert, femeia asta este jumătatea mea, cea adevărată.» Îşi respectase soţia, considera că o iubise mult în felul lui, nu o neglijase niciodată, acum însă pentru Hellen sentimentele lui aveau altă semnificaţie.

– Hel, ce ai zice să mergem la Lido, la bazin? Scăldăm o lecuţă căldura asta, luăm şi masa de prânz.

– Bic, scumpule, e o idee bună, pe la cât? Aha, atunci mă iei de la apartament, să fac un duş şi să-mi pun costumul.

Cald, lume multă, uniforme, doar ne aflam în război! Rezervase separeul lui preferat, umbros, cu laterala mică spre bazin. Terminaseră de mâncat când o mitralieră începu să turuie articulat:

– Aici îmi eşti, trădătorule, ştiam că am să te găsesc aici, cine e duduia?

Bicu Ridenberg se ridică în picioare.

– Te rog Fani, fără scene în public.

– Ea e, şi arătă dispreţuitoare spre Hellen, cauza pentru care m-ai abandonat?

– Mai întâi nu te-am abandonat, ţi-am explicat că între noi totul s-a sfârşit, apoi ea, cauza, cum spui tu, este logodnica mea.

– Eu sunt logodnica ta, se răsti Fani, nervoasă.

– Înţelege că între noi doi lucrurile s-au încheiat, credeam că te-ai lămurit, repet, aşa cum ţi-am mai spus-o, rămânem prieteni, atât, prieteni. Şi te rog cere-i scuze logodnicei mele, şi pe viitor să te abţii de a-mi mai face scene din acestea penibile, mai ales în public.

– Am să ţi-o plătesc. Şi adresându-se lui Hellen. Şi pe tine madam nici nu ştii ce te aşteaptă, şi plecând continuă: am să-ţi arăt eu cine sunt!

Hellen urmări întreaga scenă, mută, scenă desprinsă parcă din „D'ale Carnavalului". Se simţea încurcată, jenată, nici nu-l auzi pe Bicu, cerându-i scuze, decât în momentul în care îi pronunţă numele.

– Te rog să mă scuzi. Femeia aceasta a fost o perioadă o... legătură de-a mea, s-a auto-intitulat logodnica mea, niciodată însă nu a fost vorba de aşa ceva. Hel, te rog, ascultă-mă!

Ea privise în gol, acum îl privea în ochii lui albaştrii. Se simţea goală în costumul de baie, parcă surprinsă, privită în toată nuditatea ei.

– E în regulă, Bic, e în regulă. Să mergem!

Căuta eşarfa să-şi acopere cumva goliciunea. Goală înăuntru, goală pe afară, goală la trup, goală în

suflet. Un duş rece, nu altceva. «Prea era totul frumos!»

– Vreau să merg acasă, la mine acasă, în Modrogan, mă poţi lăsa?, te rog.

Tot drumul au tăcut. El se temea că dacă ar spune ceva ar strica totul. O lăsă în dreptul casei, aşteptă să deschidă poarta, să intre şi demară. Mergea absent, o lacrimă i se prelingea din colţul ochiului stâng. «Ce aiureală, ce tâmpenie!»

Cu nodul în gât, ajuns acasă intră, se dezbrăcă şi se băgă sub duş. Simţea nevoia să se cureţe de ceva, poate de mângâierile lascive ale lui Fani, de machiajul ei excesiv, poate de trecutul lui, plin ochi de aventuri amoroase. Nu mai păţise aşa ceva jenant, penibil, stânjenitor, mâzgos şi periferic şi nu ştia cum ar fi trebuit să se poarte. «Oare nu am fost suficient de convingător, oare Hellen mă va înţelege? Ce trebuia să fac? Cum trebuie să mă port?»

Îşi făcu un cocteil cu gheaţă, cu o cantitate dublă de alcool, aprinse o ţigară şi se aşeză pe fotoliul de lângă telefon. «Să sun, să-i spun că şi eu simt un gol în suflet?»

Hellen inspiră mirosul inconfundabil al căminului ei. Hari părea a fi acasă în biroul lui. Se temu să deschidă uşa, de frică să nu-l găsească acolo. O dâră de fum, o impresie de parfum, „eau de cologne" masculin „Mosc". *«*Eu i-am cumpărat-o, i se potrivea de minune*.»* Se îndreptă dirijată de instinct spre baie, duşul rece o aduse la realitate. «Pentru Dumnezeu, ce vreau? Ce s-a întâmplat de fapt? Am uitat să lupt cu mine? De

ce, de ce?»

«De ce, ce? Hei, fată scumpă, trezeşte-te!,» erau vorbele lui Hari rostite de undeva din ea.

Numai el îi spunea, „fată scumpă”.

«Nu s-a întâmplat nimic, fată scumpă. Ştiu, nu eşti obişnuită cu situaţiile stânjenitoare, nu e vina ta, dar nici vina lui. Te iubeşte, da, te iubeşte. Fată scumpă, trăieşte-ţi viaţa! Vinde firma şi pleacă cu el! Vor veni vremuri tulburi, singură nu eşti pregătită să le înfrunţi! Fată scumpă, Hellen a mea, Hel!»

« Hel?»

Se scutură să iasă din vis sau ce-o fi fost. Nu-şi dădu seama că umblă goală, prin dormitor. Se aşeză pe patul neschimbat din ultima ei seară cu Hari, îi simţea mirosul, îi simţea prezenţa, binefăcătoarea sa prezenţă, caldă şi blândă. *«*Ce-o fi însemnând îndemnul ăsta?»

Strident sunetul telefonului o sperie.

« Să ridic, cine să fie? Bic? Ce aş putea să-i spun? Bic nu-mi ştie numărul acesta, nu poate fi el,» ridică receptorul.

– Mărită-te cu mine! Te iubesc şi nu pot trăi fără tine.

La capătul celălalt al firului, surprinsă cu voce ştearsă, după o secundă spuse:

– Bic... Bic... Te iubesc.

– Trec să te iau, fată scumpă.

Închise legătura nedumerită. «Fată scumpă? Bic nu mi-a spus niciodată aşa. Hari, Hari dragule îţi mulţumesc!*»*

Doamna Petreanu şi „fiica ei adoptivă”, Coca, îl aşteptau pe Ciprian. Întârzia şi nu anunţase cum îi era obiceiul. Doamna Petreanu îşi sună soţul. Chestorul încă la serviciu, deşi era opt seara, nu ştia nimic, trimise mai mult din inerţie un subcomisar la Universitate, să verifice despre ce este vorba. La scurt timp, acesta îl sună de la un telefon public, explicându-i că domnul judecător fusese văzut plecând cu două ore mai înainte şi că se informase şi la catedra de drept, unde la ora aceea erau prezenţi doar un profesor împreună cu câţiva studenţi.

– Dacă îmi permiteţi, aştept ordin de continuare a culegerii de informaţii sau dacă dispuneţi mă înapoiez la sediu.

– Continuă, poate afli ceva mai mult. Ai vorbit cu portarul, cu vreun student rămas în Universitate?

– Portarul nu era la post. Am să mă întorc, poate a apărut.

– Aşa să faci!

Domnul chestor închise telefonul.

Portarul nea Gicu îl cunoştea pe sublocotenent aşa că, binevoitor de a-i fi de folos îi descrise, cum putu el mai bine, cele două persoane care îl aşteptau în hol pe Ciprian.

– Erau, mai mult ca sigur, legionari, cu toate că nu purtau ţinuta şi nici în hainele acelea lungi de piele nu erau. Când am ieşit în uşă am văzut cum se urcau într-o maşină. Posibil ca domnul profesor nu prea era de

acord, că se cam opunea, dar s-ar putea să greşesc.

– Telefonul acesta al dumitale e prin centrală?

– Da.

– Poţi să-mi ceri o legătură cu oraşul?

– Pot, o rog pe Codruţa, mă serveşte, nici eu nu-i cer să-mi dea aşa una, două... Poftim, aveţi ton de oraş.

– Mersi, nea Gicu!

– Să trăieşte băiete!

– Alo, subcomisar Vasile Petcu. Domnule chestor e groasă. A fost văzut de portar când era urcat în maşină de doi legionari.

– Legionari? De unde ştie portarul că erau legionari? Ăştia se ascund ca potârnichile şi nu mai poartă uniformă.

– Este părerea lui. I se păreau cunoscuţi, mă rog, este posibil să se înşele, dar susţinea că era mai degrabă forţat să intre în maşină.

– Pe naiba! Vezi dacă mai poţi afla ceva, te aştept la sediu.

Chestorul îi convocă de îndată pe toţi subalternii care erau de serviciu, le explică despre ce era vorba şi le ceru informaţii celor care cunoşteau despre locurile de întâlnire ale legionarilor, despre cuiburile rămase active. Au ales câteva puncte suspecte, s-au împărţit în grupe de câte doi şi patru echipaje au plecat pe teren. Se întorsese şi subcomisarul Vasile.

– Petcule, ce noutăţi?

– Să trăiţi! Permi...

– Lasă mă, urgenţă, ce naiba, zi!

– Nimic nou, dar după descrierea lui Gicu portarul, s-ar putea să fie simişti, ăştia de au mai rămas pe aici. Ştiam că s-au ascuns prin diferite zone suburbane, prin Pantelimon, Floreasca, Berceni, mănăstiri, pe unde, chipurile, s-au călugărit.

– Îl ştii pe unu'... Toderici?

– Îl ştiu, mama lui, e un fanatic, posibil să fie ascuns la soră-sa şi aia o nebună.

– Ştii unde stă?

– Desigur, e în zona mea, pe Mărăşeşti, Aleea Codrului.

– Să mergem, ia şi doi soldaţi! Eu las vorbă să vină acolo şi băieţii de pe teren.

Ajunşi la locuinţa indicată de Vasile, soldaţii asigurară spatele iar ei doi intrară în curte. Petcu sări mai întâi gardul, găsi cheia şi descuie în linişte poarta, chestorului. Întâi dădură un ocol al clădirii şi prin una dintre ferestrele luminate îl văzură pe Ciprian legat de un scaun. Cei doi indivizi, descrişi de portar, vorbeau gesticulând către băiat, păreau că îl interoghează. Pe masă, cu ţeava îndreptată ameninţătoare spre Ciprian se afla o mitralieră. Din tâmpla băiatului său domnul Petreanu văzu, curgând un firicel de sânge prelins până pe sub bărbie. Fusese lovit. Un stilet i se răsuci tatălui în stomac; îl împungea până în plăsele, i se înmuiară picioarele, îşi reveni brusc îmbărbătându-se şi se adresă subcomisarului.

– Petcule, intrăm! Fă semn băieţilor să vină. Încearcă uşa încet, poate avem noroc, de nu, o spargem!

Uşa era descuiată. Intrară încet în hol. Un soldat rămase în faţa intrării cu arma pregătită.

Un, doi, trei şi uşile glasvand se dădură de perete.

– Nu mişcă nimeni!

– Nu mişca!, repetă şi chestorul către cel mai apropiat de masă.

Fulgerător, Toderici puse mâna pe mitralieră, nu apucă decât să tragă o rafală spre tavan şi pereţi, neţintind pe nimeni, din pistolul chestorului două gloanţe îl ochiră, unul în piept, altul în zona gâtului. Căzu mort, trăgând după el faţa de masă. Petcu îl dezlegase pe Ciprian şi acesta se retrăsese spre un perete.

– Vrei şi tu?, îl întrebă chestorul pe celălalt răpitor.

– Nu, să trăiţi!

– Aha. Ce-ai de împărţit mă cu fiul meu, ă? Numai strigi la el, nu-l mai loveşti? Şi o palmă grea îi suci gâtul. Îţi place? Cum e? Grijania mă-ti! Luaţi-l! De el am să mă ocup personal.

Între timp, două echipaje apăruseră de pe teren şi luaseră poziţie de luptă. Văzând uşa că se deschide, un comisar strigă hotărât:

– Mâinile sus! Înaintaţi cu mâinile sus! Nu trage nimeni.

– Mă Ioane, nu cumva vrei să mă împuşti?

– Să trăiţi domnule chestor!

– Caz rezolvat băieţi. Azi fac cinste.

Niciodată nu îl auziseră pe şeful lor spunând aşa ceva. Cu el, totul până la băutură. Ierta multe, asta nu.

– Ce-o fi cu şeful?, se întrebară poliţişti.

– Rămâne pe poziţie un echipaj până va veni procuratura, ne vedem la sediu, voi ceilalţi asiguraţi perimetrul!

În maşină, domnul Petreanu află de la Ciprian filmul întregii răpiri, căci până la urmă fusese o răpire în toată regula. Ciprian urma să judece cazul unor legionari implicaţi într-un asasinat. Probele erau evidente, soluţia era clară, numai că acestora nu le convenea condamnarea camarazilor la muncă silnică pe viaţă şi doreau ca judecătorul Petreanu să dea o sentinţă minoră, cu suspendarea executării. Nefiind de acord, Toderici hotărî intimidarea lui şi dacă era cazul chiar eliminarea şi înlocuirea cu un alt judecător pe care să-l poată controla.

Domnul chestor asistă la interogarea martorului, având grijă să nu se consemneze nimic despre trecătoarea cochetare a fiului său cu mişcarea legionară, ce i-ar fi stricat reputaţia şi cariera. Ca martor, Ciprian detalie descrierea evenimentelor, punând accent pe răpirea şi încercarea nereuşită de intimidare a lui. Târziu au părăsit sediul Poliţiei şi în drum spre casă Ciprian îi mulţumi tatălui său, sărutându-l pe obraz, aşa cum nu o mai făcuse de mult.

– Câtă dreptate ai avut, cu derbedeii ăştia!

– Îi ştiu, băiete. Ştiu ce le poate pielea şi nu de ieri de azi, mama lor de hahalere!

– Mi-a plăcut apariţia ta, John Wayne în persoană, fără cal, râseră amândoi. Ar fi fost mai bine să nu-l

omori.

– S-a mişcat rapid, o secundă mai târziu şi ne ciuruia, pramatia. Şi-a căutat-o singur, sigur că îmi pare rău, deşi nu ar trebui.

Domnul Petreanu anunţase acasă că sunt împreună şi că vor mai întârzia, fără să le spună absolut nimic despre cele întâmplate. Numai rana de deasupra tâmplei stângi, pansată la Poliţie, trăda că ceva nu fusese în regulă.

– O simplă căzătură pe caldarâmul ud mamă, nimic serios.

– Mă, voi ascundeţi ceva!

– De unde dragă! După ce m-ai sunat, Ciprian a trecut pe la mine, fusese pansat la clinica de lângă sediul nostru, l-am rugat să mă aştepte să mergem amândoi acasă, am întârziat punând la punct nişte lucruri şi mi-a fost de un real folos. Luaţi cu treabă, am uitat să vă mai sunăm, doar nu v-aţi făcut griji, v-am spus că întârziem!

– Aşa să fie, bărbate!

La umbra teiului, singurul copac din curtea pavată cu dale, Aniţa, într-un şezlong, citea, sorbind liniştită din cafeaua tare şi fără zahăr, cum îi plăcea ei. Era aproape de ora zece şi jumătate dimineaţa şi razele soarelui de vară se strecurau prin frunzişul nemişcat. Va fi o altă zi caniculară, îşi zise. Din când în când, ridica privirea dintre rândurile cărţii, cătând spre poartă. O aştepta pe Florica, a cărei cafea pregătită se răcise deja; întârzia. După discuţia avută la telefon ar fi trebuit să fi

ajuns de mult. «S-a oprit la cumpărături prin vreun magazin de modă, unde o uită Dumnezeu sau la piaţa de zarzavaturi, că tare îi place să atârne, adulmecând miasmele, printre tarabele cu tot felul de verdeţuri!» gândea despre sora ei,

Privind din stradă, clădirea era construită pe hotarul din dreapta, lipită de cea vecină şi aceea tot cu două nivele. Prin scara din afară se intra în holul principal, unde se mai putea ajunge, urcând cele câteva trepte pe terasa spaţioasă, parţial acoperită din partea stângă a casei, care avea o a doua uşă pentru accesul la etaj şi mansardă dar şi la demisol. Intrarea principală era folosită rar, fiind mai tot timpul zăvorâtă.

Curtea era împrejmuită cu un zid înalt mascat de arbori mari de tuia, pe toată lungime lui, la fel şi gardul dinspre stradă ce nu lăsa nici o privire să pătrundă prin el. Numai prin poarta masivă din fier forjat se putea vedea în sau de afară.

O maşină opri în faţa curţii, un taxi. Aniţa se ridică să-şi întâmpine sora. Deşi poarta era descuiată nu intră, ba sună strident şi clopoţelul soneriei. «Florica nu sună,» se miră, intrigată ea.

– E descuiată dragă, de ce nu intri? îi strigă, îndreptându-se spre poarta care se deschise taman atunci când ajunsese pe alee, în apropierea ei.

În faţa Aniţei, la nici doi metri, un bărbat înalt, în uniformă germană stătea stâncă, cu un buchet de flori în mână.

– Kurt!? Kurt!... şi leşină în braţele bărbatului care

se grăbi să o sprijine.

– Aniţa, dragostea mea!

Dar ea nu auzi nimic, nu mai văzu nimic minute bune. Îşi reveni din şoc, întinsă pe şezlong, simţindu-se mângâiată pe tâmple. De pe frunte, dintr-o batistă udă, se prelingeau pe faţă stropi de apă şi de lacrimi. Uimită, derutată, nedumerită, cu gura iască rosti, mai mult cu o voce lăuntrică, cu o voce nesigură, tremurătoare:

– Kurt, e adevărat, eşti chiar tu?

– Eu sunt, Aniţa!

– Dar este imposibil, te ştiam...

– Mort, completă el.

– Atunci cum e posibil să... Vru să spună, «nu dai nici un semn de viaţă,» dar adăugă: …să nu ştiu că trăieşti?

– E mai greu de înţeles, dar am să îţi explic.

– Vorbeşti atât de bine româneşte! Cum e posibil? Nu mai înţeleg nimic.

– Am fost rănit.

Kurt îi arătă rana de la cap, dându-şi la o parte părul din dreptul cerebelului.

– Am stat amnezic total ani întregi. Primele cuvinte pe care le-am învăţat au fost în limba română, mult timp a trecut până am început să-mi amintesc unele lucruri. Încet, încet cu greu, mi-am revenit. Am fost ajutat mai întâi de personalul medical din sanatoriul timişorean în care am fost internat, apoi în Germania, la Bremen, unde am fost transferat după câţiva ani, când mi s-a aflat originea, pentru că în mai toată şederea mea

din România nu o dobândisem nici măcar în memoria mea; eram nimeni! Abia când o asistentă de origine săsească m-a preluat în îngrijire au început primele semne de revenire, recunoscându-mi limba maternă. Şi acum am multe lacune, dar mai multe sunt semne de întrebare pe care mi le pun referitoare la ce mi s-a întâmplat: nu ştiu cum am fost rănit, nu ştiu încă în ce loc s-a întâmplat, nu ştiu cum de ajunsesem, practic gol, în momentul în care am fost găsit de un ţăran, după spusele doctorilor, aproape mort, lipsit de puls, cu mult sânge pierdut. Ţăranul m-a urcat în căruţă şi m-a dus la spital. Aş vrea să-l găsesc, să-l cunosc şi să-i mulţumesc, dar nimeni nu ştie cine a fost. Un om, un simplu om cu un suflet mare. Povestea e lungă şi nu aş vrea să te plictisesc.

– Nu, Kurt, nu mă plictiseşti dar sunt mută de uimire, şocată de ce îmi spui, bucuroasă şi tristă, răvăşită sufleteşte. Nu-mi dau seama ce simt, nu ştiu ce ar trebui să simt, îmi vine să te strâng în braţe, dar îmi pari un străin. Dumnezeule! Pentru ce încercarea asta? Oare ce se întâmplă?

Pe poarta rămasă larg deschisă, cu dezinvoltura ei, guralivă din fire, îşi făcu apariţia Florica. Se apropie de masa unde se aflau cei doi, salutând zgomotos de departe. Deodată amuţi.

– Kurt!? Kurt Kruger!? Dumnezeule mare!

Ofiţerul în picioare, în poziţie împietrită de drepţi, îi răspunse:

– În persoană, Frau Florica, şi adăugă spărgând

momentul de nedumerire generală, parcă nici nu au trecut douăzeci şi trei de ani peste voi. Amândouă sunteţi aşa cum mi-am imaginat, la fel, doar un pic înaintate în vârstă.

– Doamne ce impecabil vorbeşti româneşte! Aproape fără accentul acela gutural. Îţi mulţumim pentru complimente, eşti galant. Nici tu nu te-ai schimbat prea mult, aceeaşi ţinută, cu băţul în fund, acelaşi ten întins, puţin grizonat pe la tâmple însă...

Şi Florica, simţind nevoia de a-i lăsa singuri, intră în casă cu un motiv oarecare, oricum neauzit, nebăgat în seamă de cei doi.

– Spune-mi despre tine.

– Ce să-ţi spun Kurt despre mine? Că în afară de faptul că mi-am crescut singură copilul, băiatul nostru, altceva ce aş putea să-ţi spun? Că am fost, că sunt singură, că nu am mai avut nici o relaţie cu nimeni, că m-am izolat de lume, că mă bucur de nimicurile vieţii, ce să-ţi spun? Ce pot să-ţi spun, că am rămas văduvă, văduvă credincioasă, desigur cuvântul văduvă trebuie pus între ghilimele sau mai bine între paranteze. Dar dă-mi voie! Nu ştiu cui îi spun toate astea, oare celui care s-a aflat, se află încă în sufletul meu, sau străinului din faţa mea. Sunt nedumerită, confuză, speriată, nu ştiu, să mă bucur?... să plâng... să...?

– Aniţa, te înţeleg, şi eu sunt tot atât de tulburat. Mi-am închipuit întâlnirea noastră în tot felul, nu mi-am dorit să fie ceva melodramatic. Te rog, crede-mă, nu am ştiut nimic despre tine până acum câteva zile. M-am

temut că ai plecat din Bucureşti şi astfel nu te voi mai putea găsi, m-am temut că te-ai măritat. Vorbind cursiv româneşte am fost detaşat la Bucureşti, la Legaţia Germană, cu o misiune specială, dar imediat cum am ajuns m-am interesat despre tine, am aflat astfel că ai un băiat, Florian, bănuiam, acum ştiu că este şi copilul meu şi sunt nerăbdător să îl cunosc. Nu poţi ştii ce este în sufletul meu, uneori nici eu nu ştiu. Când îţi pierzi sănătatea abia atunci, din păcate, îţi dai seama ce valoare ai pierdut. Trezirea mea, ca să-ţi spun aşa, sau mai bine zis, revenirea mea cu picioarele pe pământ, a fost lentă, doctorii spun că este un miracol că mi-am revenit, complet cred ei, eu mai am însă multe de recuperat, lucru pe care le-am ascuns lor. Conexiunile din mintea mea în legătură cu tine s-au întâmplat relativ curând, nici nu a trecut anul. Am întâlnit atunci un aromân, tot din Cruşova, de unde te tragi tu, Fereu, Mile Fereu care...

– Mile Fereu?!

– Îl cunoşti?

– Dacă îl cunosc?... şi dându-şi seama că nu-i divulgase în povestirile ei numele logodnicului, numele primei ei iubiri, continuă spunând..., desigur în Cruşova ne ştiam, ba chiar ne înrudeam cu toţii.

– Încet, încet, prin acel om minunat şi încântătoarea lui familie, mi s-au decopertat amintirile cu tine, cu tatăl tău, imaginile rămase mult timp undeva închise, într-un sertar zăvorât din care s-au strecurat până la urmă limpezindu-se tot mai clar.

Florica apăru pe terasă având în mâini o tavă pe care erau ceşti cu cafea şi prăjituri. Cobora cu greu treptele, pe tocurile ei înalte, cu teama de a nu se împiedica. Kurt se ridică şi o ajută.

– Am făcut cafele, măria sa Uber Ales doreşte şi ceva răcoritor?

– Ai rămas aceeaşi răutăcioasă, în ceea ce mă priveşte. Nu înţeleg, de ce? Nu am avut ocazia acum... mulţi ani, de a te întreba: de ce nu mă placi, cu ce am greşit faţă de dumneata? Vreau să-mi cer scuze dacă am greşit cu ceva.

– Dacă ai greşit cu ceva?! Oh Doamne! Dar nu te poţi verifica de loc? Tu nu ai un eu interior cu care să te consulţi? Cum adică dacă ai greşit cu ceva? Mai bine de douăzeci de ani nu dai nici un semn şi acum, hodoronc-tronc, apari din nou în viaţa noastră, mă rog, în viaţa Aniţei, umblându-i în destin ca şi cum ar fi un joc de copii. Ce uşor! Eu sunt Kurt, am înviat din morţi, dar ce te crezi cumva Iisus Hristos? Ştii tu cât a suferit, ştii tu prin ce a trecut fiinţa asta? Mai bine erai acolo, în ceruri, unde te ştia ea.

– Florica, potoleşte-te! interveni Aniţa.

– Nu, nu mă potolesc. Să ştie şi el doicelăul ăsta că nu e simplu să-ţi baţi joc de sentimentele, de sufletele oamenilor, că nu trebuie să distrugi destinul nimănui.

– Ascultă! Nu ştii adevărul.

– Adevărul!? Un adevăr lustruit are în spatele lui uneltirile reversului său.

– Înţelege! A fost rănit la cap şi a suferit de

amnezie.

– S-o crezi tu! Melodramatismele să le vândă pipiţelor lui *doiceleze*, nu nouă şi să nu se joace el cu tine ca şoarecele cu pisica!

– Frau Florica, vă rog să mă iertaţi, dar aş vrea să vă atrag atenţia că sunteţi nedreaptă, lucrurile stau cu totul altfel de cum le credeţi dumneavoastră. Reacţia pe care o aveţi este justificată de cele întâmplate, dar dacă aţi ştii adevărul, dacă aţi cunoaşte prin ce am trecut, nu aţi mai fi la fel de revoltată. Nu aş fi aici dacă lucrurile pe care am început să le povestesc sorei dumneavoastră, istoria vieţii mele din ultimii mai bine de douăzeci de ani nu ar fi aşa, aşa cum am spus. Nu este vorba de o melodramă, ci de o adevărată dramă prin care am trecut, greu de explicat, greu de înţeles, greu de acceptat, dar nu m-a mânat aici nimic altceva decât dorinţa de a se şti adevărul despre mine, despre mine cel dispărut, mort chiar, despre cel care s-a trezit la un moment dat din tenebre şi care a iubit nebun o femeie cu mult înainte de revenire, de întoarcerea pe pământ. Amnezia este o stare cumplită, o luptă între real şi imaginar, între clar şi confuz, între palpabil şi intangibil, între ceaţă şi limpede. Şi iată! Când am ieşit din ceaţă, când vălul s-a ridicat, ce am constatat? Că sunt bigam? Şi de fapt am iubit şi iubesc o cu totul altă persoană.

– Bigam? au întrebat în cor surorile.

– Bigam, exact! Am fost căsătorit înainte de război cu o baroneasă, Herta, mai mult din convenienţă. Nu a fost o dragoste adevărată între noi. La întoarcerea de pe

front vroiam să intentez acţiune de divorţ. În clinica din Germania am fost asistat de o fiinţă absolut minunată, care a luptat cu boala mea, alături de mine, care practic mi-a redat trecutul, doctoriţa Brigitte. Ne-am căsătorit, eu sub noua mea identitate căpătată în România, Fritz German, Fritz, că aşa e poreclit de români orice neamţ şi German, de la naţionalitatea înscrisă pe fişa medicală. Apoi, odată cu recuperarea identităţii mele lucrurile s-au complicat. Herta, crezându-mă decedat se căsătorise, avea şi un copil cu noul ei soţ. Şi pentru ea şi pentru mine au urmat momente dramatice, dar cel mai cumplit lucru s-a petrecut atunci când mi-au revenit amintirile legate de tine, Aniţa. Soţia mea legitimă, Brigitte, căreia i-am mărturisit dragostea ce ţi-am purtat-o şi flacăra ei nestinsă sau mai bine spus reaprinsă, supusă la toată nebunia aceasta, nu a acceptat cu uşurinţă o aşa lovitură, a preferat să ne despărţim pentru o vreme şi, după câte am înţeles, vrea să intenteze acţiune de divorţ. Lucrurile, între noi, au luat o turnură neaşteptată, cu toate acestea, sentimentele mele pentru ea, care m-a susţinut enorm, nu s-au diluat. A fost o adevărată tevatură cu recăpătarea numelui şi a actelor mele de identitate, de studii. Am acceptat misiunea la Bucureşti, deşi eram dezactivat ca militar, din două motive: unul de a mă detaşa o perioadă de timp de tot, încercând să mă lămuresc ce-i cu mine şi cel de-al doilea motiv a fost de a te revedea, de a-mi verifica sentimentele faţă de tine. Aş vrea să mă înţelegeţi, nu-mi este uşor, am o vârstă la care altele trebuiau să fie realizările mele.

– Presupunând că tot ce spui este adevărat, te întreb, Kurt, dacă te-ai gândit, când ţi-ai propus să-ţi verifici sentimentele, la verificarea şi a sentimentelor sorei mele.

– Desigur că m-am gândit.

– Ce vrei de fapt, Kurt? O reînnodare a relaţiei voastre?

– Mai întâi de toate, să se ştie ce mi s-a întâmplat, să se afle adevărul despre mine aşa cum a fost şi cum este.

– Adevărul, iar adevărul!... Sora mea are libertatea de a alege dacă îi spui adevărul sau nu, dar să ştii că adevărul are doar o singură libertate, şi anume, aceea de a fi adevărat.

– Frau Florica, dacă îmi este îngăduit şi nu vă supără aş dori să stau de vorbă cu Aniţa, între patru ochii.

– Te cred! Aniţa e mută, însă, nu vezi? Mută, nu e în stare să iasă din şocul pe care i l-ai produs. Nu trebuie să spună nimic, i se citeşte totul, totul, pe faţă. Ce te aşteptai, să-ţi sară de gât, să vă îmbrăţişaţi, să vă sărutaţi ca doi tineri îndrăgostiţi, aşa cum o făceaţi cu aproape un sfert de secol în urmă? Un sfert de secol de muţenie în suflet, rană adâncă, urme adânci. Tu amnezic sau nu, nu ai simţit anii cum se scurg în durerea lor! Ce doreşti, te întrebi undeva, în minte, dar te întrebi şi în suflet? Dacă mai ai şi aşa ceva, că poate e şi el rămas în amnezie totală.

– Te rog Florica, te rog să ne laşi singuri!

– Nu, pentru numele lui Dumnezeu, acum ai mai multă nevoie de mine decât de el. Ce speri? Ştii Kurt! e o zicală românească: *Mortul de la groapă nu se mai întoarce.* Spune Aniţa! S-a întors Kurt din morţi? Nu, nu soro, categoric nu! S-a întors fantoma lui. O dragoste apusă, indiferent din ce motiv, e o dragoste ce a fost, nu este şi nu va mai fi. Iubirile nu se înnoadă. Să reînnozi acum relaţia cu el e ca şi cum n-ai fi şters la fund copilul, nu l-ai fi crescut tu singură, rodul iubirii voastre adevărate, dar ai terfeli totul, inclusiv durerile trăite în tot acest timp.

– Te rog, Florica, lasă-ne singuri!

După un moment jenant de lung, jenant de apăsător, spuse:

– Bine..., bine..., dar te previn: nu greşi faţă de tine, nu merită şi dacă o faci este treaba ta, dar treaba ta nu este să greşeşti faţă de fiinţa aceea care l-a readus pe pământ, mama lui de a doua, soţia lui de drept, acolo e locul lui, la sânul ei…, şi adresându-se către bărbat: Acolo e locul tău, dacă într-adevăr cauţi un loc în sufletul cuiva. Vă las, copii deochiaţi ce sunteţi, şi scuipă în sân de trei ori, se întoarse după ce făcuse doi paşi spre poartă. Apropo, te-ai gândit la Florian?

Părăsi curtea. Era nemulţumită, ar fi vrut să-l pună şi mai şi la punct, la zid dacă se putea, aşa cum ar fi făcut-o cu Bruno, iubitul ei dintâi, cu care nu a avut ocazia să aibă o întâlnire faţă în faţă, aşa cum şi-ar fi dorit tare mult.

Rămaşi singuri, minute în şir nu au mai putut

articula nici unul, nici altul, nici un cuvânt. Vorbele Floricăi pluteau încă prin minţile lor.

– Ce urmează Kurt?

– Adică?

– Ce vom face?

– Nu ştiu. Sunt profund nelămurit, mă simt ca un şcolar în faţa unui examen greu de trecut, mă simt ca un îndrăgostit care nu ştie cum să-şi recupereze iubita din braţele altuia sau din braţele indiferenţei. Mi-am închipuit în tot felul întâlnirea noastră, din păcate nici unul dintre felurile în care mi-am imaginat-o nu seamănă.

– Ce ai fi dorit? Să sar de gâtul tău, sau cum spune Florica să ne sărutăm, aşa cum o făceam în tinereţea noastră? Oh, Doamne, cât mi-au lipsit săruturile, mângâierile tale! Are dreptate sora mea, în ceea ce mă priveşte, mai degrabă cred că era bine să nu apari, erai acolo în visele mele cele mai frumoase. Ce voi mai visa eu? Ce voi mai spune eu în tainele mele, sufletului meu? Pe de altă parte mă gândesc prin câte ai trecut şi ce nedrept este totul. Te-am iubit Kurt, cu toată fiinţa mea, dar fiinţa mea este acum îmbătrânită, neputincioasă. Cum ar putea ea, aşa, aproape stricată, să-şi găsească energia pierdută şi să care în cârcă o tinereţe nouă, imaginară?

– Să lăsăm timpul să repare el ce a stricat!

– Timpul? Care timp? Timpul lui Dumnezeu e diferit de cel al nostru. El nu a fost în stare să mi te aducă la prezentul de atunci, la vremea noastră, înapoi

acolo, atunci când trebuia. Ne-a furat mai mult de douăzeci de ani. Unde i-a ascuns, de nu putem să-i dezgropăm?

– Unde e Aniţa mea? oftă din suflet Kurt cu o lacrimă în colţul ochiului drept şi cu bărbia tremurândă.

Se ridică, îmbătrânit parcă instantaneu. Era greoi, picioarele de plumb îi refuzau paşii, îngăimă:

– Am luptat să mă cunosc, în bună parte poate am reuşit, apoi am încercat să mă recunosc şi atunci am constatat că dacă aş ajunge să-mi cunosc sinele, existenţa mea ar căpăta alt destin şi am refuzat să mă aflu, să mă înţeleg, de teamă de a nu mă îndoi de mine, de a nu mă îndepărta de mine, cel care sunt. Nu este suficient să ştii ce vrei ca să ai totul, în schimb când nu ştii ce vrei ai cu siguranţă totul.... Poate că am exagerat dorind să am din nou tot ce am pierdut, poate că momentul acela a trecut… o mai veni, n-o mai veni! Dumnezeu ştie!... Dă-mi voie Aniţa să te mai văd! Dă-mi voie să-mi văd băiatul! Dă-mi voie să sper!

– Da, Kurt, să sperăm. Asta am făcut toată viaţa, să sper. Asta fac, asta facem şi acum, să sperăm.

– Pe curând!

Bărbatul se aplecă şi îi sărută fruntea. Se întoarse îndreptându-se spre poartă. Urmă un veac de tăcere, se opri auzindu-şi iubita spunând:

– Florian e cu Aritina, soţia lui, la socrii. Vine la jumătatea săptămânii viitoare. Dacă vrei, sună-mă...! Aniţa îi spuse numărul de telefon. Vom stabili o întâlnire. Mai întâi trebuie să-l pregătesc. Pe curând!

– Pe curând!

Străin de el, străin de tot împrejurul pe care nu-l percepea, urmă mia de mile, până la poartă. Nici în stradă nu se simţi mai confortabil; era răpus. «O viaţă irosită» îşi spunea adesea. Nu o dată a avut căderi psihice cu tendinţa de a-şi curma definitiv suferinţele. Un amnezic e un suferind, uneori fără s-o ştie, dar când o conştientizează e pierdut sufleteşte într-un neant din care nu ar mai vrea să iasă. Căută un taxi, renunţă, încercând să-şi limpezească, mergând pe jos, gândurile. «Ce doresc, de fapt? Dumnezeule, ce doresc? Ce sper să se întâmple? Are dreptate Florica? Se pare că da. Oare?» Se izbea din când în când de trecători.

Ajunse pe Victoriei, era aglomerat, înainta cu greu, căldura şi ea sufocantă. Făcea paşii tot mai rari. O gheară i se prinse în piept. Se sprijini de zidul unei prăvăli. Cineva îi dădea palme, altcineva îi întinse un pahar cu apă cu lămâie.

– Chemaţi salvarea! se auzi.

Deschise ochii. «În jur, iar totul alb, iar în spital,» gândi. «De ce, Dumnezeule, de ce?» Închise pleoapele, printre ele se strecurau câteva lacrimi. «Un vis? Un vis cumplit sau o realitate dură!?»

Kurt Kruger avusese noroc, fusese salvat în extremis, după ce inima i se oprise de mai multe ori, înainte de a ajunge pe masa de operaţie. Cu cordul deschis, câteva minute bune nu i s-a mai simţit deloc pulsul. Echipa de chirurgi, în cele din urmă, declarară

pacientul decedat. Parcă, nedorind să renunţe după atâtea încercări de a aduce pacientul la viaţă, un doctor tânăr, cel mai tânăr din echipa de medici s-a întors, i-a luat inima în mâini şi a masat-o minute în şir, până ce la un moment dat la aparatul la care era conectat bolnavul a pulsat, la început puţin vizibil, apoi din ce în ce mai mult, un impuls. În mână, doctorul simţea cum inima prinde iar viaţă. Apăru o asistentă care a chemat, degrabă, doctorii ce participaseră la operaţii. Minunea se înfăptuise. Flacăra aceea de viaţă au întreţinut-o până ce pacientul, stabil, legat însă la aparate, avea suficient puls. Se schimbau perfuziile, se făceau tot felul de analize, se conectau unele aparate, altele se deconectau, A durat ore în şir, lungi şi obositoare dar a meritat. O viaţă fusese salvată!

La două săptămâni de la întâlnirea lor, Aniţa, care era intrigată de tăcerea lui Kurt şi credea că pierduse speranţa de a-l mai revedea, primi un telefon de la un angajat român al Legaţiei Germane, care i-a comunicat că ofiţerul se afla în convalescenţă la Spitalul Colţea, în urma unei operaţii pe cord deschis. Suferise un infarct miocardic iar acum se afla în afara pericolului dar era încă nerestabilit. I se va face cunoscut când va putea fi vizitat. După câteva zile, o maşină a Corpului Diplomatic îi purta pe Aniţa, Florian şi Aritina la spital. Kurt era într-un scaun cu rotile, privind absent pe fereastră în curtea interioară. La intrarea celor trei făcu, din instinct, gestul de a se ridica. Renunţă, puţin jenat. Aniţa îngenunche, luându-l cu grijă în braţe, de teamă

de a nu-i pricinui vreo durere. Rămăseseră un pic îmbrăţişaţi, apoi se ridică.

– Tu trebuie să fii Florian, băiatul meu, eşti un bărbat în toată puterea. Înainte de toate vreau să mă ierţi, deşi nu ştiu pentru ce. Soarta e nedreaptă câteodată şi sigur altfel ar fi stat lucrurile dacă nu se întâmpla ce s-a întâmplat. Lasă-mă să te îmbrăţişez!

Florian se apropie, se aplecă şi se lăsă prins la pieptul tatălui său.

– Nu e nimic de iertat, spuse emoţionat, cu glas tremurat, am înţeles prin ce ai trecut, aşa a vrut Dumnezeu. Nimeni nu are nici o vină! Dă-mi voie să-ţi prezint soţia mea.

– Aritina, nu?

– Aritina, domnule!

– Ce nume frumos! Eşti atât de tânără şi de drăguţă!

– Vă mulţumesc, domnule!

– Doamne, câte am pierdut! se adresă Aniţei. Dacă am putea da timpul înapoi, multe aş mai avea de recuperat.

În pragul uşii, doctorul, care apăru neobservat, încercă să scurteze vizita.

– Vă rog, e timpul să se odihnească. Pacientul nu e pe deplin restabilit şi orice emoţie îi poate fi fatală. Pentru astăzi este de ajuns, vă rog să înţelegeţi!

După ce îşi salută tatăl, destul de protocolar, Florian îi ură:

– Însănătoşire grabnică, domnule!

– Mulţumesc fiule… Simţi un nod în gât la apelativul „domnule”, ar fi dorit să audă „tată”… vă doresc să fiţi fericiţi şi uniţi într-o singură fiinţă!

– Vă mulţumim. Cu bine domnule, i se adresă Aritina, şi împreună cu Florian părăsiră încăperea.

Aniţa îi prinse mâna dreaptă, o ţinu între palme, apoi o alătură de inima ei, arătând dorinţa de a se conecta cu inima lui, de a-i da din vigoarea, din forţa pe care Dumnezeu i-a dăruit-o cu prisosinţă.

– Aş dori să te mai văd. Fă-te bine mai întâi şi apoi vom vedea încotro! Numai Dumnezeu ştie ce vrea cu noi!

Îi sărută buzele vineţii.

– Cu bine Kurt. Pe curând!

– Pe curând!

Uşa de la intrare se deschise trosnind, ca scoasă din ţâţâni, cu un zgomot asurzitor. Aniţa, speriată, ieşi în hol, din apartamentul ei să vadă ce s-a întâmplat.

– Unde e pramatia aia de nevastă-mea? Unde e curva aia împuţită care nu e în stare să-mi facă plozi? Băgao-aş în mă-sa, cu neamul ei cu tot!

– Florian, mamă... ai băut! Dumnezeule!... Ce ai făcut mamă?

– Am băut, sunt beat şi ce?

– Vino mamă şi te culcă! Hai băiatul mamei vino, te rog, până nu apare Tina!

– Unde e? De ce nu e acasă? Cine ştie cu cine se fute, gura mă-sii de curvă!

– Florian!

– Îi iei apărarea, ă! Poate chiar tu ai învăţat-o să curvească, aşa cum ai făcut tu cu nazistul ăla... Eu, fecior de nazist... Heil Hitler... şi Florian, cu braţul ridicat începu să bată pas de defilare, imitând soldaţii germani şi salutul lor. Ha, ha, nişte curve asta sunteţi, nişte curve, şi tu şi soră-ta şi nevastă-mea.

– Haide mamă şi te culcă. Nu strica totul!

– Ce să stric? Ce să stric? Ai stricat tu când m-ai făcut, când te-ai culcat cu căcatul ăla... parcă aşa îi zicea bunicul, ha, ha, ha. Heil Hitler, ha, ha, ha.

Intră în bucătărie, apoi în sufragerie, cotrobăind prin toată casa după o sticlă de alcool, răvăşind totul în calea lui.

– Casă de târfe ce sunteţi! Aţi pitit pileala de mine, curve naziste! La tractir cu voi!

Aniţa, prăbuşită în fotoliu, nu mai avea tăria să reacţioneze. Totul luase o turnură de neînchipuit. Apariţia lui Kurt, infarctul lui, acum halul în care se afla băiatul... Era deja prea mult.

Nu se mai întâmplase ca Florian să se îmbete de ani de zile, de când era gata-gata să-şi înghită propria vomă după o criză prelungită în care era de nerecunoscut. Atunci l-a avertizat doctorul Catană să nu mai pună alcool în gură. L-a speriat, atrăgându-i atenţia că băutura îi poate fi fatală, mintea lui nemaifiind conectată la raţiune, incontrolabilă, ducând la stări de demenţă, corpul putea ceda, paralizând în orice moment.

Îl auzi spărgând, dărâmând în căutarea lui turbată

după băutură. Dacă ar fi fost treaz, ar fi ştiut că în casa lor nu era dram de alcool.

Aniţa se gândi la Aritina. Sperând să nu fi plecat de la serviciu, puse mâna pe telefon şi formă numărul de la atelier.

– Casa de modă Madame Hellen. Cu ce vă pot fi de folos?

– Domnişoară, vă rog, aş dori să vorbesc cu Aritina Rusachi, este urgent, sunt soacra ei.

– O clipă doamnă, vă fac legătura la secţie.

Trecură câteva momente apăsătoare, fiindu-i teamă să nu apară Florian. În sfârşit auzi vocea nurorii.

– Mamă Aniţa, ce s-a întâmplat?

– Aritina mamă, cum să-ţi spun... Florian.

– Ce-i cu Florian, ce s-a întâmplat?

– E... beat.

– Cum?!

– Da, e beat şi din păcate nu te-am prevenit că în starea asta este de nerecunoscut, pur şi simplu… dement. Te rog, dacă ţii la mine, la el, la viitorul vostru, nu veni în seara asta acasă.

– Nici pomeneală, vreau să stau de vorbă cu el.

– Aritina mamă, nu înţelegi, este incontrolabil, imprevizibil şi în orice moment poate ieşi o tragedie. Te rog, înţelege, te rog...

– Regret, nu pot, este soţul meu, vreau să ştiu ce se întâmplă cu el. Vin cât de repede pot.

– Aritina, nu! strigă disperată Aniţa, rămasă cu telefonul deconectat la ureche minute întregi.

Simţea cum înnebuneşte, cum se scufundă pământul cu ea. De dincolo, din apartamentul tinerilor se auzi o buşitură, o căzătură. Probabil că Florian se împiedicase sau aruncase ceva greu. Urmă o înjurătură ordinară. Mamă-sa nu intră să vadă ce s-a petrecut acolo, rămase în hol pe un fotoliu lângă telefon, sperând să-şi poată opri nora de la o confruntare cu soţul ei. Nu întârzie mult, o aduse acasă un taxi. Intră în hol, Aniţa se repezi spre ea şi o rugă:

– Du-te mamă, du-te la mine în cameră, încuie uşa, nu te poate găsi acolo, acolo nu va intra!

– Mamă Aniţa, ce se întâmplă?

De după uşă buşituri şi înjurături de tot felul:

– Unde mă-sa în cur umblă curva aia de nevastă-mea, ţăranca aia proastă, vaca aia împuţita?

– Dumnezeule, spuse Aritina, Florian!... şi se repezi spre camera de unde se auzeau zgomotele, deschise uşa.

– Ha!...ha!… ai venit! Unde umbli fă curvă împuţită? De unde vii fă la ora asta?... şi aruncă spre ea un bibelou aflat la îndemână.

– Florian, ce-i cu tine? Ce înseamnă circul ăsta? Dragul meu, de ce te porţi aşa?

– D-aia, că aşa m-a făcut pe mine mama! M-a făcut cu nazistul ăla, cu Heil Hitler! Ce vrei? Ăsta sunt, de nu-ţi place, altul mama nu mai face, ha, ha, ha. Nici o sticlă de pileală în casa asta de curve naziste. La tractir cu voi târâturilor!

– Florian, încetează! Îţi interzic să...!

– Ce faci fă?... Îmi interzici tu mie... Dar cine mă-ta în cur te crezi tu fă, ţărancă proastă ce eşti? şi se năpusti ca un dement spre ea.

Aritina ieşi agitată din cameră, dădu de Aniţa, stând stană de piatră, în picioare, în mijlocul holului, cu mâinile la gură, unite şi ochii deschişi larg, într-o rugă continuă. Nu mai era ea, îmbătrânise instantaneu. Se piti în spatele ei căutând o protecţie.

Cu părul vâlvoi şi mişcări de urangutan turbat, Florian intră furtunos în hol, trântind uşa şi o prinse pe Aritina de gât, peste umerii mamă-si, zgâlţâind-o şi strângând-o nebuneşte, gata să-i scoată femeii ochii din orbite; mai să leşine sufocată.

– Te omor fă, te rup în două, ţărancă proastă ce eşti!... Mama mă-tii de-mpuţită, cu neamu' tău cu tot!

Şi-i trase două palme apăsate, zgâlţâindu-i capul.

– Florian încetează! ţipă ea, nervoasă.

– Unde ai fost fă, mă-ta în cur, unde? Să-mi spui imediat unde ai fost!

O împinse. Aritina se prăbuşi. Dement, bărbatul începu să o lovească cu picioarele, înjurând într-una. De jos Aritina, printre suspine rosti:

– Eşti o canalie, asta eşti! Ţi-ai dat arama pe faţă! M-am măritat cu un monstru!

Furios, lovea şi mai tare.

– Nu mai da bestie, că-mi omori copilul!

– Care copil, al cui copil, spune nenorocito, spune odată, cu cine l-ai făcut? Mama mă-tii, spune că te fac ţăndări! Cu mine n-ai vrut să faci copii!

Şi dădea turbat cu picioarele în trupul femeii, căzută pe podea.

– O omori, cretinule! Nu o mai lovi! răcni din toate puterile, speriată Aniţa, aflată în spatele lui.

Cu telefonul în mână îl lovi puternic în cap. Se prăbuşi icnind, lat, cât era de mare.

– Mamă Aniţa! strigă disperată Aritina. Ce ai făcut?

– Eu te-am făcut, eu te omor, dementule!

– Ce-ai făcut, ce ai făcut? se tânguia Aritina, înspăimântată, îndreptându-se în genunchi către soţul ei.

– Numai Dumnezeu ştie... Poate am făcut un monstru, îngăimă ea, mai mult pentru sine.

– Florian, Florian, îl zgâlţâia Aritina.

Dar el nu reacţiona nicicum, era inert, din rană o pată de sânge se lăţea, tot mai mult, pe covor.

– Dacă e mort, dacă l-ai omorât?

– Dacă l-am omorât?!... Terminăm odată cu viaţa asta parşivă.

Aniţa ridică telefonul pe care îl lăsase să-i cadă din mâini. Avea ton, vroia să sune la salvare, la poliţie, formă însă numărul doctorului Catană, răspunse chiar dumnealui, era la cabinet încă. Îi explică scurt cum stau lucrurile.

– Nu-l atingeţi! Vin imediat.

Nu trecu nici un sfert de oră şi doctorul apăru pe poarta lăsată deschisă larg. Intră, se aplecă asupra bărbatului.

–Trăieşte, trebuie să chemăm de urgenţă salvarea,

vă rog sunaţi dumneavoastră, eu am să-i fac nişte injecţii, mă tem să nu paralizeze.

După un timp, Florian începu să horcăie. Bolborosea ceva acolo jos, pe covor, când veni ambulanţa.

– Ce s-a întâmplat? întrebă asistentul doctorul pe care îl văzuse încă de când a intrat.

– A băut peste măsură şi a căzut lovindu-se la cap. I-am făcut glucoză şi câteva vitamine. Este pacientul meu, îi cunosc toate antecedentele medicale. Trebuie ridicat cu grijă.

Brancardierii îl luară pe targă şi îl duseră în maşina salvării.

– Rămâneţi acasă! Nu are nici un rost să pierdeţi timpul degeaba, oricum, nu-l puteţi ajuta cu nimic. Eu am să merg la spital, am să vă sun imediat ce voi avea noutăţi... o mângâie pe Aritina. Îngrijiţi-vă, puneţi comprese peste vânătăi! Regret că a trebuit să-l vedeţi astfel, nu acesta este Florian, sunt convins că aţi trăit adevărate momente de coşmar, nu meritaţi aşa ceva. Speram să nu se mai întâmple niciodată. Să vă ajute Dumnezeu! La revedere!

– La revedere, domnule doctor! îi răspunse Aritina.

– Vă mulţumesc domnule doctor, aştept telefonul dumneavoastră!

Rămăseseră singure. Aniţa îi tamponă rănile nurorii sale, tumefiată la faţă. Ochiul stâng vânăt, buza de jos umflată; se simţea năucă. Tăceau. Se aşezară pe

fotolii în jurul măsuţei pe care se afla telefonul. O linişte puse stăpânire pe întreg spaţiul din jurul celor două femei, care nu îndrăzneau să vorbească. Într-un târziu, Aritina rupse tăcerea.

– De ce, nu ştiu? De ce mi s-a ascuns această boală a lui? se întrebă mai mult pe sine însăşi.

– Hm! Beţia da, e o boală. Florian nu trebuia să bea, ştia ce reacţie are alcoolul asupra lui, are tulburări de memorie.

– Dar de ce a băut? Ce l-a determinat să o facă? De unde vorbele acelea grele pe care le spunea? Nu l-am auzit niciodată rostind măscările acelea, nici măcar înjurând nu l-am auzit sau înfuriindu-se de ceva anume. Ce să cred, aşa mă consideră el pe mine, în mintea lui, o curvă? Ce să înţeleg, că s-a prefăcut până acum? Care dintre ei este Florian cel adevărat? Ce urâtă coincidenţă! În seara aceasta urma să-i spun că am confirmarea medicului ginecolog: sunt gravidă.

– Ce veste minunată! Ce păcat că a stricat totul!

– De ce oare a trebuit să se întâmple aşa? Ce l-a făcut să se îmbete?

– Cred că apariţia tatălui său l-a răvăşit. De fapt ne-a răvăşit pe toţi, pentru el chiar mai mult decât pentru mine a fost un şoc, am înţeles asta din prima clipă când i-am dat vestea apariţiei lui Kurt. Acum, la douăzeci şi trei de ani vede lucrurile diferit.

– Până la urmă, eu nu vă înţeleg, nici pe dumneata, nici pe el. De fapt ar fi trebuit să vă bucuraţi că domnul Kurt trăieşte. E o minune. Omul acesta a trecut printr-o

dramă, i-aţi mai oferit şi voi una în plus. A! Nu mai reprezintă nimic din punct de vedere al sentimentelor. În regulă, dar de ce l-aţi terfelit? Ce tot l-aţi judecat? A venit cu intenţii curate şi la toată drama lui trăită un timp cât o viaţă, în loc să-i daţi o mână de ajutor, să-l scoateţi din nenorocirea care s-a abătut asupra lui, n-aţi făcut altceva decât să-i puneţi capac, să se sufoce mocnit în trăirile lui, omorându-i orice speranţă de revenire la normal. L-aţi distrus definitiv şi fizic şi psihic. V-aţi distrus şi pe voi, mai întâi sufleteşte iar acum, după cum se vede, şi fizic. Eu cred că sunteţi principalul vinovat în cel priveşte pe Florian că i-aţi inoculat, voit sau nu, un mod greşit de a judeca lucrurile, mă refer la legătura lui cu tatăl său biologic.

Urmă o pauză. Aniţa nu spuse nimic. Reflecta la cele rostite de Aritina. Îi aprecie sinceritatea.

– Ai dreptate, Tina, am greşit cumplit, iremediabil, nu i-am întins mâna, ba din contră. Regret profund şi sincer. Un instinct necontrolat mi-a sfredelit şi inima şi raţiunea, m-a măcinat ani de zile şi acum, din păcate, în loc să înceteze a izbucnit la suprafaţă. L-am iubit pe Kurt, şi încă îl mai iubesc, dar nu ştiu dacă pe acesta care a înviat acum, după douăzeci şi trei de ani. Într-o bună măsură acelaşi lucru i s-a întâmplat, cel puţin aşa cred, şi lui Florian.

– Nu înţeleg ce a avut cu mine!

– Nu, nu Tina, nu numai cu tine. Alcoolul îi tulbură mintea în aşa hal încât îi dereglează raţiunea. Reacţiile sunt involuntare, independente de voinţa lui,

sunt animalice!

– Am mai văzut şi alţi oameni beţi, dar aşa, pur şi simplu turbaţi, niciodată! Dumnezeule, ce urmează să fac? Dacă continuă cu băutura, ce viaţă mai este asta, ce relaţie mai poate să fie între noi? Eu îl iubesc pe Florian, nu pe monstrul care a fost în seara asta. Nu ştiu ce voi face. Vreau să stau de vorbă şi cu domnul doctor Catană.

Pică pe gânduri, vorbindu-şi sieşi, făcând abstracţie de prezenţa soacrei sale.

– Unde să mă duc?

– Tina, dragă, lucrurile se vor limpezi. Nu cred că scenele acestea se vor mai repeta vreodată.

– Cine îmi garantează asta, mamă soacră? Eu vreau să am copii. Cum pot să-i cresc, ştiind că într-o zi, dintr-un motiv oarecare, soţul meu va pune din nou mâna pe sticlă? Voi pleca o vreme la ai mei. Acolo îmi voi găsi liniştea, sper. Vreau să dau naştere copilului fără să-i afectez sănătatea.

– Te rog, Tina, aşteaptă! Dumnezeu este bun şi mare! Vă va ajuta să treceţi peste toate.

– Aşa o fi, până una-alta trebuie să îndurăm mojiciile, sudălmile de tot felul, pumnii şi picioarele.

O oră mai târziu, prin telefon, doctorul le anunţă că Florian ieşise din comă, dar va trebui să rămână internat în spital până se va restabili complet, urmând să i se facă şi o serie de analize medicale.

– La ce spital a fost internat?

– La Colţea!

– La Colţea?

– Da, rămâne acolo sub supraveghere medicală. Cred că mâine puteţi să-l vedeţi. Cu bine!

– Cu bine, domnule doctor! Mulţumesc din suflet! Ţinem legătura.

– Oricând doamnă Rusachi. La revedere!

– La Colţea, măi să fie!, bărbaţii noştri amândoi în spital, amândoi la Colţea. Hm!

Mai liniştite, cele două femei, fiecare cu gândurile ei, se întoarseră în camerele lor. Aniţa se puse în faţa icoanei Fecioarei Maria cu pruncul în braţe şi se rugă pentru feciorul ei, pentru tatăl copilului ei, pentru noră şi pentru liniştea pe care o pierduse, culmea, prin apariţia din visul ei de o viaţă a omului pe care l-a iubit.

– Oare îl mai iubesc, Maică Precistă? Fă-mă te rog să ştiu!

De partea cealaltă a peretelui, Aritina, în genunchi, imploră Tatălui Nostru s-o îndrume pe calea cea bună.

– Doamne, oare mai poate fi ce a fost?

A doua zi, Aritina a mers la serviciu. Îl căută pe domnul Caterniuc, care cum o văzu, înţelese situaţia şi acceptă concediu pentru refacere. Se întoarse acasă, făcu în grabă o valiză cu lucruri de ale ei şi plecă la gară cu gândul de a merge la ţară, la părinţii ei. Îşi propuse ca ajunsă la Slănic să o viziteze pe naşa şi prietena sa, Coralia, căreia vroia să-i destăinuiască întreaga întâmplare, dorind să se consulte cu ea.

În jurul prânzului, Aniţa plecă la spital. Se duse

mai întâi la Florian, pe care nu-l găsi însă în salon. Era în sala de tratament şi nu avea cum să ia legătura cu el. Află că abia peste o oră-două, urma să fie adus în salon, unde putea fi vizitat. Se îndreptă către aripa opusă, la cardiologie, unde era internat Kurt.

Citea, rezemat de tăblia patului, un ziar german. Pe masă: fructe, dulciuri şi diverse delicates-uri, frumos ambalate. Se vedea clar că fusese vizitat de la ambasada lor. Intră.

– Bună ziua, Kurt!

– Bună ziua, Aniţa!

Îi pregătise un chec, aşa cum îşi amintea că îi plăcea lui şi îl puse pe masă.

– Făcut de mine. Sunt curioasă să ştiu dacă îi mai ştii gustul. Îţi tai o bucată?

– Da, te rog... Hm, aşa cum îl ştiu, o bunătate!

Îşi trase un scaun lângă pat şi se aşeză, după ce îl sărută pe tâmplă.

– Ai venit, mă temeam că nu vei mai veni.

– Eşti rău, şi în primul rând cu tine!

– Mă vor transfera în Germania...

Întoarse capul spre perete şi continuă fără să o privească.

– Regret că am venit. Am stricat trecutul. Regret şi faptul că fiul meu mă judecă greşit.

– Nu ai dreptate. Nu se află aici, din alte motive.

– În regulă, îl înţeleg.

– Crede-mă, nu este ce crezi, din păcate este altceva şi încă destul de serios.

Urmă o pauză. Se priveau fără să-şi vorbească. Vorbeau doar amintirile.

– Am stricat o armonie, am mişcat valurile unui uragan devastator. Am greşit. Gândurile mele se înflăcăraseră degeaba până la urmă. Alta a fost dorinţa mea. Am sperat că vom înnoda ce a tăiat timpul, interesant proverb, simplu şi profund... Aşa e. *Mortul de la groapă nu se mai întoarce.* Şi dacă se întoarce, aşa cum am făcut-o eu, tot mort rămâne.

– Kurt, am îmbătrânit!

– Sentimentele nu îmbătrânesc.

– Dar se estompează.

– Dacă le laşi, da, se estompează, dar dacă le ţii treze, dacă le ţii din scurt, mai pe româneşte, flacăra lor rămâne vie, dansează în inimă.

– Numai că tu trebuie să ţii cont că inima ta nu mai este jucăuşă şi nici la fel de primitoare.

– Depinde ce îi dai, flacără rece, s-o opreşti sau flacără vie, să zburde.

– Acum eşti Kurt cel pe care îl am aici în piept de douăzeci şi ceva de ani.

– Din păcate, eu nu ştiu pe unde ai stat, în mine vorbesc, în anii uitărilor mele. Uneori, poate e bine să fii amnezic. Ştii, Aniţa, sămânţa cât e ea de mică are memorie şi are în memoria ei un program. Din sămânţa de iarbă nu poate ieşi un stejar, iese întotdeauna tot iarbă. Când încolţeşte, firavă, are forţe nebănuite care sfarmă stânca, în dorinţa, în programul ei de a ieşi la lumină, cu o tenacitate fără egal. Efortul pe care îl face,

lupta, chinul, încercările sunt comparabile cu cele pe care un amnezic readună, reface cunoştinţe pierdute, repere, îndemânări, rutină, tot arsenalul, pentru a decoperta amintiri… Spuneam, nu ştiu unde e locul în care ai stat tu aici... şi arătă spre cap... sau aici în suflet... îşi duse mâna spre plexul solar. Şi asta m-a durut nespus de mult. Trebuia să aflu dacă mai eşti prezentă în mine sau eşti doar o proiecţie rămasă încă după terminarea unui spectacol, nu o umbră a cărei sursă s-a stins. Voi pleca curând, regret că trebuie. Aici am învăţat să vorbesc din nou, aici am renăscut nu o dată, ci de două ori, dar nu vreau să mor aici.

Îl găsi pe Florian în salon, la patul de lângă fereastră. Spuse sărut-mâna dar cu capul întors, privind spre plutele ce se unduiau în uşoara bătaie a vântului.

– Ce ai făcut, Florian? vorbi ea şoptit pentru a nu fi auzită de ceilalţi pacienţi din salon. Să mergem afară!

Se aşezară pe o bancă ceva mai ferită, în curtea interioară.

– Cum ţi-au ieşit analizele?

– Bune, după câte ştiu.

– Ai stricat tot, tot. Ce te-a apucat să bei?

– Nu ştiu, am fost un prost.

– Ştii ce ai făcut?

– Nu ştiu. Ce am făcut?

– Ai înjurat, ai jignit, ai spart totul în calea ta, dar cel mai grav este că ţi-ai bătut nevasta.

– Cum? Am lovit-o pe Tina?

– Da, nu oricum. Ai vrut s-o omori, ai strâns-o de gât în aşa hal încât era să moară sufocată, ai trântit-o la pământ şi ai lovit-o cu picioarele peste burta în care-ţi ţine plodul.

– Ce spui?

– Fusese în pauza de masă la doctor, îi confirmase că este gravidă, era nespus de fericită, urma să-ţi spună aseară dar tu...

– Doamne, Dumnezeule, ce am făcut? Unde e acum?

– Cred că a ajuns la ai ei, la ţară, nu mai vrea să te vadă. S-a dus să nască liniştită copilul.

– Am să mă duc după ea, am să-i cer iertare, am să o asigur că nu se va mai întâmpla niciodată.

– Degeaba, nu vrea să te mai vadă, ai stricat totul!

– Am să vorbesc cu doctorul de gardă să-mi facă externarea pe propria mea răspundere, voi pleca imediat după ea. Doamne, ce am făcut! Cum voi apărea în faţa părinţilor, fraţilor ei, în faţa lui Ariton? Cum mă vor privi oamenii aceia?

– Pe care i-ai înjurat în fel şi chip aseară.

– Cum? Dumnezeule! Ce mă fac?

– Aseară erai în braţele lui Satan, acum îl implori pe Dumnezeu. Eşti un monstru, te-ai purtat ca un monstru, m-ai jignit, ţi-ai renegat tatăl. Ce era de vină el, cu ce eram eu de vină, că te-am făcut? Mai, mai să mă omori şi pe mine.

– Mamă!

– Mamă acum, aseară eram curvă nazistă.

– Ce?

– Da. Care te-a făcut cu un rahat de nazist.

– Ce? Ce tot spui? Nu poate fi adevărat.

– Nu poate fi adevărat? Aşa crezi tu! E prea puţin din adevăr. Nu pot reproduce înjurăturile tale adresate mie…, mie, mama ta…

Aniţa izbucni în plâns.

La câţiva paşi de ei, de câtva timp stătea Kurt, ţintuit locului. Îi văzuse prin geam şi coborî în curte, apropiindu-se de banca unde cei doi conversau. Nu avea curajul să intervină. Nu înţelesese motivul celor întâmplate, dar auzise destul de clar, o bună parte din discuţie încât pricepuse amploarea situaţiei.

– Iartă-mă, mamă! Nu pot să cred că am spus toate astea. Nu pot să cred că m-am purtat astfel. În ce hal mă poate transforma băutura, o brută! Am fost nedrept cu tine, cu Tina, am fost nedrept cu tatăl meu. Am fost un prost, în loc să mă bucur că trăieşte, că pot să-l strâng în braţe eu… parcă mi-a luat Dumnezeu minţile, parcă m-a împins dracul la beţie. Cum pot repara toate astea? Cum apar eu în faţa celor din jur? Am ucis tot ce-am iubit. Sunt o canalie, un monstru. Mamă, spune-mi ce e de făcut?

Se cuibărise în braţele ei protectoare, plângând. Rămase aşa, mult timp. Când deschise ochii rotind capul, îl văzu pe Kurt. Înlemni o clipă, apoi se ridică, se duse la el şi îl îmbrăţişă.

– Tată, iartă-mă, sunt un nenorocit!

– Fiul meu!

Aniţa se alătură celor doi bărbaţi. Kurt o luă după umeri cu o mână şi cu cealaltă pe Florian. Se aşezară pe bancă. Nu vorbiră minute în şir.

– Voi pleca. Trebuie. Războiul ia amploare, va cuprinde şi teritoriul României. Vom ţine legătura. Dacă aveţi nevoie de ceva vă sunt alături, sănătate să fie, că-i mai bună decât toate, aşa spune românul şi aşa şi este.

– Şi noi dacă te vom putea ajuta o vom face cu inima deschisă.

– Sunt convins, Aniţa. Aveţi grijă de voi! Voi fi bucuros să ştiu că sunteţi bine, am multe lucruri de rezolvat acasă, în Germania. Vreau să repar mai întâi ce am stricat. M-am gândit zilele acestea cu mai multă luciditate. O parte din spusele Floricăi este adevărată. Trecutul a trecut şi e tare departe de noi. Voi încerca să fiu acelaşi soţ iubitor pentru Brigitte, depinde de decizia ei. Dacă mă va înţelege, lucrurile vor intra pe un făgaş normal. Nimeni însă nu-mi va putea şterge sentimentele mele faţă de voi. Vă voi purta tot timpul aici, în inima asta care, aşa deodată, mi-a jucat feste. Poate m-a tras de urechi să-mi arate ea ce e mai drept să fac. Am crezut că timpul a stat pe loc, că mai sunt încă tânărul de altădată. Nu e aşa. Ea, inima mea, rănită, m-a făcut să înţeleg. Ştii, Aniţa, pentru tine au trecut douăzeci şi trei de ani, pentru mine doar unul singur, pentru că trezirea mea din amnezie, în ceea ce te priveşte, are atât, un singur an, unul singur. De aceea, poate am privit lucrurile greşit, convins că timpul care s-a tăiat va fi uşor de sudat, însă dorinţele arzătoare au nevoie de mult

mai multă vreme pentru a se materializa, pentru a se concretiza, decât am vrea noi. Florian, ţie ţi-a lipsit tatăl, mie, fiul. Nu e drept pentru tine, de aceea te-am înţeles. Un singur lucru te rog, repară-ţi greşeala faţă de soţia ta. Dacă vă iubiţi cu adevărat, veţi putea trece peste nedreptatea pe care ai făcut-o. Nu lăsaţi copilul fără tată, ştii bine ce înseamnă asta. Nu lăsaţi timpul să se rupă. Uite cât de greu e să-l lipeşti la loc! Să stai de-o parte de ceea ce îţi întunecă mintea.

– Eşti un om minunat, tată! Inutil să-ţi spun cât de mult regret toată nefericirea care s-a produs asupra ta, asupra noastră. Am să repar, cu voia Domnului, tâmpenia pe care am făcut-o. Să sperăm că El mă va înţelege şi cu toţii împreună, vom putea trece peste tot ce va veni.

– Nu va fi uşor pentru nimeni…

Se întoarse spre Aniţa

– Trebuie să-ţi mulţumesc că văduvă, cum spuneai, mi-ai respectat memoria, să-ţi mulţumesc pentru clipele frumoase pe care le-am trăit împreună şi pe care nici o altă amnezie nu le-aş dori să mi le mai confişte. E timpul să ne despărţim. Simt cum îmi arde inima şi nu mai vreau să-i mai dau un alt prilej pentru a se mai juca cu mine.

Se ridică cu greu, îşi îmbrăţişă fiul, mângâindu-i creştetul, apoi o strânse în braţe pe Aniţa.

– Te rog să mă ierţi!

– Te-am iertat de mult, iubitul meu din visele mele cele mai frumoase!

Se desprinseră cu greu din îmbrăţişare.

– Rămâneţi cu bine şi... la revedere!

– Cu bine Kurt! Să dea Dumnezeu să fim sănătoşi!

– Aşa e. Că bine spune românul: *Sănătate*, *că-i mai bună decât toate*.

Şi Kurt se îndepărtă. Din pragul uşii, care dădea în curtea interioară, mai privi o ultimă dată familia pierdută.

– Vai, Tina, în ce hal arăţi! Să nu-mi spui, te rog, că Florian a făcut asta!

– Din păcate nu pot minţi.

Se-mbrăţişară, plângând, amândouă. Răvăşită, îi descrise, neputând să reproducă vorbele murdare, scenele de care avusese parte. Concluzionă:

– Un măgar grosolan, ce mai... un monstru! Şi toate astea în seara în care urma să-i spun că sunt gravidă.

– Serios!? Ce veste bună!

– Da, am confirmarea doctorului.

– Oh, Tina, draga de tine, ce situaţie! Ce ai de gând să faci?

– Cu copilul?

– Cu copilul!? Dar ce, n-oi fi nebună să avortezi.

– Nici pomeneală.

– Aşa. Te întrebam pentru a-ţi propune să stai o vreme cu mine. Geo e plecat pe front iar eu, cu Victor şi cu burtica, îţi place?... şi-şi mângâie abdomenul mândră de ea... Mişcă, dă cu picioruşele, a apucat şi Geo câteva

şuturi. «Ăsta se face fotbalist,» a spus el. Ce zici de propunerea mea?

– Nu, Cora, îţi mulţumesc. Vreau să merg acasă la ai mei, trebuie să vorbesc neapărat cu mama.

– Ascultă fină dragă, vezi că acum îţi vorbesc ca naşă şi apoi ca prietenă, dacă vrei ca lucrurile să nu se complice nu te du acum acasă. Tu nu vezi în ce hal arăţi? În primul rând că le-ai face rău a lor tăi, mama ta s-ar amărî cumplit şi nu ştiu dacă merită asta. Apoi, ai înrăutăţi situaţia cu Florian, el e familia ta acum, el şi gămălia asta pe care o porţi în pântec. Nu trebuie să afle nimeni, s-ar duce zvonul în tot satul, ar fi un motiv de bârfă şi o pată neagră pentru tine. Cu ce ochi l-ar mai privi pe Florian familia ta, neamurile tale?

– Dar eu cu ce ochi îl privesc? Dacă mă întrebi, eu nu ştiu ce să-ţi răspund.

– E soţul tău, depinde de tine dacă-l mai vrei sau nu. Dar ascultă puţin, ai mai multe motive să-i mai dai o şansă. Unu, copilul, doi, la el e vorba de o boală mai degrabă decât de un viciu, decât o patimă, ştii cum se zice: *Patima e boală grea, nu se scapă uşor de ea*, trei...

– Şi eu ce să fac? Să mă prefac cumva că nu s-a întâmplat nimic? Să stau seară de seară cu emoţia că vine din nou beat, că devine din nou brută?

– Dă-mi voie! Sunt mai bine de doi ani de când sunteţi împreună, nu? Spune-mi, s-a mai îmbătat vreodată?

– Nu.

– Atunci, consideră că a fost o întâmplare

nedorită, un episod urât şi dureros, dar trecător, un şoc pentru el, la apariţia din neant a tatălui lui, deşi, zău, nu văd de ce ar fi trebuit să fie. E greu, dar dă uitării, iartă-l, luaţi-vă viaţa aşa, ca până acum, şi dacă se mai întâmplă vreodată...

– Şi dacă se mai întâmplă şi nu are cine să-i dea cu telefonul în cap, ce fac? Aştept să mă sugrume, să mă calce în picioare, să-mi omoare copilul? Nici pomeneală. Nu vreau să aud de el, gata...

Aritina începu din nou să plângă.

– Măi fată, nu fi încrâncenată! Cu mâna pe inimă, îl mai iubeşti, sau nu?

– Îl iubesc pe Florian, răspunse suspinând, nu pe… bestia asta care m-a bătut.

Coralia o strânse în braţe şi o mângâie. Îi era milă de ea şi îi înţelegea suferinţele. Îşi spunea: «numai în sufletul ei să nu fi, sărăcuţa!»

– Lasă că o să treacă, ai să vezi! Rămâi cu mine, cel puţin până se şterg urmele.

– Îţi mulţumesc, pentru propunerea ta, dacă mă gândesc bine ai perfectă dreptate. Nu merită ai mei aşa o povară. Mama s-ar prăpădi de oftică să mă vadă aşa, iar tata ar înnebuni, ar fi în stare să plece la Bucureşti, să-l calce în picioare... Dar dacă Florian se va duce la ai mei, să mă caute?

– Tot ce e posibil, dar crezi că nu ar trece mai întâi pe aici?

– Ca să se laude cu ce a făcut? Nici pomeneală.

– Şi ajuns acasă la ai tăi, nu crezi că este destul de

diplomat să nu mărturisească cele întâmplate dacă nu te găseşte?

– Ce crezi, că el ştie ce a făcut?

– Fii sigură că i-a povestit mama sa.

– Mda, dimineaţă urma să se ducă la spital. Doctorul se temea de paralizie, era necăjit şi surprins, îi părea rău şi tot încerca să mă calmeze, spunându-mi că nu acesta este Florian. Mama soacră era distrusă, de nerecunoscut. Culmea, ştii şi copilul şi tatăl copilului ei, în acelaşi timp, în acelaşi spital, la Colţea, ce coincidenţă!

– Ca să vezi! Ce destin! Mai poţi crede că la mijloc nu e mâna Domnului?

– Cora, am să rămân, cel puţin până scap de semne, după care am să merg la Ştefeşti să-mi aştept copilul.

Un plâns de copil se auzi în camera alăturată. Se sculase Victor şi trebuia îngrijit.

– Hai dincolo, să vezi cum se şterge la fund un bebeluş! S-a făcut voinic, abia îl mai ţin în braţe.

Coralia avusese dreptate. Florian, a doua zi, îşi făcu apariţia. Nu se gândise că-şi va găsi soţia acolo, dar dorea să-şi spună păsul naşilor, să se consulte cu ei. Nu ştia că George era plecat pe front. Armata română se pregătea să elibereze Basarabia. Primise ordin de la mareşalul Antonescu: „Soldaţi vă ordon să treceţi Prutul!”

Îl văzură intrând, spăşit, pe poartă. Aritina se

fâstâci toată, dădea din colţ în colţ.

– Ce ţi-am spus!

Coralia îi deschise uşa.

– Singur? Ce vânt te aduce finule pe la noi?

– Of, naşă, am făcut-o de oaie. Am să-ţi spun, de ai un pic de timp, vreau să mă sfătuiesc cu tine.

Îi sărută mâna şi îi dădu un pachet în care avea o jucărie:

– Asta e pentru Victor.

Coralia îi mulţumi şi îl invită în sufragerie. Aritina îşi făcea de lucru cu băieţelul. Dădu cu ochii de ea. Surprins şi derutat se pierdu tot.

– Iartă-mă! Am aflat de la mama. Cum am putut să fiu atât de nebun? Te rog să mă ierţi! Îţi jur că nu se va mai întâmpla niciodată.

– Cine vorbeşte acum, Florian sau monstrul?

– Niciodată nu se va mai întâmpla, ai să vezi!

Se uită la faţa ei, plină de vânătăi.

– Cum am putut face asta? Ce diavol m-a mânat? Îţi jur că nu…

– Lasă! Ai mai jurat odată. Asta e fericirea pe care mi-ai promis-o? Asta e fericirea pe care mi-o dăruieşti? Mulţumesc de aşa fericire, ia-o cu tine şi du-o unde doreşti, eu nu o vreau. Eu vreau să-mi cresc, liniştită, copilul.

– Copilul... Nici nu ştii cât de bucuros am fost când mi-a spus mama!

– Dar când ţi-am spus eu, l-ai lovit cu picioarele ca un barbar!

Şi Aritina începu să plângă. O mângâie, îi luă capul în pieptul lui şi îi sărută rănile.

– Iartă-mă! Nu o să se mai întâmple.

Erau de mult doar ei doi. Nu şi-au dat seama când Coralia îl luase pe Victor şi părăsiră sufrageria.

– Am fost nedrept, în primul rând cu tine, apoi cu mama, cu tata... Îi povesti scena la care asistase Kurt... Ştii, înainte de a ne despărţi i-am promis că voi repara totul şi că nu îmi voi mai pierde minţile, niciodată.

– Păcat că l-aţi tratat aşa.

– Regret nespus, neamţ sau nu, nazist sau nu, la urma urmei e tatăl meu. Să mergem acasă, ai nevoie de îngrijire.

– Păi duci acasă o curvă, o ţărancă proastă?

– Trebuie să mergem acasă! Trebuie să avem grijă de copil!

– Fără şuturi în burtă?

– Fără, te asigur.

Se sărutau lăcrimând atunci când Coralia îi invită la masă.

Vara era pe terminate, se întâmplaseră atât de multe în lunile care trecuseră. 1941 un an greu: cu Rebeliunea legionară, cu pregătirile de război, cu Dictatul de la Viena, dizolvarea Parlamentului, Dictatura Regelui Carol al II-lea, înlocuită cu cea a mareşalului Antonescu.

Cu toate astea, viaţa mergea înainte, cum era şi firesc, cu bunele şi relele ei. „Politica pentru politicieni,

munca pentru muncitori”, cum spunea Iorgu.

Să fi fost septembrie, când madame Hellen chemă tot personalul „la sfat”, cum obişnuia să spună, de fapt o şedinţă neprogramată şi intrând direct în subiect, cu glas vizibil emoţionat, din două vorbe le spuse salariaţilor prezenţi că va vinde firma unui investitor, asigurându-i că nu-şi vor pierde locurile de muncă.

La auzul acestei veşti surprinzătoare se creă o nedumerire generală. Întrucât „madona” lor, cum o numeau după ce primiseră primele acelea substanţiale, părăsise sala imediat după ce făcuse anunţul, Caterniuc era bombardat cu întrebări. Mare lucru nu ştia nici el. Primise vestea ceva mai devreme. Era vizibil afectat şi îngrijorat totodată pentru soarta „făbricuţei” pe care o pusese la punct, la standarde de cea mai înaltă calitate, pentru femeia pe care o iubea cu adevărat, în taină, pentru Hellen. Ca un trăsnet picase şi zvonul că madame se va căsători cu un bogătaş, ba mai mult, că vor face nunta undeva în străinătate, unde intenţionează să rămână, cel puţin, până după terminarea războiului. De unde, de neunde se lansaseră toate acestea nu ştia nimeni să spună, dar erau cu totul şi cu totul adevărate.

Două zile mai târziu, Doamna Pantazi îl prezentă salariaţilor pe noul investitor, viitorul patron, Mina Caraman, ce era însoţit de câteva persoane.

– Nu am de gând să schimb nimic şi pe nimeni, atâta timp cât lucrurile merg bine, în continuare, aşa cum au mers şi până acum. Vă asigur de toată consideraţiunea mea.

Se încheiase o etapă în viaţa firmei, cea a fondatorului, Madame Hellen, acum cine putea şti ce va urma! Trecură aproape trei ani de când Aritina, Coralia, Ana şi Geta ajunseseră în capitală şi toate îşi realizaseră, în felul lor, visul, repede, nespus de repede, de nu cumva prea repede şi toate acestea datorate unei singure femei, Hellen, madame a lor, pe care o respectau din tot sufletul şi pe care regretau că o vor pierde.

Vizibil afectată, „madona" îşi luă rămas bun şi părăsi sala, grăbindu-se să nu facă vreo scenă. Ajunsă în stradă, inspiră adânc, să-şi limpezească mintea, dorind parcă să o spele de cele trecute.

«Citiţi „Curentul", citiţi „Curentul": Trupele române au trecut Prutul; Împuşcături în plină stradă; Avocatul Jorj Léger asasinat... Trupele sovietice...»

Doamna Pantazi opri un băiat de ziare, cumpără unul, deschise grăbită la pagina de evenimente şi citi pe nerăsuflate:

«Avocatul Jorj Léger coproprietar al Casei de avocatură Léger & Léger a fost găsit aseară în jurul orelor 22:00, într-o baltă de sânge, împuşcat în cap, pe strada Sărindar, în apropierea redacţiei ziarului Cuvântul. Din primele cercetări s-a constatat că este vorba de un asasinat. Variantele de lucru ale poliţiei, după spusele comisarului Macarie, sunt următoarele:

1. Din gelozie, ştiut fiind faptul că acesta frecventa cluburile aristocrate din Bucureşti unde era protejatul mai multor doamne, soţii de bogătaşi şi politicieni.

2. Din răzbunare pentru un proces pierdut în care

erau implicate mai multe figuri marcante ale mişcării legionare.

3. Din antisemitism, dat fiind că după mamă acesta era evreu.

4. Din motive politice, deoarece avea vederi de stânga, suspectat de a colabora cu comuniştii.

Asupra sa s-au găsit bani şi obiecte personale de valoare, deducându-se astfel că nu a fost vorba de o tâlhărie la drumul mare. Vă vom ţine la curent.»

Hellen îşi spuse: «Jorj a dansat întotdeauna pe muchie de cuţit». Oftă: «A început să-mi dispară trecutul!»

Două săptămâni mai târziu, împreună cu Bicu s-au stabilit în Portugalia, la Estoril, cumpărând o proprietate pe care au construit un adevărat palat, două străzi mai jos, spre Oceanul Atlantic, de casa în care fostul rege al României, Carol al II-lea va locui cu Elena Lupescu, amanta ce îi va deveni în anul 1947 soţie. Nu au mai revenit niciodată în ţară.

Armata a III-a, alături de armata a IV-a şi de trupe germane au trecut graniţa pentru recuperarea pământului strămoşesc al Basarabiei. Vânătorii de munte erau pe linia întâi. În scurt timp, după lupte grele, armata română a cucerit Odessa. Deja nu mai era vorba de pământul strămoşesc, iar războiul de acum nu ar mai fi trebuit să fie al nostru.

După luptele de la Simferopol, trupele au avut două săptămâni de refacere. Într-o dimineaţă,

locotenentul George Lupaşcu inspectă cu soldaţii din plutonul lui cazarma în care erau cartiruiţi prizonierii. Alături de militarii români se afla sub comanda lui şi un pluton de soldaţi germani. Trecând în revistă prizonierii, mare i-a fost mirarea să-l găsească în primele rânduri pe „grai dulce”.

– Omul acesta doresc să-mi fie adus la comandament.

Subofiţerul german care-l însoţea se opuse, dar vehemenţa cu care i se adresă îl făcu pe acesta să accepte.

– Doresc acest lucru imediat.

Şi a continuat inspecţia în timp ce în spatele lui doi soldaţi germani încadrară prizonierul şi-l escortară spre comandamentul român, aşteptând pe hol. Locotenentul Lupaşcu nu întârzie să apară, intră în birou şi după câteva minute ordonă în limba germană să-i fie introdus prizonierul.

– Sub... nu, locotinent George Lupaşcu! se arătă el bucuros.

– Ce-i cu dumneata, domnule doctor? Cum de ai ajuns printre prizonieri?

– Şe să fii. Îs prizonir, nu si vedi?

– Bine, bine, dar cum s-a întâmplat? Nu erai în spital?

– Iată! Am primit ordin di ivacuari a spitalului. Ne-am întors cu greu şi ne-aţi prins di pi urmă. Iată!

– Voi avea grijă să fii eliberat deîndată, dar nu ştiu cum vei putea ajunge în unitatea dumitale.

– Da’ şini vre?

– Dacă nu eşti prizonierul nostru ori nu ajungi la armata sovietică eşti considerat dezertor. De ascuns nu cred că te poţi ascunde undeva şi apoi este riscant. Să văd ce pot face.

– Nu ştiu şi i mai bini! Poati că trebi să ajung la ai miei deşi m-am saturat di iei, numai că aiştia ti găsesc şi în gaurî di şarpi. Am depus jurământ ostăşesc la iei. Amu şi să fac? Poati îi mai ghini să ajung la iei di mă-i ajuta. Trebuie dară să trec dincolo de oraş.

– Te voi ajuta. Şi dumneata m-ai ajutat atunci, deşi nu voi ştii niciodată dacă nu mi-ai întins o cursă bine ticluită cu simularea aceea, ştii dumneata!

– Deh! Nu am cum să ti conving, nici aşe, nici aşe.

– Nici măcar nu ştiu cum te cheamă.

– Sunt medic militar Aaron Petrovici, aici îs actili.

– Actele? În aşa situaţie, actele nu fac doi bani.

– Dom’ locotinent cred că-i mai bini să fiu prizonir. Îs mai la adăpost di urjia aista a războlului.

– Aşa o fi, dar te-ai gândit că poţi fi luat de nemţi şi dus nu se ştie unde? Nu ai auzit de lagărele lor?

– Nu-s mai brezi ca ali din Sibir. Să fie aşe cum zişi mata dom’ locotinent.

George Lupaşcu îl chemă pe sergentul Manole şi îi explică ce are de făcut, fără a motiva acţiunea. Fără ordin de front, cu un grup de şase soldaţi, locotenentul şi Aaron „grai dulce” au ajuns la marginea oraşului. Prizonierul îi arătă cum să pătrundă în catacombe, apoi prin ele cum se poate trece de partea cealaltă, unde se

aflau tranşeele sovieticilor.

– Di aişi îi mai bini să vă furişaţi îndărăt. Vă rămân recunoscător.

– Suntem chit, s-ar putea spune.

– Ştiu şi io! Aşa să fii, di zişi mata!

– Spune-mi te rog cine a hotărât soarta mea atunci?

– Ţi-ai hotărât singur soarta, ba nu, nu singur ci cu ajutorul lui Dumnezeu. Rămâi cu bini!

„Grai dulce" lăsă în urma lui doar întunericul. Locotenentul Lupaşcu şi sergentul Manole au inspectat catacombele. Spatele le era asigurat de restul soldaţilor rămaşi la intrare. Au înţeles repede pe unde dispăruse Aaron. Ieşiră cu prudenţă pe partea cealaltă în apropierea unui post de santinelă. Reuşiră să identifice cuiburile de mitralieră şi poziţiile tranşeelor sovietice. Acest lucru va fi esenţial în desfăşurarea atacului prin care Armata Roşie va fi împinsă până la Sevastopol. În urma luptelor grele, soldaţii din plutonul locotenentului Lupaşcu au primit decoraţii iar el, pentru acte de eroism, încă o stea.

Armata a III-a continuat să lupte pe frontul sovietic. Locotenentul major George Lupaşcu a trecut prin multe: a suferit de friguri, de vărsături, a fost rănit în piciorul stâng, la Cotul Donului. Sub un pod, a stat o noapte întreagă, respirând printr-un pai, până au trecut trupele sovietice, de teamă a nu fi luat prizonier. Slăbit, rănit a reuşit să ajungă în tabăra germană. A fost trimis cu elicopterul sanitar până la cel mai apropiat aeroport,

ajuns în ţară a fost internat în Spitalul Militar de la Bucureşti, unde a stat câteva luni pentru recuperare. În urma rănilor a rămas cu un şchiopătat uşor la piciorul stâng, fiind demobilizat în vara anului 1942, spre bucuria familiei. Coralia a dat viaţă unei fetiţe când soţul ei se afla pe front. A respectat dorinţa lui George şi i-a dat numele de Victoria dar şi Elena pentru a avea… nume onomastic.

Colonelul Preda Iordache a căzut răpus de o rafală de mitralieră, în confruntările de la Stalingrad. Trupul său, recuperat de infirmierii de pe linia întâi, a fost repatriat într-un sicriu plumbuit, câteva luni mai târziu.

În timp ce Petre şi Francisc erau înrolaţi pe front, Ana şi Georgeta au rămas în Bucureşti, o vreme salariate la noul patron. Nu mai erau ataşate de firmă, ca pe vremea madamei, din ce în ce mai prost plătite şi cu salariile neprimite la timp. Ana s-a înscris voluntară în corpul surorilor de caritate. Câştiga destul de bine din reparat îmbrăcămintea, în special de damă, neîntrecută în pliseuri. Georgeta şi-a făcut un mic atelier de broderie şi nu se plângea de veniturile ei. Va naşte un băiat, Alexandru, care îşi va cunoaşte tatăl abia la întoarcerea lui din gulagul rusesc, venit acasă cu ultimul val de repatriaţi. Petre nu s-a mai întors, a fost dat dispărut pe front, undeva în munţii Tatra, unde ajunsese cu luptele după ce România a întors armele împotriva armatelor germane.

Alexandru Caterniuc a rămas şef de producţie la firma care îşi schimbase numele odată cu noul proprietar: *Caraman şi fiii – Casă de modă de lux,* noul patron nefiind interesat în producţia de serie. Se va căsători târziu cu o profesoară, văduvă, cu cinci ani mai tânără decât el. Aceasta avea un băiat de zece ani de care Alexandru se va ataşa foarte mult.

Ciprian Petreanu a continuat să fie judecător, dar şi profesor universitar, până la schimbările majore în viaţa politică a ţării, după aceea retrăgându-se în avocatură. S-a căsătorit cu Coca Simion, care, după terminarea facultăţii, a urmat traseul profesional al soţului ei. În toamna lui 1942 vor avea o fetiţă. Ciprian a rămas uluit văzând semnul pe care îl avea micuţa, încă de la naştere pe obraz, ceva mai jos sub ochiul drept, identic cu cel al misterioasei doamne pe care o uitase de mult, Lucia Chiriceanu. Au botezat-o Elisabeta, deşi fusese tentat să-i pună numele „femeii din niciunde", cum a numit-o la un moment dat pe acea care-l răvăşise un timp.

Chestorul Avram Petreanu a fost pensionat în iarna anului 1942, rămânând însă de folos poliţiei pe toată perioada regalităţii. După aceea a fost marginalizat, chiar izolat de lumea Internelor.

Aritina şi Florian s-au întors în Bucureşti, au cumpărat un imobil în apropierea Pieţei Amzei unde, la etaj, au amenajat un modern atelier fotografic, iar la

parter o tipografie în toată regula, cu utilaje Heidelberg, aduse din Germania, de cea mai înaltă calitate. Florian Rusachi nu a fost încorporat, afacerea lui era de interes naţional, o bună parte a spaţiului tipografic fiind rezervată pentru propaganda de război.

La începutul anului, Aritina s-a mutat la părinţi, pentru a se îngriji de sarcina care devenise din ce în ce mai grea. În ziua de mucenici va da naştere unei fetiţe pe care o vor boteza Maria.

Odată cu începerea bombardamentelor, Aniţa Rusachi, la insistenţele nurorii sale şi ale părinţilor ei, a plecat la Ştefeşti, unde a locuit până la sfârşitul războiului. S-a întors împreună cu Aritina şi Mioara, cum îi spunea nepoatei sale.

Mai târziu avea să regrete propunerea verişoarei ei Mantzi de a se stabili împreună cu băiatul şi familia lui în America. Despre Kurt Kruger nu a mai aflat nimic de la plecarea lui din Bucureşti.

Aproape că nu era sfârşit de săptămână ca Florian să nu fie alături de familia lui pe timpul cât aceasta se afla la ţară. Niciodată nu a mai băut alcool, rareori câte o bere şi aceasta doar la ocazii speciale.

Aritina şi Coralia au rămas prietene devotate, nescăpând nici un prilej de a fi împreună.

Nimeni din familie nu a aflat de tragedia sufletească prin care a trecut, la un moment dat, Aritina.

DE ACELAŞI AUTOR

Schimbare de destin (1994)

Deja vu (1995)

Urme adânci (1996)

Dincolo de gând (1999)

La poarta sinelui (2000)

Sămânţa din sâmbure (2002)

În lumea lui mereu niciunde (2003)

Între a fi şi a avea (2004)

Jar printre friguri (2007)

Viul de altădată (2010)

Târziu în labirint (2011)

Tipărit la S.C. Premier S.R.L.
Ploieşti, str. Petrarca, nr. 8
Tel./fax: 0244-519966